شىنجاڭ گېزىتى

1996 - يىل
دېكابىر
1
يەكشەنبە

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z
(ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)
新疆日报
（维文）
«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۇ سان تۆت بەت)

ئازوت ئوغۇتى ئىشلەپچىقىرىش بازىسى قۇرۇشتىن ئۈمىد تۇغۇلدى

ئاپتونوم رايونىمىزدا ئالتە يۈرۈش ئازوت ئوغۇتى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىسى جەددىي قۇرۇلۇشقا باسقۇچىغا كىردى

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئۇچ چوڭ ئويمانلىقنىڭ تەبئىي گاز بايلىقىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، خىمىيىۋى ئوغۇت سانائىتىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، بىرىكمە ئاممىياك، ئۇرىيە ئىشلەپچىقىرىشنى ئاساس قىلغان ئالتە يۈرۈش قۇرۇلمىنى جەددىي قۇراشتۇرۇشقا كىرىشتى. بۈنىڭ بىلەن شىنجاڭدا ئازوت ئوغۇتى ئىشلەپچىقىرىش بازىسى قۇرۇشتىن ئۈمىد تۇغۇلدى.

ئاپتونوم رايونىمىز مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا يىلىغا 3 مىليون 160 مىڭ تونا ئۇرىيە ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى شەكىللەندۇرۇش ئۈچۈن، گوۋۇيۈەن بۇلتۇر تەستىقلىغان ئۇرۇمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش ئاۋۇتىنىڭ 300 مىڭ تونىلىق بىرىكمە ئاممىياك ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇشى، 340 مىڭ تونىلىق ئۇرىيە ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇشى، شىنجاڭ خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتىنىڭ 100 مىڭ تونىلىق بىرىكمە ئاممىياك ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىسىنى ئۆزگەرتىپ كېڭەيتىش قۇرۇلۇشى ۋە كۆچا ناھىيىسىدە قۇرۇلدىغان يىلىغا 300 مىڭ تونا بىرىكمە ئاممىياك، 520 مىڭ تونا ئۇرىيە ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇشىدا تۇرۇ تۇرغۇزۇش، قۇراشتۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى. دۆلەتنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنى 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە خىمىيىۋى ئوغۇت سانائىتى نۇقتىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇلدىغان ئۆلكە، رايون قاتارىغا كىرگۈزگەنلىكىدەك پۈرسەتنى تۇتۇپ، ئاپتونوم رايون ئۇرۇمچى ۋە تارىم نېفىت بازىسىدا تۆت يۈرۈش ئۇرىيە ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىسىنى قۇراشتۇرۇشقا كىرىشتى. پوسكام بىلەن كۆچا ناھىيىسىدە ئىككى يۈرۈش ئۇرىيە ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىسى پۈتتى. مۇلچەرلىنىشچە، پىلان بويىچە بۇ ئالتە يۈرۈش قۇرۇلما بۇنىڭدىن كېيىنكى بەش يىلدا تولۇق پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۇرۇلىدىكەن. بۇ بەش تۇر ئىشقا كىرىشتۇرۇلگەندىن كېيىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئۇرىيە ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى بۇلتۇرقى 630 مىڭ تونىدىن 3 مىليون 150 مىڭ تونىغا يېتىپ، مەملىكەت بويىچە يېڭىدىن كۆپەيگەن ئۇرىيە مىقدارىنىڭ بەشتىن بىرىنى ئىگىلەيدىكەن. مەلۇماتقا قارىغاندا، بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە تارىم، جۇڭغار، تۇرپان - قۇمۇل ئويمانلىقىدىن تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان نېفىت زاپىسى 2 مىليارد تونىدىن، تەبئىي گاز زاپىسى 200 مىليارد كۇب مېتردىن كۆپرەككە يېتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئازوتلۇق ئوغۇت ئىشلەپچىقىرىش بازىسى قۇرۇشنى مول خام ئەشيا زاپىسىغا ئىگە قىلغان، ھازىر ئاپتونوم رايونىمىز دۆلەتنىڭ مايىللىق سىياسىتىگە ئېرىشكەندىن باشقا مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ قىزغىن ياردىمىگە ۋە قوللىشىغا ئېرىشمەكتە.

خوتەن ۋىلايىتىدە تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش نەتىجىلىك بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن خەۋىر قىلدۇ: خوتەن ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان «جۇڭخۇا جەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يەر باشقۇرۇش قانۇنى» ۋە «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ يەر باشقۇرۇش قانۇننى يولغا قويۇش چارىسى» قاتارلىق يەر باشقۇرۇشقا ئائىت قانۇن - بەلگىلىمىلەرنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى ئۇنۇملۈك قوغدىدى. بۇلتۇر 33 مىڭ 365 مو يوز يەر ئاچىتى، ئۇنۇچ يىلدا 276 مىڭ 500 مو يەرنى قوغداش

90 دىن ئارتۇق يەر باشقۇرۇش كادىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك بىر قېتىم سستېملىق تەربىيىلىدى. قىسقا مۇددەتلىك كۇرس ئارقىلىق بوغالتىر، ستاتىستىكا خادىملىرىنى تەربىيىلىدى. ۋىلايەت بويىچە تەشۋىقات - تەربىيە چىڭ تۇتۇلۇپ، يەر ئاسراشقا دائىر 1500 شوئار تاختىسى ئورنىتىلدى. بۇ يىل 6 - ئايدا يەر قانۇنى ئېلان قىلىنغانلىقىنىڭ ئون يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن 60 ئاپتوموبىل(قېتىم) چقىرىپ، 386 مىڭ كىشىگە تەشۋىقات ئېلىپ بارىدى. تام گېزىتى، رادىئو، تېلېۋىزور، كۇرس ئېچىش قاتارلىق شەكىللەردىن پايدىلىنىپ

ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتى، ئاپتونوم رايونلۇق قىزىل كرېست جەمئىيىتى قاتارلىق ئىدارە، تەشكىلاتلار ئۇيۇشتۇرغان ھەقسىز قان تەقدىم قىلىش پائالىيتى «كوئىلۇن» مېھمانخانىسىدا ئۆتكۈزۈلدى.

سۈرەتتە: ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى سەھىيە سستېمىسى ۋە ئالاقىدار كارخانىلاردىن كەلگەن 300 گە يېقىن پداكار قان تەقدىم قىلماقتا. ئۆز مۇخبىرىمىز لى پىيفېڭ فوتوسى

شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسى بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىنى ئالدىنى ئېلىشتىن باشلاپ تۆتۈپ، ياخشى ۋەزىيەت شەكىللەندۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز تۇردى مەتنىياز خەۋىر قىلدۇ: بۇ يىل 1-ئايدىن 9-ئايغىچە شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسىنىڭ تۇرلۇك بىخەتەرلىك كۆرسەتكۈچى جۈملىسىگە نېفىت-گاز باش شىركىتى بەلگىلىگەن ئۆلچەمدىن زور دەرىجىدە تۆۋەنلىدى.

1994-يىلىدىكى «8-دېكابىر» پەۋقۇلئاددە ئوت ئاپىتى ۋەقەسى شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسىگە قاراشلىق ئورۇن ۋە شەخسلەرنى چوڭقۇر ساۋاقتا ئىگە قىلدى. شۇنىڭدىن كېيىن شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسى رەھبەرلىكى ئۆزىگە قاراشلىق بارلىق ئورۇنلاردىن «بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىنى ئالدىنى ئېلىشتىن باشلاپ تۆتۈش، ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇشتا بىخەتەرلىك مەسئۇلىيىتى تۇرغۇمنى ئورنىتىش»نى تەلەپ قىلدى. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك يۇقىرىدىن تۆۋەنگە قەدەر بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشقا بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتتى. بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىدە تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش ۋە ئالدىنى ئېلىشقا ئالاقىدار ھەر خىل ئۇسكۇنىلەرنى زامانىۋىلاشتۇرۇش ئۈچۈن 13 مىليون 700 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى. بىخەتەرلىكنى باشقۇرۇش كەسپىي قوشۇننىڭ بىخەتەرلىكنى باشقۇرۇشقا مۇناسىۋەتلىك كەسپىي بىلىم ۋە قائىدىلەر بويىچە تەربىيىلىنىشىگە ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇلارنى زامانىۋى باشقۇرۇش ماشىنا-ئۇسكۇنىلىرىنى بىمالال قوللىنالايدىغان قىلدى. پار قازان بېسىملىق ئۇسكۇنىلەرنى باشقۇرۇش خادىملىرىنى 120 گە يەتكۈزۈپ، ئۇلارنىڭ كەسپىي ۋە باشقۇرۇش ساپاسىنى ئۆستۈردى.

بۇ ئىدارە بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى دائىملاشتۇرۇش، تۇرۇملەشتۇرۇشنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، تۇرۇم ۋە تەدبىرلەرنى قايتىدىن تۈزىدى ۋە مۇكەممەللەشتۈردى. ھەر بىر كادىر، ئىشچى-خىزمەتچى، ئائىلە تاۋابىئاتلاردىن ئىبارەت جەھەتتىن بىخەتەرلىق، بېپەرۋالىقنى تۇيغۇسىچە، ھەر ۋاقىت «ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئاساس»، «بىخەتەرلىك بىرىنچى» دېيدىغان قاراشنى تۇرغۇزۇپ، قائىدە-تۈزۈملەرنى ئاڭلىق ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلدى. ھەر بىر زاۋۇت، سمېنا-گۇرۇپپىلاردا مەشغۇلات قائىدىسى بويىچە ئىشلەش، قاتتىق باشقۇرۇش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. نەتىجىدە ھەرقايسى نېفىتلىك، زاۋۇت، شىركەتلەرنىڭ بىخەتەرلىك خىزمىتىدە ئىگىلىرى كۆرۈلۈپ باقمىغان ياخشى ۋەزىيەت شەكىللەندى.

ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن كەسپىي تېخنىكا ماھارەت مۇسابىقىسى ئاياغلاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز كالك پىلك خەۋىر قىلدۇ: ئالتە ئاي داۋام قىلغان 1996 - يىللىق ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي تېخنىكا ماھارەت مۇسابىقىسى يېقىندا ئاياغلاشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئەمگەك نازارىتى، باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، ئىنتېتپاق كومىتېتى، ئاياللار بىرلەشمىسى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئۇيۇشتۇرغان بۇ مۇسابىقە 16 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر ۋە بىڭتۇەندىكى ئالاقىدار شى، ئىدارىلەرگە چېتىلدى، 30 دىن كۆپرەك كەسپىي تارماقتىكى 300 مىڭ كىشى خىزمەت ئورنىدا چىنىقىش، كەسپىي تەربىيە ۋە كەسپىي ماھارەت مۇسابىقىسىگە قاتناشتى. بۇ مۇسابىقىنىڭ كۆلىمى زور، ۋاقتى ئۇزۇن، ئىش تۈرى كۆپ بولدى.

بۇ قېتىمقى كەسپىي ماھارەت مۇسابىقىسى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە رەھبەرلەر نەق مەيدانغا بېرىپ مۇسابىقىگە قاتناشقان ماھىرلارنى يوقلىدى. دۆلەت قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى، دۆلەت ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى مۇناسىۋەتلىك رەھبەرلەرنى شىنجاڭغا بېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى.

11 - ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن شىنجاڭ «خەلق» ساربىيدا ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە كەسپىي تېخنىكا ماھارەت مۇسابىقىسىنى داغدۇغلىق خۇلاسلەش، تەقدىرلەش يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى، يىغىنغا دۆلەت ئەمگەك مىنىستىرلىكى تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتتى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ

نسلقا ناهيبلىك ئايالار برلەشمىسى قازاق ئايالىرىنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى جارى قىلدۇرۇشىغا يارەم بېرىپ، كەشتىچىلىك گۈرۈپپىسى تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ قول ھۈنەر - سەنئەت بۇيۇملىرىنى بازارغا يوزلەندۈردى. سۈرەتتە: قاراشۇ يېزىسىدىكى قازاق ئايالار كەشتە تىكمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز لى ياڭ فوتوسى

ئەمەلىي ئىش قىلىپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولايلى

ئاپتونوم رايونلۇق ئېلېكتر ئېنېرگىيە ئىدارىسى چىرا ناھىيىسىگە ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ھەتسالى

مەتنۇرى خەۋەر قىلدۇ: بۇ يىل 11-ئاينىڭ 7-كۈنى چىرا ناھىيىسىدە ئاپتونوم رايونلۇق ئېلېكتر ئېنېرگىيە ئىدارىسى چىرا ناھىيىسىگە يارەم قىلغان 25 تونىنا پولات ماتېرىياللىرى، 130 يۈرۈش قۇياش ئېنېرگىيىسىدىن پايدىلىنىش قۇرۇلمىسى قاتارلىق قىممىتى 200 مىڭ يۈەندىن ئاشىدىغان ماددىي ئەشيا ۋە باشقا ھال سوراش بۇيۇملىرىنى تاپشۇرۇپ بېرىش ۋە ئۆتكۈزۈۋېلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى.

ئاپتونوم رايون سىستېمىلار بويىچە نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش پلانىنى يولغا قويغاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق ئېلېكتر ئېنېرگىيە ئىدارىسى چىرا ناھىيىسىگە يار-يۆلەك بولۇشقا مەسئۇل بولغاندى. يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، بۇ ئىدارە كۆپ قېتىم تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ئەۋەتىپ، چىرا ناھىيىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى، خەلق تۇرمۇشى، تەبىئىي شارائىتى ۋە بايلىق ئەۋزەللىكىنى ئىگىلەپ، ئېلېكتر ئېنېرگىيە مەسلىسىنى ھەل قىلغاندىلا چىرا ناھىيىسىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ بېيىش قەدىمىنى تېزلەتكىلى بولىدىغانلىقىنى مۇئەييەنلەشتۈردى ھەم بۇ تۈرنى ھۈجۈم نىشانى قىلىپ ېكىتتى.

ئۇلار دەسلەپكى قەدەمدە ناھىيىدە ھازىر بار ئېلېكتر ئېنېرگىيىسىدىن تېجەشلىك، بىخەتەر پايدىلىنىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن 100 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ ئاجرىتىپ، ئىككى يېزىدا بىردىن توك بىلەن تەمىنلەش پونكىتى قۇرۇپ، پۈتۈن ناھىيىدىكى 100 دىن ئارتۇق كەنتكە بىردىن توك باشقۇرۇش خادىمى تەربىيىلەپ بەردى. ناھىيە مەركىزىدىن 150 كىلومېتر يىراقلىقتا جايلاشقان بوستان يېزىسىنىڭ دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىغا سۇ يەتكۈزۈشنى يۈرۈشلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشىغا 100 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق يارەم بەردى. ئۇنىڭدىن باشقا بۇ ئىدارە يەنە 2000-يىلىغىچە بۇ ناھىيىدىكى بارلىق يېزا، كەنتلەرنى توك بىلەن تورلاشتۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش پىلانىنى تۈزۈپ ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان چىرا دەريالىسىنىڭ يۇقىرى ئېقىندا تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، 1000 كىلوۋات توك چىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى قۇرۇشنى بېكىتتى ھەم بۇ قۇرۇلۇشنى كېلەر يىلى 10-ئايدا پۈتتۈرۈپ، توك تارقىتىشنى پىلانلىدى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك سايامەت ئاپتوموبىللىرىنى ئىجارىگە بېرىش باش شىركىتى خوتەنگە ئون ئاپتوبۇس ھەدىيە قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جالال يۇ خەۋەر قىلدۇ: 11-ئاينىڭ 12-كۈنى ئەتىگەنده «نامراتلارغا يار-يۆلەك بولايلى» دېگەن خەت چاپلانغان ئون ئاپتوبۇس خوتەنىنىڭ ئۇرۇمچىدىكى ئىش بېجىرىش ئورنىغا يۆتكەپ كېلىندى.

بۇ ئاپتوبۇسلارنى ئۇرۇمچى شەھەرلىك سايامەت ئاپتوموبىللىرىنى ئىجارىگە بېرىش باش شىركىتى خوتەن خەلقىگە ئىئانە قىلدى.

ئاپتوبۇس ئىئانە قىلىش مۇراسىمىدا ئۇرۇمچى شەھەرلىك سايامەت ئاپتوموبىللىرىنى ئىجارىگە بېرىش باش شىركىتىنىڭ دىرېكتورى، پارتكوم شۇجىسى لىيۇيۆپىڭ «ھەدىيە خېتى»نى تاپشۇرۇپ بەرگەندىن كېيىن مۇنداق دېدى: «شىركىتىمىز قۇرۇلغان 20 يىلدىن بۇيان، كىچىكلىكتىن زوربىيىپ، مەلۇم ئىقتىسادىي ئەمەلىي كۈچكە ئىگە بولدى. ئىشچى - خىزمەتچىلىرىمىز نامرات رايوندىكى خوتەن خەلقىنى ئۇنتۇپ قالمىدى. كۆڭلىمىزنى ئىپادىلەش ئۈچۈن، بۈگۈن خوتەنگە 1 مىليون يۈەن قىممىتىدە قاتناش قورالى ھەدىيە قىلدۇق.»

خوتەن ئۇلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ ۋالىيسى جۇرئەت مەمتىمىن مۇنداق دېدى: «مەن خوتەن ئۇلايىتىدىكى 1 مىليون 500 مىڭ خەلقنە ۋە كالتەن شىركىتىگىلارنىڭ رەھبەرلىرى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ رەھمەت ئېيتىمەن!»

قۇمۇل ئۇلايىتىدە ئىجتىمائىي كۆچلەر ئاچقان 38 مەكتەپ (سىنىپ) ئەمەلدىن قالدۇرۇلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز يۈسۈپ ئىسمائىل، زۆھرە تالىپ خەۋەر قىلدۇ: يېقىندا قۇمۇل ئۇلايىتى ئىجتىمائىي كۆچلەر ئاچقان 76 مەكتەپنى تەكشۈرۈش، تەرتىپكە سېلىش جەريانىدا 38 مەكتەپ (سىنىپ)نى ئەمەلدىن قالدۇردى. ئۇچ مەكتەپنى بىرلەشتۈردى. تۆت مەكتەپ (سىنىپ)نى قايتىدىن تەرتىپكە سالدى.

ئۇلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ھۆججەتلىرىگە ئاساسەن، ئۇلايەت تەۋەسىدە ئىجتىمائىي كۆچلەر ئاچقان مەكتەپ ياكى سىنىپلارنى تەكشۈرۈش، تەرتىپكە سېلىش ئۈچۈن مەخسۇس تەكشۈرۈش، تەرتىپكە سېلىش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئىككى ناھىيە، بىر شەھەر، تارانچى كان ئىشلىرى ئىدارىسى، بىڭتۈەن قۇمۇل باشقۇرۇش ئىدارىسى قارىمىقىدىكى 76 مەكتەپ (سىنىپ)نىڭ مەكتەپ باشقۇرۇش ئىدىيىسى، مالىيە تۈزۈمى، رەھبەرلىك بەنزىسى، ئوقۇتۇش ئىستىلى قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئەھۋاللارنى ئۇچ ئايغا يېقىن تەكشۈردى. نەتىجىدە باشقۇرۇلۇشى قالايمىقان، ئوقۇتۇش سۈپىتى تۆۋەن، ئوقۇغۇچىچە مەنبەسى يوق ياكى ئوقۇتۇش شارائىتى ناچار قۇمۇل شەھەرلىك ئېلېكترونلۇق ھېسابلاش بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلەش مەكتىپى، شىنجاڭ سانائەت شۆيۈەنى ئېلېكترونلۇق ھېسابلاش بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلەش بۆلۈمى قۇمۇل شۆبىسى، ئاراتۇرۇك ناھىيىلىك شوپۇر تەربىيىلەش سىنىپى، بارىكۆل ناھىيىلىك پارتىيە مەكتىپى ئالىي تېخنىكۇم كەسپىي سىنىپى قاتارلىق 38 مەكتەپ (سىنىپ) ئەمەلدىن قالدۇرۇلدى. بىڭتۈەن قۇمۇل باشقۇرۇش ئىدارىسى، تۇرپان-قۇمۇل نېفىتلىكى جۇڭخۇا ئۆگىتىش-تەربىيىلەش كۇرسى قاتارلىق ئۈچ مەكتەپ بىرلەشتۈرۈلدى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە، ئۇلايەتلىك پارتىيە مەكتىپى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بەرگۈچىلەرگە كونسۇلتاتسىيە قىلىش سىنىپى، ئۇلايەتلىك گېئولوگىيە ئوتتۇرا مەكتىپى ئېلېكترونلۇق ھېسابلاش بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلەش سىنىپى قاتارلىق ئاتۆت مەكتەپ (سىنىپ) تەرتىپكە سېلىندى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى ئەڭ ياخشى ئون تىجارەت خادىمى، ئەڭ ياخشى ئون پوچتالىيونىنى تەقدىرلەش يىغىنى ئاچتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز زىبىۋۇللا ئابلىز خەۋەر قىلدۇ: ئۇرۇمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى 11 - ئاينىڭ 28 - كۈنى ئەڭ ياخشى ئون تىجارەت خادىمى، ئەڭ ياخشى ئون پوچتالىيونىنى تەقدىرلەش يىغىنى ئاچتى.

ئەڭ ياخشى ئون تىجارەت خادىمى، ئون پوچتالىيونىنى باھالاش پائالىيىتىنى ئۇرۇمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى بىلەن «شىنجاڭ گېزىتى ئىدارىسى»، «ئۇرۇمچى كەچلىك گېزىتى ئىدارىسى» قاتارلىق ئورۇنلار بىرلىكتە ئېلىپ بارغانىدى.

بۇ 20 نەپەر ئەڭ ياخشى تىجارەت خادىمى، ئەڭ ياخشى پوچتالىيون ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى 123 پوچتا تارماق ئىدارىسى ۋە 190 يوللانما تۇشۇش لىنىيىسىدە باھالاپ سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن.

«يولۇچىلار قەلبىدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرايلى

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، يولۇچى توشۇش مۇلازىملىق سەۋىيىسىنى ئۆستۈرەيلى

ــ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرى بۇلتۇر 10 - ئايدا دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە، يول لىنىيىسى، نۆۋەتچى قېتىمى، بېكەت- نۇقتىلارنى بېكىتىپ، قاتناشنى يولغا قويغاندىن بۇيان، تاشيولدا يولۇچى توشۇش خىزمىتى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ توغرا رەھبەرلىكى ۋە سەممىي غەمخورلۇقى، جايلاردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەت ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ قوللىشى، ماسلىشىشى ئارقىسىدا، جايلاردىكى قاتناشقا مەسئۇل تارماقلار، ترانسپورت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى، ترانسپورت تىجارەتچىلىرى، يولۇچى توشۇش بېكەت ۋە نۇقتىلىرىنىڭ ئۆز ئارا ماسلىشىپ يېقىندىن ھەمكارلىشىشى ئارقىسىدا، تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ تەرتىپى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى، تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىنى ھەر تەرەپلىمە تەڭشەش - تىزگىنلەشتە ياخشى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش سىستېمىسى ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش بىلەن بىللە، تاشيولدا يولۇچى توشۇش ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، مەدەنىيەتلىك بېكەت (ئەترەت) ۋە قىزىل بايراقدار باشقۇرۇشنى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇرۇپ، ئەترافلىق مۇلازىملىق قىلىش، نۇقتىلىق مۇلازىملىق قىلىش، تەشەببۇسكارلىق بىلەن مۇلازىملىق قىلىش، تىل ئارقىلىق مۇلازىملىق قىلىش، خۇشچىراي مۇلازىملىق قىلىش قاتارلىق مۇلازىملىقنى قېلىپلاشتۇرۇش شوئارلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئۇنۇملۇك سىياسىي - ئىدىيەۋى خىزمەت ئىشلەش ۋە خىزمەت ئورنىدا تۆھپە قوشۇش، «مەن بىر يولۇچى بولسام» دېگەن پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق، كادىر ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى زور دەرىجىدە قوزغىتىپ، نۇرغۇن شوپۇرلار ۋە بىلەت ساتقۇچىلار، بېكەت خىزمەتچىلىرى ئاددىي خىزمەت ئورنىدا ئۇن - تىنسىز تۆھپە يارىتتى.

ئاپتونوم رايونىمىزدا قانات يايدۇرۇلغان مەدەنىيەتلىك بېكەت (ئەترەت) بەرپا قىلىش پائالىيىتىدە مەلۇم نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى، لېكىن ئومۇمىي جەھەتتىن قارىغاندا، تەرەققىيات يەنىلا تەڭپۇڭ ئەمەس، ھەر دەرىجىلىك قاتناشقا مەسئۇل تارماقلار، ترانسپورت باشقۇرۇش تارماقلىرى، يولۇچى توشۇش كارخانىلىرى بېكەت (ئەترەت) بەرپا قىلىش ۋە پائالىيەتلەرنى يايدۇرۇپ، تاشيولدا يولۇچى توشۇش كەسپىدە ئىلغارلاردىن ئۆگىنىش، يېڭى ئىستىل تىكلەش، يولۇچىلارنى سۆيۈش، خىزمەت ئورنىدا تۆھپە قوشۇش پائالىيىتىنىڭ يۇقىرى دولقۇنىنى قوزغاش كېرەك. مەدەنىيەتلىك بېكەت (ئەترەت) بەرپا قىلىش ۋە سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇر، ئۇزاققىچە قانات يايدۇرۇش ھەم ئۇنى يولۇچى توشۇش بازارلىرىنىڭ تەرتىپىنى رەتكە سېلىش خىزمىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈش ئۈچۈن، قاتناش نازارىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش كەسپىدە «يولۇچىلار قەلبىدە» دېگەن تېمىدا سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىش مۇسابىقىسى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى قارار قىلدى. بۇ پائالىيەتنى نازارىتىمىزنىڭ تىرانسپورت باشقۇرۇش ئىدارىسى، قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، شىنجاڭ قاتناش گېزىتى ئىدارىسى بىرلىشىپ ئۆتكۈزىدۇ. قاتناش نازارىتى ئاساسلىق رەھبەرلەر باشچىلىقىدا مەخسۇس مۇسابىقىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى.

«يولۇچىلار قەلبىدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش كەسپىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ساھە ناتوغرا ئىستىلىنى تۈزىتىپ، تاشيولدا يولۇچى توشۇش مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، تىجارەت باشقۇرۇشنى ياخشىلاپ، شوپۇر، بىلەت ساتقۇچى ۋە بېكەت خىزمەتچىلىرىنىڭ كەسىپ ئەخلاقىي قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا بىرلىككە كەلگەن، ئېچىۋېتىلگەن، رىقابەت بولغان، تەرتىپلىك تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازار سىستېمىسىنى تەدرىجىي شەكىللەندۈرۈپ، تاشيولدا يولۇچى توشۇش كەسپىنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى، ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە ھەر مىللەت خەلقىگە تېخىمۇ ياخشى خىزمەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى ئاپتونوم رايون بويىچە تاشيولدا يولۇچى توشۇش ساھەسىدىكى شوپۇر، بىلەت ساتقۇچى ۋە بېكەت خىزمەتچىلىرى ئارىسىدا «يولۇچىلار قەلبىدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى قارار قىلدى. بۇ پائالىيەتنىڭ ئالاقىدار ئىشلىرىنى تۆۋەندىكىچە ئۇقتۇرىمىز:

1. مۇسابىقە پائالىيىتىنىڭ ئۇچۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مۇسابىقىگە رەھبەرلىك قىلىش ئاپپاراتى قۇرۇلدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق «يولۇچىلار قەلبىدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىنىڭ تەشكىلىي ھەيئىتىنىڭ ئىسملىكى:

پەخرىي مۇدىرى: قاتناش نازارىتىنىڭ نازىرى يۇنۇس يۈسۈپ

قاتناش نازارىتى پارتكومۇپپىسىنىڭ شۇجىسى جاۋباۋجۇن

مۇدىرى: قاتناش نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى لوجيەنشىن

مۇئاۋىن مۇدىرلىرى: قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى بەردى ھەسەن.

تىرانسپورت ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى جىن مىڭ

شىنجاڭ قاتناش گېزىتى ئىدارىسىنىڭ باش تەھرىرى لى گەنچىك

ئەزالىرى : جاڭ مىن، لى بىشىك، ئىمام ئوسمان، رۇشەنگۈل

تەشكىلىي ھەيئەت ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى: لى بىشىك (قوشۇمچە)

مۇئاۋىن مۇدىرلىرى: شۇي يۈيلۇ، جوۋېيمىن، جاڭ لەنيۈەن

ئەزالىرى: چېن جيەنگو، شىن نىڭ، لىڭ بوچيۇ، چاڭ بىن، ئەنۋەر

ئىشخانا قاتناش نازارىتى تىرانسپورت ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ

2. مۇسابىقە ۋاقتى: 1996- يىل 12- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن 1997- يىلى 5- ئاينىڭ 31- كۈنگىچە.

3. مۇسابىقىنىڭ تەشكىلىي خىزمىتى:

1) قاتناش نازارىتى شىنجاڭ قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، قاتناش نازارىتى تىرانسپورت ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ئىدارىسى، شىنجاڭ قاتناش گېزىتى ئىدارىسىنىڭ بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇرۇشىنى قارار قىلدى.

2) مۇسابىقە ئايلىغلاشقاندىن كېيىن باھالاش پائالىيىتى ئۇيۇشتۇرۇلدۇ. ئىلغار شوپۇر، بىلەت ساتقۇچى ۋە بېكەت خىزمەتچىلىرى شەرت بويىچە باھالىنىدۇ، باھالاش نىسبىتى ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەر 2ــ 3 پىرسەنت بويىچە ئىگىلەيدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە يەككە يولۇچى توشۇغۇچىلار مەلۇم سالماقنى ئىگىلەيدۇ، باھالاش نەتىجىسى نازارەت تەشكىلىي ھەيئەت ئىشخانىسىغا تاپشۇرۇلدۇ. قاتناش نازارىتى ئەلا مۇلازىمەت قىلغان شوپۇر، بىلەت ساتقۇچى ۋە بېكەت خىزمەتچىلىرىنى تەقدىرلەيدۇ.

3) جايلار ۋە ئورۇنلار بۇ ئۇقتۇرۇشنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن، ھەر خىل تەشۋىقات قوراللىرى ۋە ۋاستىلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، كەڭ كۆلەمدە جامائەت پىكرى توپلاپ، «يولۇچىلار قەلبىدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ

قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، مەدەنىيەتلىك بىكەت (ئەترەت) ۋە قىزىل بايراقدار ئاپتوبۇس گۇرۇپپىسى بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇپ، يولۇچى توشۇش مۇلازىملىق سۇپىتىنى تىرىشىپ ئۆستۈردى. جايلاردىكى قاتناشقا مەسئۇل تارماقلار، ترانسپورت باشقۇرۇش تارماقلىرى، تاشيولدا يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلارنىڭ مۇلازىملىق سۇپىتىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، قاتناش مىنىستىرلىكى تارقاتقان مەدەنىيەتلىك بىكەت (ئەترەت)لەرنى باھالاش شەرتلىرىگە ئاساسەن، مەدەنىيەتلىك بىكەت (ئەترەت) بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى؛ 1994 - يىللىق ئاپتونوم رايون ئاچقان يولۇچى توشۇش بىكەت قۇرۇلۇشى ھەم بىكەت ئىشلىرىنى باشقۇرۇش خىزمىتى يىغىنى ۋە 1995 - يىللىق ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن يولۇچى توشۇش خىزمىتى يىغىنىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، يولۇچى توشۇش كەسپىدە سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىش، گۈزەل مۇھىت يارىتىش، تەرتىپ ياخشى بولۇش، مۇلازىملىق سۇپىتىنى ئۆلچەملەشتۈرۈش، مۇلازىمەتنى باشقۇرۇشنى قېلىپلاشتۇرۇش، مۇلازىمەت جەريانىنى تەرتىپلەشتۈرۈش، بىكەت، ئاپتوبۇس، فورمىنى ياخشىلاشنى مەزمۇن قىلغان نىشانلىق تۇرانسپورت باشقۇرۇش تارماقلىرى، يولۇچى توشۇش كارخانىلىرى ۋە يولۇچى توشۇش بىكەتلىرى (مەركەزلەشكەن) دىكى رەھبىرى يولداشلارنىڭ بۇ خىزمەتكە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، مۇھىم خىزمەت قاتاردا دائىم بوشاشماي چىڭ تۇتۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز. 1. ئىشچى - خىزمەتچىلەر قوشۇنىنىڭ كەسىپ ئەخلاقىي تەربىيىسىنى تۇتۇش كېرەك؛ 2. يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنىڭ تىجارەت ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇشنى تۇتۇش كېرەك؛ 3. مىللەتلەر ئارىسىدىكى ۋە رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى، قۇرۇلۇشنى ياخشى تۇتۇش كېرەك؛ 4. بىكەت رايونى، كالون ھويلىسىدىكى «پاسكىنىلىق، قالايمىقانچىلىق، ناچارلىق» ۋە بىكەت خىزمەتچىلىرى، شوپۇرلار ھەم بىلەت ساتقۇچىلارنىڭ مۇلازىملىق پوزىتسىيەسىدىكى «مۇز چىراي، يولسز، قاتتىق بولۇش» ئەھۋاللىرىنى تەرتىپكە سېلىشنى چىڭ تۇتۇش

يولۇچى توشۇشنى باشقۇرۇش خادىملىرى ۋە بىكەتتىكى مۇلازىمەتچىلەر ئۇرۇمچى شەھەرلىك نەنزىگو ئاپتوبۇس بىكىتىدە يولۇچىلارغا ئەلا مۇلازىمەت قىلماقتا.

جاڭ لەنيۈەن فوتوسى

10- ئاينىڭ 29- كۈنى ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق تاشيولدا يولۇچى توشۇشنى باشقۇرۇش خىزمىتى يىغىنىدا ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى تەقدىرلەنگەن تاشيولدا يولۇچى توشۇشنى باشقۇرۇش ۋە مۇلازىمەت قىلىش بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەرگە مۇكاپات تارقاتماقتا.

جاڭ لەنيۈەن فوتوسى

* * *

«يولۇچىلار قەلبىمدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىنى سېلىشتۇرۇپ باھالاش شەرتلىرى

1. شوپۇرلار، بىلەت ساتقۇچىلار («سۈپەتلىك مۇلازىمەت ئاپتوبۇس»)نى سېلىشتۇرۇپ باھالاش شەرتلىرى:

1) دۆلەت ھەم ئاپتونوم رايوننىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش جەھەتتىكى ئالاقىدار فاكۇلتېت، سىياسەت، قانۇن ۋە قائىدىلىرىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشى ۋە ئۇنىڭغا ئاڭلىق بوسۇنۇشى كېرەك.

2) شوپۇر ۋە بىلەت ساتقۇچىلار خىزمەت ئورنىدا ئىزناك، ئاپتوبۇس ئىچىگە بىر تۇتاش ياسالغان مۇسابىقە بەلگىسى ئېسىشى، قاتناشنى باشقۇرۇش خادىملىرىنىڭ باشقۇرۇشىغا بويسۇنۇشى كېرەك.

3) ئاپتونوم رايوننىڭ ترانسپورت باھاسى توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسىنى ئۇلگىلىك ئىجرا قىلىشى، «يولۇچى تالاشماسلىقى»، «يولۇچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلماسلىقى»، «يولۇچىلارنى تاشلۇۋەتمەسلىكى»، «يولۇچىلارنى ساتماسلىقى» كېرەك.

4) قاتناش مەزگىلىدە ماشىنا كىنىشكىسى، نومۇر تاختىسى، كارتوچكىلار تولۇق بولۇشى، ۋاقتى ئۆتكەن بولماسلىقى كېرەك. ئاپتونوم رايون بويىچە بىر تۇتاش ياسالغان يول لىنىيىسى كۆرسەتكۈچىنى ئېسىشى، ئاسقان ئورنى ئۆلچەملىك بولۇشى كېرەك.

5) بىر تۇتاش بىرلىككە كەلگەن بىلەت ئىشلىتىشى، بەلگىلەنگەن لىنىيە، نۆۋەتچى قېتىمى، بىكەت بويىچە قاتنىشى كېرەك.

6) تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان يولۇچىلار ئەرز قىلىش ۋەقەسى، «يولۇچىلارنى تاشلۇۋېتىش»، «يولۇچىلارنى سېتۋېتىش»، ئاپتوبۇس قوزغاش ۋاقتىنى قەستەن كەينىگە سۈرەش قاتارلىق سۈپەت باشقۇرۇش مەسلىسى يۈز بەرمەسلىكى كېرەك.

7) قاتناش قائىسىدىگە رىئايە قىلىپ، يولۇچى سانىنى ئاشۇرۇۋەتمەسلىكى، سۈرئەتنى ئاشۇرۇۋەتمەسلىكى، بىخەتەر يول يۈرۈشى، قاتناش مەسئۇلىيىتى ۋەقەسى يۈز بەرمەسلىكى كېرەك.

8) يولۇچىلارغا مەدەنىيەتلىك سۆزلەرنى ئىشلىتىشى. ئەترايلىق مۇلازىمەت قىلىشى، قىزغىن، تەشەببۇسكار بولۇشى، رەتلىك كىيىنىشى كېرەك.

9) بەلگىلەنگەن تۇرلۇك ھەقلەرنى ئاڭلىق يوسۇندا ۋاقتىدا تاپشۇرۇشى، بەلگىلەنگەن تۇرلۇك ھەقنى تۆلەشنى قەستەن كەينىگە سۈرەش ھادىسىسى يۈز بەرمەسلىكى كېرەك.

10) ماشىنا قىيابېتى ۋە ماشىنا تېخنىكىسى ئەھۋالى ياخشى بولۇشى كېرەك. ئاپتوبۇسنىڭ ئىچى- سىرتى پاكىز بولۇشى، ئېغىر دەرىجىدە داتلاشقان، سىرى تۆكۈلگەن بولماسلىقى، ئەينەكلىرى تولۇق، پاكىز، چېقىلمىغان بولۇشى، ئاپتوبۇسنىڭ ئىچى رەتلىك، پاكىز، ئورۇندۇقلىرى بۈزۈلمىغان ھەم يولۇچىلاردىن پىكىر ئېلىش دەپتەرلىرى بولۇشى، قوشۇمچە ئوسكۇنىلىرى تولۇق، ئۇنۇملۇك بولۇشى كېرەك.

2. بىكەت خىزمەتچىلىرىنى سېلىشتۇرۇپ باھالاش شەرتلىرى:

1) دۆلەت ھەم ئاپتونوم رايوننىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش جەھەتتىكى ئالاقىدار فاكۇلتېت ، سىياسەت، قانۇن ۋە قائىدىلىرىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشى ۋە ئۇنىڭغا ئاڭلىق بويسۇنۇشى كېرەك.

2) «يولۇچى ئەلا» ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، ھەممە ئىشتا يولۇچىلارنى ئويلىشى، يولۇچىلارغا مۇلازىمەت قىلىشى، قىزغىن، ئەتراپلىق بولۇشى، ئەلا مۇلازىمەت قىلىشى، مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك بولۇشى، كارخانىنىڭ ئوبرازى ۋە ئابرويىغا زىيان يەتكۈزىدىغان ئىشلارنى قىلماسلىقى كېرەك.

3) دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ بىكەت مۇلازىمىتى ھەققىنى بەلگىلىمە بويىچە يىغىشنى نەمۇنىلىك ئىجرا قىلىشى، قالايمىقان ھەق يىغماسلىقى، يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار ۋە يولۇچىلارغا ئورا كولماسلىقى كېرەك.

4) ئەدەبلىك بولۇشى، چىرايلىق تۇچۇق، ھەرىكىتى رەتلىك بولۇشى، كىيىم-كېچەكى پاكىز بولۇشى، خىزمەت ئورنىدا مەدەنىيەتلىك بولۇشى، تاختا ئېسىپ مۇلازىمەت قىلىشى كېرەك.

5) بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن تالون، بىلەتلەرنى توغرا ئىشلىتىشى كېرەك.

6) مۇلازىمەت سۈپىتى ۋەقەسى ۋە بىخەتەرلىك ۋەقەسى بولماسلىقى، تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان يولۇچىلار ئەرز قىلىش، پاش قىلىش ۋەقەلىرى بولماسلىقى، يولۇچىلارنىڭ رازى بولۇش نىسبىتى 95 % كە يېتىشى كېرەك.

7) بىكەت قىيابېتى رەتلىك، پاكىز بولۇشى، بىلەت سېتىش زالى، ماشىنا كۈتۈش زالىنىڭ تەرتىپى ياخشى بولۇشى، مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرى تولۇق بولۇشى كېرەك.

8) بىكەت ئىچىگە بەلگىلىمە بويىچە قاتناشنى باشقۇرۇش تارماقلىرى تەكشۈرۈپ تەستىقلىغان بىلەت باھاسى جەدۋىلى چاپلىنىشى، پىكىر ئېلىش دەپتىرى ، ئەرز ساندۇقى قويۇلۇشى ۋە ئەرز تېلېفونىنىڭ نومۇرى چاپلىنىشى كېرەك.

9) قاتناش كەسپىنى باشقۇرۇش تارماقلىرى رەھبەرلىكىگە بويسۇنۇشى، يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار يولۇچىلارنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىشى كېرەك.

«يولۇچىلار قەلبىمدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىگە پائال ئاۋاز قوشۇش توغرىسىدىكى ئەسكەرتىپ سۆزلەش

ئاپتونوم رايون بويىچە ئاپتوموبىلدا يولۇچى توشۇش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار، ئاپتوموبىل يولۇچى توشۇش بېكىتىدىكى بارلىق كەسىپداشلار:

جۇڭخۇا مىللەتلىرى ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش جاسارىتى بىلەن 21 - ئەسىرنىڭ تاڭ نۇرىنى كۆتۈۋالماقتا، بىز ئەسىر ھالقىش خىرىسىغا دۈچ كەلمەكتىمىز.

پارتىيە ۋە خەلق تاشيولدا يولۇچى توشۇش ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىشنى ئۈمىد قىلماقتا. مەركەزدىن تارتىپ يەرلىككىچە ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە كەسىپىي باشقۇرۇش تارماقلىرى ساھەلەردىكى ناچار ئىستىللارنى ۋە تاشيوللاردىكى «ئۇچ قالايمىقانچىلىق»نى تۈزمۈش خىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرمەكتە. بۇ ئەھۋال بىز يولۇچى توشۇش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارغا ناھايىتى ياخشى تاشقى مۇھىت يارىتىپ بەردى.

بىراق يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ كۈنسېرى جانلىنىشىغا ئەگىشىپ، مەنپەئەت قۇرۇلۇشى تەشەببۇسىغا خىلاپ ناچار ئىللەتلەرمۇ بارلىققا كەلدى، بەزى تىجارەتچىلەرنىڭ يولۇچىلارنى ئاپتوموبىلغا چىقىشقا زورلاش، يېرىم يولدا تاشلىۋېتىش، يولۇچىلارنى «سېتىش»، ئۇلارغا قوپال مۇئامىلە قىلىش، تاختاي ئاسماي، كىنىشكىسىز تىجارەت قىلىش، سۈپەتسىز مۇلازىمەت قىلىش قاتارلىق قىلمىشلىرى خەلق ئاممىسىنىڭ جانجان مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزدى، يولۇچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىگە دەخلى - تەرۇز قىلدى، نورمال يولۇچى توشۇش تەرتىپى ۋە يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا تەسىر يەتكۈزدى.

ھازىر ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تاشيولدا يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارغا «يولۇچىلار قەلبىمدە » ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشقا باشلىدى. بۇ، توغرا ئىستىل تىكلەش، ناچار ئىستىللارنى تۈگىتىشتىكى توغرا تەدبىر، بىز ئاپتونوم رايونلۇق تاشيولدا يولۇچى توشۇشنى باشقۇرۇش خىزمىتى يغىنىغا قاتناشقان بارلىق يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار ۋە يىغىنغا قاتناشقان ۋەكىللەر بۇ چاغرىقنى

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتىنىڭ چوڭقۇر، ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشىغا ئەگىشىپ، تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىدا زور ئۆزگىرىش بولدى. تاشيولدا يولۇچى توشۇش ئىشلىرى تېز تەرەققىي قىلىپ، ئاپتوموبىلغا ئولتۇرۇش قىيىن بولۇش زىددىيىتىنى پەسەيتتى. بىراق ھازىر كونا تۈزۈلمىنىڭ ئورنىغا يېڭى تۈزۈلمىنى دەسلىتىش جەريانىدا تۇرۇۋاتقاچقا، بازار مېخانىزمى مۇكەممەل بولمىغانلىقتىن، تىجارەت ھەرىكەتلىرى ئۆلچەملىك بولماسلىق، بولۇپمۇ يولۇچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلىش، يولۇچىلارنى ماشىنىدىن چۈشۈرۈۋېتىش، سېتىش ۋە نورمىدىن ئارتۇق سېلىش ھادىسىلىرى، ئامانلىق ساقلاش تەرتىپى مەسىلىلىرى خېلى ئېغىر بولۇپ، يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ خېلى ئېغىر بولۇپ، يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىنىشى ئەگىشپ، تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىدا زور ئۆزگىرىش بولدى. تاشيولدا يولۇچى توشۇش ئىشلىرى تېز تەرەققىي قىلىپ، ئاپتوموبىلغا ئولتۇرۇش قىيىن بولۇش زىددىيىتىنى پەسەيتتى. بىراق ھازىر كونا تۈزۈلمىنىڭ ئورنىغا يېڭى تۈزۈلمىنى دەسلىتىش جەريانىدا تۇرۇۋاتقاچقا، بازار مېخانىزمى مۇكەممەل بولمىغانلىقتىن، تىجارەت ھەرىكەتلىرى ئۆلچەملىك بولماسلىق، بولۇپمۇ يولۇچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلىش، يولۇچىلارنى ماشىنىدىن چۈشۈرۈۋېتىش، سېتىش ۋە نورمىدىن ئارتۇق سېلىش ھادىسىلىرى، ئامانلىق ساقلاش تەرتىپى مەسىلىلىرى خېلى ئېغىر بولۇپ، يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىنىشى ئەگىشپ، تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىدا زور ئۆزگىرىش بولدى. تاشيولدا يولۇچى توشۇش ئىشلىرى تېز تەرەققىي قىلىپ، ئاپتوموبىلغا ئولتۇرۇش قىيىن بولۇش زىددىيىتىنى پەسەيتتى. بىراق ھازىر كونا تۈزۈلمىنىڭ ئورنىغا يېڭى تۈزۈلمىنى دەسلىتىش جەريانىدا تۇرۇۋاتقاچقا، بازار مېخانىزمى مۇكەممەل بولمىغانلىقتىن، تىجارەت ھەرىكەتلىرى ئۆلچەملىك بولماسلىق، بولۇپمۇ يولۇچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلىش، يولۇچىلارنى ماشىنىدىن چۈشۈرۈۋېتىش، سېتىش ۋە نورمىدىن ئارتۇق سېلىش ھادىسىلىرى، ئامانلىق ساقلاش تەرتىپى مەسىلىلىرى خېلى ئېغىر بولۇپ، يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىنىشى ئەگىشپ، تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىدا زور ئۆزگىرىش بولدى. تاشيولدا يولۇچى توشۇش ئىشلىرى تېز تەرەققىي قىلىپ، ئاپتوموبىلغا ئولتۇرۇش قىيىن بولۇش زىددىيىتىنى پەسەيتتى. بىراق ھازىر كونا تۈزۈلمىنىڭ ئورنىغا يېڭى تۈزۈلمىنى دەسلىتىش جەريانىدا تۇرۇۋاتقاچقا، بازار مېخانىزمى مۇكەممەل بولمىغانلىقتىن، تىجارەت ھەرىكەتلىرى ئۆلچەملىك بولماسلىق، بولۇپمۇ يولۇچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلىش، يولۇچىلارنى ماشىنىدىن چۈشۈرۈۋېتىش، سېتىش ۋە نورمىدىن ئارتۇق سېلىش ھادىسىلىرى، ئامانلىق ساقلاش تەرتىپى مەسىلىلىرى خېلى ئېغىر بولۇپ، يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىنىشى ئەگىشپ،

لىنىيە كۆرسىتىلگەن تاختاي ئېسىش، ئاپتوموبىل ئىچىگە پىكىر دەپتىرى، بىلەت باھاسى جەدۋىلى ئېسىش، ئاپتوموبىلغا بىلەت بىلەن چىقىرىش، مېڭىشقا تەستىقلانغان لىنىيە، نۆۋەتچى ئاپتوموبىل بويىچە قاتناش، مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى ئورۇنلاشتۇرغان ۋاقىت بويىچە بېكەتكە كىرىش ۋە بېكەتتىن چىقىش لازىم. دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇشقا مۇناسىۋەتلىك ھەق ئېلىش ئۆلچىمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىش لازىم.

4. يول يۈرۈش بىخەتەرلىكىگە ھەققىي كاپالەتلىك قىلىش. يولۇچىلارنىڭ ھايات ۋە مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش - بىزنىڭ بۇرچىمىز، قاتناش قائىدىسىگە رىئايە قىلىپ، ئاپتوموبىلنى ياخشى ئاسراش - بىزنىڭ مەجبۇرىيىتىمىز.

بىز «يولۇچىلار قەلبىمدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشقا پائال ئاۋاز قوشىمىز. بىزنىڭ نىشانىمىز «يولۇچىلارنى ئاپتوموبىل بىكىتىدە رازى، سەپەردە كۆڭۈللۈك ، ئاپتوموبىلدىن خاتىرجەم» قىلىپ، ئاپتوموبىلىمىزغا چۈشكەن ھەربىر يولۇچىنى ھەققىي رازى قىلىش.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش سېپىدىكى كەسپىداشلار، پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 6 - ئومۇمىي يىغىنىدا مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ، نىشانى، ۋەزىپىسى، خىزمەت فاكتورى ۋە زور تەدبىرلىرى ئېنىق كۆرسىتىلدى، بۇلار بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدە ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى پروگراممىسى خاراكتېرلىك ھۆججەتلەر، ھەممەيلەن بىر نىيەتتە تەڭ كۈچ چىقىرىپ، تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق ۋە يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن «يولۇچىلار قەلبىمدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسى پائالىيىتىگە قاتنىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يولۇچى توشۇش سېپىدىكى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا يەنە شان - شەرەپ قوچايلى.

كارخانا ئوبرازىنى بىز يارىتىمىز! مەدەنىيەتلىك ئوبراز بىزنىڭ تىرىشچانلىقىمىزغا باغلىق!

ياخشى كەيپىياتنى بىز تىكلەيمىز! جەمئىيەت بىزگە دىققەت قىلماقتا!

يولداشلار، كەسپىداشلار، ھەرىكەتكە كېلەيلى!

قاتناش مىنىستىرلىكىنىڭ تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىنى تەرتىپكە سېلىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى

(4) يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىللىرى تەرتىپىنى ياخشىلاش كېرەك. يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىل لىنىيىدا بۇلاڭچىلىق قىلىش، قىمار ئويناش قاتارلىق قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارغا قاتتىق زەربە بېرىش، ئامانلىق ساقلاش ۋەقەلىرى كۆپ يۈز بېرىدىغان يوللاردا جامائەت خەۋپسىزلىكى تارماقلىرىغا ۋاقتىدا كۆرۈلسە قاتتىق باشقۇرۇش، جازالاش كېرەك.

(4) يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىللىرى تەرتىپىنى ياخشىلاش كېرەك. يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىل لىنىيىدا بۇلاڭچىلىق قىلىش، قىمار ئويناش قاتارلىق قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارنى قەتئىي توسۇپ، قاتناش - ترانسپورتنىڭ مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمە ۋە قاتناش مىنىستىرلىكى بېلان قىلغان 23- نومۇرلۇق پەرمان بويىچە ئەستايىدىل قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

2. تەرتىپكە سېلىش بىلەن قۇرۇشنى بىرلەشتۈرۈش تەدبىرى

(1) ماكرولۇق تەڭشەش-تىزگىنلەش تۈزۈمى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. يولۇچى توشۇشنى ماكرولۇق تەڭشەش-تىزگىنلەشنى داۋاملىق كۈچەيتىش، يولۇچى توشۇش لىنىيەسىدىكى ئاپتوموبىللارنى ۋە ئولارنىڭ قاتناش قېتىم سانىنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تىزگىنلەش، توشۇش ئىقتىدارى ئېھتىياجدىن روشەن ئېشىپ كەتكەن، ئاپتوموبىللارغا ئادەم ئولتۇرۇش نىسبىتى ئومۇمىيۈزلۈك % 60 تىن تۆۋەن بولغان لىنىيىلەردە مەلۇم ۋاقىتقىچە توشۇش ئىقتىدارىنى كۆپەيتمەسلىك لازىم. «ئاۋۋال تەستىقلاش، كېيىن كۆرۈلسە قاتتىق باشقۇرۇش، جازالاش كېرەك.

(4) يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىللىرى تەرتىپىنى ياخشىلاش كېرەك. يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىل لىنىيىدا بۇلاڭچىلىق قىلىش، قىمار ئويناش قاتارلىق قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارنى قەتئىي توسۇپ، قاتناش - ترانسپورتنىڭ مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمە ۋە قاتناش مىنىستىرلىكى بېلان قىلغان 23- نومۇرلۇق پەرمان بويىچە ئەستايىدىل قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

2. تەرتىپكە سېلىش بىلەن قۇرۇشنى بىرلەشتۈرۈش تەدبىرى

(1) ماكرولۇق تەڭشەش-تىزگىنلەش تۈزۈمى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. يولۇچى توشۇشنى ماكرولۇق تەڭشەش-تىزگىنلەشنى داۋاملىق كۈچەيتىش، يولۇچى توشۇش لىنىيەسىدىكى ئاپتوموبىللارنى ۋە ئولارنىڭ قاتناش قېتىم سانىنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تىزگىنلەش، توشۇش ئىقتىدارى ئېھتىياجدىن روشەن ئېشىپ كەتكەن، ئاپتوموبىللارغا ئادەم ئولتۇرۇش نىسبىتى ئومۇمىيۈزلۈك % 60 تىن تۆۋەن بولغان لىنىيىلەردە مەلۇم ۋاقىتقىچە توشۇش ئىقتىدارىنى كۆپەيتمەسلىك لازىم. «ئاۋۋال تەستىقلاش، كېيىن

يولۇچىلارنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىش، نورمال ئەرز قىلىش تۈزۈمى ئورنىتىش، ترانسپورت كارخانىلىرى بىلەن ترانسپورتنى باشقۇرۇش تارماقلىرى ئەرز قىلىش تېلېفونى ئورنىتىشى ۋە ئەرز ساندۇقى ئېسىشى، ئەرز ئارخىپى تۈرغۇزۇپ، ئەرز قىلىنغان كۈندىلىك خىزمەتلەرنى بىر تەرەپ قىلىشقا مەخسۇس ئادەم بەلگىلىشى لازىم. مۇلازىمەت سۈپىتى مەسلىسىنىڭ خاراكتېرى، ئېغىرلىقى ۋە ئۆزگەرتىش ئەھۋالىنى تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغۇچى ۋە ئاپتوموبىلنى يىللىق تەكشۈرۈش دائىرىسىگە كىرگۈزۈپ، تىجارەت كۆلىمىنى كېڭەيتىش، ترانسپورت لىنىيەسىنى تەگشەشنىڭ شەرتى سۈپىتىدە تەكشۈرۈش كېرەك.

(6) ئالاھىدە ئۇزۇن يوللۇق لىنىيىدە قاتنايدىغان نۆۋەتچى ئاپتوموبىللارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش لازىم. مۇساپىسى 400 كىلومېتردىن ئاشىدىغان يولدا قاتنايدىغان نۆۋەتچى ئاپتوموبىللارغا ئىككى شوپۇر ئورۇنلاشتۇرۇش، مۇساپىسى 800 كىلومېتردىن ئاشىدىغان يولدا قاتنايدىغان نۆۋەتچى ئاپتوموبىللاردا ھەر 400 كىلومېترنى بىر نۆۋەتا قىلىپ، يولدا قۇنقۇزۇش، يارىدەم بېرىش پونكىتلىرى قۇرۇپ، يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىللىرىنىڭ بېكەتلەر قاتنىشى ۋە ۋاقىتدا يارىدەمگە ئېرىشىشگە كاپالەتلىك قىلىش لازىم.

3. تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنىڭ نىشانى ۋە تەلىپى

(1) تەرتىپكە سېلىش ئارقىلىق، ۋاقىت ۋە كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، يولۇچى توشۇش تىجارىتى ۋە ترانسپورت تەرتىپىدىكى مەسىلىلەرگە تۇقتىلىق زەربە بېرىش، بازار ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش، يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ تەرتىپىنى روشەن ياخشىلاش، بىرلىككە كەلگەن، ئېچىۋېتىلگەن، رىقابەت بولغان، تەرتىپلىك يولۇچى توشۇش بازىرى قۇرۇش ئۈچۈن ياخشى ئاساس يارىتىشىمىز لازىم.

(2) جايلاردىكى قاتناشنى باشقۇرغۇچى تارماقلار مەخسۇس گۇرۇپپا قۇرۇپ ياكى مەخسۇس ئادەم بەلگىلەپ، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىگە مەسئۇل قىلىشى، ئەمەلىي ئەھۋالغا ئاساسەن، كونكرېت تەرتىپكە سېلىش چارىسى تۈزۈپ، يولغا قويۇشنى تەشكىللىشى لازىم.

(3) تاشيولدا يولۇچى توشۇش بازىرىنى باشقۇرغۇچى تارماق بولغان قاتناش تارماقلىرى مەسئۇلىيىتىنى ھەققىي ئادا قىلىشى، بۇ خىزمەتنى ئەستايىدىل ياخشى تۇتۇشى لازىم. خىزمەت

رايونلۇق ئاشيولدا يولۇچى توشۇشنى باشقۇرۇش خىزمىتى يغىنىغا قاتناشقان بارلىق يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار ۋە يغىنغا قاتناشقان ۋەكىللەر بۇ چاقىرىققا قەتئىي ئاۋاز قوشمىز ھەم ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاپتوموبىلدا يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار، ئاپتوموبىلدا يولۇچى توشۇش بېكەتلىرىدىكى سەپداشلارغا مۇنۇلارنى تەشەببۇس قىلىمىز:

1. كارخانا ئوبرازىنى تىكلەش. ئاپتونوم رايونىمىزدا تاشيولدا يولۇچى توشۇش كەسپىدە دەرھال ئۆگىنىشنى سىياسىينى، توغرا كەيپىياتنى تەكتىلەيدىغان دولقۇن قوزغاپ، دۆلەت ترانسپورت كارخانىلىرىنىڭ تايانچلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىجتىمائىي توغرا ئىستىل تۇرغۇزۇپ، ساھەدىكى ناچار ئىستىللارنى تۈگىتىپ، يولۇچىلار ئارىسىدا ياخشى كارخانا ئوبرازى، ساھە ئوبرازى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوبرازى تىكلەپ، جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى ساھەنىڭ نازارىتىنى ئاڭلىق قوبۇل قىلىپ، دۆلەتنىڭ خوجايىنى قىياپتىندە ھەر مىللەت يولۇچىلار ئۈچۈن جان-دىلىمىز بىلەن خىزمەت قىلىشىمىز لازىم.

2. تىجارەت ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش. ھازىردىن باشلاپ، ئۆزىمىزدىن باشلاپ، كارخانىمىزدىن باشلاپ، ئاپتوموبىلىمىزدىن باشلاپ ئىدىيىدە، ھەرىكىتىمىزدە توغرا بولۇپ، قائىدە - قانۇنلارغا رىئايە قىلىپ، قانۇنلۇق تىجارەت قىلىپ، باراۋەر رىقابەتلىشىپ، يولۇچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلماي، يېرىم يولدا تاشلۇغىتمەي، سۆھبىتمەي، ئاپتوموبىلغا نورمىدىن ئارتۇق ئادەم سالماي، بازار قائىدىسى تەلىپى بويىچە مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاپ، يولۇچىلارغا تىرىشچ ئەتراپلىق مۇلازىمەت قىلىشىمىز لازىم.

3. مەدەنىيەتلىك مۇلازىمەت قىلىشنى تەشەببۇس قىلىش. باشقۇرۇش ئارقىلىق مۇلازىمەتنى ئىلگىرى سۈرۈپ، مۇلازىمەت ئارقىلىق تەرەققىي قىلىپ، تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن يولۇچىلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، ئاپتوموبىل يېيىپگى قىياپتى بىلەن يولۇچىلارنى خاتىرجەم قىلىشى، بىكەت ئۆزىنىڭ گۈزەل مۇھىتى بىلەن يولۇچىلارنى رازى قىلىشى، ئالدىنقى قاتاردىكى مۇلازىمەت سۈپىتى، ئىجتىمائىي ئونۇم يارىتىپ، ئاپتوموبىلنى پاكىز، ياخشى تۈتۈش، مەدەنىيەتلىك خىزمەت قىلىش، تاختاي ئېسىپ مۇلازىمەت قىلىش، كىشىلەرگە ئەدەپلىك مۇئامىلە قىلىش، مەدەنىيەتلىك سۆزلەش، ئاپتوموبىلنىڭ ئالدىغا ماڭىدىغان ياكى كەينىگە چىقىدىغان ۋاقىتتا ئالدىن ئاگاھلاندۇرۇش بېرىش قاتارلىق ئىشلارنى ياخشى ئىشلەپ، ئاپتوموبىل ئىچىدىكى ئورۇن ئولتۇرۇش ئورنى، ئاپتوموبىل ئىچىدىكى ئىسىتما، ئاپتوموبىل سىرتىدىكى كۆرۈنۈش ئەتراپى ۋە ئاپتوموبىلنىڭ ئىچكى ۋە سىرتقى كۆرۈنۈشىنى پاكىز ساقلاپ، ئاپتوموبىلنى ئەسلىدىكىدەك ياخشى ھالەتتە ساقلاپ،

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پەن - تېخنىكا جەمئىيەتلىرى يېزىلاردا پەننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىمەكتە

پەن - تېخنىكا بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى

ئۆز مۇخبىرىمىز **رىزۋانگۈل ئابلەت** خەۋەرلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پەن-تېخنىكا جەمئىيەتلىرى ۋە ئۇلارغا قاراشلىق تەشكىلاتلار يېزىلاردىكى پەننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، دېھقان، چارۋىچىلار ئۈچۈن ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلماقتا.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پەن - تېخنىكا جەمئىيەتلىرى ۋە ئۇلارغا قاراشلىق ئورۇنلار دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ ئەھمىيىتىنى چۈرىدىگەن ھالدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ پەن - مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۇرۇش، ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكىلار بىلەن تەربىيىلەشنى يېزىلاردىكى پەننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى ۋە نۇقتىلىق خىزمىتى سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. ئۇلار ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكا بويىچە تەربىيىلەشنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، 1991 - يىلدىن باشلاپ «قىشلىق پەن- تېخنىكا ئۆگىنىش» پائالىيىتىنى ئىزچىل قانات يايدۇردى. بۇ پائالىيەت يولغا قويۇلغاندىن كېيىن دېھقان، چارۋىچىلار ئارىسىدا پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش قىزغىنلىقى كۈتۈرۈلدى. 1991 - يىلدىن بۇيان «قىشلىق پەن -تېخنىكا ئۆگىنىش» پائالىيىتىدە تەربىيىلەنگەن دېھقان، چارۋىچى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 7 مىليون ئادەم (قېتىم) گە يەتتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پەن- تېخنىكا كومىتېتىنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىسىدا پەننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئەترىتى ھەر يىلى كۆپ قېتىم شىمالىي ۋە جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ناھىيە، يېزا، كەنت ۋە دېھقانچىلىق مەيدانلىرى، چارۋىچىلىق فېرمىلىرىغا بېرىپ، تەشۋىقات ماشىنىسى، ئۇن - سن بۇيۇملىرى، قارا دوسكا قاتارلىق ۋاسىتىلەردىن پايدىلىنىپ پەننى ئومۇملاشتۇرۇش تەشۋىقات- تەربىيىسى پائالىيىتى ئېلىپ بارىدى. بەش يىلدا ئۇيغۇر يېزىقىدىكى «يىلىم كۆچ»، «پەن ۋە تۇرمۇش» قاتارلىق پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ژۇرناللىرىدىن 900 مىڭ پارچىدىن ئارتۇق نەشر قىلدى ۋە تارقاتتى، بۇ ئاز سانلىق مىللەت دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتە تېگىشلىك رول ئويناندى.

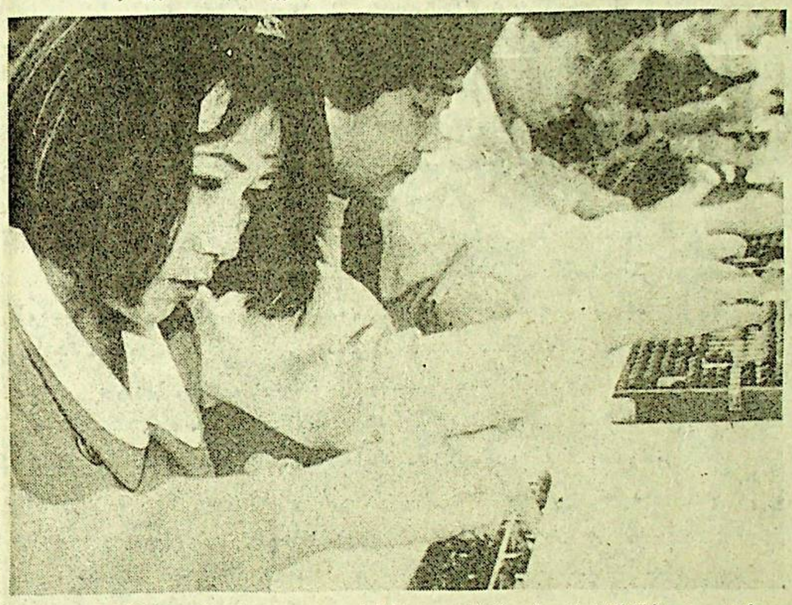

ئۇرۇمچى ۋېيخۇلياڭ كۆمۈر كېنى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى ئايال ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تېخنىكا ئىگىلەش قىزغىنلىقىغا ئىلھام بېرىش ئۈچۈن، يېقىندا ئايال ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تېخنىكىدا ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. ئۆت تۆر بويىچە ئېلىپ بېرىلغان مۇسابىقىگە 37 نەپەر ئايال قاتناشتى، مۇسابىقە ئاخىردا ياخشى نەتىجىگە ئېرىشكەن يەتتە ماھىر مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: كاسسىر - بوغالتىرلار مۇسابىقىدە . **ئابلىز جاپپار** فوتوسى

ئۇرمانلىقتىكى قەيسەر قاراۋۇل

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت**

قاتمۇ قات قار - مۆزلار بىلەن قاپلانغان تەلەمەت تاغلىرى ئارىسىدا دېڭىز يۈزىدىن 2000 مېتردىن ئېگىز بولغان كۈنەس داۋىنى بار. ھاۋاسى شالاڭ، يىل بويى قار - يامغۇر كىشىگە ئىلھام بەرمەيدىغان بۇ جايغا بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ كۈنەس ئورمانچىلىق مەيدانى جايلاشقان. بۇ يەردە ۋەزىپە ئۆتەۋاتقان ھەر مىللەت چ خ كادىر- ساقچىلىرى ئۆزلىرىنىڭ ئالىيجانابلىق خىلىنى، يۈكەك كەسپىي مەسئۇلىيەتچانلىقى بىلەن جاپا - مۇشەققەتتىن، ھېرىش - چارچاشتىن قورقماي، قانۇننىڭ ساپلىقىنى قوغداش يولىدا ئۆن- تۆنسىز ئىشلىمەكتە. ئورمان پەيجۇسونىنىڭ ساقچىسى، كومپارتىيە ئەزاسى پەيزۇللا ئەنە شۇ ئۇن - تۆنسىز تۆھپە قوشۇۋاتقانلارنىڭ

بەش ئاتار ملىتىقنى ئوغرىلاش دېلوسى يۈز بەردى. پەيزۇللا رەھبەرلىكىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن بۇ دېلونى پاش قىلىشنى ئۆسىنىگە ئالدۇ. جايالىق رازۋېتكا قىلىپ، خېجىك ناھىيىسى ۋە بەشتۆپىدىكى بىرقانچە يېزا - كەنتكىچە بېرىپ، گۇمانلىق ئوبيېكتلاردىن 30 نەچچىنى تەكشۈرۈش ئارقىلىق مۇھىم يېپ ئۇچىغا ئىگە بولۇپ، ئىككى جىنايەتچىنى قولغا چۈشۈردى.

1993 - يىلى 11- ئايدا بايىنبۇلاق رايونىنىڭ ئاقتاش يېزىسىغا قاراشلىق 2 - كەنتىنىڭ مەسئۇلىرى 15 تۈياق پۇتىنىڭ ئوغرىلانغانلىقىنى مەلۇم قىلدۇ، رەھبەرلىك بۇ دېلونى پاش قىلىشقا پەيزۇللانى مەسئۇل قىلدۇ. ئۇ خېجىك ناھىيىسى ساقچى ئورگىنىدىكى ئۆز ھەمكارلىرى بىلەن بىرلىكتە ئىزدىنىپ، ئاخىرى ئوغرىلىق ئىشىنى ئىسپاتلىدى. ئوغرىلىق ئىشىغا قاتناشقان ئۈچ كىشى ئاخىرى قانۇن تەرىپىدىن جازالاندى.

1994 - يىلى 3- ئايدا ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى بىر ناھىيىلىك ساقچى ئورگىنىدىن ئىككى ساقچى ئاتلىق پاترۇل ئېلىپ بارغاندا، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىككى ئادەم ئاتلىق ئۈچ ئوغرى ئۆتۈپ كېتىپ قالىدۇ. ساقچىلار ئۇلارنى قوغلاپ يېتىپ بارغاندا، ئوغرىلار ئاتلىرىنى تاشلاپ قېچىپ كېتىدۇ. ساقچىلار ئاتلارنى تەكشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئوغرىلىق ئىشىغا قاتناشقانلىقىنى بايقايدۇ. ئۇلار ئاتلارنى ئېلىپ ئورگىنىگە قايتىپ كېلىپ، ئوغرىلارنى تۇتۇش ئۈچۈن ئىككى ساقچىنى ئەۋەتىدۇ. ئۇلار ئوغرىلارنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ئوغرىلىق ئىشىغا قاتناشقانلىقىنى ئىسپاتلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى ئورگىنىگە ئېلىپ كېلىدۇ.

1995 - يىلى 4- ئايدا ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى بىر ناھىيىلىك ساقچى ئورگىنىدىن ئىككى ساقچى ئاتلىق پاترۇل ئېلىپ بارغاندا، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىككى ئادەم ئاتلىق ئۈچ ئوغرى ئۆتۈپ كېتىپ قالىدۇ. ساقچىلار ئۇلارنى قوغلاپ يېتىپ بارغاندا، ئوغرىلار ئاتلىرىنى تاشلاپ قېچىپ كېتىدۇ. ساقچىلار ئاتلارنى تەكشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئوغرىلىق ئىشىغا قاتناشقانلىقىنى بايقايدۇ. ئۇلار ئاتلارنى ئېلىپ ئورگىنىگە قايتىپ كېلىپ، ئوغرىلارنى تۇتۇش ئۈچۈن ئىككى ساقچىنى ئەۋەتىدۇ. ئۇلار ئوغرىلارنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ئوغرىلىق ئىشىغا قاتناشقانلىقىنى ئىسپاتلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى ئورگىنىگە ئېلىپ كېلىدۇ.

بۇنىڭدىن 25 يىل ئىلگىرى تاشلاندۇق نەرسىلەرنى سېتىۋېلىش پونكىتىدىن سېتىۋالغان «بىر پارچە كونا دەرسلىك» مېنى بېيىتىۋاگدىن چىقىپ، چەت ئەل تىلى دەرسخانىسىغا قەدەم بېسىشقا يېتەكلىدى...

— خاتىرەمدىن

1970 - يىلى 1 - ئايدا مەن دادامنىڭ ئاتالمىش چۈشىنىلمىگەن مەسىلىلەر ئۈستىدە ھېلىقى زىيالىي ياشتىن تەلىم ئالدىم. قالغان ۋاقىتلاردا پۈتۈن زېھنىم بىلەن مەشق قىلدىم. رۇس تىلى

مەن چەت ئەل تىلىنى قانداق ئۆگەندىم؟

جاۋشۇينىك

كېيىن، يەنە شۇنداق ئىجتىھات بىلەن ئۆگىنىشكە كىرىشىپ كېتەتتىم. بىر چاغلاردا، ئىككى قېتىم ئىشتىن چۈشۈش ۋاقتىنى ئۇنتۇپ كېتىپ گۈۋاھنامىسى بەردى. «خېيلۇڭجياڭ بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش گېزىتى»، «بېيجىڭ سودا گېزىتى» ۋە خېيلۇڭجياڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى «ئۇزلۇكسىز ئۆگىنىپ، ئىختىساس ئىگىسى بولۇپ چىققان ياخشى ياش» سەرلەۋھىلىك ماقالە ئېلان قىلىپ، مېنىڭ ئىش- پائالىيەتلىرىمنى مەخسۇس خەۋەر

ئۇ ئاغرىقلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزدى

تۇرسۇن ھېكىم، مەدىنە ئىلھامجان

تۇنجى مەسئۇل دوختۇر يۈسۈپجان ئاخشام كېچىلىك سمېنا ئىشلەپ، تېخى ئەتىگەندىلا ئۆيگە كەتكەنىدى. دوختۇرلار «قانداق قىلساق بولار، يۈسۈپجان بولغان بولسا ياخشى بولاتتى» دەپ تۇرۇشىغا يۈسۈپجان ئاق خالتىنى كىيىپ كىرىپ كەلدى. ئەسلىدە ئۇ ئۆيگە قايتىپ بېرىپ ئۇخلاي دەپ تۇرۇشىغا، قولۇم - قوشنىلىرىدىن قاتناش ۋەقەسى بولغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇيقۇ باسقان كۆزلىرىنى سوغۇق سۇ بىلەن يۇيۇۋېتىپلا دەرھال دوختۇرخانىغا كەلگەنىدى. دوختۇرلار يۈسۈپجاننىڭ يېتەكچىلىكىدە ھېلىقى خەنزۇ قىزنى ئوپېراتسىيە قىلدى. ئۇ قىزنىڭ سول بېقىندىكى بىر تال قوۋۇرغىسى سۇنۇپ، ئۇچىيى تېشىلىپ كەتكەنىكەن. دوختۇرلار ئۇچەينىڭ زەخىملەنگەن قىسمىنى كېسىپ تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمىنىڭ مۇدىرى، باش ۋراچ يۈسۈپجاننى كىشىلەر «ئاغرىقلارنىڭ غەمگۈزارى» دەپ تەرىپلىشىدۇ.

يۈسۈپجان 1983 - يىلى شىخەنزە تىببىي شۆيۈەننى پۈتتۈرۈپ، بۇ دوختۇرخانىغا تەقسىم قىلىنغانىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ پىشقەدەم دوختۇرلارنى ئۇستاز تۇتۇپ، مەكتەپتە ئۆگەنگەنلىرىنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ تىرىشىپ ئىشلىدى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى ئۇنىڭ ئىستىقباللىق ياش ئىكەنلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۇنى 1985- يىلى شىنجاڭ تىببىي شۆيۈەنگە بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتتى، يۈسۈپجان بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، تىرىشىپ ئۆگىنىپ، كەسپىي سەۋىيىسىنى تېخىمۇ ئۆستۈردى. ئۇ قايتىپ كەلگەندىن كېيىن رەھبەرلىك ئۇنى تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمىنىڭ مۇدىرلىقىغا تەينىلدى. ئۇ شۇنىڭدىن بۇيان دوختۇر- سېستىرالارغا بولغان كەسپىي بىتەكچىلىكنى چىڭ تۇتۇپ، ئاغرىقلار ئۈچۈن ھەر ۋاقىت ئەلا مۇلازىملىق قىلدى.

1995 - يىلى 4 - ئاينىڭ 2 - كۈنى ئېغىر قاتناش ۋەقەسى يۈز بېرىپ، بۇ دوختۇرخانىغا ياردارلار توشۇپ كەتتى. بۇنىڭ ئىچىدە 25 ياشلار چامىسىدىكى بىر خەنزۇ قىزنىڭ ئىككى تىزىنىڭ تۆۋەن قىسمى سۇنۇپ كەتكەن بولۇپ، ئەھۋالى ئىنتايىن خەتەرلىك ئىدى. دوختۇرلار تەپسىلىي تەكشۈرۈپ كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئىچكى ئەزاسىنىڭمۇ زەخىملەنگەنلىكىنى جەزملەشتۈرۈپ، دەرھال ئوپېراتسىيە قىلىش قارارىغا كەلدى. لېكىن ئوپېراتسىيىگە تېگىشلىك دورا- دەرمەكلەر يېتەرسىز بولۇپ قالدى. يۈسۈپجان ئاھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسى بىلەن ئالاقىلىشىپ، ئۇلاردىن ياردەم سورىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىلتىماسىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭغا كېرەكلىك دورا- دەرمەكلەرنى ئەۋەتىپ بەردى. يۈسۈپجان ئۆزىنىڭ ئىلمىي بىلىمى ۋە ئەمەلىي تەجرىبىسىگە تايىنىپ، ئوپېراتسىيىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇنلاپ، ئىككى تىزىنىڭ سۇنۇپ كەتكەن قىسمىنى ئۇلاپ قويدى. ئۇ ئوپېراتسىيىدىن كېيىن ئۇنىڭغا ئەڭ ياخشى داۋالاش ۋە پەرۋىش قىلىپ، ئۇنىڭ ئىككى ئايدا ساقىيىپ كېتىشىگە ئېرىشتى.

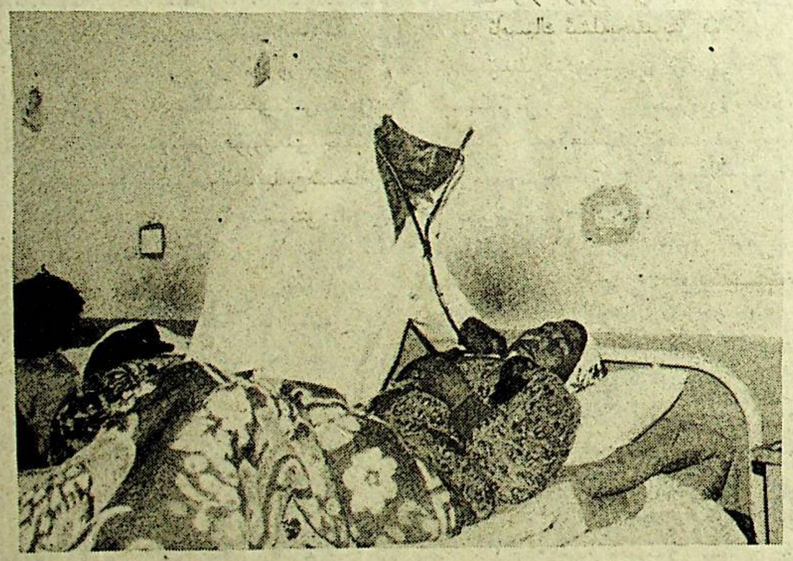

سۈرەتتە: يۈسۈپجان كېسەل كۆرمەكتە.

تۇرسۇن ھېكىم فوتوسى

تۇنسز تىللىمەكتە. تۇرمان پەيچۇسوسىنىڭ ساقچىسى، كومپارتىيە ئەزاسى پەيزۇللا ئەنە شۇ ئۇن - تۇنسز تۆھپە قوشۇۋاتقانلارنىڭ بىرى.

پەيزۇللا 1970 - يىلى 17 يېشىدا ئوبلاستلىق كۆنەس ئورمانچىلىق ھەيدانىغا ئىشچى بولۇپ كىرگەندى، ئاردىدن ئوزاق ئۆتمەي ئەشكىل ئۇنى شوپۇرلۇق كۆرسىغا ئەۋەتتى. پەيزۇللا كۆرسىنى ئەتىجىلىك تاماملاپ، ھەيدانىنىڭ تۆرموش ئىلپتومۇبىلىنى ھەيدەپكەندىن باشلاپ، ئۆزىنگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، كەسىپكە زور ئىشتىياق باغلىدى، شۇ جايدىكى موگغۇل، قازاق چارۋىچىلار بىلەن ئىچقويۇن - تاشقويۇن بولۇپ، ئۇلارنىڭ دەردىگە دەرمان بولدى. بىر قېتىم ئۇ ئاپتومومبىل بىلەن باينبۇلاق رايونىغا كېتىۋېتىپ، بىر موگغۇل چارۋىچىنىڭ يول ياقىسىدا ھوشسىز ياتقانلىقىنى كۆردىدۇ - دە، دەرھال ئاپتومومبىلنى توختىتىپ، ئاغرىقنى يېقىن ئەترapىتىكى بىر چارۋىچىنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىدۇ. ئۇنىڭ لايغا ملەنگەن يۈز - كۆزىنى يۇيۇپ، بەدەن ھارارىتىنى ئازراق بولسىمۇ چۈشۈرۈشكە تىرىشىدۇ. ئاغرىق ئەھۋالىنىڭ خېلىلا ئېغىرلىقىنى ھېس قىلغان پەيزۇللا ئۇنى دەرھال ئاپتومومبىلغا سېلىپ، 50 كىلومېتر يىراقلىقتىكى باينبۇلاق رايونلۇق دوختۇرخانىغا ئېلىپ بارىدۇ. دوختۇر- سېستىرالارنىڭ بىر نەچچە كۈن جەددىي داۋالىشى ئارقىلىق ئۇنىڭ ھاياتى قۇتقۇزۇپ قېلىنىدۇ، بۇ جەريانىدا پەيزۇللا ئاغرىقنىڭ يېنىدىن ئايرىلماي، ھالىدىن خەۋەر ئالىدۇ. دوستلۇق رىشتىسى پەيزۇللا بىلەن بۇ موگغۇل چارۋىچىنىڭ قەلبىنى زىچ بىرلەشتۈرىدۇ.

تەشكىل پەيزۇللانىڭ يۇقىرىقىدەك ئىلغار ئىش پائالىيەتلىرى، ھەر قانداق ئىشنى بىجانىدىل ئورۇنداشتەك يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىقنى نەزەرگە ئېلىپ، 1980 - يىلى ئۇنى كادىرلىققا ئوستۇرۇپ ئورمان پەيچۇسوسىنىڭ ساقچىلىقىغا قوبۇل قىلدى. ئۇ خىزمەت ئېھتىياجى بىلەن ھەمىشە تاغ - داۋانلاردا ئاتلىق رازۋىت قىلاتتى. بۇ يەرنىڭ ھاۋاسى شالاڭ بولغاچقا، يول بويى شوئېرغان چېقاتتى. ھاۋانى تۇمان قاپلاپ تۇراتتى. بۇتداق ناچار شارائىت ئۇنىڭ تېنىنى ئاجىزلاشتۇرىدى. لېكىن پەيزۇللا ھەممىگە بەرداشلىق بېرىپ ۋەزىپىنى بىجانىدىل ئورۇنداپ، قانۇنىنى ئادىل ئىجرا قىلىپ، كومپارتىيە ئەزاسى ۋە ج خ ساقچىسىنىڭ ئېسىل خىسلىتىنى نامايان قىلدى.

1984 - يىلى يازدا كۆنەس ئورمانچىلىق ھەيدانىدا بىر

ماراليېشى ناھىيىلىك پارتكوم يېزىلاردا «ئۇچ پىشقەدەملەر»، «كەچكى شەپەق» قۇرۇلۇشىنى ياخشى يولغا قويۇش ئۈچۈن، «ئۇچ پىشقەدەملەر» خىزمىتى ئايلاناشلىرىنى تولۇقلاپ، «ئۇچ پىشقەدەم» لەرنىڭ ئارخىپىنى تۇرغۇزۇشنى چىڭ تۇتتى. ئۇلار ناھىيە بويىچە شەرتكە ئۇيغۇن كەلگەن 259 نەپەر پىشقەدەم كادىر، تۆت نەپەر پىشقەدەم ئەمگەك نەمۇنچىسى، 749 نەپەر پىشقەدەم پارتىيە ئەزاسىنى ئېنىقلاپ چىقتى، 10 - ئاينىڭ 31- كۈنى ئاۋات بازىرىدا «ئۇچ پىشقەدەملەر»، «كەچكى شەپەق» قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇش ئەڭ مەيدان يېغىنى ئېچىپ بۇ بازارنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى كېڭەيتىش بىلەن بىللە تىزىمغا ئېلىنغان «ئۇچ پىشقەدەملەر»نىڭ بۇ يىل 7 - ئايدىن 12 - ئايغا قەدەر بولغان 274 مىڭ 440 يۈەن تۇرمۇش تەمىناتىنى ئەقلەشتۇرۇپ بەردى.

سۈرەتتە: ئاۋات بازىرىدىكى «ئۇچ پىشقەدەملەر» تۇرمۇش تەمىنات پۇلىنى تاپشۇرۇۋالماقتا.

ئەنۋەر خىزمەت، قادىرجان ئاۋۇت فوتوسى

1970 - يىلى 1 - ئايدا مەن دادامنىڭ ئاتالمىش «مەسلىسى» سەۋەبىدىن ئەمدىلا جىنايەتچىلەر بىلەن بىللە ئاقسۇ تۈرمىسىگە ئېلىپ كېتىلىۋاتقان ۋاقىت ئىدى. ئۇ چاغدا مەن ئەمدىلا 20 ياشقا كىرگەنىدىم. كۆچ - قوزغۇنتىم ۋە غەيرىتىم جۇش ئۇرۇپ تۇراتتى. ھەمشە بىللە ئۆتىدىغان سەبداشلار ۋە ئۇرۇش تەييارلىقى دەجورنى يېگىدىن ئايرىلىش كۆڭلۈمنى تولىمۇ غەش قىلدى.

ئېسىمدە قالمىشىچە، 3 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدىكى بىر كۈنى ماڭا دەم ئېلىش نۆۋىتى كەلدى. شۇ كۈندىكى تۇرمۇشنى مەنسىز ھېس قىلغانلىقىمدىن، تۆمۈر شتابى ئۇرۇنلاشقان جايدا لەلەگۈشپ، بېشىم قايغان، پۈتۈم تايغان تەرەپكە ھېڭىپ ئايلىنىپ يۈردۇم، بىر چاغدا تاشلاندۇق ئەرسىلەرنى سېتىۋېلىش پونكىتىغا كىرىپ قاپتىمەن، ئۇنىڭ ئىچىدە دۆۋىلەپ قويۇلغان كونا كىتابلارنىلا كۆرۈپتىمەن، كىتابلار ئارىسىدا كونىراپ كەتكەن بىر پارچە «رۇس تىلى دەرسلىكى» نىڭ 1 - كىتابى يېرىمى ئىچىلغان، يېرىمى قاتلىشىپ قالغان ھالەتتە تۇرۇپتۇ. مەن قولۇمنى ئۇزىتىپلا ئۇ دەرسلىكنى ئېلىپ بىرنەچچە بەت ۋاراقلىۋىدىم، شۇھامان بىر-ئېرچەت ئەل تىلىنى ئۆگىنىش خىيالى كۆڭلۈمدىن كەچتى. شۇنىڭ بىلەن بۇ كىتابنى 20 پۇلغا سېتىۋېلىپ ئېلىپ كەتتىم. كەچلىك تاماقتىن كېيىن، لېيەندۇيدىكى بىر خارىنلىق زىيالىي ياشنى ئۇستاز تۇتۇپ ئۆگىنىشكە كىرىشتىم.

شۇنىڭدىن باشلاپ مەن كۈندۈزى قوي باققاچ خام سۆزلەرنى ۋە جۇملىلەرنى يادلىدىم، ئاخشىمى زىيالىي ياشتىن تەلىم ئالدىم. قالغان ۋاقىتلاردا پۇتۇن زېھنىم بىلەن مەشق قىلدىم. رۇس تىلى ئۆگىنىش ئارقىلىق روھىي جەھەتتە غايەت زور قانائەتلىنىشكە ئېرىشتىم، قوي بېقىشمۇ زېرىكىشلىك بىلىنمەيدىغان بولدى، ئۆزۈم يالغۇز كەڭ دالىدا قىلچە ھېيقىماستىن ئاۋازىمنى قويۇۋېتىپ خام سۆزلەرنى «دېكلاماتسىيە» قىلدىم. ئاردىدىن ئانچە ئۇزاق ئۆتمەيلا بۇ بىر پارچە رۇس تىلى دەرسلىكىدىكى مەزمۇنلارنى كىتابتىكىدىن ئانچە پەرقلەنمەيدىغان ھالدا يادلۇالدىم. كېيىن باشقا كىتابلارنى ئىزدەپ تېپىپ تولۇقسىز ئوتتۇرا ۋە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ رۇس تىلى دەرسلىكىنى داۋاملىق ئۆزلۇكسىدىن ئۆگەندىم. بەزىلەر ھېنىڭ رۇس تىلى ئۆگىنىۋاتقانلىقىمنى كۆرۈپ، ھېنى «سوۋېت شېۋجېگجۇيىچلىرىنىڭ قوينىغا ئۆزىنى ئاتماقچى»، «چەت ئەلگە باغلانغان ئۇنسۇر» دەپ مەسخىرە قىلىپ زىتىمغا تەگدى، مەن پەقەت كۆلۈپلا قويۇپ پىسەنتىمۇ قىلمىدىم، ئۇلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپمۇ يۈرمىدىم. بۇرۇنقىدەكلا ئۆزەمنىڭ بىلگىنىچە ئۆگىنىۋەردىم. مۇشۇنداق ھايات كۆچۈرۈشنىڭ مەنىلىك بولىدىغانلىقىنى، ياشلىق باھارىمنىڭ بىھۇدە ئۆتۈپ كەتمەيدىغانلىقىنى ھېس قىلدىم.

كېيىن مەن پولات زاۋۇتىغا يوتكىلىپ ئىشلىدىم، يەنە بىر بېيجىڭلىق زىيالىي ياشنى ئۇستاز تۇتۇپ ئىنگلىز تىلى ئۆگىنىشكە باشلىدىم. كېيىن ئۇيغۇنمۇ، تاماقنىمۇ ئونتۇغان ھالدا ئىنگلىز تىلىنى ئۆگىنىشكە كىرىشىپ كەتتىم. «1977» زاۋۇتىنىڭ پەرزەنتلەر مەكتىپى ئىنگلىز تىلى دەرسىنى ئوتتۇشنى ئورۇنلاشتۇرغان بولۇپ، دەرس ئۆتىدىغان ئادەم يوق ئىكەن، مەكتەپ مۇدىرى مېنىڭ ئىنگلىزچىنى بىر مەزگىل ئۆگەنگەنلىكىمنى ئاڭلاپ، مېنى ئىنگلىز تىلى ئوقۇتقۇچىلىقىغا تەكلىپ قىلدى، بۇ مېنىڭ ھەۋىسىمگە ماس كېلىپلا قالماستىن، بەلكى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئۆگىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشۇمغا مۇمكىنچىلىك يارىتىپ بەرەتتى. شۇ چاغدا ئوقۇتۇش ۋەزىپىسى ئىنتايىن ئېغىر ئىدى. تۆت سىنىپقا ئىنگلىزچە دەرس ئۆتۈشكە توغرا كەلگەن بولسىمۇ، مەن يەنىلا ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ ئۆگەندىم، ھەر كۈنى ئەتىگەن سائەت بەشتە ئورنۇمدىن تۇرۇپ، رادىئو ئىستانسىسى ئاڭلانقان رادىئو لېكسىيەسىنى ئاڭلايتتىم، بۇ رادىئو ئىستانسىسىنىڭ رادىئو لېكسىيەسىنى ئاڭلاپ بولۇپ يەنە بىر رادىئو ئىستانسىسىنىڭ رادىئو لېكسىيەسىنى تاكى دەرسكە كىرىشكىچە ئاڭلايتتىم. ئوقۇغۇچىلار دەرستىن قايتقاندىن كېيىنكى چاغلاردا، ئىنگلىزچىنى پوختىلاش ئاساسىدا يەنە چۈمۈلىنىڭ سۆگەك غاجىشىدەك روھ بىلەن ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، ياپون، گېرمان، فرانسۇز تىللىرىنى ئۆگەندىم. ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مەدەنىيىتىنى بىلىش ئۈچۈن، يەنە موگغۇل تىلى بىلەن ئۇيغۇر تىلىنىمۇ ئۆگەندىم. يېگچۈن ماشىنىسازلىق زاۋۇتىنىڭ ئىلمىي تەتقىقات ئورنىدا كۆپ خىل تىللىق پەن- تېخنىكا ماتېرىيالىنىڭ تەرجىمىسىگە مەسئۇل بولۇپ، 500 مىڭ خەتتىن ئارتۇق ماتېرىيالنى تەرجىمە قىلدىم. ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، 20 نەچچە پارچە تىل ئوقۇتۇشقا دائىر ئىلمىي ماقالە يازدىم، بۇنىڭ بەزىلىرى گېزىتلەردە ئېلان قىلىندى، بەزىلىرى ئەسلىدىكى تەتقىقات ئورنى تۇرۇشلۇق ناھىيە ۋە ئىلايەتتە مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە بولۇپ باھالاندى. مەكتەپلەر مەخسۇس تەكشۈرۈش ئارقىلىق ھېنى ئىنگلىز، پاپون، رۇس تىللىرىنى ئۆگىنىشتە ئالىي مەكتەپ سەۋىيىسىگە يەتكەن دەپ قاراپ، ماڭا ئوقۇش پۈتتۈرۈش گىرىشىپ كېتەتتىم. بىر چاغلاردا، ئىنگلىز قېنى ئىشتىن چۈشۈش ۋاقتىنى ئۇنتۇپ كېتىپ ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ ئىچىگە سولىنىپ قالغانلىقىم كۆلكە دەستىكى بولۇپ ئېغىزدىن- ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرگەندى. كېيىن ئىشك باققۇچى جاك بوۋاي ئىشكىنى قولۇپلاش ۋاقتى توشقاندا، ئالدى بىلەن بۆلۈمنگە كېلىپ ئىشكىنى چېكىپ قويىدىغان ياكى كەتكەن- كەتمىگەنلىكىمنى سۈرۈشتۈرۈپ بېقىپ ئاندىن ئىشكىنى قولۇپلايدىغان بولدى.

كېيىنكى چاغلاردا، ئىنگلىزچىنى پوختىلاش ئاساسىدا يەنە چۈمۈلىنىڭ سۆگەك غاجىشىدەك روھ بىلەن ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، ياپون، گېرمان، فرانسۇز تىللىرىنى ئۆگەندىم. ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مەدەنىيىتىنى بىلىش ئۈچۈن، يەنە موگغۇل تىلى بىلەن ئۇيغۇر تىلىنىمۇ ئۆگەندىم. يېگچۈن ماشىنىسازلىق زاۋۇتىنىڭ ئىلمىي تەتقىقات ئورنىدا كۆپ خىل تىللىق پەن- تېخنىكا ماتېرىيالىنىڭ تەرجىمىسىگە مەسئۇل بولۇپ، 500 مىڭ خەتتىن ئارتۇق ماتېرىيالنى تەرجىمە قىلدىم. ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، 20 نەچچە پارچە تىل ئوقۇتۇشقا دائىر ئىلمىي ماقالە يازدىم، بۇنىڭ بەزىلىرى گېزىتلەردە ئېلان قىلىندى، بەزىلىرى ئەسلىدىكى تەتقىقات ئورنى تۇرۇشلۇق ناھىيە ۋە ئىلايەتتە مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە بولۇپ باھالاندى. مەكتەپلەر مەخسۇس تەكشۈرۈش ئارقىلىق ھېنى ئىنگلىز، پاپون، رۇس تىللىرىنى ئۆگىنىشتە ئالىي مەكتەپ سەۋىيىسىگە يەتكەن دەپ قاراپ، ماڭا ئوقۇش پۈتتۈرۈش گىرىشىپ كېتەتتىم. بىر چاغلاردا، ئىنگلىز قېنى ئىشتىن چۈشۈش ۋاقتىنى ئۇنتۇپ كېتىپ ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ ئىچىگە سولىنىپ قالغانلىقىم كۆلكە دەستىكى بولۇپ ئېغىزدىن- ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرگەندى. كېيىن ئىشك باققۇچى جاك بوۋاي ئىشكىنى قولۇپلاش ۋاقتى توشقاندا، ئالدى بىلەن مېنىڭ بۆلۈمنگە كېلىپ ئىشكىنى چېكىپ قويىدىغان ياكى كەتكەن- كەتمىگەنلىكىمنى سۈرۈشتۈرۈپ بېقىپ ئاندىن ئىشكىنى قولۇپلايدىغان بولدى.

كېيىنكى چاغلاردا، ئىنگلىزچىنى پوختىلاش ئاساسىدا يەنە چۈمۈلىنىڭ سۆگەك غاجىشىدەك روھ بىلەن ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، ياپون، گېرمان، فرانسۇز تىللىرىنى ئۆگەندىم. ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مەدەنىيىتىنى بىلىش ئۈچۈن، يەنە موگغۇل تىلى بىلەن ئۇيغۇر تىلىنىمۇ ئۆگەندىم. يېگچۈن ماشىنىسازلىق زاۋۇتىنىڭ ئىلمىي تەتقىقات ئورنىدا كۆپ خىل تىللىق پەن- تېخنىكا ماتېرىيالىنىڭ تەرجىمىسىگە مەسئۇل بولۇپ، 500 مىڭ خەتتىن ئارتۇق ماتېرىيالنى تەرجىمە قىلدىم. ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، 20 نەچچە پارچە تىل ئوقۇتۇشقا دائىر ئىلمىي ماقالە يازدىم، بۇنىڭ بەزىلىرى گېزىتلەردە ئېلان قىلىندى، بەزىلىرى ئەسلىدىكى تەتقىقات ئورنى تۇرۇشلۇق ناھىيە ۋە ئىلايەتتە مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە بولۇپ باھالاندى. مەكتەپلەر مەخسۇس تەكشۈرۈش ئارقىلىق ھېنى ئىنگلىز، پاپون، رۇس تىللىرىنى ئۆگىنىشتە ئالىي مەكتەپ سەۋىيىسىگە يەتكەن دەپ قاراپ، ماڭا ئوقۇش پۈتتۈرۈش گىرىشىپ كېتەتتىم. بىر چاغلاردا، ئىنگلىز قېنى ئىشتىن چۈشۈش ۋاقتىنى ئۇنتۇپ كېتىپ ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ ئىچىگە سولىنىپ قالغانلىقىم كۆلكە دەستىكى بولۇپ ئېغىزدىن- ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرگەندى. كېيىن ئىشك باققۇچى جاك بوۋاي ئىشكىنى قولۇپلاش ۋاقتى توشقاندا، ئالدى بىلەن مېنىڭ بۆلۈمنگە كېلىپ ئىشكىنى چېكىپ قويىدىغان ياكى كەتكەن- كەتمىگەنلىكىمنى سۈرۈشتۈرۈپ بېقىپ ئاندىن ئىشكىنى قولۇپلايدىغان بولدى.

كېيىنكى چاغلاردا، ئىنگلىزچىنى پوختىلاش ئاساسىدا يەنە چۈمۈلىنىڭ سۆگەك غاجىشىدەك روھ بىلەن ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، ياپون، گېرمان، فرانسۇز تىللىرىنى ئۆگەندىم. ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مەدەنىيىتىنى بىلىش ئۈچۈن، يەنە موگغۇل تىلى بىلەن ئۇيغۇر تىلىنىمۇ ئۆگەندىم. يېگچۈن ماشىنىسازلىق زاۋۇتىنىڭ ئىلمىي تەتقىقات ئورنىدا كۆپ خىل تىللىق پەن- تېخنىكا ماتېرىيالىنىڭ تەرجىمىسىگە مەسئۇل بولۇپ، 500 مىڭ خەتتىن ئارتۇق ماتېرىيالنى تەرجىمە قىلدىم. ئىلگىرى كېيىن بولۇپ، 20 نەچچە پارچە تىل ئوقۇتۇشقا دائىر ئىلمىي ماقالە يازدىم، بۇنىڭ بەزىلىرى گېزىتلەردە ئېلان قىلىندى، بەزىلىرى ئەسلىدىكى تەتقىقات ئورنى تۇرۇشلۇق ناھىيە ۋە ئىلايەتتە مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە بولۇپ باھالاندى. مەكتەپلەر مەخسۇس تەكشۈرۈش ئارقىلىق ھېنى ئىنگلىز، پاپون، رۇس تىللىرىنى ئۆگىنىشتە ئالىي مەكتەپ سەۋىيىسىگە يەتكەن دەپ قاراپ، ماڭا ئوقۇش پۈتتۈرۈش

تىل ئۆگىنىش تەسراتى

ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ سايباغ رايونىدىكى ج خ خادىملىرى يېقىندا كوچىلارغا چىقىپ ھەر مىللەت ئاممىسىغا «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ قورال - ياراغلارنى باشقۇرۇش قانۇنى»نى تەشۋىق قىلدى.

سۈرەتتە: تەشۋىقات خادىملىرى ئاممىغا تەشۋىقات ماتېرىيالى تارقاتماقتا.

ماموت بارات فوتوسى

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）
«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى　（بۇ سان ئالتە بەت）

1996 - يىل
دېكابر
2
دۈشەنبە

بىڭتۈەننىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈەن - مەيدانلىرى جانلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **كۇاڭ جيەن** خەۋەر قىلدۇ: مەملىكەت بويىچە يېزا ئىگىلىك بوزىيەر ئۆزلەشتۈرۈش ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتىكى «ئىككىنى ئۈستىگە ئېلىش»، «تۆتىنى ئائىللىرگە ئەمەلىيلەشتۈرۈش»تىن ئىبارەت ئۇنۇملۇك ئۇسۇل بىڭتۈەننىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈەن - مەيدانلىرىدا يولغا قويۇلۇپ، بىڭتۈەن دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈەن - مەيدانلىرىنىڭ ئىككى تۈپ ئۆزگىرىشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشىغا يېڭى ھاياتىي كۈچ قوشتى.

بىڭتۈەننىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈەن - مەيدانلىرىدا 1984 - يىلىدىن باشلاپ مەسئۇلانقا بىرلەشتۈرۈپ ئائىللىرگە ھۆددىگە بېرىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، تەقسىماتچىلىق تۈزۈمى بۇزۇپ تاشلانغان بولسىمۇ، تۈەن - مەيدانىدىكى يېزا ئىگىلىك ئىشچىلىرى ھەقىقىي مەبلەغ سالغۇچىغا ئايلىنالمىدى، ھۆددىگە بېرىلگەندىن كېيىن پايدىغىلا مەسئۇل بولۇپ، زىيانغا مەسئۇل بولماسلىق ئەھۋالى ئومۇميۈزلۈك ساقلاندى. تۈەن - مەيدانلارنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادى بىر مەھەل قەرزگە بۇغۇلۇپ قېلىش، نېسى قالدۇرۇشتەك ئەھۋالغا چۈشۈپ قېلىپ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئېغىر چەكلىمىگە ئۇچرىدى. بىڭتۈەننىڭ بىر قىسىم دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈەن- مەيدانلىرى باشلامچى بولۇپ «ئىككىنى ئۈستىگە ئېلىش»(ئىشلەپچىقىرىش خراجىتى، تۇرمۇش خراجىتىنى ئۈستىگە ئېلىش)، «تۆتىنى ئائىللىرگە ئەمەلىيلەشتۈرۈش» (ھۆددە، ھېسابات، پايدا - زىيان، خېيىم - خەتەر) تەك ھۆددە شەكلىنى يولغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن يېزا ئىگىلىك ئىشچىلىرىنىڭ خېيىم - خەتەر ئېڭى ئۇ ئاكتىپلىقى ئاشتى. ئۆزى سېلىنما كارخانىلار بازار رىقابىتىدە مەيدانىنىڭ ئالدىغا چىقىرىلدى، ھۆكۈمەت پەردە ئارقىسىغا ئۆتتى؛ ئىلگىرىكى كارخانىغا مەمۇرىي بۇيرۇق چۈشۈرۈش ئەمدى مۇلازىملىق قىلىشقا، ئىقتىسادىي ھەرىكەتكە ماكرولۇق يېتەكچىلىك قىلىشقا ئۆزگەردى. ئەپسۇس، بىزنىڭ قىلغانلىرىمىز بىلەن ئۇمىدىمىز ئوتتۇرىسىدا يەنە بىر مۇنچە پەرق ساقلىنىپ قالدى.

ئالاھىدە قېينىچىلىقى بار كارخانىلار قاتناش، بىناكارلىق، ئورمانچىلىق، ماشىنىسازلىق قاتارلىق ساھەلەرگە بەكرەك مەركەزلەشكەن، بازار قوبۇۋېتىلگەندىن كېيىن، ماكرولۇق تەڭشەش-تىزگىنلەش يېتىشىپ ماڭالمىغانلىقتىن، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى، كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى كارخانىلار، خۇسۇسىي كارخانىلار بازارغا تەڭلا كىرگەنلىكتىن، بازار تويىنىپ تەرتىپسىز رىقابەت كېلىپ چىقتى، نەتىجىدە يايمىسى چوڭ، (ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئالاھىدە قېينىچىلىقى بار كارخانىلار ئۈستىدە ئويلىنىپ كۆرەيلى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ياڭ فەن، چى يې**

ئالاھىدە قېينىچىلىقى بار كارخانىلاردىن كەلگەن دوكلات(2)

ئالاھىدە قېينىچىلىقنىڭ سەۋەبلىرى توغرىسىدا گەپ بېچىلسا، بەزىلەر ھەدەپ كارخانىدىن ئاغرىنىدۇ، بۇ ئادەللىق ئەمەس، چۈنكى پىلانلىق ئىگىلىكتىن بازار ئىگىلىكىگە ئۆتۈۋاتقان بۇگۈنكى كۈندە كارخانىلار ئۆزىنىڭ تەقدىرىنى ئۆزى تامامەن بەلگىلىيەلمەيدۇ، بەزى ئوبيېكتىپ ئامىللارغا ئۆزى تاقابىل تۇرالىسمۇ، لېكىن كارخانىنىڭ ئېچكى ئاملى ئاساسلىق رول ئوينايدۇ. كۆرۈپ تۇرۇپتىمىزكى، بازار رىقابىتىدە بەزى كارخانىلار مۇۋەپپەقىيەت قازاندى، بەزى كارخانىلار مەغلۇب بولدى، بۇنىڭ سەۋەبلىرى تولا بولسىمۇ، لېكىن ھەر قانداق ئىشنىڭ ئادەمگە باغلىق ئىكەنلىكىنى، تاشقى سەۋەبنىڭ ئىچكى سەۋەب ئارقىلىق رول ئوينايدىغانلىقىنى بىلگىلى بولىدۇ. بىز ئوبيېكتىپ، ئادىل مەيدانىدا تۇرۇپ، ئالاھىدە قېينىچىلىقى بار كارخانىلارنىڭ قېينىچىلىقىنىڭ پەيدا بولۇش سەۋەبلىرىنى ئەستايىدىل تەھلىل قىلىپ كۆرەيلى، بۇنداق قىلىش كېسەل چىرمىۋالغان بىمارغا دىئاگنوز قويۇپ، كېسەلنىڭ يىلتىزىنى تېپىپ شىپالىق دورا بەرگەنگە ئوخشايدۇ.

بورتالا شەھەرلىك سودا - سانائەت ئىدارىسى «ئىستىلىنى ياخشىلاپ، ياخشى ئوبراز تىكلەش»ۋە «قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىش»نى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، سىياسىي جەھەتتە كۆچلۈك، كەسپىتە پىشىشق، ساپاسى يۇقىرى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنى يېتىشتۇرۇپ، تىجارەتچىلەر ۋە ئىستېمالچىلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

1

پىلانلىق ئىگىلىك يولغا قويۇلغان يىللاردا كارخانىلار ھۆكۈمەت تارماقلىرى تەرىپىدىن بىۋاستە باشقۇرۇلغاچقا، ئۇلاردا ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش ھوقۇقى كەمچىل ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە، ھۆكۈمەتنىڭ بەزى تەدبىرلىرى پىنسكلىك بىلەن تۇزۇلگەن بولغاچقا ئىلمىيلىكى، ئالدىن كۆرەرلىكى، ئىشەنچلىك بولۇشى كەمچىل بولۇپ، كارخانىغا تۇغمەس خاپىلىق ئېلىپ كېلىپ، ئېغىر يوك ئارتىپ قويغانىدى.

بىز مۇخبىرلىق قىلۇۋېتىپ بىر قىسىم «باشلىقلار قۇرۇلۇشى»ياكى مەمۇرىي ئارىلىشىش ئارقىلىق ئىشلەنگەن تۇر - قۇرۇلۇشلارنىڭ كارخانىلارنى قېيىن ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويغانلىقىغا دائىر مىساللارنى ئاڭلىدۇق. شىنجاڭ ياغاچ ماتېرىياللىرى باش زاۋۇتى 80 - يىللاردا ئالاقىدار تارماقلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن 27 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يېلىغا 10 مىڭ كۇپ مېتر بىرىكمە تاختا ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە قۇرۇلۇش تۇرىنى ئىشلىگەن. ئېينى ۋاقىتتا بۇ تۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ بوشلۇقىنى تولدۇرىدىغان بەش چوڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۇرىنىڭ بىرى قىلىنغان. تۇر تۇرغۇزۇلۇپ ئىشلىتىلىشكە تاپشۇرۇلغانغا قەدەر ئالتە يىل ئۆتتى، نەتىجىدە شىنجاڭنىڭ شەھەرلىرىغا شىمالنىڭ شەھەرلىرىغا ئوخشىمايدىغان بولغاچقا بىرىكمە تاختا ئىشلەشكە زادىلا بولمىدى. ئۇسكۇنىلەر تەيىنجىندىكى بىر كارخانىغا سېتىۋېتىلدى، لېكىن 10 مىڭ كۇادرات مېتر بەرپا ئىگىلەپ تۇرغان سېخلار ھازىرغىچە بىكار تۇرۇپ، كارخانا ئېغىر

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسى

دوختۇر، سېستىرالارنىڭ كەسىپ ئەخلاقىي قائىدىسى ئۆستۈرۈپ، دوختۇرخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئۇرغۇتتى

مەنسۇي مەدەنىيەت گۈللىرى

مەنسۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كەسىپىي خىزمەتنى ئۇنۇملۇق ئىلگىرى سۈرۈش، دوختۇر، سېستىرالارنىڭ مەنسۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم ئورنىنى ئۆستۈرۈش

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان دوختۇر، سېستىرالارنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قائىدىسىنى كۈچەيتىپ، شەرەپ تۇيغۇسىنى ئاشۇرۇشقا ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، دوختۇرخانىنىڭ قىياپىتى، دوختۇر، سېستىرالارنىڭ روھىي ھالىتىدە كۆرۈنەرلىك ئۆزگىرىش ھاسىل بولدى. بۇ دوختۇرخانا ئاپتونوم رايون ۋە ئوبلاست بويىچە مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشنى ئۆستۈردى. ئۇنىڭ ئىچىلار، ياشلار، ئايالالار تەشكىلاتلىرىنىڭ (ئاخىرى 4- بەتتە)

ئۇرۇمچى تۆمۈرىيول ئىدارىسىدىكى ئىككى پارتىيە ياچېيكسى پارتىيە ئەزالىرى ئارىسىدا مەدەنىيەتلىك مۇلازىملىق قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەت رېھىم** خەۋەر قىلدۇ: ئۇرۇمچى تۆمۈرىيول ئىدارىسىنىڭ يولۇچى توشۇش ئۇچاستىكىسى بېيجىڭ پويىز ئەترىتى پارتىيە باش ياچېيكسى بىلەن ئۇرۇمچى ۋوگزالى يولۇچى توشۇش سېخى پارتىيە ياچېيكسى يېقىندا پارتىيە 14- نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېت 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئېشىرىش ئۈچۈن پارتىيە ئەزالىرى ئارىسىدا «مەن كومپارتىيە

تىكلەش» ۋە «قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىش»نى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، سىياسىي جەھەتتە كۆچلۈك، كەسىپتە پىشىق، ساپالىق يۇقىرى سودا-سانائىتىمىزنى باشقۇرۇش قوشۇننىسى بېكىتىلدى.

تىجارەتچىلەر ۋە ئىستېمالچىلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: بۈ ئىدارىدىكى كادىرلار بازارنى نازارەت قىلىش - باشقۇرۇش داۋامىدا تىجارەتچىلەرنىڭ قېنىن مەسىللىرىنى ھەل قىلىپ بەرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **يالقۇن شىنەي** فوتوسى

تەيەنجىندىكى بىر كارخانىغا سېتىۋېتىلدى، لېكىن 10 مىڭ كۋادرات مېتر يەرنى ئىگىلەپ تۇرغان سېخلار ھازىرغىچە بىكار تۇرۇپ، كارخانا ئېغىر يۈك ئارتىۋالدى.

پىلانلىق ئىگىلىكتىن بازار ئىگىلىكىگە ئۆتۈشكە ئەگىشىپ ھۆكۈمەت بىلەن كارخانىنىڭ مۇناسىۋىتىدە ئۆزگىرىش بولدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدا قانتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى چوڭقۇرلاشماقتا
قىشلىق زەربە بېرىش ھەرىكىتى باشلاندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **لى شۇسۇن** خەۋىر قىلدىۋ: ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى قوغداش، مەنپەئەت مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ياخشى تاشقى مۇھىت يارىتىپ بېرىش مەقسىتىدە ئاپتونوم رايون بويىچە قىشلىق زەربە بېرىش ھەرىكىتىنى ئورۇنلاشتۇردى.

بۇ قېتىمقى ھەرىكەت ئالدىنقى باسقۇچتىكى قانتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنىڭ داۋامى ۋە چوڭقۇرلىشىشى شۇنداقلا 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدا مەنپەئەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئىجتىمائىي مۇھىتنى ساپلاشتۇرۇپ، يېڭى يىل، باھار بايرىمى مەزگىللىرىدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن قوللىنىلغان كونكرېت تەدبىر. چوڭ دېلولارنى پاش قىلىش، گۇرۇھ - شايكىلارغا زەربە بېرىش، قاچقۇن جىنايەتچىلەرنى قوغلاپ تۇتۇش، زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش - بۇ قېتىمقى ھەرىكەتنىڭ ئاساسلىق مەقسىتى. ئۇرۇمچى شەھىرىنى نۇقتا قىلىپ زوراۋانلىققا، تېررورلۇققا ۋە بۆلگۈنچىلىق، قانۇنسىزلىققا جىنايەتلىرىگە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئۇرۇمچى ئەتراپىدىكى جايلارغا ۋە ئالاقدار رايونلارغىچە كېڭەيتىپ بىرلىكتە زەربە بېرىش، ئومۇمىيۈزلۈك جەڭگە كىرىشىش ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈرۈش كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۆلگۈنچىلىق، ئوغرىلىق جىنايەتلىرىگىمۇ قاتتىق زەربە بېرىپ، مەنىۋى ئەخلەتلەر، قىمارۋازلىق، زەھەرلىك چېكىملىك ئەكەسچىلىكى قاتارلىق جەمئىيەتتىكى رەزىل قىلمىشلارنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىپ، مۇھىتنى ساپلاشتۇرۇش ئاساسىدا، بىخەتەرلىك، مۇداپىئە كۆرۈش خىزمەتلىرىنى كۈچەيتىپ، كاۋاكلارنى ئېتىش كېرەك.

قىشلىق زەربەبېرىش ھەرىكىتىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، ج خ نازارىتى مۇشۇ ئاينىڭ 18-كۈنى تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، خىزمەتلەرنى ئورۇنلاشتۇردى ۋە جايلاردىكى ج خ تارماقلىرىدىن ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈشنى، نىشانلىق ئوق ئېتىپ ئەمەلىي ئۇنۇمنى قولغا كەلتۈرۈشنى، دېلو بېجىرىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈپ، دېلولارنى تېز پاش قىلىپ، جىنايەتچىلەرنى تېز تۇتۇشنى تەلەپ قىلدى.

لامابۇخلۇقلارمۇ ھاللاندى
ئابدۇغېنى خوجاباەردى

ئارىشاق ناھىيىسىدىكى كۆكتوقاي چارۋىچىلىق مەيدانىنىڭ لامابۇخ كەنتى يايلاق ۋە دېھقانچىلىق رايون ئوتتۇرىسىغا جايلاشقان، شارائىتى ناچار، قاتنىشى قولايسىز بولۇپ، 425 نوپۇسى، 5677 مو تېرىلغۇ يېرى بار ئىدى. كەنت بۇغداي، ئاپتاپەرەس، ئارپا تېرىشنى ئاساس قىلىپ كەلگەن. تېرىلغۇ يېرى تاشلىق، تۇپراق قاتلىمى تېيىز بولغاچقا ئىلگىرى يەردىن پايدىلىنىش ئۈنۈمسۇ تۆۋەن ئىدى. يېقىنقى يىللاردا بۇ كەنتتىكى دېھقانلار پارتىينىڭ سىياستى ۋە پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلەتتى.

1. پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ تېرىقچىلىق قىلدى. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى ھەر يىلى قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش پائالىيىتىنى ئەستايىدىل قانات يايدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى. «بەشتە بىر تۇنۇش بولۇش»نى ئەملىكە ئاشۇرۇپ، يەرلەرنى شودىگەر قىلىپ تېرىشنى ئادەتكە ئايلاندۇردى. ئۇرۇق تاللاشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئۆز يېرىنىڭ شارائىتىغا ماس كېلىدىغان، سوغۇققا، قۇرغاقچىلىققا چىداملىق سورتلارنى كىرگۈزۈپ تېرىدى. يەرگە سالىدىغان مەبلەغنى كۆپەيتىپ، 3000 مو يەرنى ئۆزچىل تۇرده مەھەللىۋى ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلىدى. بۇنىڭ بىلەن تۇۋەن ھوسۇللۇق 1000 مو يەر يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزغا ئۆزگەرتىلىپ، بۇغداي ھوسۇلى ئىلگىرىكى 150 كىلوگرامدىن 300 كىلوگرامغا يەتتى، سۇلياۋ بېيپ قوناق تېرىش سىنقىدا مۇۋەپپەقىيەت قازىنىپ ۋە بۇ خىل ئۇسۇلنى كېڭەيتىپ، قوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 1200 كىلوگرامغا يەتكۈزدى.

2. باقمىچىلىق بۇسۇش ئېغىزى قىلىندى. كەنت بىرىنچىدىن، بازارغا يۈزلىنىپ ئىقتىسادىي كىرىمىنى ئاشۇرۇش، ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ئارقىلىق ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، ئىككىنچىدىن، مول ئوغۇت زاپىسىغا ئېرىشىش، يەرنىڭ ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، باقمىچىلىق كەسپىنى زور كۆچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇردى. ھازىر كەنت بويىچە ئومۇمىي چارۋا مال 2800 تۇياقتا يېتىپ، 1988- يىلىدىكىدىن 800 تۇياق ئاشتى. بۇ يىل يىغىۋېلىنغان ئوغۇت 2700 كۇب مېتردىن ئاشتى.

3. سۇ قۇرۇلۇشىنى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە تۇتتى. سۇ يېزا ئىگىلىكىنىڭ جان تومۇرى. بۇ نۇقتىنى تولۇق چۈشەنگەن لامابۇخلۇقلار ئۆز كۈچىگە تايىنىپ سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، 3000 مېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساپ، سۇدىن پايدىلىنىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلدى. بۇ يىل كەنتنىڭ ئومۇمىي ئاشلىق ھوسۇلى 1مىليون 350 مىڭ كىلوگرامغا، ئومۇمىي كىرىمى 2 مىليون 470 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىم 2500 يۈەنگە يەتتى.

4. كەنت قىياپىتى ياخشىلاندى. كەنتتىكى دېھقانلارنىڭ كىرىمىنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ، مەنىۋى مەدەنىيەتكە بولغان ئېھتىياجمۇ ئاشتى. بۇ يىل ئاۋال كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە كونا ئۆيلەرنى چېقىپ، ھەممە ئۆيلەرنى يېڭىلاپ سالدى. 3500 مېتر ئۇزۇنلۇقتىكى كەنت يوللىرىنى قايتىدىن ياساپ، 2650 مېتر يولغا قارىماي يانقۇزدى. 14 ئورۇنغا يول چىرىغى ئورناتتى. 20 ئورۇنغا كۆۋرۈك سېلىپ، 92 ھاجەتخانىنىڭ ئۆزگەرتىپ ياسىدى. يۇتۇن كەنتتە تورۇبا سۇيى ئېچىش، يېپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە ئومۇملاشتى، ئون پىرسەنت ئائىلە تېلېفون ئورناتتى.

تۇرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيولىنىڭ 2 - توختام بۆلىكىدىكى يول قۇرۇلۇشىنىڭ سۈرئىتى تېز، سۈپىتى يۇقىرى بولماقتا

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **يادىكار ئابدۇراخمان، ئابدۇكېرىم سېيتنىياز** خەۋىر قىلدىۋ: تۇرپان- ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيولىنىڭ 2 - توختام بۆلىكىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تۆمۈرىيول قۇرۇلۇشى ئىشچىلىرىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ تىرىشىپ ئىشلىگەنلىكىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ سۈرئىتى تېز، سۈپىتى يۇقىرى بولماقتا.

تۇرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيولى قۇرۇلۇشىنىڭ 2 - توختام بۆلۈكىنى ھۆددىگە ئالغان تۆمۈرىيول مۇنستىرلىكى 1 - قۇرۇلۇش ئىدارىسى 1- باشقارمىسىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسى كۆكۈل قويۇپ تەشكىللەش، ئەستايىدىل ئىش بېجىرىشتەك ئىسىل ئەنئەنىنى جارى قىلدۇرۇپ، «فېدېك» ماددىسىدىكى تەلەپ ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تېخنىكا ئۆلچەملىرىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، قۇرۇلۇش ئەترەتلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان سۈپەت تەكشۈرۈش، تىزگىنلەش سىستېمىسى قۇردى ۋە مۇكەممەلەشتۈردى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا خەلقئارا سۈپەت باشقۇرۇش، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلىش سىستېمىسى تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇپ، كەسپىي خىزمەتلەرنى «سۈپەت قوللانمىسى»بويىچە ئىشلەپ، ئىچكى قىسمدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. ئىش سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىش سىستېمىسىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، ئۇنى خەلقئارا ئۆلچەمگە تەبىقلاپ، قۇرۇلۇش سۈپىتىنى باشقۇرۇش ۋە تىزگىنلەش ئۈزۈمىنى ئۆلچەملەشتۈردى.

بۇ باشقارما يەنە نازارەتچى ئىنژېنېرلارغا يېقىندىن ماسلىشىش، «ئۈزئارا ھۆرمەت قىلىش، باشقۇرۇشقا بويسۇنۇش، ئۆزئارا ئۆزۈنى ئۆزۈى قانتتىق تەكشۈرۈش» پرىنسىپىنى ئورنىتىپ، كۆپ مەبلەغ سېلىشتىن باش تارتماي، لايىھىلەش ئۆلچىمى ۋە قۇرۇلۇش ئىگىسىنىڭ تەلىپىگە قاتتىق ئەمەل قىلغان ئاساستا تۇرلۇك خىزمەتلەرنى قانات يايدۇردى.

بۇ يىل 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى پەۋقۇلئاددە زور كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەندە، 2 - توختام بۆلىكىدىكى يولنىڭ زور قىسمى زىيانغا ئۇچراپ، قۇرۇلۇش سۈرئىتىگە تەسىر يەتتى. ئىش بىر ئايدىن كۆپرەك توختاپ قالدى. بۇ جەددىي پەيتتە باشقارما رەھبەرلىرى قۇرۇلۇش سۈرئىتى پلانىنى قايتىدىن تۈزۈپ، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلغان ئاساستا قۇرۇلۇشنىڭ ئەسلى پلانىدىكى سۈرئىتىگە تىرىشىپ كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ يىل 10 - ئايغىچە بۇ توختام بۆلىكى ھۆددىگە ئالغان يول بۆلىكىدىكى بەش چوڭ كۆۋرۈكنىڭ ئەڭ چوڭى بولغان ئون گەردەشلىك، 30 مېتر ئۇزۇنلۇقتىكى كۆۋرۈكنىڭ ئاستىنقى قۇرۇلمىسىنى پۈتتۈردى؛ يەتتە ئوتتۇرا كۆۋرۈكنىڭ بەشىنى، بەش كىچىك كۆۋرۈكنىڭ تۆتىنى، 25 تونىلىنىڭ 23ىنى پۈتكۈزدى، جەمئىي 50 مىليون 637 مىڭ يۈەنلىك قۇرۇلۇشى تامامىدى.

بۇ يىل 6 - ئايدا ئېلىپ بېرىلغان 2- قېتىملىق بىرلەشمە سۈپەت تەكشۈرۈش ۋە دۆلەت قاتناش مۇنستىرلىكى تاشيول سۈپىتىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنىڭ تەكشۈرۈشىدە، بۇ بۆلەكنىڭ قۇرۇلۇش سۈپىتى پۈتكۈل لىنىيىدىكى توققۇز بۆلەك ئىچىدە 1- بولدى.

ئەل سۆيگەن ئىنسان يولى ئۈچۈن

(ئەدەبىي ئاخبارات)

موللاربهم سوپى، زەينۇللا هاشىم (ئۆز مۇخبىرلىرىمىز)

مۇقەددىمە

بۇنىڭدىن 2300 يىل ئىلگىرى گىرېتسىيىلىك ئۇلۇغ پەيلاسوپ ئەپلاتون هوقۇق تۈزۈمچىلارغا قارىتىپ مۇنداق دەپتىكەن: «... بۇ هۆكۈمران گۇرۇهنىڭ ماددىي مۇكاپات بېرىشكە بولمايدۇ، پەقەت مەنىۋى مۇكاپات بېرىلىشى كېرەك. ئۇلار جەمئىيەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىش جەريانىدا مەنىۋى هوزۇر ئېلىشى لازىم.» هازىرقى دەۋرىمىزدە جەمئىيەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنى مەنىۋى هوزۇر دەپ بىلگۈچى ئالىيجاناب روهنىڭ مەدهىيە ئوقۇيمىز.

بۇرچ ئالدىدا

ئىسلاهات، ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىش سىياسىتى يولغا قويۇلغان قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئۇرۇمچى شەهىرىنىڭ قاپ ئوتتۇرىسىغا جايلاشقان نەنمىڭ رايونى كىشىلەر تەسەۋۋۇر قىلىپ باقمىغان دەرىجىدە تېز ئۆزگەردى: بىر - بىرىدىن رەڭدار، هەشەمەتلىك سېلىنغان، كۆككە تاقاشقان قەۋەتلىك بىنالار قەد كۆتۈرۈپ، شەهەرنىڭ هۆسنىگە هۆسن قوشتى. لېكىن ئەپسۇسلانارلىق يېرى شۇكى، ئۇ گۈزەل رايوندىكى 20 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ بىچارە قىياپىتىنى كۆرگەن هەر قانداق كىشى: «شۇمۇ مەركىزىي شەهەرنىڭ ئوتتۇرا مەكتىپىمىش تېخى!» دەپ مەسخىرە قىلاتتى.

دېمىسىمۇ، شۇنداق ئىدى: 60- يىللاردا خەنزۇ 33- باشلانغۇچ مەكتىپى بولغان، 1983- يىلى ئۇيغۇر تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن 20- ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ پەقەت بىرلا ئىككى قەۋەتلىك ئوقۇتۇش بىناسى بولۇپ، ئۇنىڭ كۆلىمى 2069 كۋادرات مېتر كېلەتتى. مۇشۇ بىنادا 800 نەچچە ئوقۇغۇچى، 100 نەچچە ئوقۇتقۇچى پائالىيەت ئېلىپ بارااتتى. ئوقۇتۇش بىناسىدا تەجرىبخانا، قىرائەتخانا، ئېلېكترلىك ئوقۇتۇش ئۈيى، ئامبار، هەتتا ئوقۇتقۇچىلار ئىشخانىسىمۇ يوق ئىدى. ئوقۇتۇش شارائىتى شۇ دەرىجىدە ناچار بۇ مەكتەپتىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مەنىۋى ئۈزۈمۈش، ئولتۇراق ئۈيى شارائىتىدىن سۆز ئېچىش ئەسلا مۇمكىن ئەمەس ئىدى: 130 نەچچە ئىشچى- خىزمەتچى ئىچىدە پەقەت 34 نلا مەكتەپنىڭ ئالىملىكلەر ئولتۇراق

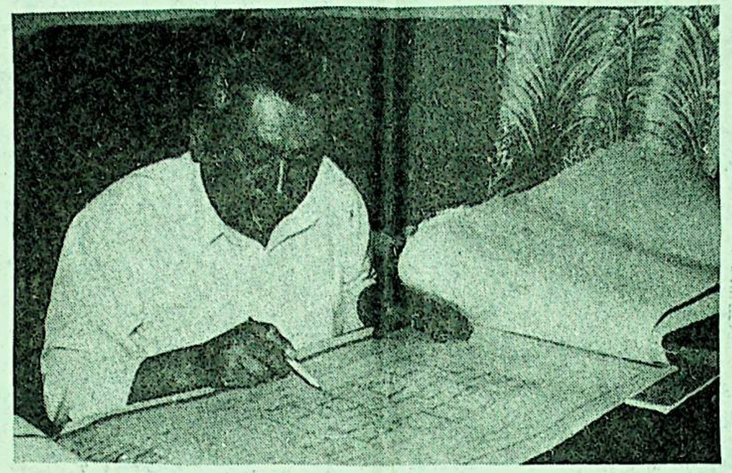

سۈرەتتە: ئابلىمىت تۆمۈر مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش چېرتىيوژنىنى تەكشۈرمەكتە.

باشلاندى.

«بوينى قاتتىق» مۇدىر

بۇ چاغ 1992- يىلى 1- ئاي بولۇپ، ئۇرۇمچى شەهىرىدە شىركەت قۇرۇش قىزغىنلىقى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلگەنىدى. جۇملىدىن «تىيانشان» رايونلۇق خەلق مۆكۈمەتىنىڭ سابىق باشلىقى 20- ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ شەهەر مەركىزىگە جايلاشقانلىقىدەك ئەۋزەللىكتىن پايدىلىنىپ، «قىزىلبايراق» يولى سودا بازىرىنى ياقىلىتىپ، مەكتەپنىڭ 2275 كۋادرات مېتر پائالىيەت مەيدانىنى ئىگىلەپ، رايوننىڭ سودا مەركىزى سۈپىتىدە ئالتە قەۋەتلىك سودا بىناسى سېلىشنى؛ سودا بىناسى پۈتۈپ ئىشقا كىرىشكەندىن كېيىن، بىنا سېلىشقا كەتكەن مەبلەغ قايتۇرۇلغان، پايدا ئېلىش باشلانغاندا، ئاشۇ سودا بىناسىغا يان تەرەپتىن توتاشتۇرۇپ، يەنە ئالتە قەۋەتلىك بىنا سېلىشنى؛ يۇقىرىقى ئىككى بىنانىڭ يەر ئاستى ئۆيلىرىنى سودا بىناسىنىڭ ئىسكىلاتى، 5- ۋە 6- قەۋەتلىرىنى مېهمانخانا، ئوتتۇرىدىكى تۆت قەۋەتنى دەرسخانا قىلىش، بۇ بىنالار پۈتكىچە بولغان بەش - ئالتە يىل ئىچىدە ئوقۇغۇچىلارنى 5-، 33- ۋە 29- باشلانغۇچ مەكتەپلەردە سىناپنا بويىچە ئوقۇتۇش پىلانىنى تۈزۈپ چىقتى. ئاتالمىش بۇ «ئۇزاق مۇددەتلىك» پىلان رايونلۇق پارتكومنىڭ قارارىدىن ئاساسانلا ئۆتتۈپ كەتتى.

ئادەمنىڭ قىزىتمىسى ئۆرلەپ كەتسە، كۆزگە ئاسانلا قاراڭغۇلۇق تېقىلدۇ. سابىق رايون باشلىقى ئۆز پىلانىنىڭ پارتكومنىڭ قارارىدىن ئۆتكەنلىكىدىن شادلاندى ۋە «خان شەهىرى» گە ئۈگە بولغان ئەمەلدارلاردەك ئۆز ئىشخانىسىدا غادىيىپ ئولتۇرغان، چىرايىغا سۈرلۈك تۇس بەرگەن هالدا، رايوننىڭ پىلانىنى ئابلىمىت تۆمۈرگە يەتكۈزدى. پىلاندىن خەۋەر تاپقان ئابلىمىت تۆمۈر داڭ قېتىپ قالدى، بىر مەهەل زۇۋان سۈرەلمىدى. ئۇ يول بويى: «تۆگىنىڭ قۇيرۇقى بولغاندىن خورازنىڭ تاجىسى بولغان تۈزۈك» دېگەنلەرنى خىيالىدىن ئۆتكۈزۈپ، رايوننىڭ ئۆزىنى يەكۈنلىگەن؛ زور تۆھپىسى ئارقىلىق ئالاهىدە دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ئۇنۋانىنى ئالغان، ئاپتونوم رايون بويىچە ئالاهىدە ئوقۇتقۇچى، دېگەن شەرەپكە ئېرىشكەن پېشقەدەم ئوقۇتقۇچى ئىدى.

ئۆزىنىڭ ياشلىق باهارىنى ياش ئەۋلادلارغا بېغىشلىغان، بالايىئاپەتلىك يىللاردا «ئەكسىلئىنقىلابچى» قىلىنىپ، تۈرلۈك قىيناش، بېسىم ئالدىدا تەمتىرەپ ئۆزىنى يوقاتمىغان هالدا تەتۈر قويۇنغا تاقابىل تۇرغان كومۇنىست ئابلىمىت تۆمۈر ئۆچۈن ئېيتقاندا، بۈگۈنكى بېسىم ئانچىكى ئىش ئىدى. شۇڭا ئۇ ئۆزىنى زورغا بېسىپ تۇرۇپ:

- مەن ئۆزۈمنى، مىللىي مائارىنى ئويلاپ قەدەم بەسۋاتىمەن، - دېدى.

بۇ سۆزلەر باشلىقنىڭ قوللىقىغا كىرمەيتتى، ئۇنىڭ «قىزىپ» كەتكەن كاللىسىدا سودا بىناسى سېلىشتىن ئىبارەت «بازار ئېگى» لا بار ئىدىكى، گويا شىركەت قۇرسىلا پۇل تاپقىلى، باي بولغىلى بولىدىغاندەك!

- سەن دەرهال مەكتەپ دەرۋازىسىنى ئېچىۋەت، - دېدى باشلىق غەزەب بىلەن ئىش ئۇستىلىگە مۇشتلاپ، - بۇ بۇيرۇق!

- مەن بىر كۈن مۇدىر بولۇپ تۇرىدىكەنمەن، - دېگىنىچە ئىش ئۇستىلىگە قاراپ ماڭدى ئابلىمىت تۆمۈر. شۇ بىر كۈن دەرۋازىنى ئاچمايمەن. قولۇڭدىن كەلسە مېنىڭ ۋەزىپەمنى ئېلىپ تاشلاپ، ئاندىن سودا بىناسى سال!

بۇ سۆزدىن ئەندىكىپ كەتكەن باشلىق قاتتىق يېپىلغان ئىشىككە قارىغان پېتى: «هەجەپ بوينى قاتتىق سولتەك ئىكەن» دېگىنىچە تۇرۇپ قالدى.

بولۇپ ئۆتكەن ئىشتىن قاتتىق غەزەپلەنگەن ئابلىمىت تۆمۈر تۇرلۇك خىياللارغا پېتىپ، شەهەرلىك پارتكوم ئورگىنىغا قانداق پېتىپ كەلگەنلىكىنىمۇ سەزمەي قالدى ۋە ئۇدۇللاپ بېرىپ شەهەرلىك پارتكوم شۇجىسىنىڭ ئىشخانىسىنى چەكتى.

ئاردىدىن بىر- ئىككى كۈن ئۆتكەندە، شەهەرلىك پارتكوم ۋە هۆكۈمەت 20- ئوتتۇرا مەكتەپتە نەق مەيدان ئەمەلىي قېيىنچىلىقتا دۇچ كەلدى: بىرى، تەكلىپ قىلىنمىغان ئوقۇتقۇچىلارنى قانداق ئورۇنلاشتۇرۇش؛ يەنە بىرى، قۇرۇلما ماتاش تۈزۈمىگە كېتىدىغان ئىقتىسادنى قانداق هەل قىلىش مەسىلىسى. بۇ مەسىلىلەرنى هەل قىلىش، 20- ئوتتۇرا مەكتەپ ئۈچۈن ئېيتقاندا، هەقىقەتەن نەمۇ مۇشكۈل ئىش ئىدى. قانداق قىلىش كېرەك؟ ئابلىمىت تۆمۈر بۇ هەقتە كۆپ باش قاتۇردى، ئاخىرا بىلەن بىرمۇ بىر سۆزلەشتى، سىرداشتى، كۆپ قېتىم مەكتەپ پارتىيە ياچېيكىسى، ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى ۋە ياشلار ئىتتىپاقى ياچېيكىسىنىڭ يىغىنىنى، ئوقۇتقۇچى، ئىشچى- خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيىنى ئېچىپ، مۇهاكىمە يۈرگۈزدى. ئاخىرى ئۇلار كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش، ئارتۇق ئوقۇتقۇچىلارنى 3- كەسىپكە ئورۇنلاشتۇرۇش، كۆپ خىل ئىگىلىكتىن قىلىنغان كىرىمنىڭ بىر قىسمى ئارقىلىق قۇرۇلما ماتاش تۈزۈمىگە كېتىدىغان ئىقتىسادنى هەل قىلىش يولىنى تاپتى. شۇڭا مەكتەپتە ئىسلاهات تەدبىرلىرى تېز ئەمەلىيلەشتى، كۆپ ئىشلىگەنلەر كۆپ، ئاز ئىشلىگەنلەر ئاز هەق ئالدى، ئىشلىمىگەنلەر هەق ئالمىدى. بۇنىڭ بىلەن ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئاكتىپلىقى يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ، ئوقۇتۇش سۈپىتى تېز ئۆستى. مەكتەپ ئۇرۇمچى شەهىرى بويىچە بىر تۇتاش ئېلىپ بېرىلغان ئوقۇتۇش پۈتتۈرۈش، يۇقىرى مەكتەپكە چىقىش بىرلەشمە ئىمتىهانىنى ئۇدا بەش يىل يۇقىرى نەتىجىگە ئېرىشىپ، ئۇرۇمچى رايونىدىكى مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئىچىدە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتۈپ كەلدى.

- ئۆتتۈرا مەكتەپ 1994- يىلىدىن باشلاپ يەنە شەهەرنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتتى. شەهەر مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن، 15 مىليون يۈەندىن كۆپرەك پۇل ئاجرىتىلى. مەكتەپ ئىگىشاۋەندىن

سۆزلەشتى. ئۇ: «ئۆتتۈرا مەكتەپ ئۈچۈن ئىگىشاۋەندىن ئاجرىتىلغان پۇل ئاساسلىقى ئۆيلەر ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ، ئۆتتۈرا مەكتەپ ئۆزى ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان پۇل ئاز بولىدۇ» دېدى.

ئۇ ئۆزىنىڭ ئىلگىرى ئىشلىگەن ئورنىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئالدى بىلەن ئۆتتۈرا مەكتەپنىڭ ئىسمىنى ئۆزگەرتىش ئىشىغا كىرىشتى. ئۇ: «ئۆتتۈرا مەكتەپ ئىسمىنى ئۆزگەرتىش ئارقىلىق ئۆتتۈرا مەكتەپنىڭ ئىسمىدىكى ئىسىل مەنىنى ئۆزگەرتىش، ئۆتتۈرا مەكتەپنىڭ

ئىچىده پەقەت 34 بلا مەكتەپنىڭ ئائىلىكلەر ئولتۇراق بىناسىدا ئولتۇراتتى، قالغانلىرى سىرتتا ئولتۇرغاچقا، يىلنىڭ قار- شۇرغانلىق، بوران- چاپقۇنلۇق، يامغۇرلۇق كۈنلىردە گويا بالىلىرىغا يەم ئېلىپ كەلگەن ئانا قۇشلاردەك ھېچ نەرسىگە قارىماي مەكتەپكە يۈگۈرۈشەتتى. ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرس ئۆزلەشتۈرۈش نسبىتىمۇ شەھەر بويىچە ئارقىدا ئىدى.

1989- يىلى ئۇرۇمچى شەھەرلىك 14- ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىلىقىدىن بۇ مەكتەپكە مۇدىر بولۇپ يۆتكىلىپ كەلگەن ئابلىمىت تۆمۇر يۇقىرىقى ئەھۋاللارنى كۆرۈپ، بۇ مەكتەپكە مۇدىر بولماقنىڭ ھەقىقەتەن قىيىنلىقىنى، مەكتەپ شارائىتىنى ياخشىلاشنىڭ مۇشكۈل ۋەزىپە ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلدى، ئۇ ئولتۇرسا- قويسا مۇشۇ مەسىلىنى ئويلايدىغان بولۇپ قالدى: ئوقۇتۇش سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، مەلۇم جەھەتتىن ئېتىقاندا، ئوقۇتقۇچىغا باغلىق، بۇنى ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى ئارقىلىق ھەل قىلغىلى بولىدۇ. لېكىن ئىقتىسادقا چېتىلىدىغان ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش ئاسانغا چوشمەيدۇ- دە! زادى قانداق قىلسام بولار؟ كونىلار: «بالا يىغلىمىغىچە ئانا ئەمچەك سالماس» دەپ ناھايىتى توغرا ئېيتقان، مەكتەپ ئەھۋالىنى يۇقىرىغا ئىنكاس قىلىپ، ئۇلارنىڭ قوللىشىنى قولغا كەلتۈرۈشۈم كېرەك...

ئاشۇ ئىرادىدىكە كەلگەن ئابلىمىت تۆمۇر ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ، دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ دەرۋازىسىدىن؛ شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى مەسئۇللىرىنىڭ ئىشخانىلىرىدىن كىرىپ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، دۆلەت كومىسسارى ھەم دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى مۇدىرىنىڭ ئىشخانىلىرىدىن چىقتى. بۇ جەريانىدا ئۇ ئاپتوبوستىن يېقىلىپ قولىنى سۇندۇرۇۋالدى، قولىنى تاڭدۇرۇشقا چولىسى تەگمەي، ئاغرىق ئازابىنى يۇتۇپ، ئاچ- توق پېتى خۇددى باپكارنىڭ مۇكىسىدەك ئىشخانىمۇ ئىشخانا قاتراپ، مىللىي مائارىپ ئۈچۈن جان قاقتى. ئۇ ھەر دەرىجىلىك ئورۇن ۋە رەھبەرلەرنىڭ كۆچلۈك قوللىشىغا، مەدەنىتكە ئېرىشتى. ئۇنىڭ قول سومكىسى ھەر دەرىجىلىك ئورۇن ۋە رەھبەرلەر سالغان 300 پارچىدەك تەستىق يوليورۇق بىلەن توشتى. چۈنكى مىللىي مائارىپنى راۋاجلاندۇرۇش پارتىيىمىزنىڭ تۇپ ۋە ئەڭ زىل سىياسىتى، ئۇنى ئەل سۆيىدۇ، ئەل سۆيگەن ئىش راۋان بولىدۇ. لېكىن 20 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئىشى دەسلەپ ئانچە راۋان بولالمىدى، سانسىز تەستىق يوليورۇق ئۇرۇمچى شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە توپلاندى. بۇنىڭدىن شەھەر مەسئۇللىرىنىڭ ھېشى قاتتى. چۈنكى شەھەر مالىيىسىدە 20- ئوتتۇرا مەكتەپكە ئاجراتقىدەك مىليونلاپ پۇل يوق ئىدى. تولا مۇزاكىرە قىلىپ، بېشىنىڭ ئېچى- تېشى قاتقان شەھەر مەسئۇللىرى بۇ مەكتەپنى رايوننىڭ باشقۇرۇشىغا چۈشۈرۈپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن يېڭى زىددىيەت دېگەنلەرنى خىيالىدىن ئوتكۈزۈپ، رايونىنىڭ ئۆزىنى چاقىرىتىشدا چوقۇم ياخشى خەۋەر بار، دېگەن ئومىدتە كەلگەنىدى. لېكىن ئۇ دۇنيالىقتا بار بىردىنبىر دۇنياسىدىن ئايرىلىپ قالغان كىشىدەك بىر خىل روھىي ئازابتا قالغانىدى. بۇنىڭغا قانداقمۇ تاقەت قىلغىلى بولسۇن دەيسىز؟!

– مەن پىلانىڭلارغا قەتئىي قوشۇلمايمەن،- دەپ گەپنى كەستى ئابلىمىت تۆمۇر بىردەملىك جىمجىتلىقنى بۇزۇپ، – بۇ ئىشىڭلار مائارىپ قانۇنىغا خىلاپ.

– سەن بىزنىڭ باشقۇرۇشىمىزغا بويسۇنۇشىڭ لازىم،- رايون باشلىقى تەشكىلىنىڭ نوپۇزىنى دوق قىلدى،- پىلان رايونلۇق پارتكومنىڭ قارارىدىن ئۆتكەن ئىكەن، سېنىڭ غىڭ- پىڭ دېيىشىڭگە يول قويۇلمايدۇ. مۇشۇ بىر- ئىككى كۈن ئىچىدە مەكتەپكە قۇرۇلۇش ئەترىتى بارىدۇ...

باشلىقنىڭ سۆز تەلەپپۇزىدىن «سەن قانچىلىك نېمىتىڭ» دېگەندەك پۇراق چىقىپ تۇراتتى. ئۇنىڭ ئۇستىگە پىلان تۈزۈشتىن بۇرۇن مەكتەپنىڭ پىكرىنى ئېلىپ باقمىغانلىقىمۇ بۇ نۇقتىنى ئىسپاتلاپ تۇراتتى.

ئابلىمىت تۆمۇر يول بويى ئاشۇلارنى ئويلاپ كەلدى. ئويلىغانسېرى بۇگۈنكى سۆھبەتتىن، پىلاندىن كۆڭلى غەشلىككە چۆمدى، شۇ سەۋەبتىن، ئۇنىڭ كاللىسىدا ھەر خىل سوئال، مۇلاھىزىلەر پەيدا بولدى: بىز نېمە كويدا، رايون نېمە كويدا؟ بۇ خۇددى «ئۆچكە جان قايغۇسىدا، قاسساپ گۆش قايغۇسىدا» دېگەنىنىڭ ئۆزىغۇ؟! كاشكى، مەكتەپ ئۆ يەرگىمۇ بۇ يەرگىمۇ يۆتكەپ قويسا بولۇۋېرىدىغان بوتكىدەك ! بۇ دېگەن قۇش چاڭگىسىنى بۇزغانىدەك ئىش. چاڭگا بۇزۇلسا قۇش بالىلىرى ۋەيران بولىدۇ. بۇنىڭغا يول قويۇشقا زادىلا بولمايدۇ...

ئاردىدىن بىر- ئىككى كۈن ئۆتكەندە مەكتەپ دەرۋازىسى ئالدىدىكى تار يولغا، ئوقۇتۇش بىناسى ئالدىدىكى مەيدانغا قۇرۇلۇشنىڭ تەبىارلىق ماتېرىياللىرىنى ئېلىپ كەلگەن ماشىنىلار توشۇپ كەتتى. شوپۇرلارنىڭ ئۇرغان قاتتىق سېگنالى مەكتەپ ئىچىنى بىر ئالدى، دەرس ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلار ۋە ئوقۇتقۇچىلار دېرىزىدىن باشلىرىنى چىقىرىشىپ مەيدانغا ھەم كوچىغا ھەيرانلىقتا قاراشتى، كۆچىدا زور بىر قۇرۇلۇش ئەترىتى تۇراتتى، ئابلىمىت تۆمۇر دەرۋازا ئالدىدا بولۇپ، ئۇ قۇرۇلۇش ئەترىتىدىكىلەرگە قوللىرىنى شىلتىپ، ئاللىنېمىلەرنى دەپ سۆزلەيتتى. ئۇنىڭ ۋە ھالىتى بەئەينى چاڭگا بۇزۇشقا سوزۇلغان قولىنى توسۇش ئۈچۈن، شاختىن - شاختا قونۇپ، بارلىق ئاۋازى بىلەن سايراۋاتقان قۇشقا ئوخشايتتى. ھايال ئۆتمەي ئابلىمىت تۆمۇرنىڭ ئەترايغا بىر توپ ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلار يىغىلدى، ئۇلارنىڭ نارازىلىق ساداسى سىگنال ئاۋازىنى بېسىپ چۈشتى، شوپۇرلار ئارقىغا يېنىشقا مەجبۇر بولۇشتى. ئۇلار ئىچىدە ئالدىراپ قالغىنى بولسا ئىككى كۈن ئۆتكۈزۈپ ئەتىسى كېلىشكە مەجبۇر بولدى.

ئىككى كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ئابلىمىت تۆمۇر يەنە مەكتەپكە كەلدى. ئۇ ئاۋال ئۆزىنى ئەيىبلىدى، ئاندىن ئۆزىنى ئەيىبلىگەن ھالدا ئۆزىنى ئاقلىدى. ئۇ ئاخىرىدا: «مەن ئۆزۈمنى ئەيىبلىمەيمەن، مەن ئۆزۈمنى ئاقلىمايمەن، مەن پەقەت ئۆزۈمنى ئىشەنمەيمەن، مەن ئۆزۈمنى ئىشەنمەيمەن» دېگەن ئىبارىنى ئىككى قېتىم تەكرارلىدى. ئۇ ئاندىن ئۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى. ئۇ ئاۋال

خېجىڭ ناھىيىسى يەن- تېخنىكا تايانچلىرىنى تەربىيىلەش ئۈچۈن ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىلاخۇن قۇربان** خەۋەر قىلدۇ: خېجىڭ ناھىيىسى «ئەسىر ھالقىيدىغان يەن - تېخنىكا تايانچلىرىنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتتى.

بۇ يىل بۇ ناھىيىدىكى مالىيە ۋە كارخانا، ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار مەخسۇس مەبلەغ ئاجرىتىپ ئەسىر ھالقىيدىغان ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەش ئۈچۈن مۇكاپاتلاش فوندى تەسىس قىلدى. ناھىيە يەنە ئەسىر ھالقىيدىغان يەن - تېخنىكا تايانچلىرىنى تەشۋىق قىلىش، تەقدىرلەش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، رادىئو، تېلېۋىزور، گېزىت قاتارلىق تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، يەن - تېخنىكا باشلامچىلىرىنىڭ ئىلغار ئىش - پائالىيەتلىرىنى كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىپ، يەن تەقىقات نەتىجىلىرى ۋە يەن - تېخنىكا تالانت ئىگىلىرىنى جەمئىيەتنىڭ ئېتىراپ قىلىشى ۋە ھۆرمىتىگە سازاۋەر قىلدى. ياش، ئوتتۇرا ياش يەن - تېخنىكا تايانچلىرىنى تەربىيىلەشنى ئۇستىگە ئالغان مۇتەخەسسىسلەرگە تالانت ئىگىلىرىنى تەربىيىلەش مەزگىلىدە، ھەر ئايدا 80 يۈەندىن 100 يۈەنگىچە قوشۇمچە ياردەم پۇلى بېرىپ، تەربىيىلگۈچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغانلارنى 2000 يۈەن نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلىدى. يەن - تېخنىكا تايانچلىرى ۋە زاپاس تالانت ئىگىسى بولۇپ باھالانغانلارغا ئارخىپ تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى قەرەللىك تەكشۈرۈپ باھالاپ تۇردى. ئادىل بولۇش، ياخشىلىرىنى تاللاپ ئىشلىتىش پرىنسىپى بويىچە يۇقىرى سەۋىيىلىك ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەكشىلەپ تۇتقىلىك ئورۇنلارغا جانلىق بولۇپ، باشلامچىلارنىڭ سۈيىتىنى ئۆستۈرىدى. پىشقەدەملەر ياشلارنى يېتەكلەش، ئۇستازلار شاگىرتلارنى يېتەكلەش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئەمەلىيەت داۋامىدا تەربىيىلەشنى يولغا قويدى. ئاپتونوم رايون، ئوبلاست، ناھىيە دەرىجىلىك يەن تەتقىقات تۈرلىرىنى ئورۇنلاشنى ئۈستىگە ئالغانلارغا يەن تەتقىقاتتا ئۆز- ئۆزىگە خوجا بولۇش ھوقۇقى بەردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ناھىيىدە يەن - تېخنىكا تايانچلىرىنى تەربىيىلەش مۇھىتى ياخشىلىنىپ ئىختىساسلىقلار كۆپلەپ بارلىققا كەلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق ماتارنىپ كومىتېتىنىڭ مەكتەپلەرنىڭ تەجرىبىلىك ئوقۇتۇشىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئۆمىكى 11 - ئاينىڭ باشلىرىدا قەشقەر شەھىرىنىڭ تەجرىبىلىك ئوقۇتۇشىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋالدى. تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئۆمىكى چەك تاشلاش ئۇسۇلى ئارقىلىق بۇ شەھەردىكى 23 مەكتەپنىڭ تەجرىبخانىلىرىنى تەكشۈرۈپ باھالىدى.

سۈرەتتە: تەكشۈرگۈچى خادىم ئوقۇغۇچىلار ئىشلەۋاتقان تەجرىبىنى كۆرمەكتە. **ئادىلجان ئابدۇقادىر** فوتوسى

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىدە چارۋىچىلىق پەن - تېخنىكىسىنىڭ ئومۇملىشىشى تېز بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **توختى ئەرشىدىن** خەۋەر قىلدۇ: ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان چارۋىچىلىقتا ئائىت يېڭى تېخنىكىلارنى كېڭەيتىشنى تېزلىتىپ، ياخشى ئۇتۇقلارغا ھاسىل قىلدى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 1990 - يىلىدىن بۇيان بىرقاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ، بىرتۇركۈم مۇتەخەسسىسلەرنى تەكلىپ قىلىپ، ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ چارۋىچىلىقىنى راۋاجلاندۇرۇش بويىچە مۇتەخەسسىسلەر مەسلىھەت بېرىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ يۇقىرى ئۈنۈملۈك قويۇش تېخنىكىسى، ئىلغار ئۇرۇقچىلىق تېخنىكىسى، ئوزۇقلۇق ئاشلىقى بىلەن تەمىنلەش تېخنىكىسى قاتارلىق تېخنىكىلارنى ئومۇملاشتۇرۇپ، ئىلغار تېخنىكىلارنى ئىشلەپچىقىرىشقا تېز سۈرئەتتە تەدبىقلاپ، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە ئەمەلىي پايدا يەتكۈزدى. 1995 - يىلى ناھىيىدە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لىچۈەننىڭ كۆكۈل بۆلۈشى ئارقىسىدا، شەندۇڭ ئۆلكىسىدىن بىر تۈركۈم سوغۇققا چىداملىق، كىچىك قۇيرۇقلۇق قوي نەسلىنى كىرگۈزگەن. بىر يىلدىن بۇيان بۇ قويلار ياخشى بېقىلغاچقا، كۆپىيىش نىسبىتى يۇقىرى بولماقتا. بۇ ناھىيە يەنە يېزىلاردا توگلىتىلغان ئىسپىرما بىلەن ئۇرۇقلاندۇرۇش تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش، كالا نەسلىنى ياخشىلاش قاتارلىق جەھەتلەردىمۇ نۇرغۇن خىزمەت ئىشلەپ، بىرقاتار ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى، زىرائەت پاخلىدىن سېلوس، مىكرو ئېلېمېنتلىق يەم- خەشەك ۋە ئامونىيلىق يەم- خەشەك ياساش جەھەتتە بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش ھاسىل قىلدى.

يەن - تېخنىكا بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى

تەشكىللەپ تەتىلىك ئۆچكىنى شالغۇتلاشتۇرۇپ، نەسلىنى ياخشىلاپ كۆپەيتىش؛ قاپلىق قوۇرت كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، داۋالاش قاتارلىق يەن تەتقىقات تېمىلىرىدا ئۆتكەلگە ھۆجۇم قىلىپ، خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. بۇنىڭ ئىچىدە تۈتىلىك ئۆچكىنى شالغۇتلاشتۇرۇپ كۆپەيتىش تەتقىقات تېمىسى دۆلەتلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

بۇ ناھىيە يەنە كۆپ يوللار ئارقىلىق ئىزدىنىپ، بېيجىڭ گۆش ئۆردىكى، فۇجيەن تۇخۇم ئۆردىكى، شىنجاڭ ئىنچىكە يۇڭلۇق قويى، شەرقىي شىمال گەيشەن تىپلىت ئۆچكىسى، مەكىت قويى قاتارلىقلارنىڭ ئېسىل نەسىللىرىنى كىرگۈزدى. 1995 - يىلى ئەتىيازدا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لىچۈەننىڭ كۆكۈل بۆلۈشى ئارقىسىدا، شەندۇڭ ئۆلكىسىدىن بىر تۈركۈم سوغۇققا چىداملىق، كىچىك قۇيرۇقلۇق قوي نەسلىنى كىرگۈزگەن نەسلى. بىر يىلدىن بۇيان بۇ قويلار ياخشى بېقىلغاچقا، كۆپىيىش نىسبىتى يۇقىرى بولماقتا. بۇ ناھىيە يەنە يېزىلاردا توگلىتىلغان ئىسپىرما بىلەن ئۇرۇقلاندۇرۇش تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش، كالا نەسلىنى ياخشىلاش قاتارلىق جەھەتلەردىمۇ نۇرغۇن خىزمەت ئىشلەپ، بىرقاتار ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى، زىرائەت پاخلىدىن سېلوس، مىكرو ئېلېمېنتلىق يەم- خەشەك ۋە ئامونىيلىق يەم- خەشەك ياساش جەھەتتە بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش ھاسىل قىلدى.

شىنجاڭ ھەربىي رايونى مەلۇم چېگرا مۇداپىئەسى تۈەنى «كىتاب ئوقۇپ ئىختىساسلىقلاردىن بولۇش» پائالىيىتىنى پائالىيەتلىك قانات يايدۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىلى تۇراق** خەۋەر قىلدۇ: شىنجاڭ ھەربىي رايونى مەلۇم چېگرا مۇداپىئەسى تۈەنى تەۋەسىدىكى ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرنىڭ پەن - مەدەنىيەت ساپاسىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئۆستۈرۈش، ئارمىيىمىزنى يەرلىكلەشتۈرۈش ئىسپىرتىنى ئىلگىرى سۈرگەن بولۇپ، ھەر شەنبە كۈنىنى «كىتاب ئوقۇپ ئىختىساسلىقلاردىن بولۇش كۈنى» قىلىپ بېكىتتى، ئۆگىنىش ۋاقتى ۋە زۆرۈر ئۆگىنىش ماتېرىياللىرىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرگە قولاي شارائىت يارىتىپ بەردى. ھەر يىلى يېڭى ئەسكەرلەر تەلىمى ئايغىلىشىش بىلەن، يېڭى ئەسكەرلەرنى سىرتتىن ئوقۇشقا قاتنىشىشقا ئۈيۈشتۇردى ۋە رىغبەتلەندۈردى. تۈەن سىياسىي كومىسسارلىنىڭ مەسئۇللۇقىدا كىتاب ئوقۇپ بىلىملىرىنى ئىگىلەش يوللىرىنى كېڭەيتتى. يەنە بىر تەرەپتىن، يەرلىكتىكى كەسىپ- تېخنىكا مەكتەپلىرى بىلەن پائال ھەمكارلىشىپ، يەرلىكلەشتۈرۈش ئارمىيىمىزنى لايىق بولغان ئەمەلىي قوللىتىلىدىغان كەسىپلەر بويىچە سىرتتىن ئوقۇتۇش سىنىپلىرىنى ئېچىپ، ھەر شەنبە كۈنىنى «كىتاب ئوقۇپ ئىختىساسلىقلاردىن بولۇش كۈنى» قىلىپ بېكىتتى، ئۆگىنىش ۋاقتى ۋە ئۆگىنىش ماتېرىياللىرىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرگە قولاي شارائىت يارىتىپ بەردى. ھەر يىلى يېڭى ئەسكەرلەر تەلىمى ئايغىلىشىش بىلەن، يېڭى ئەسكەرلەرنى سىرتتىن ئوقۇشقا قاتنىشىشقا ئۈيۈشتۇردى ۋە رىغبەتلەندۈردى. تۈەن سىياسىي كومىسسارلىنىڭ مەسئۇللۇقىدا كىتاب ئوقۇپ بىلىملىرىنى ئىگىلەش يوللىرىنى كېڭەيتتى. يەنە بىر تەرەپتىن، يەرلىكتىكى كەسىپ- تېخنىكا مەكتەپلىرى بىلەن پائال ھەمكارلىشىپ، يەرلىكلەشتۈرۈش ئارمىيىمىزنى لايىق بولغان ئەمەلىي قوللىتىلىدىغان كەسىپلەر بويىچە سىرتتىن ئوقۇتۇش سىنىپلىرىنى ئېچىپ، ھەر شەنبە كۈنىنى «كىتاب ئوقۇپ ئىختىساسلىقلاردىن بولۇش» پائالىيىتىنى پائالىيەتلىك قانات يايدۇرۇش ئۈچۈن، چېگرا مۇداپىئەسى قىسىملىرىنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە ئېھتىياجىنى چىقىش قىلىپ، قوش دەم ئېلىش كۈنى ۋە مەشقتىن سىرتقى ۋاقىتلاردىن پايدىلىنىپ، تەشكىللىك، پىلانلىق ھالدا مەدەنىيەت بىلىملىرىنى تولۇقلاش بويىچە تەكرارلاش كۇرسى، ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان يەن - تېخنىكا بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلەش كۇرسى، كەسىپىي تېخنىكا بىلىمى بويىچە نۆۋەتلەشتە تەربىيىلەش كۇرسى قاتارلىق كۇرسلارنى ئېچىپ، ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرنىڭ يەن - مەدەنىيەت

ئاۋات ناھىيە مولھوسۇل 1 - مەيدانى ئوتتىن ساقلىنىش ئېگىنى كۆچەيتىشكە ۋە ئوت ئۆچۈرۈش بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. ھازىر بۇ مەيداندا ئوت ئۆچۈرۈش خادىملىرىدىن 34 ى، ئوت ئۆچۈرۈشكە ياردەم بەرگۈچى خادىملىرىدىن 200 ى بار. بۇ مەيدان ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەچكە ئۇدا سەككىز يىل ئوت ئاپىتى كۆرۈلمىدى.

سۈرەتتە: ناھىيىلىك ئوت ئۆچۈرۈش ئوتتۇرا ئەترىتىدىكىلەر ئامېنغا ئوت ئۆچۈرۈش بىلىملىرىنى چۈشەندۈرمەكتە.

ۋاڭ فېك فوتوسى

ئىختىساسلىقلاردىن بولۇش پائالىيىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنى قۇردى ھەمدە پىلانلاش، تەشكىللەش، باشقۇرۇش، باھالاش ۋە خۇلاسىلەش تۈزۈملىرىنى مۇكەممەللەشتۈردى. ھەر قايسى لەيلۈەتۋاستەقارلاشلىق شۆبەتەرتىلەردە بۇ پائالىيەتنى تۇتۇشقا مەسئۇل كادىر ئاجرىتىپ، كونكرېت يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. ھەرقايسى يېڭى، لەيلۈەتلەردىكى بۇ خىزمەتنى ياخشى تۇتۇشقا تەشكىللەش بىلەن بىرگە، بۇ خىزمەتنى ئىلغار يېڭى، لەيلۈە ۋە مۇنەۋۋەر كادىر، مۇنەۋۋەر ئەسكەرلەرنى باھالاشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلدى.

ھازىر بۇ تۈەندە «ھەربىي سەپكە قاتنىشىش بىلەن ئوقۇشقا كىرىپ، ھەربىي سەپتىن قايتقاندا ئىختىساسلىقلاردىن بولۇش» ئىدىيىسى كەڭ ئاممىۋى ئاساسقا ئىگە بولدى.

مايتاغ نېفىت گايرىش باش زاۋۇتى تۈنجى قېتىم پاراخوتلارغا ئىشلىتىلىدىغان ماي ئىشلەپ چىقاردى

ئوقۇغۇچىلارغا بولغان ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى توغرا ئىستىھان قارىشىنى

مايتاغ نەشت ئايرىش باش زاۋۇتى تۆنجى قېتىم پاراخوتلارغا ئىشلىتىلدىغان ماي ئىشلەپ چىقاردى

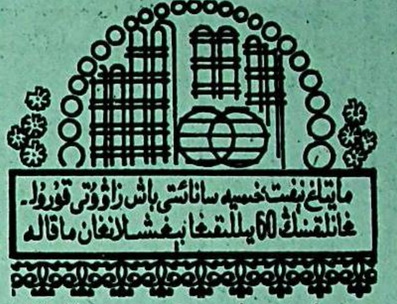

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئادىل زۇنۇن** خەۋەر قىلدىۋ: بۇ يىل 9 - ئاينىڭ 5 - كۈنى جۇڭگو يېراق ئوكيان گۇرۇھى جۇڭگو پاراخوت يېقىلغۇسى بىلەن تەمىنلەش باش شىركىتى ۋە شىنجاڭ مايتاغ نەشت ئايرىش باش زاۋۇتى بىرلىكتە ئۆتكۈزگەن «تەڭرىتاغ» ماركىلىق پاراخوت مېيىنى ۋەكالىتەن سېتىش مۇراسىم ئەھمىيىتىكە ئىگە.

ئالىي مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى ۋەتەن، خەلق، پارتىيىنىڭ كۆتكەن ئۈمىدىنى، ئاتا - ئانىسىنىڭ ئارزۇ ئارمانلىرىنى قەلبىگە پۈكۈپ، ياخشى ئوقۇپ، ئەتراپلىق بىلىم ئىگىلەپ يارىملىق ئادەملەردىن بولۇپ چىقىشقا تىرىشماقتا. لېكىن ئىنتايىن ئازۇ ساندىكى بىرقىسىم ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىن «ئارزۇيۇم ئەمەلگە ئاشتى» دەپ قاراپ ئۆز- ئۆزىدىن مەغرۇرلىنىپ تىرىشمايدىغان، بۇنىڭ بىلەن ئىمتىھاندىن ئۆتەلمەيدىغان ئەھۋاللار كۆرۈلمەكتە. بۇ مەسىلىلەر ۋاقتىدا تۈزىتىلمىسە، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئومۇمىي يۈزلۈك كەيپىياتىغا، ئوقۇش - ئوقۇتۇش ئىشلىرىغا ئېغىر تەسىر يېتىدۇ. شۇڭا ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى توغرا ئىمتىھان قارىشىنى تۇرغۇزۇشقا يېتەكلەش ئىنتايىن زۆرۈر.

يېقىنقى بىر مەزگىلدىن بۇيان مەكتەپلەردە ئەخلاق تەربىيىسى خېلى چىڭ تۇتۇلغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇش يېتەرلىك ئەمەس، بەزى يولداشلار ئوقۇتۇش جەريانىدا كەسپىي پەنلەرنى ئۆگىنىشكىلا ئەھمىيەت بېرىپ، ئەخلاق تەربىيە سىگە سەل قاراۋاتىدۇ. بۇنداق خاھىشنى تۈگىتىش يەنى مەكتەپلەردە ئەقلىي تەربىيىگە ئەھمىيەت بېرىش بىلەن بىرۋاقتىتا، ئەخلاق تەربىيىسى گىمۇ ئەھمىيەت بېرىش كېرەك.

ئەخلاق تەربىيىسى بىلەن ئەقلىي تەربىيە بىر- بىرىنى تولۇقلايدۇ ۋە بىر - بىرىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. شۇڭا مەكتەپلەردە ئەخلاق تەربىيىسىنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ ئىزچىل تۇردە چىڭ تۇتۇش؛ ئوقۇتقۇچىلار ئوقۇغۇچىلارغا كەسپىي دەرسلەرگە ماسلاشتۇرۇپ ئەخلاق تەربىيىسى ھېرىشكە ئەھمىيەت بېرىشى لازىم. ئوقۇتقۇچىلار ئۆچۈن ئېنىق قائىدە تارقىتىپ بېرىدۇ. ناھىيىلىك پارتكوم ئورگىنىغا «پىشقەدەم كادىرلار پائالىيەت مەركىزى» قۇرۇپ، ھەر خىل مەدەنىي، كۆڭۈل ئېچىش سايمانلىرىنى سېتىۋېلىپ پىشقەدەم كادىرلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى جانلاندۇردى. توققۇز خىل گېزىت - ژۇرنالغا مۇشتېرى بولۇپ، پىشقەدەم كادىرلارنى قەرەللىك ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇردى. پىشقەدەم كىبادىرلارنى يەنە ناھىيىلىك خەلق قۇرۇلتىيى، سىياسىي كېڭەش يىغىنلىرىغا قاتناشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي جەھەتتىكى رولىنى جارى قىلدۇردى. بۇ يىلنىڭ يىل بېشىدا ئۇلارنىڭ سالامەتلىكىنى بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ چىقتى ھەمدە 30 دىن ئارتۇق پىشقەدەم كادىرنى ئورۇمچى، تۇرپان، كورلا، ئاقسۇ، قەشقەر قاتارلىق جايلارغا ئېكسكۇرسىيە قىلدۇرۇپ ئۆيۈشتۇردى. ھازىر بۇ ناھىيىدىكى پىشقەدەم كادىرلار ئاخىرقى ئۆمرىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزمەكتە.

ئايلانغانلىقى جاكارلاندى.

مەملىكىتىمىز بېراق ئوكيان پاراخوتلىرىغا ئىشلىتىلىدىغان پاراخوت مېيىنى ھەر يىلى دۆلەتنىڭ كۆپ مىقداردىكى تاشقى پېرېۋوتنى سەرپ قىلىپ ئىمپورت قىلاتتى. مەملىكىتىمىزدىكى ئىچكى دەريا ۋە يېقىن دەريالاردا قاتايدىغان كېمىلەرگە ئىشلىتىلىدىغان مايى ئورنىدا ئىشلىتىلگەن سەلەركە، ئاپتوتول سۇغا يولۇقسىلا چىرىپ، ئۆزگىرىپ نورمالسىز سۈركىلىش كەلتۈرۈپ چىقىرىپ پاراخوتلارنىڭ بىخەتەر يۈرۈشىگە تەسىر يەتكۈزەتتى. شۇڭا پاراخوتلارغا ئىشلىتىلىدىغان ماينى تەتقىق قىلىپ ئىشلەپچىقىرىش دۆلەتنىڭ 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى نۇقتىلىق پەن - تېخنىكا ئۆتكىلىگە ھۆجۇم قىلىش تۇرىگە كىرگۈزۈلگەن. مايتاغ نەشت ئايرىش باش زاۋۇتى 1987- يىلىدىن باشلاپ پاراخوتلارغا ئىشلىتىلىدىغان ماي ئىشلەپچىقىرىشنى تەتقىق قىلىشقا باشلىغانىدى. ئۇلار ئاخىر پاراخوتلارغا ئىشلىتىلىدىغان ماينىڭ ئۇچ خىل، يەنە تۆرىنى تەتقىق قىلىپ چىقتى.

نۆۋەتتە جۇڭگو كېمە يېقىلغۇ تەمىنلەش باش شىركىتى مايتاغ نەشت ئايرىش باش زاۋۇتى بىلەن «تەڭرىتاغ» ماركىلىق پاراخوتلارغا ئىشلىتىلىدىغان ماينى ۋەكالىتەن سېتىش كېلىشىمىنى تۈزدى.

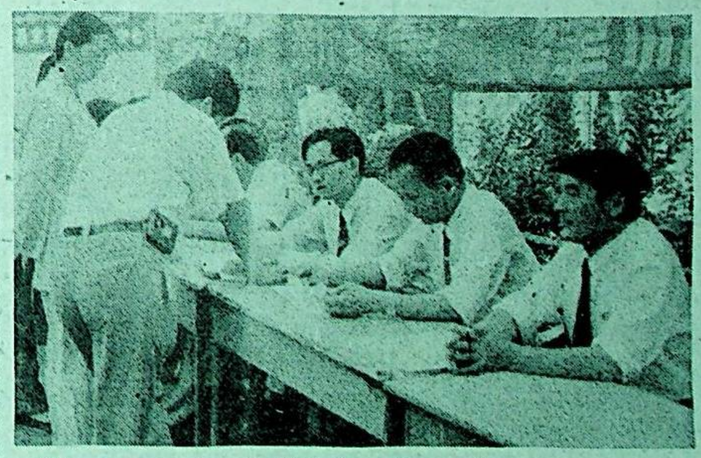

ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى ھەرقايسى ئادۇوكاتلار ئىش ئورۇنلىرى ۋە جامائەت گۇۋاھلىقى تارماقلىرى يېقىندا خادىملارنى تەشكىللەپ، كوچىلارغا چىقىپ، قانۇن- نىزاملارنى تەشۋىق قىلىش ۋە مەسلىھەت بېرىش پائالىيىتى ئېلىپ باردى.

سۈرەتتە: ئامىنغا مەسلىھەت بەرمەكتە.

ماموت بارات فوتوسى

گۇما ناھىيىسىدە پىشقەدەم كادىرلار خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت مۇھەممەت** خەۋەر قىلدىۋ: گۇما ناھىيىسى دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان پىشقەدەم كادىرلار خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئۇلارنىڭ ئاخىرقى ئۆمرىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈشى ئۈچۈن شارائىت يارىتىپ بەردى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە باشقا مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ناھىيە بويىچە دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان 792 كادىرنىڭ تۇرمۇشىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ، ئۇلارغا بېرىشكە تېگىشلىك تەمىناتنى ۋاقتىدا تارقىتىپ بەردى. ناھىيىلىك پارتكوم ئورگىنىغا «پىشقەدەم كادىرلار پائالىيەت مەركىزى» قۇرۇپ، ھەر خىل مەدەنىي، كۆڭۈل ئېچىش سايمانلىرىنى سېتىۋېلىپ پىشقەدەم كادىرلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى جانلاندۇردى. توققۇز خىل گېزىت - ژۇرنالغا مۇشتېرى بولۇپ، پىشقەدەم كادىرلارنى قەرەللىك ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇردى. پىشقەدەم كىبادىرلارنى يەنە ناھىيىلىك خەلق قۇرۇلتىيى، سىياسىي كېڭەش يىغىنلىرىغا قاتناشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي جەھەتتىكى رولىنى جارى قىلدۇردى. بۇ يىلنىڭ يىل بېشىدا ئۇلارنىڭ سالامەتلىكىنى بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ چىقتى ھەمدە 30 دىن ئارتۇق پىشقەدەم كادىرنى ئورۇمچى، تۇرپان، كورلا، ئاقسۇ، قەشقەر قاتارلىق جايلارغا ئېكسكۇرسىيە قىلدۇرۇپ ئۆيۈشتۇردى. ھازىر بۇ ناھىيىدىكى پىشقەدەم كادىرلار ئاخىرقى ئۆمرىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزمەكتە.

ئۇيغۇرلارغا بولغان ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى توغرا ئىمتىھان قارىشىنى تۇرغۇزۇشقا يېتەكلەش لازىم

ئابدۇغېنى تۇربان ھاجىم

ئۇيغۇرلارغا بولغان ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى توغرا يول بىلەن ئىمتىھاندىن ئۆتۈشكە يېتەكلەش - ئىمتىھان تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئوقۇش - ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى ئۇنۇملۇك ئىلىپ بېرىش، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆگىنىش قىزغىنلىقىنى ئاشۇرۇشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئالىي مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى ۋەتەن، خەلق، پارتىيىنىڭ كۆتكەن ئۈمىدىنى، ئاتا - ئانىسىنىڭ ئارزۇ ئارمانلىرىنى قەلبىگە پۈكۈپ، ياخشى ئوقۇپ، ئەتراپلىق بىلىم ئىگىلەپ يارىملىق ئادەملەردىن بولۇپ چىقىشقا تىرىشماقتا. لېكىن ئىنتايىن ئاز ساندىكى بىرقىسىم ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىن «ئارزۇيۇم ئەمەلگە ئاشتى» دەپ قاراپ ئۆز- ئۆزىدىن مەغرۇرلىنىپ تىرىشمايدىغان، بۇنىڭ بىلەن ئىمتىھاندىن ئۆتەلمەيدىغان ئەھۋاللار كۆرۈلمەكتە. بۇ مەسىلىلەر ۋاقتىدا تۈزىتىلمىسە، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئومۇمىي يۈزلۈك كەيپىياتىغا، ئوقۇش - ئوقۇتۇش ئىشلىرىغا ئېغىر تەسىر يېتىدۇ. شۇڭا ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى توغرا ئىمتىھان قارىشىنى تۇرغۇزۇشقا يېتەكلەش ئىنتايىن زۆرۈر.

يېقىنقى بىر مەزگىلدىن بۇيان مەكتەپلەردە ئەخلاق تەربىيىسى خېلى چىڭ تۇتۇلغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇش يېتەرلىك ئەمەس، بەزى يولداشلار ئوقۇتۇش جەريانىدا كەسپىي پەنلەرنى ئۆگىنىشكىلا ئەھمىيەت بېرىپ، ئەخلاق تەربىيە سىگە سەل قاراۋاتىدۇ. بۇنداق خاھىشنى تۈگىتىش يەنى مەكتەپلەردە ئەقلىي تەربىيىگە ئەھمىيەت بېرىش بىلەن بىرۋاقتىتا، ئەخلاق تەربىيىسى گىمۇ ئەھمىيەت بېرىش كېرەك.

1. ئوقۇتقۇچىلار ئوقۇغۇچىلارغا باراۋەرلىك ئاساسىدا مۇئامىلە قىلىشى كېرەك. ئوقۇغۇچىلار ئوقۇتقۇچىنىڭ سەمىمىي، قىزغىن پوزىتسىيە بىلەن قوللاپ بىلىم بېرىشىگە ئېرىشكەندە تىرىشچانلىقى زور دەرىجىدە ئاشىدۇ. بۇنىڭدا ئەلاچى ئوقۇغۇچىلار ئوقۇتقۇچىنىڭ قوللىشىغا موھتاج بولۇپلا قالماستىن، ئۆگىنىشتە ئارقىدا قالغان ئوقۇغۇچىلارمۇ ئوقۇتقۇچىنىڭ قوللىشىغا، غەمخورلۇق قىلىشىغا موھتاج، شۇڭا ئوقۇتقۇچىلار ئەلاچى ۋە ئوزى بىلەن يېقىنلاشقان ئوقۇغۇچىلارنىلا قوللاپ قالماستىن، دەرستە ئاجىز، تەشكىلىي ئىنتىزامدا چېچىلاڭغۇ ئوقۇغۇچىلارغىمۇ قىزغىن ياردەم بېرىشى، ئۇلار بىلەن تېڭىشلىك كەسپىي مەسئۇلىيەت.

ئوقۇغۇچىلارغا ئەخلاق تەربىيىسى بېرىشتە، تۆۋەندىكى بىرقانچە نۇقتىغا دىققەت قىلىش كېرەك:

1. ئوقۇتقۇچىلار ئوقۇغۇچىلارغا باراۋەرلىك ئاساسىدا مۇئامىلە قىلىشى كېرەك. ئوقۇغۇچىلار ئوقۇتقۇچىنىڭ سەمىمىي، قىزغىن پوزىتسىيە بىلەن قوللاپ بىلىم بېرىشىگە ئېرىشكەندە تىرىشچانلىقى زور دەرىجىدە ئاشىدۇ. بۇنىڭدا ئەلاچى ئوقۇغۇچىلار ئوقۇتقۇچىنىڭ قوللىشىغا موھتاج بولۇپلا قالماستىن، ئۆگىنىشتە ئارقىدا قالغان ئوقۇغۇچىلارمۇ ئوقۇتقۇچىنىڭ قوللىشىغا، غەمخورلۇق قىلىشىغا موھتاج، شۇڭا ئوقۇتقۇچىلار ئەلاچى ۋە ئوزى بىلەن يېقىنلاشقان ئوقۇغۇچىلارنىلا قوللاپ قالماستىن، دەرستە ئاجىز، تەشكىلىي ئىنتىزامدا چېچىلاڭغۇ ئوقۇغۇچىلارغىمۇ قىزغىن ياردەم بېرىشى، ئۇلار بىلەن

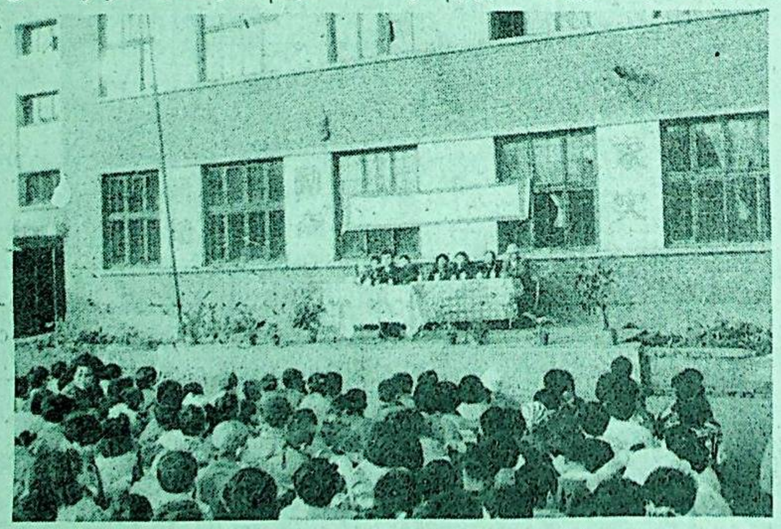

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - باشلانغۇچ مەكتەپ مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەر ئارقىلىق ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم ۋە قانۇن - ئىنتىزام تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنى ئەخلاقىي، ئەقلىي، جىسمانىي جەھەتتىن تەڭ تەرەققىي قىلغان يېڭى ئەۋلادلاردىن قىلىپ تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بەردى.

سۈرەتتە: ئۇرۇمچى سايياغ رايونلۇق سوت مەھكىمىسىدىن تەكلىپ قىلىنغان قانۇن خادىمى ئوقۇغۇچىلارغا قانۇن بىلىملىرىدىن لېكسىيە سۆزلىمەكتە.

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **رىزۋانگۇل ئابلەت، ئازاد يۈسۈپ** فوتوسى

تەڭشىلىك كەسپىي مەسئۇلىيەت.

3. دەرستە ئاجىز ياكى باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئىمتىھاندىن ئۆتەلمىگەن ئوقۇغۇچىلار سەۋەبىنى ئۆزىنىڭ ئۆگىنىشتىكى ئاجىزلىقىدىن ئىزدىشى، بۇنىڭ ئۈچۈن ئوقۇتقۇچىغا ھەرگىزمۇ ئۆچمەنلىك پوزىتسىيە تۇتماسلىقى لازىم. ناتوغرا ۋاستىلەر ئارقىلىق ئىمتىھاندىن ئۆتكۈزۈپ قويۇشنى تەلەپ قىلماسلىقى ۋە ئوقۇتقۇچىغا تەھدىت سېلىپ زەربە بېرمەسلىكى لازىم.

مۇشۇنداق قىلغاندىلا ئەخلاق تەربىيىسىنىڭ رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ راست بىلەن يالغاننى، ھەق بىلەن ناھەقنى، ھادىسە بىلەن ماھىيەتنى پەرقلەندۈرۈش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇپ، ئۇلاردا توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك قارىشى، غايە، ئىتتىقاد تۇرغۇزغىلى، بۇ ئارقىلىق ئۇلارنى جەمئىيەتكە يارىمىلىق ئىختىساس ئىگىلىرىدىن قىلىپ يېتىشتۇرۇپ چىققىلى بولىدۇ،

جۇڭگو كىشىلىك ھوقۇق تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ 2 - قېتىملىق مۇدىرلار يىغىنى ئېچىلدى
لى پېڭ زۇڭلى خەت ئەۋەتىپ تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. جۇڭگو كىشىلىك ھوقۇق تەتقىقات جەمئىيىتى 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى بېيجىڭدا 2 - قېتىملىق مەملىكەتلىك مۇدىرلار يىغىنى ئېچىپ، يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيانقى خىزمەت تەجرىبىلىرىنى خۇلاسىلىدى، كىشىلىك ھوقۇق نەزەريىسى تەتقىقاتىنىڭ نەتىجىلىرىنى ئالماشتۇردى، بۇنىڭدىن كېيىنكى خىزمەتلەرنى مۇھاكىمە قىلدى.

لى پېڭ زۇڭلى يىغىنغا خەت ئەۋەتىپ، جۇڭگو كىشىلىك ھوقۇق تەتقىقات جەمئىيىتى قۇرۇلغان ئۇچ يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان دېڭ شىياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسىنى پېتەكچى قىلىپ، كىشىلىك ھوقۇق توغرىسىدىكى نەزەريە تەتقىقاتى، جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق قارىشى ۋە ئەمەلىيىتىنى دۇنياغا تونۇشتۇرۇش جەھەتلەردە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى قىزغىن تەبرىكلىدى. ئۇ جۇڭگو كىشىلىك ھوقۇق تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ داۋاملىق تىرىشىپ، كىشىلىك ھوقۇق توغرىسىدىكى نەزەريە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، كىشىلىك ھوقۇق ساھەسىدە خەلقئارا ئالماشتۇرۇش بىلەن ھەمكارلىقنى يايدۇرۇپ، دۇنيا جامائەتچىلىكىنىڭ كۈنسېرى تەرەققىي قىلىپ ئىلگىرىلەۋاتقان جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالىنى چۈشىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلدى.

يىغىنغا مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن كەلگەن 100 دىن ئارتۇق مۇدىر ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ مەسئۇلى قاتناشتى.

يىغىندا جۇڭگو كىشىلىك ھوقۇق تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى جۇمۇجۇ سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: سوتسىيالىزم كىشىلىك ھوقۇق مەسلىسىنى تۆپتىن ھەل قىلىشنى مەقسەت قىلىدۇ. نۆۋەتتە قانداق قىلغاندا خەلقنى بارغانسېرى كىشىلىك ھوقۇقتىدىن كۆپ بەھرىمەن قىلغىلى بولىدىغانلىقىنى نەزەريىنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرگەن ھالدا شەرھلەپ كېرەك.

جۇ مۇجۇ مۇنداق دېدى: غەرب دۆلەتلىرىنىڭ كىشىلىك ھوقۇقنى باھانە قىلىپ جۇڭگوغا قىلمۇئاتقان ھۇجۇمى چوقۇم مەغلۇب بولىدۇ. جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق نەزەريىسى ۋە ئەمەلىيىتىنى دۇنياغا ئەتراپلىق، سىستېمىلىق تونۇشتۇرۇپ، جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق ئەھۋالىنى ئەينەن بىلدۇرسەك، ئەڭ كۆچلۈك قايتۇرما زەربە بەرگەن بولىمىز. جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق جەھەتتە ئېرىشكەن نەتىجىلىرى خەلقئارادا كەڭ ماختالدى. جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق توغرىسىدىكى مەيدانى ۋە قارىشى، بولۇپمۇ جۇڭگو ئوتتۇرىغا قويغان ياشاش ھوقۇقى بىلەن تەرەققىيات ھوقۇقى ھەممىدىن مۇھىم كىشىلىك ھوقۇق دېگەن قاراش بارغانسېرى كۆپلىگەن تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ماختىشىغا ئە قوللىشىغا ئېرىشتى، غەربتىكى بەزى ئۇقۇمۇشلۇق ئەربابلارنىڭمۇ چۈشىنىشى ۋە ھېسداشلىقىغا ئېرىشتى.

يىغىندا مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن كەلگەن مۇدىرلار ئۆز ئارا پىكىر ئالماشتۇرۇپ، كىشىلىك ھوقۇق نەزەريىسى، كىشىلىك ھوقۇق ساھەسىدىكى خەلقئارا ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش، كىشىلىك ھوقۇق ئىلمىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش قاتارلىق مەسىلىلەر ئۈستىدە ئوبدان پىكىر ئالماشتۇرۇپ، ئۆز ئارا ئىلمىي تەتقىقات ئالماشتۇرۇش كېلىشىمى ئىمزالىدى.

ئالاقىدار تەرەپلەر ئاشلىق سىستېمىسىدىكى قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپ قىلمىشلارنى كەسكىن بىر تەرەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ئالاقىدار تارماقلارنىڭ تەكشۈرۈشىگە قارىغاندا، جىلىن ئۇلكىسىنىڭ توققۇز ئۆلايىتىدىكى 206 ئاشلىق سېتىۋېلىش كارخانىسى يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىش مەبلىغى ئۈچۈن بىرىلگەن قەرز پۇلدىن 4 مىليارد 860 مىليون يۈەننى ئىشلىتىۋالغان؛ دۆلەت ئاشلىق ساقلاش ئىدارىسىغا بۇاستە قاراشلۇق شۇيچاڭ ئىسكىلاتىنىك ئاساسلىق مەسئۇللىرى ۋە خېيلۇڭجياڭ ئۇلكىسىنىڭ فۇيۇ ناھىيىلىك ئاشلىق سىستېمىسىدىكى بىر قىسىم رەھبەرلەر قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغان ھەمدە ئاشلىق ساقلاش ماتېرىياللىرىنى سېتىۋېلىش جەريانىدا پارا ئالغان. يېقىندا ئالاقىدار تەرەپلەر بۇ ئورۇن ۋە شەخسلەرنى كەسكىن بىر تەرەپ قىلدى.

جۇڭگو يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسىنىڭ تەكشۈرۈشىگە قارىغاندا، بۇ يىل 5 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر جىلىن ئۇلكىسىنىڭ توققۇز ئۆلايىتىدىكى 206 ئاشلىق سېتىۋېلىش كارخانىسى، يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىشقا بېرىلگەن قەرز پۇلدىن 4 مىليارد 860 مىليون يۈەننى ئىشلىتىۋالغان، بۇ پۇل سېتىۋېلىش مەبلىغى ئۈچۈن بېرىلگەن ئومۇمىي قەرز پۇل قالدۇقىنىڭ 45.2 پىرسەنتىنى ئىگىلىگەن.

قانۇن - ئىنتىزامنى، مەمۇرىي ئىنتىزامنى كۈچەيتىپ، يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىش تەرتىپىنى قوغداش ئۈچۈن، ج ك پ جىلىن ئۇلكىلىك كومىتېتى، ئۇلكىلىك ھۆكۈمەت كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپ يۈقىرقى مەسىلىلەرنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. ئەدلىيە ئورگانلىرى قانۇنغا ئاساسەن چاڭچۇن شەھەرلىك ئاشلىق ئىدارىسى خۇنچىك شۆبە ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى لى شۇچىننى دېلو تۈرغۈزۈپ تەھقىقلىدى؛ شۇلەن شەھەرلىك خۇيىۋەن ئاشلىق، ياغ سودا شىركىتىنىڭ مۇئاۋىن دىرېكتورى جېن كەيۈۈ، شۇاڭلياۋ شەھەرلىك ياغ زاۋۇتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى دۇجىك. شۇەن ۋە ساقلاش - يۆتكەش بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى جياۋ خۇڭۈينى ھۆكۈمەت نامىدىن ئەيىبلىدى. شۇاڭلياۋ شەھەرلىك ياغ زاۋۇتى پارتكوم ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لیۇ چىگیۇ، لیاۋيۇەن شەھەرلىك 1- ئاشلىق ئامبىرىنىڭ مۇدىر دەرىجىلىك نازارەتچىسى ۋۇ رۇيتىڭ قاتارلىق ئالتە كىشىنى قولغا ئالدى. جىلىن ئۇلكىسى سېتىۋېلىش مەبلىغى ئۈچۈن بېرىلگەن قەرز پۇلنى ئىشلىتىۋېلىش دېلوسىغا ئالاقىدار كىشىلەرنى پارتىيە ئىنتىزامى ۋە مەمۇرىي ئىنتىزام بويىچە جازالىدى.

ئالاقىدار تارماق مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جايلار، تارماقلار يۇقىرقى مەسىلىلەردىن ساۋاق ئېلىپ، سېتىۋېلىش مەبلىغىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، گوۋۈيۈەننىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، ئاشلىق سېتىۋېلىش مەبلىغى بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىش، مەبلەغنى ئىشلىتىۋېلىشنى قاتتىق مەنئى قىلىشى لازىم. بۇنىڭدىن كېيىن يەلگىلىمگە خىلاپلىق قىلىپ ئاشلىق سېتىۋېلىش مەبلىغىنى ئىشلىتىۋالغان ئورۇن ۋە شەخسلەرنى قاتتىق تەكشۈرۈپ كەسكىن بىر تەرەپ قىلىشى، ھەرگىز ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەرمەسلىكى ۋە مادارا قىلماسلىقى كېرەك.

يېقىندا دۆلەت ئاشلىق ساقلاش ئىدارىسىغا بۇاستە قاراشلىق شۇيچاڭ ئىسكىلاتىنىك ئاساسلىق رەھبىرى بەلگىلىمگە ئەمەل قىلمىغانلىقى، قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغانلىقى، خېيلۇڭجياڭ ئۇلكىسىنىڭ فۇيۇ ناھىيىلىك ئاشلىق سىستېمىسىنىڭ بىر قىسىم رەھبەرلىرى شەخسىي مەنپەئىتىنى دەپ قانۇننى ئايىغا - ئاستى قىلىپ، ئاشلىق ساقلاش ماتېرىياللىرىنى سېتىۋېلىش جەريانىدا پارا يېگەنلىكى ئۈچۈن، دۆلەت ئاشلىق ساقلاش ئىدارىسى ۋە ئەدلىيە ئورگىنى تەرىپىدىن تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىندى.

ئالاقىدار تارماق مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاشلىق تارماقلىرىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇشىنىڭ ياخشى بولمىغانلىقى، ئايرىم كادىرلارنىڭ قانۇن- ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغانلىقى ئاشلىق كارخانىلىرىدا تىجارەت خاراكتېرلىك زىيان كۆرۈلۈشىنىڭ مۇھىم سەۋەبلىرىنىڭ بىرى. جايلار ئاشلىق سىستېمىسى باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتىشى، قائىدە - تۈزۈملەرنى قاتتىق ئىجرا قىلىشى، قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغانلارنى قاتتىق جازالىشى لازىم.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

- خۇ جىنتاۋ بېيجىڭ شەھىرىنىڭ «قاتتىق زەربە بېرىش» كۈرىشىنىڭ خاتىرە كۆرگەزمىسىنى كۆردى
- جاڭ ۋەننيەن باش سەنمۇبۇغا بۇاستە قاراشلىق مەكتەپلەرنىڭ يۇقىرى پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنى قوللىنىش كۆرگەزمىسىنى كۆردى
- «جۇ دېنىڭ ھاياتىغا دائىر سۆزەتلەر توپلىمى» نەشر قىلىندى
- 2 - نۆۋەتلىك جۇڭگو ئالاھىدە ئىقتىسادىي رايون تاۋارلىرى يەرمەنكىسى شىيامېندا ئېچىلدى
- دۆلەت سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى سوددا پارا ئېلىش قىلمىشىنى چەكلەش توغرىسىدا بەلگىلىمە چىقاردى
- چۇڭچىڭدا «27 - نويابر» قىرغىنچىلىقىنىڭ 47 يىللىق خاتىرىلەندى
- فۇجيەندە مۇھىتنى بۇلغايدىغان 500 كىچىك كارخانا تاقىۋېتىلدى
- شىياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمەتنى سايلاش كومىتېتى 2 - قېتىملىق ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزۈپ، تۆنجى مەمۇرىي ئەمەلدارلار نامزاتى توغرىسىدىكى دوكلاتنى ئاڭلاپ ئۆتتى
- قاتناش مىنىستىرلىكى، دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ يولۇچىلاردىن بېلەت باھاسىدىن سىرت سۇغۇرتا ھەققى ئېلىشنى مەنئى قىلىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشنى تارقاتتى
- تۆمۈر داۋامەتنىڭ ئىككى يېڭى ئەسىرى بېيجىڭدا تۆنجى قېتىم تارقىتىلدى
- لوگەن مەركىزىي دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ پارتىيە خىزمىتى يىغىندا پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، مەنئوى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئوتتۇرىغا قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئادەملىرى كۆپ، يوكى ئېغىر بولغان دۆلەتنىڭ چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلىرى زەربىگە ئۇچرىدى.

2

كارخانىنىڭ تەرەققىياتىنى چەكلەپ تۇرۇۋاتقان تاشقى ئامىللارنى ھېسابقا ئالمىغاندا، كارخانىدىكىلەرنىڭ بازار قارىشىنىڭ ئارقىدا قېلىشى، ئىسلاھات، ئېچىلىشچىلىق خەۋىرىنىڭ ئاز بولۇشى، ئۇچۇر ئالماشتۇرۇش دائىرىسىنىڭ تار بولۇشى، ئىقتىسادىي ئۇچۇرلارنىڭ ئاز بولۇشى، ئىقتىسادىي ئۇچۇرلارنىڭ ئىشەنچلىك بولماسلىقى، ئىقتىسادىي ئۇچۇرلارنى ئىشلىتىش ئىقتىدارىنىڭ ئاجىزلىقى قاتارلىقلار كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۇچۇرلارنى ئۆز ۋاقتىدا ئىگىلىشى، ئىشلىتىشىگە ئېغىر تەسىر يەتكۈزدى. بازار ئېچىشنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى. لېكىن نۇرغۇن سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن بۇ تەكلىپ تەكلىپ پېتى قېلىپ يولغا قويۇلمىغان. بىز 10 - ئاينىڭ ئاخىرىدا بۇ زاۋۇتنا مۇخبىرلىق قىلىۋېتىپ زاۋۇت ئەتراپىدىكى ئىككى - ئۈچ ئائىلە جابدۇقلىرى دۇكىنى، بىناكارلىق - قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرىنى توپ سېتىش بازىرىدا بازارنىڭ جانلىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئىدۇق. ئەمما ئۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ سەۋەبىنى ئېنىق بىلمەيتتۇق. ئۇنىڭ سەۋەبى ئاساسەن ئۆيلەرنى ئىسلاھ قىلىش ئۈچۈن ئۆيلەرنى بۇزۇپ ئۆي ئالماشتۇرۇش ئىشلىرىنىڭ باشلىنىپ كەتكەنلىكىدە ئىكەن. ئۆي ئالماشتۇرۇش ئىشلىرى باشلانغاندىن كېيىن، ئۆيلەرنى بۇزۇپ ئۆي ئالماشتۇرۇش ئىشلىرى ئاساسەن تاماملانغاندىن كېيىن، ئۆيلەرنى ئىسلاھ قىلىش ئىشلىرى باشلىنىدۇ. ئۆيلەرنى ئىسلاھ قىلىش ئىشلىرى باشلانغاندىن كېيىن، ئۆيلەرنى ئىسلاھ قىلىش ئىشلىرى ئاساسەن تاماملانغاندىن كېيىن، ئۆيلەرنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش ئىشلىرى باشلىنىدۇ. ئۆيلەرنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش ئىشلىرى ئاساسەن تاماملانغاندىن كېيىن، ئۆيلەرنى ئىسلاھ قىلىش ئىشلىرى باشلىنىدۇ.

مەركىزىي كومىتېتى ئىشخانىسى، گووژۇيۇەن ئىشخانىسى يېقىندا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، جايلار ۋە تارماقلاردىن ئەدەبىيات - سەنئەت، ئاخبارات، نەشرىيات ساھەلىرىدە مەملىكەتلىك مۇكاپاتلاش- باھالاشنى باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلدى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ئىشخانىسى، گووژۇيۇەن ئىشخانىسىنىڭ ئۇقتۇرۇشىدا يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئەدەبىيات - سەنئەت، ئاخبارات - نەشرىيات ساھەلىرىدە مەملىكەتلىك مۇكاپات تۈرلىرى ناھايىتى تېز كۆپەيىپ، ھازىر 300 دىن ئاشقانلىقى كۆرسىتىلدى. باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەملىكەتلىك مۇكاپاتلاش - باھالاش خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، ئۇقتۇرۇشتا ئالاقىدار مەسىلىلەر توغرىسىدا ئېنىق بەلگىلىمە چىقىرىلدى.

مەملىكەتلىك مۇكاپاتلاش - باھالاشتا دېڭ شىاۋپىڭنىڭ جۈگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەننىي بېتەكچى قىلىشتا چىڭ تۇرۇش، «خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، سوتسىيالىزم ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» يۆنىلىشىدە ۋە «بارچە گۈللەر تەكشى ئېچىلسۇن، ئەركىن تالاش-تارتىش ئارقىلىق ئىلىم-پەن ۋە سەنئەتنى گۈللەندۈرۈش، ئەل ئىچىدىكى ئىككى خىل ئىستراتېگىيىلىك ئۇزۇن مۇددەتلىك ئاساسىي ئۇسۇل» دېگەن ئۇسۇلنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش، ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى ئىگىلەشكە ئەھمىيەت بېرىش، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن مەملىكەت خىزمىتىنىڭ ئومۇمىيىتىگە خىزمەت قىلىش لازىم. مۇكاپاتلاش - باھالاشنىڭ ئىلمىيلىكىنى ۋە نوپۇزىنى تېرىشچ ئۈستۈرۈش، توغرا يېتەكلەش ۋە ئۇلۇغ كۆرسىتىش رولىنى جارى قىلدۇرۇش، نادىر ئەسەرلەرنى كۆپلەپ ئىشلەپچىقىرىش، ئىختىساس ئىگىلىرىنى كۆپلەپ يېتىشتۇرۇش ئارقىلىق تەشۋىقات، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى گۈللەندۈرۈش لازىم.

مەملىكەت ئىچىدە ئەدەبىيات - سەنئەت، ئاخبارات، نەشرىيات ساھەسىدىكى شەخسلەر، ئەسەرلەرگە ئۇلۇغ (ئاپتونوم رايون، بۆلۈستە قاراشلىق شەھەر) ئاتلاپ، ساھە سىستېمىا ئاتلاپ مۇكاپاتلاش - باھالاش يېكى «مەملىكەتلىك»، «جۇڭگو»، «جۇڭخۇا» قاتارلىق نامىلار بىلەن مۇكاپاتلاپ باھالىغاندا مۇكاپات تۈرلىرىنى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەشۋىقات بۆلۈمى باشقۇرىدۇ. مەملىكەتلىك مۇكاپات تۈرلىرىنى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمىگە يوللاپ تەستىقلىتىش كېرەك. تەستىقلانمىغانلىرىنى باھالاشقا، تەشۋىقات مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى، رادىئو - كىنو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى، ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى، گووژۇيۇەن ئاخبارات ئىشخانىسى، جۇڭگو ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى، جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتى، جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى مەملىكەتلىك مۇكاپاتلارنى باھالىسا بولىدۇ. باشقا تارماقلار ۋە ئورۇنلار ئۆچۈن باھالاش ھەققەتەن زۆرۈر بولسا، مۇكاپات مەزمۇنىغا قاراپ مەملىكەتلىك مۇكاپاتلاش - باھالاشقا مەسئۇل تارماق ياكى ئورۇنلارغا ئىلتماس قىلسا، بولىدۇ، پەۋقۇلئاددە ئەھۋاللار ئايرىم بىر تەرەپ قىلىنىدۇ. ساھە، سىستېمىلاردىكى شەخسلەر ۋە ئەسەرلەرنى مۇكاپاتلاش - باھالاشنى شۇ ساھە، شۇ سىستېمىغا مەسئۇل تارماق تەستىقلايدۇ ۋە باشقۇرىدۇ.

سەنئەت بايرىمىدىكى، كىنو - تېلېۋىزىيە ئومۇملاشتۇرۇش ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىگە مەملىكەتلىك ۋە خەلقئارا مۇكاپاتلاش - باھالاشنى مەزمۇنغا قاراپ مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى، رادىئو - كىنو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى ئىلتماس قىلىدۇ.

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسى دوختۇر، سېستىرالارنىڭ كەسىپ ئەخلاقىي قارىشىنى ئۆستۈرۈپ، دوختۇرخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئۇرغۇتتى

(بېشى 1 - بەتتە)

خىزمىتىنى جانلاندۇرۇپ، دوختۇر، سېستىرا ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى، كەسىپ ئەخلاقىي تەربىيىسى، مەدەنىيەتلىك بولۇش، ئەلا مۇلازىملىق قىلىش تەربىيىسى ئېلىپ بارىدى ھەمدە دوختۇر، سېستىرالارنى «ئىش ئورنىدا لېپى فېڭدىن ئۆگىنىش»، «يېڭى ئىستىل تىكلەش»، «ياش پىدائىيلار»، كۆچىلارغا چىقىپ كېسەل كۆرۈش قاتارلىق پائالىيەتلەرگە تەشكىللىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ئاغرىقلارغا ئۆزىنى بېغىشلايدىغان، ئىشانە توپلاپ يارىدەم بېرىدىغان، خالىسانە قان تەقدىم قىلىدىغان، ياخشى ئىش، ياخشى ئادەم كۆپلەپ بارلىققا كەلدى. ئوبلاستلىق 2- ئوتتۇرا مەكتەپتىكى لېۋ مۇئەللىم كېسەل بولۇپ قېلىپ دوختۇرخانىدا داۋالانغان مەزگىلىدە ئۇنىڭ ئالىلىسىدە قارايدىغان ئادەمى بولمىغانلىقتىن، دوختۇر، سېستىرالار ئۆزلۈكىدىن بۇ پىشقەدەم ئوقۇتقۇچىنىڭ ھالىدىن ئوبدان خەۋەر ئېلىپ، يېمەك - ئىچمەكلەرنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بەردى. كىرقاتلىرىنى يۇيۇپ، تەرەت قاچىسىنى تازىلاپ بەردى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى مەنسۇي مەدەنىيەت قورۇلۇشىغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، كەسىپي ئەخلاقنى ياخشىلاشنى چىڭ تۇتقانلىقتىن دوختۇرخانىنىڭ جەمئىيەتتىكى ئىناۋىتى تېخىمۇ ئۆستى.

دوختۇرخانىدا كېسەل كۆرسەتكەن، يېتىپ داۋالانغانلاردىن ھەمدە جەمئىيەتتىن پىكىر ئالغاندا، ئۇلارنىڭ دوختۇرخاندىن رازى بولۇش نىسبىتى % 99، % 96 ۋە % 79 بولدى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى دوختۇر، سېستىرالارنى ئاممىغا ياخشى ئىش قىلىپ بېرىشكە يېتەكلەش بىلەن بىللە، قىيىنچىلىقى بار كىشىلەرنىڭ كېسەل كۆرسىتىش، داۋالىنىشتىكى ئەمەلىي قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى. بۇ بىر قانچە يىلدا دوختۇرخانىنىڭ قىيىنچىلىقى بار ئاممىغا ھەقسىز بەرگەن دورا - ئوكۇلىنىڭ قىممىتى 10 مىڭ يۈەنگە، ئىشانە قىلغان پۇلى 30 مىڭ يۈەنگە يەتتى. شۇڭا، ئۇچ يىل ئىچىدە بۇ دوختۇرخانىغا يېزىلغان رەھمەت خېتى 500 پارچىغا، تەقدىم قىلىنغان لەۋھە 80 گە يەتتى.

بۇ دوختۇرخانا رەھبەرلىكى يەنە مۇھىتنى گۈزەللەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئاغرىقلارغا ئازادە مۇھىت يارىتىپ بەردى. ئامبولاتورىيە بىناسى ۋە كېسەلخانا بىناسىنى رېمونت قىلغاندىن باشقا، مەخسۇس ئادەم بەلگىلەپ، گۈل - گىياھ تۈستۈردى، دوختۇرخاناقورۇسى ئىچىدىكى يوللارنى رېمونت قىلدى. ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم چوڭ تازىلىق تەكشۈرۈپ، ھەممە يەرنىڭ پاكىز، رەتلىك بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرىدى. نەتىجىدە، بۇ دوختۇرخانا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى «2 - A» دەرىجىلىك دوختۇرخانىلار قاتارىدىن ئورۇن ئېلىپ، ئىناۋەت تىكلىدى.

ماتېرىياللىرىنى توپ سېتىش بازىرىدا بازارنىڭ جانلىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇق، لېكىن ياغاچ ماتېرىياللىرى زاۋۇتىنىڭ ھېلىقى 10 مىڭ كۈادرات مېتىرلىق سېخلىرى قۇيقۇرۇق پېتى تۇرۇپتۇ...

ئاپتونوم رايونلۇق يولۇچى توشۇش شىركىتىنىڭ 1993 - يىلى يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ قويۇۋېتىلىشىگە ئەگىشىپ تەس كۇنگە قاپتۇ، ھازىر ترانسپورت ئاپتوموبىللىرى 500 نەچچىدىن بىراقلا 200 نەچچىگە ئازلاپ كېتىپتۇ. ئۇلارنىڭ ئەمەلىي ئىشلەش ئۇنۇمى % 40 كىمۇ يەتمەيدىكەن، ترانسپورت بازىرىدا ئاران بەش پېرسەنت سالماقنى ئىگىلەيدىكەن، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكتىكى ئاپتوموبىل كالونلىرى تارتىپ كېتىپتۇ.

بىز مۇخبىرلىق قىلۇۋېتىپ ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ھەر بىر كارخانىنىڭ خىلى يەرنى ئىگىلىگەن زاۋۇت ئۆيلىرى ۋە يەرلىرىنىڭ بوش - بىكار تۇرغانلىقىنى، بەزىلىرىنىڭ ئاۋات ياخشى جايغا جايلاشقانلىقىنى، بۇ يەرلەرنىڭ 3 - كەسىپنى راۋاجلاندۇرۇشقا ناھايىتى پايدىلىق ئىكەنلىكىنى كۆردۇق. لېكىن ئىدىيە ئازاد بولمىغانلىقى، نەزەر دائىرە كەڭ بولمىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار كاللا ئىشلەتمەي، «ئۇجمە پىش، ئاغزىمغا چۈش» دەپ ئولتۇرۇپتۇ، ئالتۇن تاۋاقنى كۆتۈرۈۋېلىپ تىلەمچىلىك قىلۇۋېتىپتۇ.

3

كارخانا رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ساپاسى ناچار، تەدبىر بەلگىلەش سەۋىيىسى تۆۋەن، ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇش يېرىك، قوپال بولۇشمۇ ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارنىڭ قىيىن ئەھۋالىغا چۈشۈپ قېلىشىدىكى تۆپ سەۋەبلەرنىڭ بىرى.

شىنجاڭ بىئولوگىيىلىك دورا زاۋۇتى يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدا قۇرغان بىردىنبىر چاروا - ئۆي جابدۇقلىرى ماتېرىياللىرى بازىرىنىڭ گۈللىنىۋاتقانلىقىغا قاراپ، ئۇرۇمچى ئۇقتىسادىي تەرەققىيات رايونىغا يېقىن جايدىكى بۇ زاۋۇتنىڭ پايدىلىق شارائىتىدىن پايدىلىنىپ، ئائىلە جابدۇقلىرى، جابدۇش-ھېزەش ماتېرىياللىرى، بىناكارلىق - قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى بىر گەۋدە قىلىنغان كەسىپي مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى، رادىئو - كىنو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى، ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى، گووژۇيۇەن ئاخبارات ئىشخانىسى، جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتى، جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى مەملىكەتلىك مۇكاپاتلارنى باھالىسا بولىدۇ. باشقا تارماقلار ۋە ئورۇنلار ئۆچۈن باھالاش ھەققەتەن زۆرۈر بولسا، مۇكاپات مەزمۇنىغا قاراپ مەملىكەتلىك مۇكاپاتلاش - باھالاشقا مەسئۇل تارماق ياكى ئورۇنلارغا ئىلتماس قىلسا، بولىدۇ، پەۋقۇلئاددە ئەھۋاللار ئايرىم بىر تەرەپ قىلىنىدۇ. ساھە، سىستېمىلاردىكى شەخسلەر ۋە ئەسەرلەرنى مۇكاپاتلاش - باھالاشنى شۇ ساھە، شۇ سىستېمىغا مەسئۇل تارماق تەستىقلايدۇ ۋە باشقۇرىدۇ.

سەنئەت بايرىمىدىكى، كىنو - تېلېۋىزىيە ئومۇملاشتۇرۇش ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىگە مەملىكەتلىك ۋە خەلقئارا مۇكاپاتلاش - باھالاشنى مەزمۇنغا قاراپ مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى، رادىئو - كىنو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى ئىلتماس قىلىدۇ.

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسى دوختۇر، سېستىرالارنىڭ كەسىپ ئەخلاقىي قارىشىنى ئۆستۈرۈپ، دوختۇرخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئۇرغۇتتى

(بېشى 1 - بەتتە)

خىزمىتىنى جانلاندۇرۇپ، دوختۇر، سېستىرا ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى، كەسىپ ئەخلاقىي تەربىيىسى، مەدەنىيەتلىك بولۇش، ئەلا مۇلازىملىق قىلىش تەربىيىسى ئېلىپ بارىدى ھەمدە دوختۇر، سېستىرالارنى «ئىش ئورنىدا لېپى فېڭدىن ئۆگىنىش»، «يېڭى ئىستىل تىكلەش»، «ياش پىدائىيلار»، كۆچىلارغا چىقىپ كېسەل كۆرۈش قاتارلىق پائالىيەتلەرگە تەشكىللىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ئاغرىقلارغا ئۆزىنى بېغىشلايدىغان، ئىشانە توپلاپ يارىدەم بېرىدىغان، خالىسانە قان تەقدىم قىلىدىغان، ياخشى ئىش، ياخشى ئادەم كۆپلەپ بارلىققا كەلدى. ئوبلاستلىق 2- ئوتتۇرا مەكتەپتىكى لېۋ مۇئەللىم كېسەل بولۇپ قېلىپ دوختۇرخانىدا داۋالانغان مەزگىلىدە ئۇنىڭ ئالىلىسىدە قارايدىغان ئادەمى بولمىغانلىقتىن، دوختۇر، سېستىرالار ئۆزلۈكىدىن بۇ پىشقەدەم ئوقۇتقۇچىنىڭ ھالىدىن ئوبدان خەۋەر ئېلىپ، يېمەك - ئىچمەكلەرنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بەردى. كىرقاتلىرىنى يۇيۇپ، تەرەت قاچىسىنى تازىلاپ بەردى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى مەنسۇي مەدەنىيەت قورۇلۇشىغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، كەسىپي ئەخلاقنى ياخشىلاشنى چىڭ تۇتقانلىقتىن دوختۇرخانىنىڭ جەمئىيەتتىكى ئىناۋىتى تېخىمۇ ئۆستى.

دوختۇرخانىدا كېسەل كۆرسەتكەن، يېتىپ داۋالانغانلاردىن ھەمدە جەمئىيەتتىن پىكىر ئالغاندا، ئۇلارنىڭ دوختۇرخاندىن رازى بولۇش نىسبىتى % 99، % 96 ۋە % 79 بولدى. دوختۇرخانا رەھبەرلىكى دوختۇر، سېستىرالارنى ئاممىغا ياخشى ئىش قىلىپ بېرىشكە يېتەكلەش بىلەن بىللە، قىيىنچىلىقى بار كىشىلەرنىڭ كېسەل كۆرسىتىش، داۋالىنىشتىكى ئەمەلىي قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى. بۇ بىر قانچە يىلدا دوختۇرخانىنىڭ

قىيىنچىلىقى بار ئاممىغا ھەقسىز بەرگەن دورا - ئوكۇلىنىڭ قىممىتى 10 مىڭ يۈەنگە، ئىشانە قىلغان پۇلى 30 مىڭ يۈەنگە يەتتى. شۇڭا، ئۇچ يىل ئىچىدە بۇ دوختۇرخانىغا يېزىلغان رەھمەت خېتى 500 پارچىغا، تەقدىم قىلىنغان لەۋھە 80 گە يەتتى.

بۇ دوختۇرخانا رەھبەرلىكى يەنە مۇھىتنى گۈزەللەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئاغرىقلارغا ئازادە مۇھىت يارىتىپ بەردى. ئامبولاتورىيە بىناسى ۋە كېسەلخانا بىناسىنى رېمونت قىلغاندىن باشقا، مەخسۇس ئادەم بەلگىلەپ، گۈل - گىياھ تۈستۈردى، دوختۇرخاناقورۇسى ئىچىدىكى يوللارنى رېمونت قىلدى. ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم چوڭ تازىلىق تەكشۈرۈپ، ھەممە يەرنىڭ پاكىز، رەتلىك بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرىدى. نەتىجىدە، بۇ دوختۇرخانا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى «2 - A» دەرىجىلىك دوختۇرخانىلار قاتارىدىن ئورۇن ئېلىپ، ئىناۋەت تىكلىدى.

ئېلېكتر ۋە ھاياتلىق

پەن ۋە تېخنىكا

زەرەت قويۇپ بېرىدىغان بېلىق

زەرەت قويۇپ بېرىدىغان بېلىقنى كىشىلەر «ئېلېكتر بېلىق»دەپ ئاتايدۇ. ھازىر بۇنداق بېلىقتىن 500 نەچچە خىلى بايقالدى. زەرەت قويۇپ بېرىش ئېلېكتر بېلىقنىڭ قوغدىنىش ۋە ئوزۇق تۇتۇش قورالى. ئافرىقىدىكى پىلىك بېلىقى 350 ۋولت ئېلېكتر بېسىمى پەيدا قىلىدۇ، بۇنداق ئېلېكتر بېسىمى ئۇششاق بېلىقلارنى ئۆلتۈرىدۇ، ئادەم ۋە چارۋىلارنى بەھۇش قىلىپ قويىدۇ. غەربىي ئافلانتىك ئokyanidىكى ناھايىتى چوڭ سكات بېلىقى 60 ۋولت، 50 ئامپېر زەرەت قويۇپ بېرىدۇ، ئۇنىڭ قۇۋۋىتى 3000 كىلوۋات بولۇپ، خېلى چوڭ بىر بېلىقنى ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ. ئوتتۇرا ئامېرىكىدىكى يىلان بېلىقنىڭ ئېلېكتر بېسىمى باشقا مۇشۇنداق بېلىقلارغا قارىغاندا ئەڭ يۇقىرى بولۇپ، 800 ۋولتقا يېتىدۇ.

تەقسىماتلاردا ئېلېكتر بېلىقلاردىن باشقا تەبىئەت دۇنياسىدىكى بارلىق جانلىقلارنىڭ تېنىدىمۇ ئېلېكتر بولىدىغانلىقى بايقالدى. بۇنداق جانلىقلار تېنىدىن چىققان ئېلېكتر «بىئو ئېلېكتر»دەپ ئاتىلىدۇ. بىئوئېلېكتر ھاياتلىقتا كەم بولسا بولمايدۇ، بىئوئېلېكتر بولمسا، ھاياتلىقمۇ بولمايدۇ.

يۇرەك ئېلېكترى ۋە مېڭە ئېلېكترى

دوختۇرخانىلاردا يۇرەكنى تەكشۈرگەندە ئېلېكتر كاردىئوگراممۇ ئىشلىتىلىدۇ. ئۇ بەدەن سىرتىدىن خاتىرىلەنگەن يۇرەك چىقارغان بىئو ئېلېكتر - يۇرەك ئېلېكتردىن ئىبارەت. يۇرەك ئېلېكترى ئەمەلىيەتتە يۇرەك سوققان چاغدا يۇرەك مۇسكۇلىنىڭ ھەرىكىتىدىن پەيدا بولغان ئېلېكتر پوتىنسىيالىنىڭ بىر خىل ئۆزگىرىشىدىن ئىبارەت. يۇرەك ئېلېكتر پوتىنسىيالىنىڭ ئۆزگىرىشى بولسا يۇرەكتىكى سان - ساناقسىز يۇرەك مۇسكۇل تالالىرىنىڭ ئېلېكتر پوتىنسىيالىنىڭ ئۆزگىرىشىنىڭ يىغىندىسى. يۇرەك ئۇك - سول دالانچا ۋە ئوك - سول قورۇنچىدىن ئىبارەت تۆت قىسىمدىن تۇزۇلىدۇ، ئادەتتە ئۇك - سول دالانچا بىلەن ئوك - سول قورۇنچا ئارىسىدا ئېلېكتر ئۆزگىرىشى بولمايدۇ. ئۇك - سول دالانچا قىسقارغاندا ئۇك - سول قورۇنچا كېڭىيىدۇ. ئۇك - سول دالانچا كېڭىيىدۇ. ئۇك - سول قورۇنچا قىسقارغاندا ئوك - سول قورۇنچا كېڭىيىدۇ. ئو

يۇرەك ئوق - سول دالانچا ۋە ئوق - سول قېرىنچىدىن ئىبارەت تۆت قىسمىدىن تۇزۇلدۇ،

ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدا ئوكسىگېنسىز بىلەن ئىچكى - تاشقى تېنىدا ئېلېكتر ھادىسىسىنىڭ بولۇشى فىزىئولوگىيىلىك پائالىيەتنىڭ ئىپادىسى. شۇڭا

ئالمىنى قانداق ساقلاش كېرەك؟

ھەكپەر تۇمەر

ئالمىنىڭ سورتلىرى كۆپ، يەنى ئۇنىڭ بالدۇر پىشىدىغان، ئوتتۇرا مەزگىلدە پىشىدىغان ۋە كېيىن پىشىدىغان سورتلىرى بار. بۇنىڭ ئىچىدە كېيىن پىشىدىغان ئالمىلارنىڭ ساقلىنىشچانلىقى ياخشى بولۇپ، كېيىنكى يىلنىڭ 5 - 6 - ئايلىرىغىچە ساقلىغىلى بولىدۇ.

ئالمىنى ئۆزۈشتىن ئىلگىرى زەخملىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئالمىنى ئۇزۇش ۋاقتىنىڭ ئىلگىرى - كېيىنلىكىگە دىققەت قىلىش، ئالمىنى چوقۇم ساپىقى بىلەن ئۇزۇش كېرەك. بولمىسا ئالما ئاسان سېسىپ كېتىدۇ. ئالمىنى ئەڭ ياخشىسى سالقىن ئۆي، يەنى يەر ئاستى كۆتكات ساقلاش ئۆيى ياكى گەمىلەردە ساقلىغان مۇۋاپىق. ئالمىنى ساقلاشنىڭ تۆۋەندىكىدەك بىر نەچچە خىل ئۇسۇلى بار:

1. سۇلياۋ خالتىدا ساقلاش ئۇسۇلى. ئالمىنى سۇلياۋ خالتىغا قاچىلاپ بولغاندىن كېيىن خالتا ئېچىدىكى ئېسسىقلىقنى تولۇق چىقىرىۋېتىپ، خالتىنىڭ ئېغىزىنى پوختا ئېتىش لازىم. شۇنداق قىلغاندا نەملىكنى ساقلاپ، مىكرو ئورگانىزملارنىڭ ھەرىكىتىنى توسۇپ قالغىلى بولىدۇ.

2. قەغەز يەشىكتە، جازىدا ساقلاش. قەغەز يەشكىتە ساقلىغانلىرىنى قەۋەت-قەۋەت تىزىش، ئۇزۇن مۇددەت ساقلايدىغانلىرىنى يۇمشاق قەغەز بىلەن ئوراش لازىم. جازىدا ساقلىغاندا قەۋەتلەپ تىزىش، ئالما يۈزىگە توپا، چاڭ - توزان قونۇپ قالسىمۇ سۈرتمەسلىك كېرەك. شۇنداق قىلغاندا ئالما پارقىراق، چوڕۇك بولىدۇ. ساقلىنىۋاتقان ئالمىلارنى بىر ئايدا ئىككى قېتىم تەكشۈرۈپ، سېسىغانلىرىنى ۋاقتىدا ئىلغىۋېتىش كېرەك.

3. قۇمدا ساقلاش. بۇنىڭدا ئالدى بىلەن ساندۇقنىڭ ئاستىغا بىر قەۋەت نەم قۇم يېيىتىپ، ئۈستىگە بىر قەۋەت ئالما تىزىش، ئۈنىڭ ئۈستىگە يەنە نەم قۇم يېيىش كېرەك، مۇشۇ تەرتىپ بويىچە ساندۇق تولغىچە تىزىش كېرەك. ئەگەر قۇم قۇرۇق بولۇپ قالسا، ئالما ئاسان سولىشىپ قالىدۇ. ئالما 0 ـ 1 C تېمپېراتۇرىدا ساقلانسا قورۇلۇپ قالمايدۇ، ئۇزاق مۇددەت ساقلىغىلى بولىدۇ.

4. كۇپنىك ئىچىدە ساقلاش. كۇپنى ئالدى بىلەن تەكشۈرۈش (يېرىق ياكى تۆشۈك بولۇپ قالسا بولمايدۇ)، ئاندىن كۇپنىڭ ئىچىنى قۇرۇتۇپ، يۇقىرى پىرسەنتلىك ئىسپىرت قاچىلانغان بوتۇلكىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئالمىنى قۇرۇق پېتى كۇپنىڭ ئىچىگە ئايلاندۇرۇپ تولغىچە تىزىش، ئاخىرىدا كۇپنىڭ ئاغزىنى سۇلياۋ بىلەن ھاۋا كىرمىگۈدەك قىلىپ چىگىش كېرەك.

ياپونىيىدە ئىككى ئۇگىلىك نۇرلۇق نەيچىدە ئۇسۇملۇك يېتىشتۇرۇلدى

ياپونىيە چۆەنشياڭ ئۇنىۋېرسىتېتى، دۆڭجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى، سەنلىك ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ تەتقىقات گۇرۇپپىسى ئىككى ئۇگىلىك نۇرلۇق نەيچىدە ئۇسۇملۇك يېتىشتۇرۇش قۇرۇلمىسىنى ياساپ چىقىپ، يوپۇرماقلىق ئۇسۇملۇك يېتىشتۇرۇپ چىقتى. بۇنداق نۇرلۇق نەيچىدە ئۇنىۋېرسىتېت چىراغنى قارىغاندا تۆك تېجىلىدىكەن، ئۇنىڭ ھەجمى كىچىك بولغاچقا ئىسسىقلىق پەيدا قىلمايدىكەن، ئۇسۇملۇك زاۋۇتلىرىدا مايسا يېتىشتۇرۇش تەننەرخى زور دەرىجىدە تۆۋەنلەيدىكەن، بۇ نۇرلۇق ئىككى ئۇگىلىك نەيچە قۇرۇلمىسىنىڭ بارلىققا كېلىشى دۇنيا بويىچە تۇنجى ئىش ئىكەن.

ياپونىيە ياساپ چىققان قۇرۇلما-يورۇقلۇق ئۇنۇملۇك ئۇسۇملۇك ھالەتتىكى ئەسۋاب بولۇپ، ئۇنىڭ ئىچكى تەرىپىدىكى ئالاھىدە سۇلياۋ ئورۇنلاشتۇرۇلغان، ئۇ ئۇسۇملۇكلەرگە كېرەكلىك كاربون (Ⅳ) ئوكسىدىنى ئۇنۇملۇك ئوگىلىك ئەيچە قۇرۇلمىسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان. بۇ قۇرۇلمىدا ئۇسۇملۇك ئۇنۇملۇك چىراغ ئىشلىتىلگەن چاغدىكىگە ئوخشاش ھېچقانداق تەسىرگە ئۇچرىمايدۇ.

ئىككى ئوگىلىك نۇرلۇق نەيچىنىڭ تەننەرخى ئىنىولۇق يۇقىرى، لېكىن ئۇنىڭغا ئىنىولۇق چىراغنىكىدىن 50 % ئاز كېتىدۇ. ئۇ ئاساسەن ئىسسىقلىق پەيدا قىلمايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭغا مۇرلىشىش قۇرۇلمىسى ئورنىتىش ھاجەتسىز. بۇ قۇرۇلمىنى قاتلاپ قويغىلى بولىدۇ، شۇڭا ئۇ يەرنى كۆپ ئىگىلىمەيدۇ. ئۇنى ئۇسۇملۇك زاۋۇتلىرىدا مايسا يېتىشتۇرۇش تەننەرخى زور دەرىجىدە تۆۋەنلەيدىكەن، بۇ نۇرلۇق ئىككى ئوگىلىك نەيچە قۇرۇلمىسىنىڭ بارلىققا كېلىشى دۇنيا بويىچە تۇنجى ئىش ئىكەن.

شىرپىنو ئاۋارىنى زادىنو ئاگىنسىي ئوغرىتتى!

غوپۇر مۇپتۇل

زادىنو ئاگىلىتىشنىڭ بەدىئىيلىكىنى ئۇستۇرۇش زادىنو تېخنىكىسىغا تېخىمۇ يۇقىرى تەلەپلەرنى قويدى. ئاۋازنىڭ ئېنىنلىكىنى ساقلاش ئۈنە شۇ تەلەپلەرنىڭ بىرى. ھەمە ئادەم زادىنو كانىيىدىن چىققان ئاۋازنىڭ ئەسلىدە مىكروفونغا كىرگەن ئاۋاز بىلەن ئوخشاش بولۇشىنى ئارزۇ قىلىدۇ. زادىئودا ئاگىلىتىلغىنى نۇرغۇن ئارتىسلار بىرلا ۋاقىتتا ئوروندىغان نومۇر (ئەلنەغمە، ئوپېرا، چوڭ تېپتىكى مۇزىكا) بولسا، زادىئو ئۇسكۇنىلىرىنىڭ ئېنىنلىك دەرىجىسى ناھايىتى يۇقىرى بولغان تەقدىردىمۇ قوبۇل قىلىنغان ئاۋاز يەنىلا ئەسلى ئاۋازىغا ئوخشىمايدۇ. بۇنىڭدىكى ئاساسىي سەۋەب شۇكى، ئاۋاز زادىئو ئۇسكۇنىلىرىدىن ئۆتكەندىن كېيىن ئەسلىدىكى ستېرېئولۇق تەسىرىنى يوقىتىدۇ.

ئاۋازنىڭ ستېرېئولوق تەسىرى دېگەن نېمە؟ قۇلاق ئاۋاز مەنبەسىنىڭ يۆنىلىشى ۋە ئارىلىقىنى پەرق ئېتىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولغاچقا، كۆزنى ئېتىۋالغان تەقدىردىمۇ سەھنىدىكى ئارتىسلارنىڭ ياكى تۇرلۇك مۇزىكىلارنىڭ نەسپىي ئورنىنى پەرق ئېتىپ، ئاۋازنىڭ ستېرېئولوق تەسىرىنى ھېس قىلغىلى بولىدۇ. لېكىن ئادەتتىكى زادىئو ئاگىلىتىلىرىدا پەقەت بىر ئاگىلىتىش سىستېمىسى بىلەن بىر ئاۋاز چىقىرىش سىستېمىسى قوللىنىلغاچقا، ئاۋاز مەنبەسىنىڭ ئەسلىدىكى ستېرېئولوق تەسىرى يوقىلىپ كېتىدۇ.

ستېرېئو ئاۋازلىق ئاۋاز كۆچەيتىش قۇلاقنىڭ ئاۋاز يۆنىلىشىنى پەرق ئېتىش پرىنسىپىغا تەقلىد قىلىنىپ لايىھىلەنگەن. ئاۋاز مەنبەسى ئاگىلىنۇچىنىڭ ئوڭدۇلىدا بولسا، ئۇنىڭ ئىككىلا قۇلاق بىلەن ئارىلىقى ئوخشاش بولغاندا ئاۋاز ئىككىلا قۇلاققا بىر ۋاقىتتا يېتىپ بارىدۇ. ئەمما ئاۋاز مەنبەسى سولدا ياكى ئوڭدا بولغاندا، ئاۋاز ئىككى قۇلاققا يېتىپ بارىدىغان ۋاقىت ئوخشىمايدۇ. ئاۋاز مەنبەسى سولدا بولسا، ئاۋاز سول قۇلاققا ئوڭ قۇلاقتىن بۇرۇن يېتىپ بارىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى ئوڭدا بولسا، ئاۋاز ئوڭ قۇلاققا سول قۇلاقتىن بۇرۇن يېتىپ بارىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى ئالدىدا بولسا، ئاۋاز ئىككى قۇلاققا بىر ۋاقىتتا يېتىپ بارىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى ئارقىدا بولسا، ئاۋاز ئىككى قۇلاققا بىر ۋاقىتتا يېتىپ بارىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى ئوڭ ئالدى بولسا، ئاۋاز ئوڭ قۇلاققا سول قۇلاقتىن بۇرۇن يېتىپ بارىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى ئوڭ ئارقا بولسا، ئاۋاز ئوڭ قۇلاققا سول قۇلاقتىن بۇرۇن يېتىپ بارىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى سول ئالدى بولسا، ئاۋاز سول قۇلاققا ئوڭ قۇلاقتىن بۇرۇن يېتىپ بارىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى سول ئارقا بولسا، ئاۋاز سول قۇلاققا ئوڭ قۇلاقتىن بۇرۇن يېتىپ بارىدۇ.

ئوخشاش بولىدۇ. ئاۋاز مەنبەسى ئاگىلىنۇچىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە يۆتكەلگەندە، ئاۋاز دولقۇنلىرىنىڭ ئوڭ قولاق بىلەن سول قولاققا كېرگەن ۋاقتى ئوخشاش بولمايدۇ. چۈنكى ئاۋاز ئوڭ قولاققا قارىغاندا سول قولاققا كېچىكىپ كىرىدۇ. ستېرېئو ئاۋازلىق ئاۋاز كۆچەيتىشتە مۇشۇ تەبىئىي فىزىئولوگىيىلىك ھادىسە تەقلىد قىلىنغان. سەھنىنىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىگە ئىككى مىكروفون قويۇلىدۇ. ئولار ئېرىشكەن ئاۋاز چاستوتىلىق سىگنال يەتكۈزۈۋچى بېرىش سىستېمىسى (ستېرېئو ئاۋاز يولى) ئارقىلىق ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئىككى رادىئو كانىيغا يەتكۈزۈلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئولار قولاقنىڭ پەرق ئېتىشىگە ئوخشاش بولمىغان يۆنىلىش بويىچە چىقىرىدۇ. بۇنداق سىستېما قوش يوللۇق ستېرېئو ئاۋاز سىستېمىسى دەپ ئاتىلىدۇ.

بۇنداق ستېرېئو ئاۋاز سىستېمىسىنى قوللانغاندا ئاۋاز مەنبەسى سەھنىنىڭ سول تەرىپىدىن ئاستا - ئاستا ئوڭ تەرىپىگە يۆتكەلگەندە ئاگىلىغۇچىلار ئاۋاز مەنبەسىنىڭ يۆتكىلىش يۆنىلىشىنى ئوخشاشلا ئېنىق ھېس قىلالايدۇ. ئادەتتىكى يەككە يوللۇق سىستېمىدا بۇنداق قىلغىلى بولمايدۇ.

قوش يوللۇق ستېرېئو ئاۋاز كۆچەيتىشتە، ئاۋاز مەنبەسى ئىككى مىكروفوننىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ۋاقتىدا مىكروفونلار بىلەن بولغان ئارىلىق يېراقراق بولۇپ قالىدۇ - دە، رادىئو كانىيىدىن ئاگىلانغان ئاۋاز تۆۋەنرەك بولۇپ قالىدۇ. ئاۋاز كۆچىنىشلىكىنىڭ تەكشى بولمىسلىقى (ئىككى تەرەپنىڭ كۆچلۈك، ئوتتۇرىسىدىكىسىنىڭ ئاجىز بولۇشى) دەك نۇقسانىنى تۈگىتىش ئۈچۈن ئوچ يوللۇقتىن يۇقىرى بولغان كۆپ يوللۇق ستېرېئو ئاۋاز سىستېمىسىنى قوللىنىش كېرەك.

يېمەك - ئىچمەكنە كىسلاتا ۋە ئىشقار تەركىبىنىڭ تەڭپۇك بولۇشىغا دىققەت قىلىش كېرەك

ۋاڭ بىنچۈەن

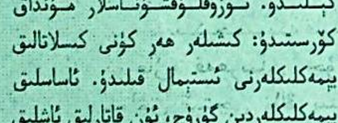

بەزىلەر ھەمىشە ھارغىنلىق يەتكەن چاغلىردا يېتەرلىك ئۇخلىيالمىدىم، ھېڭەمنى كۆپ ئىشلىتىۋەتتىم، ئېغىر ئېمگەك قىلدىم، شۇڭا ھاسراپ كەتتىم، دەپ قارايدۇ. لېكىن كۆپ، ھاللاردا بۇنىڭ كىسلاتالىق يېمەكلىك لەرنى كۆپرەك ئىستېمال قىلىپ، بەدەندىكى كىسلاتا ۋە ئىشقار تەركىبىنىڭ تەڭپۇكلۇقىنى يوقاتقانلىقىدىن ئىكەنلىكىنى بىلمەيدۇ.

كىسلاتالىق يېمەكلىك دېگەن نېمە؟ بۇ ھەممە كىشى بىلىدىغان بۆلجۇرگەن، لېمون قاتارلىق تەمى ئاچچىق - چۈچۈك يەل-يېمىشلەرنى ئەمەس بەلكى يېمەكلىكلەردىكى ھەزىم قىلىش داۋاملىدا كىسلاتا شەكىللەنە دۇرىدىغان يېمەكلىكلەرنى كۆرسىتىدۇ. بەدەن نورمال ئەھۋالدا قاندىكى ئىشقار ئاجىز بولىدۇ. بۇ چاغدا قان تەركىبىدە كىسلاتا كۆپرەك بولۇپ قالسىمۇ ياكى ئىشقار كۆپرەك بولۇپ قالسىمۇ بىتابلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇنىڭغا ئەگىشىپ ھەر خىل سوزۇلما خاراكتېرلىك كېسەللىكلەر بارلىققا كېلىدۇ. ئوزۇقلۇقشۇناسلار مۇنداق كۆرسىتىدۇ: كىشىلەر ھەر كۈنى كىسلاتالىق يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلىدۇ. ئاساسلىق يېمەكلىكلەردىن گۈرۈچ، ئون قاتارلىق ئاشلىق خاراكتېرىدىكىلەر، تورتلار كىسلاتالىق يېمەكلىك ھېسابلىنىدۇ. قوشۇمچە يېمەكلىكلەردىن گۆش، بېلىق، ياغ، خاسىك، شاكىلات، ئىچىملىكلەردىن ھاراق، چاي، قەھۋە، مۇرابىا قاتارلىقلارمۇ كىسلاتالىق يېمەكلىككە كىرىدۇ. بۇنداق يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلغانلار ھەمىشە ھارغىنلىق ھېس قىلىپ، كاللىسىمۇ بۇرۇنقىدەك ئىشلىمەيدىغان بولۇپ قالىدۇ، دەم ئالسىمۇ ئەسلىگە كېلەلمەيدۇ. بۇ ھال داۋاملىشىۋەرسە زۇكام، تېرە يېرىلىش، يۇقىرى قان بېسىمى، ئارتېرىيە قان تومۇرى قېتىشىش، ئاشقازان جاراھىتى كېسەللىكلىرىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

كىشىلەرنىڭ ھەر كۈنى كىسلاتالىق يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلىشى قورقۇنچلۇق ئەمەس. مەسىلە يەنە مەلۇم مىقداردىكى ئىشقارلىق يېمەكلىك ئارقىلىق كىسلاتانى نورمالاشتۇرۇشتا. بۇ، قانىنىڭ ئايلىنىشىنى راۋانلاشتۇرۇپ، قانىنى تازىلاپ، ھېڭىنى سەگەكلەشتۈرىدۇ.

ئىشقارلىق يېمەكلىكلەر دېگەن نېمە؟ بىز كۈندىلىك تۇرمۇشتا ئىستېمال قىلىۋاتقان يېگى كۆكتاتلار، مەسىلەن: پالەك، كەرەپشە، پۇرچاق، سامساق، تەرخەمەك، سۇغىپىياز، كاللەك بەسەي، ياغىيۇ، سېرىق پۇرچاق ۋە پۇرچاقتىن ئىشلەنگەن يېمەكلىكلەر، مېۋىلەردىن شاپتۇل، ئەشپۇت، ئۇزۇم، ئالما، بانان، تاۋۇز، شوخلا ھەمدە سۇت قاتارلىقلار ئىشقارلىق يېمەكلىككە كىرىدۇ. ئۇزۇقلۇقشۇناسلارنىڭ قارىشىچە، ئىشقارلىق يېمەكلىكلەر ئادەم بەدىنىگە زۇرۇر بولغان ئوتتامىن، مىنېرال مادىدا ۋە فېرمېنتلارنى يېتىشتۇرۇپ بېرىپ، بەدەننىڭ ئۇزۇقلۇقنى قوبۇل قىلىشىغا يارىدەم بېرىدىكەن.

كۈندىلىك يېمەك - ئىچمەكتە كىسلاتالىق - ئىشقارلىق يېمەكلىكلەرنى ماسلاشتۇرۇشقا ئادەتلىنىشىمىز كېرەك. كىسلاتالىق يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلغاندا ئىشقارلىق يېمەكلىكلەرنىمۇ كۆپرەك ئىستېمال قىلىپ، بەدەندىكى كىسلاتا - ئىشقار تەركىبىنىڭ تەڭپۇك بولۇشىغا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. شۇنداق قىلغاندا، قاندىكى كىسلاتا - ئىشقار نىسبىتى (PH 7.35 - PH 7.45) دائىرىسىدە تەڭپۇكلىشىدۇ.

(دۇنيا ئۇچۇرلىرى گېزىتى» دىن)

رەئىس جياڭ زېمىن يېڭى دېھلىغا كېلىپ، ھىندىستانغا قىلغان زىيارىتىنى باشلىدى

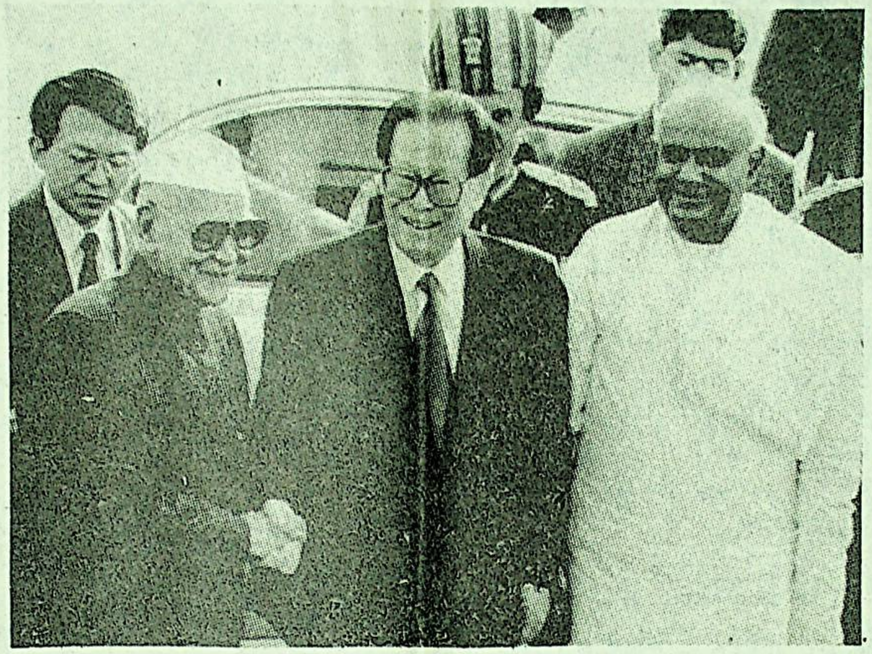

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېڭى دېھلى، 28 - نويابر تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن فىلىپپىننىڭ پايتەختى مانىلادىن يېڭى دېھلىغا كېلىپ، ھىندىستاندىكى تۆت كۈنلۈك دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى باشلىدى.

ھىندىستان زۇڭلىسى گاۋدا، دېپلوماتىيە مىنىستىرى گوجرال ۋە ھۆكۈمەتنىڭ باشقا يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلىرى ئايرودرومغا چىقىپ رەئىس جياڭ زېمىننى كۈتۈۋالدى.

رەئىس جياڭ زېمىن ھىندىستان زۇڭتۆڭگى شارمانىڭ تەكلىپىگە بىنائەن ھىندىستانغا زىيارەتكە كەلدى. بۇ، جۇڭگو بىلەن ھىندىستان 1950 - يىلى دېپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن بۇيان جۇڭگو دۆلەت باشلىقىنىڭ جەنۇبىي ئاسىيادىكى بۇ دۆلەتتە تۇنجى قېتىم زىيارەتتە بولۇشى.

شۇ جاينىڭ ۋاقتى چۈشتىن كېيىن سائەت تۆتتە شارما زۇڭتۇڭ زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى چۈشكەن ئاپتوموبىل زۇڭتۇڭ مەھكىمىسى دەرۋازىسىدىن كىرگەندە 21 پاي ھۆرمەت توپى ئېتىلدى. جياڭ زېمىن پىكاپتىن چۈشكەندىن كېيىن شارما زۇڭتۇڭ ۋە گاۋدا زۇڭلى ئۇنى كۈتۈۋالدى. جياڭ زېمىن كۆرەك سەھنىسگە چىققاندا ئورکېستر ئىككى دۆلەتنىڭ دۆلەت شېئىرلىرىنى ئورۇندىدى. جياڭ زېمىن ھۆرمەت قاراۋۇللىرىنى كۆزدىن كۆچۈردى. قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئايانغلاشقاندىن كېيىن، جياڭ زېمىن شارمانىڭ ھەمراھلىقىدا پىكاپ بىلەن ئۆزى چۈشىدىغان جايغا يۈرۈپ كەتتى.

1954 - يىلى 4 - ئايدا جۇڭگو بىلەن ھىندىستان بېيجىڭدا ئىمزالىغان «جۇڭگو بىلەن ھىندىستانىڭ جۇڭگونىڭ شىزاڭ رايونى بىلەن ھىندىستان ئوتتۇرىسىدا سودا ۋە قاتناشنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى كېلىشىمى» دە مەشھۇر تىنچلىقتا بىللە تۇرۇشنىڭ بەش پرىنسىپىنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى. شۇ يىلى 6 - ئايدا، جۇڭگو زۇڭلىسى جۇئېنلەي بىلەن ھىندىستان زۇڭلىسى نېھرو يېڭى دېھلىدا بايانات ئېلان قىلىپ، بۇ پرىنسىپنى تەكتىلىگەنىدى. ھازىر، بۇ پرىنسىپ دۆلەتلەر ئارا مۇناسىۋەتنى توغرا بىر. تەرەپ قىلىش، خەلقئارا سىياسىي ۋە ئىقتىسادىي يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشنىڭ پېتەكچى مىزانى بولۇپ قالدى.

ھىندىستان زۇڭتۇڭگى شارما 11 - ئاينىڭ 28 - كۈنى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە مۇراسىم ئوتكۈزۈپ، جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىننىڭ ھىندىستانغا زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى.

سۆزەتتە: جياڭ زېمىن بىلەن شارما قارشى ئېلىش مۇراسىمىدا سەممىي كۆرۈشمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ھىندىستان جامائەتچىلىكى جياڭ زېمىننىڭ ھىندىستانغا قىلغان زىيارىتىگە يۇقىرى باھا بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېڭى دېھلى، 28- نويابر تېلېگراممىسى. ھىندىستاندا چىقىدىغان گېزىتلەر بۈگۈن بەش - بەستە ماقالە، باش ماقالە ياكى ئوبزور ئېلان قىلىپ، جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىننىڭ بۈگۈن باشلانغان ھىندىستاندىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىگە يۇقىرى باھا بەردى.

«ئاۋانگارت گېزىتى» نىڭ ئىمزالىق ماقالىسىدە مۇنداق دېيىلدى: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ يېڭى دېھلىنى زىيارەت قىلغانلىقى- جۇڭگو ھىندىستان مۇناسىۋىتىنى ياخشىلاشنىڭ نامايەندىسى. زىيارەت قىلىشنىڭ ئۆزى سىياسىي ئەھمىيەتكە ئىگە بولۇپ، ئۇ ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇق مۇناسىۋىتىنىڭ ئۇزۇلۇكسىز زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈرىدۇ.

«مىللەت سەركەردىسى گېزىتى» جۇڭگو- ھىندىستان دوستلۇق ئالاقىسىنى ۋە جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي ئىسلاھات ئەھۋالىنى بەت - بەتلەپ تونۇشتۇردى. ئۇنىڭغا «رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ھىندىستانىنى زىيارەت قىلغانلىقى - ھىندىستان- جۇڭگو مۇناسىۋىتىدىكى نامايەندە» دەپ چوڭ ماۋزۇ قويۇلغان.

«سودا ئۇلچىمى گېزىتى» دە مۇنداق دېيىلدىۋ: رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ھىندىستانىنى زىيارەت قىلغانلىقى ھىندىستان - جۇڭگو مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى دەۋرگە قەدەم قويغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. ھىندىستانمۇ، جۇڭگو بىلەن ئوخشاش ئىقتىسادىي ئىسلاھات ۋە ئېچىۋېتىشنى ئىزچىل يولغا قويۇۋاتقان بىر چوڭ دۆلەت بولۇپ، ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ئىقتىسادىي ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشنىڭ كەڭ ئىستىقبالى بار.

رەئىس جياڭ زېمىن فىلىپپىندىكى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مانىلا، 28 - نويابر تېلېگراممىسى. جۇڭگو دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى 4 - قېتىملىق رەھبەرلەر بىرەسمىي يىغىنىغا قاتناشقان ھەم فىلىپپىندىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرغانىدىن كېيىن، ھىندىستاندا زىيارەتتە بولۇش ئۈچۈن، بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن بۇ يەردىن يۇرۇپ كەتتى.

يولغا چىقىشتىن بۇرۇن، فىلىپپىن زۇڭتۇڭى رامۇس جياڭ زېمىن چۈشكەن ئەسىر باغچىسى مېھمانخانىسىغا كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سەممىي خوشلاشتى.

بۈگۈن فىلىپپىننىڭ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭى يوسۇق ئىسترادا، دېپلوماتىيە مىنىستىرى شياسون، دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى دېبلىيا ھەم جۇڭگونىڭ فىلىپپىندە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى گۈەن دېڭمىنلار ئايرودرومغا چىقىپ، جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى ئۇزىتىپ قويدى.

شاڭۈكاڭ جۇڭگونىڭ بىئولوگىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىش توغرىسىدىكى مەيدانىنى شەرھلىدى

لى پېڭ زۇڭلى بېلگىيە شاھزادىسى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شاڭخەي، 28 - نويابر تېلېگراممىسى. لى پېڭ زۇڭلى بۈگۈن بۇ يەردە بېلگىيە پادىشاھلىقىنىڭ شاھزادىسى فىلىپ بىلەن كۆرۈشكەندە تەكتىلەپ مۇنداق دېدى: دۇنيا تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، جۇڭگو بېلگىيىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ياۋروپادىكى دۆلەتلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى ھەم بېلگىيىنى دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىش تەرەققىياتىدا مۇھىم رول ئوينىماقتا، دەپ قارايدۇ.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: «دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىش يۈرلىنىشى يەنىمۇ راۋاجلانماقتا، ياۋروپا مۇھىم بىر قۇتۇپ ھېسابلىنىدۇ، بېلگىيە بولسا ياۋروپانىڭ كىندىكىگە جايلاشقان بولۇپ، مۇھىم رول ئوينىماقتا.»

لى پېڭ زۇڭلى شاھزادە فىلىبنىڭ چوڭ ئىقتىساد - سودا ۋەكىللەر ئۆمىكىنى باشلاپ جۇڭگوغا زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ئىككى تەرەپنىڭ ئالدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ئىككى تەرەپنىڭ باراۋەرلىكتە ئۆز ئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىق ساھەلىرىنى يەنىمۇ كېڭەيتىشنى ئۈمىد قىلدى.

شاھزادە فىلىپ مۇنداق دېدى: خان جەمەتىمىزنىڭ جۇڭگوغا قارىتا دوستلۇق مېھرى- مۇھەببىتى بار. ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ئۈزلۈكسىز راۋاجلىنىشى، بولۇپمۇ ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى ئىقتىساد- سودا ھەمكارلىقنىڭ يەنىمۇ كېڭىيىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇقېتىم زىيارەتكە كەلگەن 100 دىن ئارتۇق كارخانىچى جۇڭگو بىلەن ھەمكارلىشىشقا بەك قىزىقىدۇ.

شاھزادە فىلىپ مۇنداق دېدى: بېلگىيە بىلەن جۇڭگو دېپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىغا 25 يىل بولغان پەيتتە بېلگىيىنىڭ شاڭخەيدىكى باش كونسۇلخانىسى ئېچىلدى. مەن بۇنىڭدىن خۇشال.

بېلگىيىلىك مېھمانلار جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا تېزرەك كىرىشىنى ئۈمىد قىلدى.

ۋۇشۆچيەن «قەد كۆتۈرۈۋاتقان ئاسىيا» مۇنبىرىدە سۆز قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مەنگۇ، 26 - نويابر تېلېگراممىسى. جۇڭگو مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭىشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋۇ شۆچيەن بۈگۈن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئاسىيا دۆلەتلىرى بىلەن تەقدىرداش. جۇڭگونىڭ تەرەققىياتى گۈللەنگەن ۋە مۇقىم ئاسىياغا موھتاج، ئاسىيانىڭ تەرەققىياتىمۇ مۇقىم جۇڭگوغا موھتاج.

ۋۇ شۆچيەن «21 - ئەسىر كىرىش ئالدىدا: قەد كۆتۈرۈۋاتقان ئاسىيا» مۇنبىرى يىغىندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو كۆچىنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلىپ بارماقتا. بۇ قۇرۇلۇشنى ئۇزاق مۇددەتلىك، مۇقىم، تىنچ خەلقئارا مۇھىتقا، بولۇپمۇ ياخشى ئەتراپ مۇھىتقا ئىنتايىن موھتاج. جۇڭگو ھەرقانداق شەكىلدىكى زومىگەرلىككە قارشى تۇرۇپ كەلدى. جۇڭگو بۇنىڭدىن كېيىن تەرەققىي تاپقان تەقدىردىمۇ، باشقا دۆلەتلەرگە تەھدىت پەيدا قىلمايدۇ. جۇڭگو مەڭگۈ ئاسىيانىڭ ۋە دۇنيانىڭ تىنچلىقىنى قوغدايدىغان مۇستەھكەم كۈچ بولىدۇ.

ۋۇ شۆچيەن مۇنداق دېدى: جۇڭگو پات ئارىدا شىاڭگاڭ ۋە ئاۋمېنغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەن شىاڭگاڭ ۋە ئاۋمېن رايونلىرىنىڭ كۇللىنىشى ۋە مۇقىملىق داۋاملىق ساقلاپ قېلىنىدۇ. ئۇلار ئاسىيا ئەللىرىنىڭ مۇناسىۋىتىدە ۋە ئاسىيا ئەللىرى بىلەن دۇنيا ئەللىرىنىڭ مۇناسىۋىتىدە داۋاملىق ئىجابىي رول ئوينايدۇ.

ۋۇ شۆچيەن مۇنداق دەپ تەكتىلىدى: ئاسىيانىڭ ئاساسىي گەۋدىسى بولغان تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئاھالىسى كۆپرەك، ئىقتىسادىي ئاساسى ئاجىزراق، ئاسىيادىكى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ نامراتلىق ۋە قالاقلىقتىن قۇتۇلۇشى ئۇچۇن ناھايىتى ئۇزۇن مۇساپە بېسىشىغا توغرا كېلىدۇ.

ئۇيغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. ھىندىستانمۇ، جۇڭگومۇ ئىقتىساد - سودا مۇناسىۋىتىنى كۈچەيتىشنى، مەبلەغ سېلىشقا تۆرتكە بولۇشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

جۇڭگو ۋەكىلى خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ خىزمىتىنى ياخشىلاشنى تەۋسىيە قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت ، 26- نويابر تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىللەر ئومىكىنىڭ مۇئاۋىن ۋەكىلى ۋاڭ شۇشىيەن بۈگۈن بىدىت يىغىنى خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ يىللىق دوكلاتىنى قاراپ چىققاندا مۇنداق دېدى: خەۋپسىزلىك كېڭىشى خىزمىتىنى داۋاملىق ياخشىلاپ، خەلقئارا تىنچلىق ۋە بىخەتەرلىكنى قوغداش يولىدا تېگىشلىك رول ئويناشى لازىم.

ۋاڭ شۇشىيەن مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: خەۋپسىزلىك كېڭىشى خىزمىتىنى مۇنداق تۆت جەھەتتىن ياخشىلىشى لازىم. 1. تەدبىرنىڭ تۇغرىلىقىنى ۋە نوپۇزىنى ئۈستۈرۈش ئۈچۈن خەۋپسىزلىك كېڭىشى مۇھىم قارار چىقىرىشتا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ، بولۇپمۇ ئالاقىدار رايون، دۆلەتلەرنىڭ پىكرىنى تولۇق ئاڭلىشى، ئۇلارنىڭ خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ خىزمىتىگە قاتنىشىشىغا تۆرتكە بولۇشى لازىم.

2. خەۋپسىزلىك كېڭىشى خەلقئارا توقۇنۇشى ۋە رايون توقۇنۇشى مەسىللىرىنى ھەل قىلىشتا، ھەقدار تەرەپلەرنىڭ سۆھبەت ئارقىلىق تالاش - تارتىش ۋە ئىختىلاپلارنى تىنچ ھەل قىلىشىغا زور كۈچ بىلەن تۆرتكە بولۇشى لازىم. جازالاش، ھەربىي ئارىلىشىش قاتارلىق مەجبۇرلاش تەدبىرلىرىنى قوللىنىش مەسىلىسىدە ئېھتىياتچان بولۇشى، ئىنسانپەرۋەرلىك جەھەتتىكى تەسىرىنى تولۇق نەزەردە تۇتۇپ، بىگۇناھ ئامما زەرەر يەتكۈزۈپ قويۇشتىن، مەسىلىنى مۇرەككەپلەشتۈرۈۋېتىشتىن قاتتىق ساقلىنىشى لازىم.

3. خەۋپسىزلىك كېڭىشى خەلقئارا تىنچلىق ۋە بىخەتەرلىككە ئالاقىدار چوڭ - چوڭ مەسىلىلەردە ھەقدار دۆلەتلەرنىڭ ۋە ھەقدار تەرەپلەرنىڭ ۋە ئالاقىدار رايون، دۆلەتلەرنىڭ پىكرىگە ئالاھىدە ھۆرمەت قىلىشى، شۇنداقلا ئۇخشاش بولمىغان ئەھۋاللارغا ئاساسەن رايون تەشكىلاتلىرىنى مۇۋاپىق رول ئويناشقا ئىلھاملاندۇرۇشى لازىم.

4. خەۋپسىزلىك كېڭىشى ھوقۇق دائىرىسىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشى، ھوقۇق دائىرىسىدىن ھالقىپ چات كەرىۋالماسلىقى، باشقاتاپىراتلار بىر تەرەپ قىلىدىغان ئىشلارغا ئارىلىشىۋالماسلىقى، بولۇپمۇ ب د ت يىغىنىنىڭ نوپۇزىغا ھۆرمەت قىلىشى لازىم.

ۋاڭ شۇشىيەن خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ بىر يىلدىن بۇيانقى خىزمىتى توغرىسىدا توختالىپ مۇنداق دېدى: خەۋپسىزلىك كېڭىشى خەلقئارا تىنچلىق ۋە بىخەتەرلىكنى قوغداش ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشتى. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە دائىمىي ئەزا دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن ب د ت غا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ خىزمىتى توغرىسىدىكى پىكىرلىرىگە قۇلاق سالدى ۋە ئۇنىڭغا ھۆرمەت قىلدى.

سۆزەتتە: فىلىپپىننىڭ پايتەختى مانىلانىڭ ۋاڭ بىن كوچىسىدىكى جۇڭگو - فىلىپپىن دوستلۇق دەرۋازا زىسى. فىلىپپىن خەلقى بىلەن بىرلىكتە ئىسپانىيە مۇستەملىكىچىلىرىگە قارشى تۇرغان قەھرىمان جۇڭگو گولۇق ئىشچى ۋاڭ بىننى خاتىرىلەش ئۈچۈن، يەرلىك ھۆكۈمەت مانىلا دىكى تاغرىبن كوچىسىغا ۋاڭ بىن كوچىسى دەپ نام بەرگەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

قىلىش توغرىسىدىكى مەيدانىنى شەرھلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۇبە، 26 - نويابر تېلېگراممىسى. بۇ يەردە «بىئولوگىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىش ئەھدىنامىسى»نى قاراپ چىقىش يىغىنىغا قاتنىشىۋاتقان جۇڭگو ۋەكىللەر ئومىكىنىڭ باشلىقى شا زۇكاڭ بۈگۈن مۇنداق دېدى: ئەھدىنامە تۈزۈشكەن دۆلەتلەر ھەقىقىي تەدبىر قوللىنىپ، ئەھدىنامىنىڭ ئۈنۈمىنى ۋە ئومۇميلىقىنى كۈچەيتىشى، شۇنىڭدەك بىئوتېخنىكىنىڭ نورمال تەرەققىي قىلىشى ۋە ئالماشتۇرۇلۇشىغا تۆرتكە بولۇشى كېرەك.

شازۇكاڭ يىغىندا سۆزگە چىقىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو «بىئولوگىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىش ئەھدىنامىسى»نىڭ ئۈنۈمىنى ئومۇميۈزلۈك كۈچەيتىشنى قوللايدۇ، ئەھدىنامە ئۇچۇن يولغا قويۇشقا بولىدىغان مۇۋاپىق تەكشۈرۈش مېخانىزمىنى ئورنىتىشنى قوللايدۇ. ئۇ يەنە مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: بىئوتېخنىكىسى، سانائىتى، يېزا ئىگىلىكى، دورىگەرلىك، سەھىيە، يېمەكلىك قاتارلىق كەڭ دائىرىلىك خەلقئارا تېخنىكا ساھەلەر بىلەن مۇناسىۋەتلىك. بۇ، يادرو قوراللىرى ۋە خىمىيىۋى قوراللاردىن پەرقلىنىدىغان مۇھىم ئالاھىدىلىكلەردۇر، شۇڭا ھازىرقى ئالاقىدار باشقا بەزى زور كۈلەمدىكى قىرغىنچىلىق خاراكتېرلىك ئىگە قوراللارغا ئالاقىدار بەزى تەكشۈرۈش مېخانىزمىنى بىئولوگىيىلىك قوراللارنى تەكشۈرۈشكە تەتبىقلاش تەس ياكى تەتبىقلىغىلى بولمايدۇ.

ئۇ تەكتلەپ مۇنداق دېدى: بىئولوگىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىشنى نورمال بىئوتېخنىكىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا تۆرتكە بولۇش، بىئولوگىيە ساھەسىدىكى نورمال خەلقارا ئالماشتۇرۇشنى قانات يايدۇرۇش بىلەن قارىمۇ قارشى قىلىپ قويۇشقا بولمايدۇ. جۇڭگو تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ بىئولوگىيە ساھەسىدىكى تېخنىكا ھەمكارلىقى ۋە ئالماشتۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدكى تەشەببۇسنى قوللايدۇ، ئەھدىنامىنىڭ مەقسىتى ۋە نىشانىغا ئۈيغۇن بولمىغان مېخانىزمنى ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى يېقىلايدۇ. تېخىمۇ كۆپ دۆلەتنى ئەھدىنامىگە قاتنىشىشقا جەلپ قىلىش ئارقىلىق ئەھدىنامىنىڭ ئومۇميلىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ئالاقىدار دۆلەتلەرنىڭ بىئولوگىيىلىك قوراللارنىڭ تارقىلىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى تەكتلەش بىلەن بىر ۋاقىتتا، بىئولوگىيە ساھەسىدىكى تىنچلىق مەقسەت قىلىنغان ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنا ئىجابىي پوزىتسىيە تۇتۇشنى مۇراجىئەت قىلىدۇ.

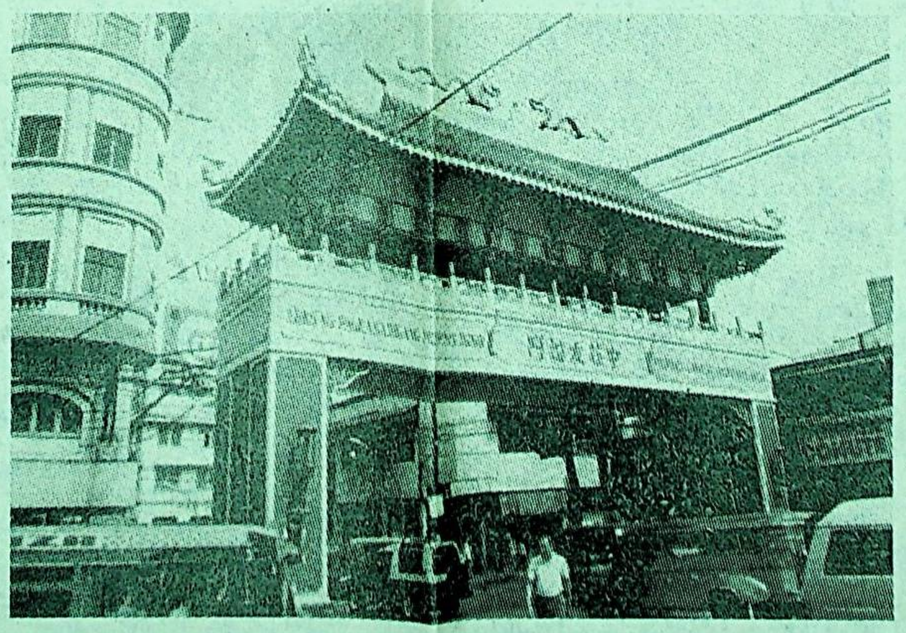

غەربىي تىنچ ئوكيانىدىكى جۇلالىق مەرۋايىت - فىلىپپىن

خەلقئارا ماتېرىيال

فىلىپپىن - 7100 دىن ئارتۇق چوڭ، كىچىك ئارالدىن تەركىب تاپقان دۆلەت. بۇ ئارللار بىپايان غەربىي تىنچ ئوكيانغا يۇلتۇزدەك تارقالغان، شۇڭا فىلىپپىن «غەربىي تىنچ ئوكيانىدىكى جۇلالىق مەرۋايىت»، دەپ تەرىپلىنىدۇ.

فىلىپپىن جۇنھۇرىيىتى ئاسىيا چوڭ قۇرۇقلۇقىنىڭ شەرقىي جەنۇبىدىكى فىلىپپىن تاقىم ئارالىرىغا جايلاشقان، فىلىپپىننىڭ قۇرۇقلۇق كۆلىمى 299 مىڭ كۋادرات كىلومېتردىن ئاشىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە لۇزون ئارىلى، مىندانائو ئارىلى، سامار ئارىلى قاتارلىق ئاساسلىق 11 ئارالنىڭ كۆلىمى پۈتۈن مەملىكەت قۇرۇقلۇق كۆلىمىنىڭ 96 پىرسەنتىنى ئىگىلەيدۇ.

فىلىپپىن تاقىم ئارالىرى ئىگىز - پەس تاغلىق، يانار تاغ ۋە ئورمانلىق بولۇپ، تاغلىق پۈتۈن مەملىكەت كۆلىمىنىڭ تۆتتىن ئۈچ قىسمىنى، ئورمانلىق ئۇچتىن بىر قىسمىنى ئىگىلەيدۇ. فىلىپپىننىڭ كىلىماتى ئىسسىق بەلباغ دېڭىز ئوكيان خاراكتېرىدىكى كىلىماتقا تەۋە بولۇپ، ھاۋا تېمپېراتۇرىيىسى يۇقىرى، ھۆل - يېغىن كۆپ، ئۆسۈملۈك بايلىقى ئىنتايىن مول، ئىسسىق بەلباغ ئورمانلىرى 10 مىڭ خىلغا يېتىدۇ، شۇڭا ئۇ «گۈلزارلىق ئارال» دەپ تەرىپلىنىدۇ. دېڭىز قىرغىقى لىنىيىسى 18 مىڭ 533 كىلومېتر بولۇپ، تەبىئىي ياخشى پورتلىرى كۆپ، پايتەخت مانىلا 16 - ئەسىردىلا مەشھۇر سودا پورتى ئىدى، ھازىرمۇ ئۇ مەملىكەت بويىچە ئەڭ چوڭ پورت ھېسابلىنىدۇ.

فىلىپپىن - يېزا ئىگىلىك دۆلىتى، يېزا ئىگىلىك ئاھالىسى ئومۇمىي ئاھالىنىڭ ئۇچتىن ئىككى قىسمىدىن كۆپرەكنى ئىگىلەيدۇ. شال ۋە كۆمىسقوناق ئاساسلىق ئاشلىق زىرائىتى ھېسابلىنىدۇ. پالما، شېكەر قومۇشى، مانىلا كەندىرى ۋە كۆك تاماكا فىلىپپىننىڭ تۆت چوڭ ئىقتىسادىي زىرائىتى. فىلىپپىنلىكلەر مەملىكىتىدىن ھېۋە - چۈجۈنىڭ كۆپ چىقىدىغانلىقى بىلەن پەخىرلىنىدۇ. فىلىپپىندىن پالما، بانان، مانگو، ئاناناس كۆپ چىقىدۇ.

فىلىپپىننىڭ سانائىتى، يېزا ئىگىلىكى، ئورمانچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەشنى مەسلەن، قومۇش شېكىرى، كوكۇس ھېيى، كۆك تاماكا، ياغاچ پىششىقلاپ ئىشلەش سانائىتىنى ئاساس قىلىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا توقۇمىچىلىق، سېمونت، ئاپتوموبىل قۇراشتۇرۇش سانائىتى قاتارلىقلارمۇ بار. فىلىپپىن ئىقتىسادتا ئېچىۋېتىش سىياسىتىنى ئىجرا قىلىدۇ، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئىقتىسادى تېز تەرەققىي قىلدى.

فىلىپپىن - كۆپ مىللەتلىك دۆلەت، ھازىرقى ئاھالىسى 68 مىليون. 16 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا ئىسپانىيە مۇستەملىكىچىلىرى فىلىپپىنغا باستۇرۇپ كىرگەن، فىلىپپىن خەلقى 300 نەچچە يىل داۋامىدا كۈرەش قىلىش ئارقىلىق 1898 - يىلى مۇستەقىل بولۇپ، ھاۋا تېمپېراتۇرىسى يۇقىرى، ھۆل - يېغىن كۆپ، ئۆسۈملۈك بايلىقى ئىنتايىن مول، ئىسسىق بەلباغ دېڭىز ئوكيان خاراكتېرىدىكى كىلىماتقا تەۋە بولۇپ، ھاۋا تېمپېراتۇرىسى يۇقىرى، ھۆل - يېغىن كۆپ، ئۆسۈملۈك بايلىقى ئىنتايىن مول، ئىسسىق بەلباغ ئورمانلىرى 10 مىڭ خىلغا يېتىدۇ، شۇڭا ئۇ «گۈلزارلىق ئارال» دەپ تەرىپلىنىدۇ. دېڭىز قىرغىقى لىنىيىسى 18 مىڭ 533 كىلومېتر بولۇپ، تەبىئىي ياخشى پورتلىرى كۆپ، پايتەخت مانىلا 16 - ئەسىردىلا مەشھۇر سودا پورتى ئىدى، ھازىرمۇ ئۇ مەملىكەت بويىچە ئەڭ چوڭ پورت ھېسابلىنىدۇ.

فىلىپپىن - يېزا ئىگىلىك دۆلىتى، يېزا ئىگىلىك ئاھالىسى ئومۇمىي ئاھالىنىڭ ئۇچتىن ئىككى قىسمىدىن كۆپرەكنى ئىگىلەيدۇ. شال ۋە كۆمىسقوناق ئاساسلىق ئاشلىق زىرائىتى ھېسابلىنىدۇ. پالما، شېكەر قومۇشى، مانىلا كەندىرى ۋە كۆك تاماكا فىلىپپىننىڭ تۆت چوڭ ئىقتىسادىي زىرائىتى. فىلىپپىنلىكلەر مەملىكىتىدىن ھېۋە - چۈجۈنىڭ كۆپ چىقىدىغانلىقى بىلەن پەخىرلىنىدۇ. فىلىپپىندىن پالما، بانان، مانگو، ئاناناس كۆپ چىقىدۇ.

فىلىپپىننىڭ سانائىتى، يېزا ئىگىلىكى، ئورمانچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەشنى مەسلەن، قومۇش شېكىرى، كوكۇس ھېيى، كۆك تاماكا، ياغاچ پىششىقلاپ ئىشلەش سانائىتىنى ئاساس قىلىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا توقۇمىچىلىق، سېمونت، ئاپتوموبىل قۇراشتۇرۇش سانائىتى قاتارلىقلارمۇ بار. فىلىپپىن ئىقتىسادتا ئېچىۋېتىش سىياسىتىنى ئىجرا قىلىدۇ، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئىقتىسادى تېز تەرەققىي قىلدى.

فىلىپپىن - كۆپ مىللەتلىك دۆلەت، ھازىرقى ئاھالىسى 68 مىليون. 16 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا ئىسپانىيە مۇستەملىكىچىلىرى فىلىپپىنغا باستۇرۇپ كىرگەن، فىلىپپىن خەلقى 300 نەچچە يىل داۋامىدا كۈرەش قىلىش ئارقىلىق 1898 - يىلى مۇستەقىل بولۇپ، فىلىپپىن تارىخىدىكى تۇنجى جۇمھۇرىيەتنى قۇرغان. لېكىن شۇ يىلى ئامېرىكا پۈرسەتتىن پايدىلىنىپ فىلىپپىننى ئىشغال قىلىۋالغان. 1942- يىلى فىلىپپىننى ياپونىيە ئىشغال قىلىۋالغان. 2- دۇنيا ئۇرۇشى ئاياغلاشقاندىن كېيىن، قايتا ئامېرىكىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا بولغان، 1946 - يىلى 7 - ئاينىڭ 4 - كۈنىگە كەلگەندە فىلىپپىن ئاندىن پۈتۈنلەي مۇستەقىل بولغان. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

جەسەتنى تونۇۋېلىڭ

11-ئاينىڭ 24-كۈنى ئەتىگەن سائەت ئۈچتە ئۈرۈمچى شەھرى «جەنۇبىي دوستلۇق» يولىنىڭ «قىزىل تاغ» سارىيى يول بۆلىكىدە قاتناش ۋەقەسى يۈز بېرىپ، بىر ئادەم ئۆلدى. ئۆلگۈچى ئەر، ئۇيغۇر، 30 ياش ئەتراپىدا بولۇپ، ئۇچىسىغا قارا رەڭلىك كۆك، ئاق بالداقلىق، ئاق يوللۇق خۇرۇم چاپان، كۆك شىم، قارا كۆڭلەك، بىغىررەڭ پوپايكا، قىزىل ئاسما مايكا، كۆك كالته ئىشتان، قىزىل خۇرۇم ئاياغ كىيگەن. سول قولىغا كۈمۈش ئۈزۈك سالغان، ئۈزۈكتە «بەخت» دېگەن خەت ئويۇقلۇق. ئەھۋالدىن خەۋەردار بولغۇچىلارنىڭ ئۈرۈمچى شەھرى سايباغ رايونلۇق قاتناش ساقچى چوڭ ئەترىتىدىكى لىن شۇيۇبى، مەردان بىلەن تېزدىن ئالاقىلىشىشنى ئۇمىد قىلىمىز.

تېلېفون نومۇرى: 4810232 (0991)

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھرى، يازگۈلجياق كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش

نومۇرى: Z/ 0002 — CN 65

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 3 - كۈنى (سەيشەنبە) (بۇ سان ئالتە بەت)

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقات - تەربىيىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنى تەستىقلاپ تارقاتقاندا، مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

ئاپتونوم رايونىمىزنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش ستراتېگىيىلىك نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشايلى

ئۆز خەۋىرىمىز. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا «ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق ئەدلىيە نازارىتىنىڭ «ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پۇقرالار ئارىسىدا قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقات-تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى 3 - بەش يىللىق پىلان»نى تەستىقلاپ تارقىتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» چىقاردى.

«ئۇقتۇرۇش»تا مۇنداق دېيىلدى: سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى تەربىيىگە تايىنىدۇ، سىلىنمىغا تايىنىدۇ، قانۇنچىلىققىمۇ تايىنىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پۇقرالار ئارىسىدا قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقات - تەربىيىسىنى داۋاملىق چوڭقۇر ئېلىپ بېرىپ، دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى ئاكتىپ ئىلگىرى سۈرۈپ، ياخشى قانۇن - تۈزۈم مۇھىتى يارىتىش ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي سىياسىي مۇقىملىقىنى قوغداش، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە تۇرلۇك ئىشلىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق راۋاجلىنىشىدا ناھايىتى چوڭقۇر ئەھمىيەتكە ئىگە. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق قۇرۇلتىيى ۋە خەلق ھۆكۈمەتلىرى بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىك ۋە نازارەتچىلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 3 - بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

«ئۇقتۇرۇش»تا مۇنۇلار تەكىتلەندى: قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقات - تەربىيىسىدە دېڭ شىياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسى پېتەكچى قىلىنىپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىي تەلىپىگە ئاساسەن پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5 -، 6 - ئومۇمىي يىغىنلىرىنىڭ روھى چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت پۇقرالىرى ئارىسىدا قانۇن ساۋاتلىرى ئومۇملاشتۇرۇلۇپ، پۇقرالارنىڭ دېموكراتىيە - قانۇنچىلىق قارىشى كۈچەيتىلىشى كېرەك.ھەر دەرىجىلىك رەھبەرىي كادىرلار قانۇن بىلىملىرىنى باشلامچىلىق بىلەن ئۆگىنىپ، قانۇن بويىچە ئىش قىلىشى، ئۆزىنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشى، قانۇن بويىچە باشقۇرۇش، قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈش، قانۇن بويىچە تەدبىر بەلگىلەش سەۋىيىسىنى ئۆزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك. ئەدلىيە خادىملىرى ۋە مەمۇرىي قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى خادىملار قانۇن سەۋىيىسىنى تېرىشىپ ئۆستۈرۈپ، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىپ، ئىجتىمائىي تۈزىمۈشنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىگە بولغان باشقۇرۇشنى قانۇن بويىچە كۈچەيتىپ، جەمئىيەتكە زىيانلىق، قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارنى جازالىشى ۋە ئۇنىڭغا قاتتىق زەربە بېرىشى، قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىشى، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلارنىڭ مەسئۇلىيىتىنى سۈرۈشتۈرۈشى كېرەك. ئالدىنقى 1 - بەش يىللىق، 2 - بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل خۇلاسلەپ، ئەمەلىي تەدبىر قوللىنىپ، قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقات - تەربىيىسى خىزمىتىنىڭ قېلىپلىشىشى، تۈزۈملىشىشىنى تەدرىجىي ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدە قانۇننى ئۆگىنىدىغان، قانۇننى ئىشلىتىدىغان ۋە قانۇنغا رىئايە قىلىدىغان ياخشى كەيپىيات شەكىللەندۈرۈپ، تۈرلۈك ئىشلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش ستراتېگىيىلىك نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشايلى.

جەنۇبىي - شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېل قۇرۇلۇشى پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇكېرىم سېيىتنىياز خەۋەر قىلدىۋ: ئاسىيا-ياۋروپا ئوپتىكىلىق كابېلىنىڭ شىنجاڭ بۆلىكى قۇرۇلۇشىدىن كېيىنكى يەنە بىر نۆۋەتلىق خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشى تۈرى - جەنۇبىي-شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېلىنىڭ غول لىنىيە قۇرۇلۇشى پۈتۈپ، 11-ئاينىڭ 29-كۈنىدىن ئىتىبارەن ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. بۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خەۋەرلىشىش ئىشلىرىنىڭ يەنە بىر سەۋىيىگە كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ.

جەنۇبىي - شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېلىنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 3376.25 كىلومېتر (بېگدىن ياسالغىنى 2919.62 كىلومېتر) بولۇپ، جەنۇبىي شىنجاڭ بۆلىكى شەرقتە تۇرپاندىن باشلىنىپ، خوتەندە ئاخىرلىشىدۇ، ئۇزۇنلۇقى 2068.63 كىلومېتر؛ شىمالىي شىنجاڭ بۆلىكى غەربتە كۆيتۇغدىن قارامايغا، ئاندىن تارباغاتاي، ئالتايغا تۇتىشىدۇ، ئۇزۇنلۇقى 850.989 كىلومېتر، جەنۇبىي-شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېلى تۇرپان ۋە كۆيتۇغدا ئاسىيا-ياۋروپا ئوپتىكىلىق كابېلىغا ئۇلىنىپ، لىنىيە بويىدىكى 13 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر، 37 ناھىيە (شەھەر)، 146 بېزا-بازار ۋە بىكىتۈەننىڭ ئالتە شى، 21 تۆمۈر-مەيدانىنى ئۇرۇمچى شەھىرى بىلەن تۇتاشتۇرىدۇ.

بۇ قۇرۇلۇشنىڭ ئوپتىكىلىق كابېل قاتارلىق مۇھىم ئەسلىمە - ئۈسكۇنىلىرى ئاۋسترالىيە، گېرمانىيە، ياپونىيە، ئامېرىكا ۋە مەملىكىتىمىزدىكى ئالاقىدار داڭلىق زاۋۇتلاردىن كەلتۈرۈلگەن بولۇپ، تېخنىكىلىق سەۋىيىسى خەلقئارا ئالدىنقى ئورۇندا تۇرىدۇ. بۇ قۇرۇلۇشتا ھازىر دۇنيادا ئەڭ ئىلغار سەۋىيىگە ئىگە SDH ماس قەدەملىك رەقەملىك سىستېما تېخنىكىسى ۋە تور-تۇرۇبا تېخنىكىسى قوللىنىلغان. كابېل يانقۇزۇش قۇرۇلۇشى جەنۇبىي شىنجاڭدا 1996-يىل 4-ئاينىڭ 1-كۈنى باشلىنىپ، 4-ئاينىڭ 23-كۈنى؛ شىمالىي شىنجاڭدا 5-ئاينىڭ 1-كۈنى باشلىنىپ، 5-ئاينىڭ 20-كۈنى ئاياغلاشقان. ئۈسكۈنىلەرنى قۇراشتۇرۇش خىزمىتى 1996-يىل 3-ئاينىڭ 20-كۈنى باشلىنىپ، 5-ئاينىڭ 26-كۈنى تاماملاندى، ئەسلىدىكى پلان بويىچە 7-ئاينىڭ ئاخىرلىرى پۈتۈن لىنىيە بويىچە ئىشقا كىرىشتۈرۈلەتتى. بىراق، ئەسلى لايىھىدە كۆپ قېتىم ئۆزگىرىش بولغانلىقى، كەلكۈن سۈيى ئوپتىكىلىق كابېلىنى ئۆزۈۋېتىكەنلىكى ۋە ئوپتىكىلىق كابېل كۆپ قېتىم ھەر خىل بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغانلىقى تۈپەيلىدىن، ئۇنى ئىشقا كىرىشتۈرۈش ۋاقتى كېچىكىپ كەتتى. شۇنداق بولسىمۇ، ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدە مۇشۇنداق چوڭ خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشى تېز ھەم سۈپەتلىك تاماملاندى. بۇ، بۇ قۇرۇلۇشقا قاتناشقان 40 مىڭدىن ئارتۇق قۇرۇلۇشچىنىڭ تۇرلۇك قېتىنچىلىقلارنى يېڭىپ، كېچە-كۈندۈز جاپالىق كۆرەش قىلغانلىقىنىڭ، بۇ قۇرۇلۇشقا قاتناشقان ئورۇنلار، قۇرۇلۇشنى ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر بىلەن تەمىنلىگەن زاۋۇتلار ھەم ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يېقىندىن ماسلاشقانلىقى ۋە ياردەملەشكەنلىكىنىڭ نەتىجىسى.

جەنۇبىي-شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېلىنىڭ ئىشقا كىرىشتۈرۈلگەنلىكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خەۋەرلىشىش شارائىتىنى ياخشىلاش، ئېچىكى-سىرتقى ئالاقىنى كۈچەيتىش، ئىقتىسادىنى يەنمۇ يۇكسەلدۈرۈش، مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى ياخشىلاش، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش قەدەمىنى ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قەدەمىنى تېزلىتىش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشتا چوڭقۇر رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئارمىيەدىن پېنسىيگە چىققان، خىزمەتتىن چېكىنگەن ھەربىي تەۋەلىكتە بولمىغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى يەرلىك ئورۇنلار ئورۇنلاشتۇرىدۇ

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز ۋۇ گېنيەن، لىيۇ جىيەنپىڭ خەۋەر قىلدىۋ: ئاپتونوم رايون ئاپتون ئارمىيەدىن پېنسىيگە چىققان، خىزمەتتىن چېكىنگەن ھەربىي تەۋەلىكتە بولمىغان ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى يىغىنى 11 - ئاينىڭ 19 - كۈنى ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى. يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا، شىنجاڭ ھەربىي رايونلۇق مۇئاۋىن قوماندانى فاڭ دېڭخوا شياۋجياڭ قاتناشتى ھەم مۇھىم سۆز قىلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالاقىدار نازارەت (ئىدارە) لەرنىڭ مەسئۇللىرى، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك خەلق ئىشلىرى ئىدارىلىرى (باشقارمىلىرى)نىڭ باشلىقلىرى، ھەربىي رايونغا قاراشلىق شى، لۇيدىن يۇقىرى ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرىدىن 110 نەچچە كىشى قاتناشتى.

بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى دۆلەت ۋە ئارمىيەنىڭ ئارمىيەدىن پېنسىيگە چىققان، خىزمەتتىن چېكىنگەن ھەربىي تەۋەلىكتە بولمىغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش - ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى ھۆججەتنىڭ روھىنى ئۆگىنىپ ۋە ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئارمىيەدىن پېنسىيگە چىققان، خىزمەتتىن چېكىنگەن ھەربىي تەۋەلىكتە بولمىغان تۇنجى تۈركۈمدىكى 365 ئىشچى - خىزمەتچىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش خىزمىتىنى كونكرېت ئىشلەشتىن ئىبارەت.

يۈسۈپ ئەيسا مۇنداق دېدى: ئارمىيەدىكى ھەربىي تەۋەلىكتە بولمىغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر دۆلەت مۇداپىئە قۇرۇلۇشىدا كەم بولسا بولمايدىغان كۈچ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرى قار - بوراننىڭ ئېگىزلىكىدە ئىشلەيدۇ ۋە ياشايدۇ، بەزىلىرى چېگرا رايونىنى گۈللەندۈرۈش، ۋەتەننى قوغداش ۋە شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئاجايىپ تۆھپە قوشقان. ئۇلار پېنسىيگە چىققان، خىزمەتتىن چېكىنگەندىن كېيىن يەرلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلدى. بۇ قىسىملارنى زامانىۋىلاشتۇرۇش، مۇنتىزملاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا پايدىلىق. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ۋە ئالاقىدار تارماقلار بۇ خىزمەتنى سىياسىي ۋەزىپە سۈپىتىدە ياخشى ئىشلىشى كېرەك، ھەرقانداق تارماق ۋە شەخسنىڭ بىر-بىرىگە ئىتتىرىپ قويۇشىغا، باھانە - سەۋەب كۆرسىتىپ ھۆججەتتىكى بەلگىلىمىلەرنى ئىجرا قىلىشنى رەت قىلىشىغا بولمايدۇ.

ئالتايغا تۇتىشىدۇ، ئۇزۇنلۇقى 850.989 كىلومېتىر كېلىدىغان سۇيى ئوپتىكىلىق كابېلنى تاربىي ئەھمىيەتكە ئىگە.

يۇسۇپ ئەيسا مۇنداق دېدى: ئارمىيىدىكى ھەربىي تەۋەلىكتە بولمىغان باشلىقلارى، ھەربىي رايونغا قاراشلىق شى، لۇيدىن يۇقىرى ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرىدىن كۆرسىتىپ ھۆججەتنىكى بەلگىلىمىلەرنى ئىجرا قىلىشنى رەت قىلىشىغا بولمايدۇ.

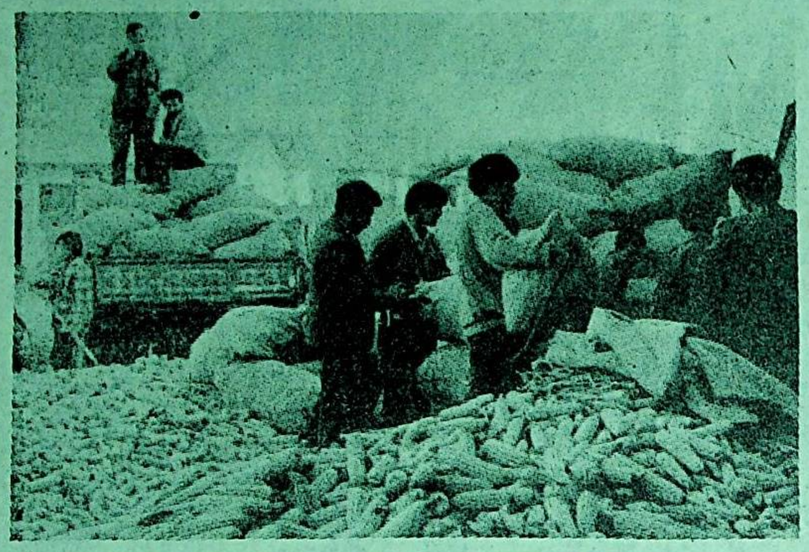

بۇ يىل ئىلى ۋىلايىتىدە سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلغان 185 مىڭ مو يەردىكى كۆممىقوناقتىن 500 نەچچە مىڭ تونىنا ھوسۇل ئېلىنىپ، تارىختا ئەڭ يۇقىرى رېكورت يارىتىلدى.

يۇەن دېيې فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى 8 - نۆۋەتلىك دائىمىي كومىتېتنىڭ 4 - يىغىنىنى ئاچتى

«ھەر مىللەت ياشلار - ئۆسمۈرلەر تارىخىدا ئىدىيە، ئەخلاق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر»نى ماقۇللىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جۇتۇك خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتىنىڭ 8 - نۆۋەتلىك دائىمىي كومىتېتى 11 - ئاينىڭ 28 - كۈنى چۈشتىن كېيىن 4 - سائىلىق يىغىن ئېچىپ، «ھەرمىللەت ياشلار - ئۆسمۈرلەر تارىخىدا ئىدىيە، ئەخلاق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر»نى ماقۇللىدى. «پىكىر»دە جايلاردىكى ئىتتىپاق كومىتېتلىرىنىڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىگە تەسىر كۆرسىتىۋاتقان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، بىر نەچچە ئەمەلىي ئىش قىلىشى، شۇ ئاساستا نەتىجىلەرنى داۋاملىق كېڭەيتىپ، ئىدىيە، ئەخلاق قۇرۇلۇشىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇشى تەلەپ قىلىندى.

«پىكىر»نىڭ ئاساسىي مەزمۇنى مۇنداق: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت ياشلار - ئۆسمۈرلەر تارىخىدا تېرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇشتەك ياخشى كەيپىياتنى تەشەببۇس قىلىپ، سۆلەتۋازلىق، بايۇەتچىلىك خاھىشىغا قارشى تۇرۇش؛ ساغلام، مەدەنىيەتلىك تۇرمۇش ئۇسۇلىنى تەشەببۇس قىلىپ، مەنىۋى ئەخلەتلەر، قىمارۋازلىق، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنىڭ چېرىتىشى ۋە تەسىرىنى توسۇش؛ ئىلىم - پەنگە ئىنتىلىشنى تەشەببۇس قىلىپ، فېئودال خۇراپاتلىق ۋە قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەرگە قارشى تۇرۇش، ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشتىكى ئاساسلىق مەقسەت ئۇلارنىڭ كومپۇنىزملىق ئالىيجاناب غايە تۇرغۇزۇشى، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشتىن ئىبارەت ئۇرتاق غايە ۋە توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى، قىممەت قارىشىنى تۇرغۇزۇشغا ياردەم بېرىش؛ ۋەتەنپەرۋەرلىك، سوتسىيالىزم، كوللېكتىۋىزمنى يادرو قىلغان ھەر خىل شەكىلدىكى ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇش، قۇرامغا يېتىش مۇراسىمى قاتارلىق ئۇنۇملۇك تەربىيە پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ مىللىي ئېپتىخارلىق تۇيغۇسى ۋە تارىخىي مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى كۈچەيتىشكە، جاپاغا چىداپ كۆرەش قىلىش، قىيىنلىقنى بىلىپ تۇرۇپ ئىلگىرىلەش، توختىماي تىرىشىش روھىنى تەكىتلىگە ياردەم بېرىش؛ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى كەڭ ۋە چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ۋە مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش ئاڭلىلىقىنى ئۆزلۈكسىز ئۆستۈرۈش، ئۇلارنى توغرا دۆلەت قارىشى، مىللەت قارىشى، دىن قارىشىغا ئىگە قىلىش؛ ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە ئىجتىمائىي ئەخلاق، كەسىپ ئەخلاقى، ئائىلە ئەخلاقى تەربىيىسىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىپ، ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ئىدىيە، ئەخلاق سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت.

ئاپتونوم رايونلۇق 5 - قېتىملىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيە خىزمىتى يىغىنىدا سۆزلەنگەن سۆز

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى **قېيۇم باھاۋۇدۇن**

(1996 - يىل 11 - ئاينىڭ 28 - كۈنى)

بۇ قېتىمقى قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيە خىزمىتى يىغىنى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6-ئومۇمىي يىغىنى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنىپ ۋە ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار قۇرۇلۇش پىلانىنى ئەستايىدىل يولغا قويۇۋاتقان مۇھىم پەيتتە ئېچىلدى، يىغىن ناھايىتى ياخشى ئېچىلدى. شۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ ۋەزىپىسى، تەلىپى، نىشانى، تەدبىرى، يېتەكچى ئىدىيىسى ۋە خىزمەت فاكتىچىنى ناھايىتى ئېنىق بولدى. يولداشلار قايتىپ بارغاندىن كېيىن ئۆزگىچە، ئۆز تارمىقىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، بۇ قېتىمقى يىغىنىنىڭ روھىنى ياخشى ئۆگىنىپ، ياخشى تەشۋىق قىلىپ، يىغىندا بەلگىلەنگەن خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ئاپتونوم رايونىمىزدا تېز، جۇشقۇن قانات يايدۇرۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن. تۆۋەندە مەن بىر نەچچە پىكرىمنى سۆزلەپ ئۆتىمەن:

1. 3 - بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيە خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇش كېرەك

بىرىنچى، 3-بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6-ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنىڭ ئوبيېكتىپ تەلىپى. قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيە خىزمىتى سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى، غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك، ئىنتىزامچان پۇقرالارنى يېتىشتۇرۇش، ياخشى ئىجتىمائىي تەرتىپ بەرپا قىلىشتىكى ئۇل قۇرۇلۇش ۋە مۇقەررەر تەلەپ؛ ئىجتىمائىي كەيپىياتنى ياخشىلاش مەنىۋى مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشتىكى قاتتىق تەدبىر. بولۇپمۇ ئىجتىمائىي مەسىلىلەر بىر قەدەر گەۋدىلىك بولغان جايلاردا قانۇن-تۈزۈم كۆچى ئارقىلىق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش تېخىمۇ مۇھىم.

خەلق ئاممىسىنىڭ ئىدىيە-ئەخلاق ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى جەددىي ۋەزىپە. ھالبۇكى، قانۇن ساپاسى پۇقرالارنىڭ ئومۇمىي ساپاسىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى. ھازىر تارىخىي پۈرسەت ئالدىمىزدا تۇرۇپتۇ، پۈرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ تەرەققىياتنى تېزلىتىش-تېزلىتەلمەسلىكىمىزدە ساپايىمىزنىڭ قانداق بولۇشى ئاچقۇچ. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئومۇمىي نوپۇسى 16 مىليونغا يەتتى. بۇنىڭ ئىچىدە، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئوبيېكتى 11 مىليون 300 مىڭ كىشىدىن ئاشىدۇ. بۇ كىشىلەرنىڭ قانۇن ساپاسى يۇقىرى بولسا جەمئىيەت تەرتىپىمىز ۋە ئىقتىسادىي تەرتىپىمىز ياخشى بولىدۇ، تۇرلۇك ئىشلىرىمىز ئوڭۇشلۇق تەرەققىي قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئەكسىچە، قانۇن ساۋاتسىزلىرى كۆپ، قانۇن ساپاسى تۆۋەن بولغان رايوندا جەمئىيەت تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولمايدۇ، ئىقتىسادىي جەھەتتىمۇ مۇۋاپىقلاشتۇرۇش قىيىنغا توختايدۇ. شۇڭا 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى 6-ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسىنى كەڭ، چوڭقۇر ئېلىپ بېرىپ، پۇقرالارنىڭ قانۇن ئېڭىنى ۋە قانۇنچىلىق قارىشىنى ئۆزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئالغا سىلجىتىشىمىز كېرەك.

ئىككىنچى، **3-بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش تۇرلۇك ئىشلارنى قانۇن بويىچە ئىداره قىلىش خىزمىتىنى يەنمۇ قانات يايدۇرۇشنىڭ جەددىي ئېھتىياجى.** تۇرلۇك ئىشلارنى قانۇن بويىچە ئىداره قىلىش قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەشۋىقات-تەربىيىسى ئەمەلىي ئۇنۇمىنىڭ كونكرېت ئىپادىسى، جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ بەلگىسى. شۇڭا، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئالدىدا پۇقرالاردىن قانۇننى بىلىشنى تەلەپ قىلىش بولماستىن، بەلكى تېخىمۇ مۇھىمى قانۇننى ئۆگىنىپ، قانۇننى ئىجرا قىلىپ، قانۇندىن پايدىلىنىپ، تۇرلۇك ئىشلارنى قانۇن بويىچە ئىداره قىلىپ، جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئالغا بېسىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتۇر. 2-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئىشلەنگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قانۇن بويىچە ئىداره قىلىش خىزمىتى نۇقتىدا سىناق قىلىش ئاساسىدا ئاپتونوم رايونىمىز مىقياسىدا تەدرىجىي قانات يايماقتا. ئومۇمەن ئېيتقاندا مەلۇم نەتىجىلەر قولغا كەلدى، ئەمما مەسىلىمۇ ناز ئەمەس. جەمئىيەت ئامانلىقى كۆڭۈلدىكىدەك ئەمەس، خەلق ئاممىسىنىڭ پىكرى بار؛ ئىقتىسادىي تەرتىپ بەزى جايلاردا تېخى بىر قەدەر قالايمىقان بولۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا تەسىر يەتكۈزدى؛ جەمئىيەتتىكى رەزىللىكلەر ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە مەۋجۇت بولۇپ، ئىجتىمائىي كەيپىياتنى بۇزدى؛ بەزىلەر «قانۇننا رىئايە قىلىش»، «قانۇننا خىلاپلىق قىلماسلىق»نىلا بىلىدۇ، ئەمما، ئۇلارنىڭ قانۇن ۋاستىسىدىن پايدىلىنىپ ئۆزىنىڭ ھوقۇقىنى قوغداش ئېڭى كەمچىل، ئاز ساندىكى قانۇننى ئىجرا قىلغۇچىلار ھوقۇقىنى قالايمىقان ئىشلىتىپ، ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئۆز كۆمچىگە چوغ تارتىۋاتىدۇ، ھەتتا قانۇننى بۇزۇپ پارا ئېلىۋاتىدۇ. بۇ مەسىلىلەرنىڭ ھەممىسى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خىزمەتلىرىنى قانۇن بويىچە ئىداره قىلىپ، قانۇنلاشتۇرۇش ۋە قىلىپلاشتۇرۇش يولىغا سېلىشقا جەددىي موھتاج ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. ئۇنداق بولمايدىكەن، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى ساغلام راۋاجلىنالمايدۇ، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى ئۇدا، يۇقىرى سۈرئىتە راۋاجلىنالمايدۇ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك راۋاجلىنىشىمۇ مۇمكىن ئەمەس.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

يەكەن ناھىيىسىدە پاختا سېتىۋېلىش سۈرئىتى تېز بولدى

11 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە 707 مىڭ دەندىن ئارتۇق پاختا سېتىۋېلىندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بۈنيات قادىر** خەۋىر قىلدىۇ: يەكەن ناھىيىسىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرىنىڭ پاختا سېتىۋېلىشقا بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىشى، پۈل مۇئامىلە ۋە سېتىۋېلىش تارماقلىرىنىڭ ئۆزئارا ماسلىشىپ ئاكتىپ مۇلازىمەت قىلىشى بىلەن بۇ يىل يەكەن ناھىيىسىدە پاختا سېتىۋېلىش سۈرئىتى تېز بولدى.

بۇ ناھىيىدە بۇ يىل 650 مىڭ مو كېۋەز تېرىلغاندى، بۇ يىل تېمپېراتۇرا نورمال بولماسلىق تۇپەيلىدىن، كېۋەز كېچىكىپ ئېچىلدى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى پاختا سېتىۋېلىش باشلىنىش ئالدىدا ھەرقايسى پۈل مۇئامىلە ئورۇنلىرى، پاختا سېتىۋېلىش ھالقىلىرىنى دېھقانلارغا ئەلا مۇلازىمەت قىلىپ، پاختا سېتىۋېلىش سۈرئىتىنى تېزلىتىشنى تەلەپ قىلدى. پۈل مۇئامىلە تارماقلىرى مەبلەغنى ئۆز ۋاقتىدا تارقىتىپ، پاختا سېتىۋېلىش ئورۇنلىرىنى ئىقتىسادىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى، ناھىيىلىك پاختا - چىگە شىركىتى مەخسۇس گۇرۇپپا تەشكىللەپ، رايونلارنى بىرلىك قىلغان ھالدا پاختا سېتىۋېلىش ئەھۋالىنى تەكشۈردى، ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلدى: ئاساسىي قاتلام پاختا سېتىۋېلىش نۇقتىلىرى ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئارىسىدا پاختىكار-لارغا ئەلا مۇلازىمەت قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى جارى قىلدۇردى، يېزا - بازارلارمۇ ئېچىلغان پاختىنى ئۇدۇللۇق پاكىز تېرىپ دۆلەتكە ئۇدۇللۇق سېتىپ بېرىشكە بولغان يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. بۇنىڭ بىلەن پاختا سېتىپ بېرىش ، سېتىۋېلىش سۈرئىتى تېزلىتىلىپ، 9- ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن 11- ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە ناھىيە بويىچە سېتىۋېلىنغان ئومۇمىي پاختا 707 مىڭ 759 دەنگە يەتتى.

پۈتكۈل ناھىيىسىنىڭ ئوچار يېزىسىدىكى دېھقانلار 11 - ئاينىڭ 15- كۈنگىچە دۆلەتكە 23 مىڭ 100 دەن پاختا سېتىپ بەردى.

سۈرەتتە: پرىيومچىكلار پاختا پرىيوم قىلماقتا.

ئابلاجان ماموت فوتوسى

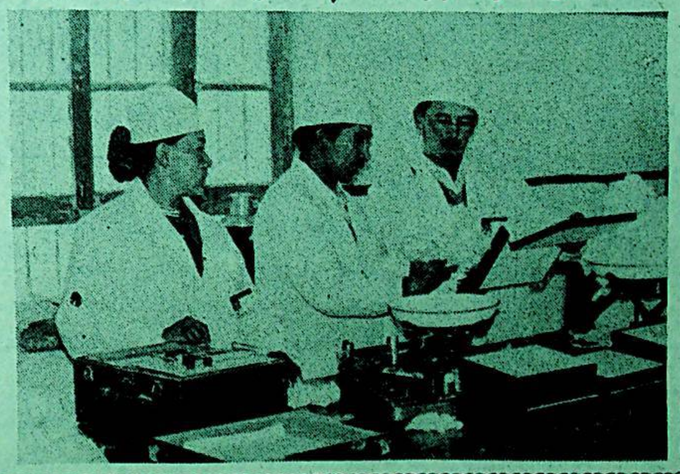

كورلا شەھرى پاختىنى بۇلتۇرقىدىن 21% ئاشۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇراخمان قاسىم** خەۋىر قىلدۇ: كورلا شەھرى بۇ يىل قاتتىق مۇلدۇر، بوراننىڭ ھۇجۇمىغا تاقابىل تۇرۇپ، كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئالدى، پاختا بۇلتۇرقىدىن 21% ئاشتى.

كورلا شەھرى تەۋەسىدە بۇ يىل مۇلدۇر، بوران ئاپىتى يۈز بەرگەنىدى. شەھەر ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن، رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. شەھەر، يېزا، كەنتلەر بىلەن ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، پىلان - كۆرسەتكۈچلەرنى قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈردى، شەھەرلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن بۇلتۇر 40 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقاتقانتى، بۇ يىل 71 مىليون يۈەن تارقاتتى. دېھقانلار ھەرمويەرگە 50 يۈەندىن 100 يۈەنگىچە مەبلەغ سالدى، يەرگە سېلىنغان مەبلەغ بىر قەدەر يېتەرلىك بولغانلىقتىن، بۇ يىل كېۋەزگە شەھەر بويىچە 33 مىڭ تونىنا خىمىيىۋى ئوغۇت ئىشلىتىلدى، ھەر مو يەرگە تۆت كۇب مېتر ئورگانىك ئوغۇت تۆكۈلدى؛ كېۋەز ئومۇمىي يۈزلۈك سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلدى. شۇڭا بۇ شەھەر تەبىئىي ئاپەت ئۇستىدىن غەلبە قىلىپ كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئالدى.

پوسكام ناھىيىسى پاختىكارلارغا ئاق ھۇججەت بېرىشنى چەكلىگەنلىكتىن پاختىكارلارنىڭ پاختا سېتىپ بېرىش قىزغىنلىقى يۇقىرى بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سۇلايمان ئۆمەر** خەۋىر قىلدۇ: بۇ يىل يېڭى پاختا سېتىۋېلىش باشلىنىشى بىلەن پوسكام ناھىيىسى پاختىكارلارغا دۆلەتنىڭ پاختا سېتىۋېلىشىغا ئائىت سىياسەت، بەلگىلىمىلىرىنىڭ روھىنى كەڭ تەشۋىق قىلىش بىلەن بىللە، ئاق ھۇججەت بېرىشنى چەكلىگەنلىكتىن، پاختىكارلارنىڭ دۆلەتكە پاختا سېتىپ بېرىش قىزغىنلىقى يۇقىرى بولدى.

ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل يېڭى پاختا سېتىۋېلىش باشلىنىشى بىلەنلا پاختىكارلارغا ئاق ھۇججەت بېرىشنى قاتتىق چەكلەپ، ھەرقايسى پاختا سېتىۋېلىش نۇقتىلىرىدا دېھقانلار ئارىسىدىن نازارەتچىلەرنى تەكلىپ قىلىش بىلەن بىللە، ناھىيە ئورگىنىدىن كۈچ تەشكىللەپ ھەرقايسى پاختا سېتىۋېلىش ئورۇنلىرىنى ئارىلاپ ساقلانغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى. خىزمەتچى خادىملار خىزمەت كارتوچكىسى تاقاپ ئىشقا چۈشۈش، پاختىكارلار بىلەن سۆزلىشىشتە ئوچۇق - ئاشكارا بولۇش، سوۋغا - سالام ۋە مېھماندارچىلىقنى قوبۇل قىلماسلىق، پرىيوم قىلىشتا ئادەمگە قارىماي مەخپىي نومۇر ئارقىلىق نەتىجە چىقىرىش قاتارلىق تۈزۈملەرنى ئورنىتىپ، سېتىۋېلىش، سېتىپ بېرىش جەريانىدىكى ناتوغرا ئىستىللار-نىڭ ئالدىنى ئالدى. بۇنىڭ بىلەن پاختا سېتىۋېلىشنىڭ سۈرئىتى تېزلىشىپ، بۇ يىل 10- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە سېتىۋېلىنغان ساپ پاختا 120 مىڭ دەنگە يەتتى. بۇ، ئۆتكەن يىلىنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن كۆپ.

ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئاساسىي قاتلام ماقالە
دېھقانچىلىق نازارىتى مەكتىپى

كۈنەس ناھىيىسىدە 95% چارۋىچى ئائىلىسى مۇقىم ئولتۇراقلاشتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **رەخمەتجان ئەخمەت** خەۋىر قىلدۇ: كۈنەس ناھىيىسى چارۋىچىلارنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، 95% چارۋىچى ئائىلىسى مۇقىم ئولتۇراقلاشتى.

كۈنەس ناھىيىسىدە 1988 - يىلىدىن باشلاپ چارۋىچىلارنى مۇقىم ۋەيىرىم مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى باشلانغانىدى. بۇ جەريانىدا چارۋىچىلارنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن، ھەر بىر ئائىلىگە 120 مودىن 150 موغىچە يەر ئاجرىتىپ، بېرىلدى. شۇ ئاساستا كەنت ئارا يول ياساپ، ئېرىق - ئۆستەڭ چېپىپ ئورمان بىنا قىلدى. شۇنداق قىلىپ كەنتلەر شەكىللىنىپ، يول، سۇ راۋانلاشتى. بۇ كەنتلەردە مەكتەپ، دوختۇرخانا، مال دوختۇرلۇق پونكتى، ئۇرۇقلاندۇرۇش پونكتلىرى پەيدىنپەي قۇرۇلۇپ چارۋىچىلارنىڭ ئوچۇن ياخشى شارائىت يارىتىلدى. ئۆزۈك، ئارال چارۋىچىلىق ئولتۇراق رايونى، ئارالتۆبە يېزىسىنىڭ چارۋىچىلىق ئولتۇراق رايونى قاتارلىق توققۇز چارۋىچىلىق ئولتۇراق رايونىدىكى 3300 دىن ئارتۇق چارۋىچى ئائىلىسى يېڭى ئۆي سېلىپ مۇقىم ئولتۇراقلاشتى. ھازىر ناھىيە بويىچە مۇقىم ئولتۇراقلاشقان چارۋىچى ئائىلىسى 4854 كە يېتىپ، ئومۇمىي چارۋىچى ئائىلىسىنىڭ 95 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى.

قۇمۇل شەھرى سلوس بېسىشنى ئومۇملاشتۇرماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قېيۇم بايىاخۇن** خەۋىر قىلدۇ: قۇمۇل شەھرى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، تۇرلۇك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، سلوس بېسىشنى ئومۇملاشتۇرماقتا .

بۇ شەھەردە زىرائەت شاخ - شۇمبىلىرى ئارقىلىق چارۋا مال بېقىشنىڭ تەننەرخى تۆۋەن بولۇش ئالاھىدىلىكى تەشۋىق قىلىنىش ئاساسىدا، بۇلتۇر سلوس بېسىش سىناق نۇقتىسى قۇرغانىدى. بۇ يىل سىناق نوقتىسىنىڭ ئۇنۇمىنى كۆرگەن دېھقانلار سلوس بېسىشنى زور كۆلەمدە كېڭەيتتى. شەھەر مەبلەغ، تېخنىكا قاتارلىق جەھەتلەردە بىر قاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ، ھەر بىر تونىنا سلوسقا 30 يۈەندىن توغرىلاپ، يېزىلارغا 300 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ بەردى. شەھەرلىك كۆكتات - قوشۇمچە يېمەكلىكلەر ئىشخانىسى يېزا ئامانەت- قەرز كوپىراتىپلىرىدىن 200 مىڭ يۈەن قەرز پۇل ھەل قىلىپ، يېزىلارنىڭ شاخ- شۇمبا تالقانلاش ماشىنىسى سېتىۋېلىشى ئۈچۈن تارقىتىپ بەردى ۋە دېھقانلارغا سلوس بېسىشتا ئىشلىتىلىدىغان زەمبۇرۇغنى ۋاقتىدا يەتكۈزدى. تۇرلۇك تېخنىكا كۇرسلىرى ئېچىش، شەھەرلىك پەن - تېخنىكا كومىتېتى، چارۋىچىلىق ئىدارىسى، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسى قاتارلىق ئالاقىدار تارماقلار ئۆزئارا ھەمكارلە-شىپ، يېزىلاردا سلوس بېسىش نەق مەيدان يېغىنى ئېچىش ئارقىلىق سلوس بېسىش تېخنىكىسىنىڭ ئومۇملىشىشغا تۈرتكە بولدى. ھازىرغا قەدەر شەھەر بويىچە سلوس بېسىش ئازگىلىدىن 178 ى قېزىلىپ، 4500 تونىنا سلوس بېسىلدى.

بۇيلۇق تاجىك يېزىسىدا چارۋا مالالرنىڭ قىشلىق غېمى ئۈچۈن ...

بورتالا ئوبلاستى دېھقان، چارۋىچىلارنى بورداقچىلىق كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلەپ، ياخشى

قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسى كەسىپكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى كۈرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش، تىجارەت

خېزمتىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش، تىجارەت چىلەردىن «تاپان ھەققى» ئالماسلىق، يەپ - ئىچىش شارائىلىنى توسۇش، پۇل بەرمەي نەرسە- كېرەك ئالماسلىق قاتارلىق بىر قانچە جەھەتتىن جەمئىيەتكە ئاشكارا ۋەدە بەردى. سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسى ئۆز سىستېمىسىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشكىمۇ ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، «تۆت ئوبراز تىكلەش» (ياخشى چاكار بولۇپ، پاك ئىنتىزامچان بولۇش ئوبرازى؛ ئۆز كەسپىگە سادىق بولۇپ، قانۇننى ئادىل، توغرا ئىجرا قىلىش ئوبرازى؛ مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك ئىش بېجىرىش ئوبرازى؛ رەتلىك كىيىنىش، ئىللىق مۇلازىملىق قىلىش ئوبرازى) پائالىيىتىنى پائال قانات يايدۇردى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە يەنە ئادىل سودا، قانۇن ئىجرا قىلىش بىلىملىرى بويىچە كەسپىي تايانچلارنى ئۆچ قارار تەربىيىلەپ، ئىش بېجىرىش تەرتىپى، ھەق ئېلىش ئۇلچىمىنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا قېلىپلاشتۇردى. ناتوغرا ئىستىللارنى ئۇنۇملۇك چەكلەپ، ئىش بېجىرىش ئۇنۇمى ۋە مۇلازىملىق سۈپىتىنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈردى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى 1 مىليون 690 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ناچار، ساختا تاۋارنى قولغا چۈشۈرۈپ كۆيدۈرۈۋەتتى. قەشقەر ۋىلايەتلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى يەنە يەكەن، قاغلىق ناھىيىلىك پاختا - چىگە شىركىتىدىن ئالداپ ئېلىپ كېتىلگەن 470 مىڭ يۈەن پۇلنى قايتۇرۇۋېلىشقا ياردەملىشىپ، جەمئىيەتتىكى ھەر ساھەنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋۇپۇلجان مەمتىمىن** خەۋىر قىلدۇ: قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسى كەسپىتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتى داۋامىدا ئىجتىمائىي نازارەتچىلىك بىلەن ئىچكى باشقۇرۇشنى تەڭ تۇتۇپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۇنۇملۇك ئۆستۈرۈپ، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ياخشى ئوبرازىنى تېكلىدى.

بۈيۈل كىرگەندىن بۇيان، قەشقەر ۋىلايەتلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىجتىمائىي نازارەتچىلىك مېخانىزمىنى ئۇزلۇكسىز مۇكەممەللەشتۈردى. ۋىلايەت بويىچە ھەر دەرىجلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى جەمئىيەتتىن 520 ئادەمنى خالىس نازارەتچىلىككە تەكلىپ قىلدى. پاش قىلىش تېلېفونىدىن 46 نى، پاش قىلىش ساندۇقىدىن 118 نى تەسىس قىلدى. خالىس نازارەت قىلغۇچىلار بازارلارغا بېرىپ، ئەھۋال ئىگىلەپ، تىجارەتچىلەر ۋە ئىستىمالچىلارنىڭ سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرىغا قارىتا بەرگەن پىكىر ۋە تەكلىپلىرىنى توپلاپ، بۇ پىكىر ۋە تەكلىپلەرنى ۋاقتىدا سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرىغا يەتكۈزدى. ھەرقايسى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىلىرى نازارەتچىلەرنىڭ پىكرى ۋە ئامما پاش قىلغان مەسىلىلەرگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، چەكلىك مۇددەت ئىچىدە تۈزەتتى. ئۇلار ھەق ئېلىش، تىجارەت كېنىشكىسى بېجىرىش، مۇلازىملىق

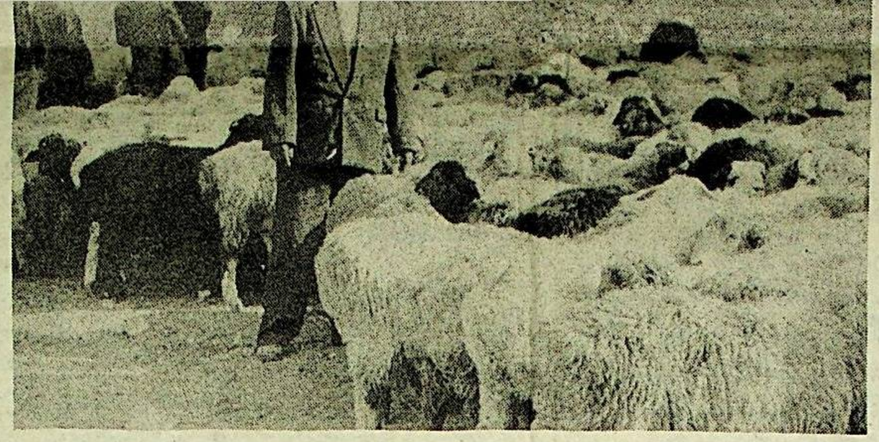

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** فوتوسى

لىق كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلەپ، ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشتى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئوبلاست بويىچە يىلنىڭ ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 48 مىڭ تۇياقتىن كۆپرەك بورداق چارۋا مال بازارغا سېلىنماقتا.

سۈرەتتە: چارۋا مال بازىرىدىن كۆرۈنۈش.

بۇيلۇق تاجىك يېزىسىدا چارۋا مالىلارنىڭ قىشلىق غېمى ئۈچۈن ...

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت يولۋاس** خەۋەر قىلدۇ: پوسكام ناھىيىسىنىڭ بۇيلۇق تاجىك يېزىسىدا چارۋا مالىلارنى بۇيىل قىش، كېلەر يىلى ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش ئۈچۈن، دېھقان، چارۋىچىلار ئېغىل- قوتان رېمونت قىلىش، ئوت - چۆپ يېغىش مەركەز قىلىنغان تەبىيرلەققا قوزغىلىپ، 11- ئاينىڭ ئوتتۇرىغا قەدەر 870 ئېغىز ئېغىل - قوتانىنى رېمونت قىلدى، 25 مىڭ 700 باغ بېدە، 14 مىڭ 270 باغ قوموش، 68 مىڭ 750 تاغار غازاك يېغىۋالدى، مال دوختۇرلۇق پونكىتىدىكى خادىملارنىڭ يېتەكچىلىكىدە، 270 تونىنا ئاممىياكلاشتۇرۇلغان ئوت - چۆپ، 8750 تونىنا يەم - خەشەكنى تالقانلاپ، چارۋا مالىلارنىڭ قىش ۋە ئەتىيازلىق غېمىنى قىلىپ بولدى.

چاغانتوغگې يېزىسى زاپاس يەرلەرنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلدۇ: ئارىشاك ناھىيىسىنىڭ چاغانتوغگې يېزىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان كەنت، گۇرۇپپىلاردىكى زاپاس يەرلەرنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، كوللېكتىپنىڭ زاپاس يەرلىرى

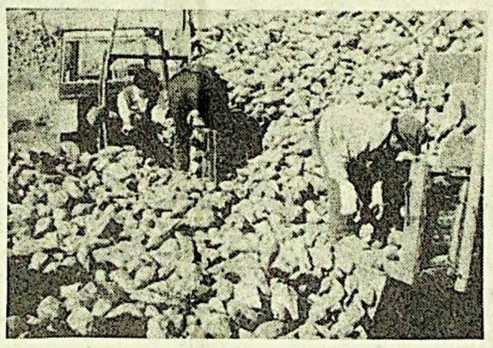

دىن 510 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى. بۇ، ئوتتەن يىلدىكىدىن 70 % كۆپ. زاپاس يەرلەرنى باشقۇرۇش كوللېكتىپنىڭ كىشىن، يېزا بويىچە سەككىز پىرسەنتلىك نىسبەت بويىچە قالدۇرۇلغان زاپاس يەر 2740 موغا، ھوددىگەرلىك كىرىمى 349 مىڭ يۈەنگە، ھېسابات ئوزگەرسىمۇ ئوزگەرمەيدىغان زاپاس يەر 1658 موغا، ھوددىگەرلىك كىرىمى 163 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

غولجا ناھىيىسىنىڭ دوڭمۇلزار بازىرىدىكى دېھقانلار قىزىلچا سېتىپ 168 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار ساتقان قىزىلچىسىنى تراكتوردىن چۈشۈرمەكتە.

مۇناجىدىن مۇتەللىپ فوتوسى

ئوبۇلقاسىم مەمتىمىن ئۆز جايىنىڭ ئەۋزەل شارائىتىدىن ئوبدان پايدىلاندى

يېڭسار ناھىيە ئوچار يېزا قاغۇي 23- كەنت 5- مەھەللىدىكى ئوبۇلقاسىم مەمتىمىن ئۆيىنىڭ يار ئىچىدىكى شورلۇق، ساسقا يېقىن بولۇشتەك شارائىتتىن ئوبدان پايدىلىنىپ، 150 مودىن ئارتۇق يەردە قومۇش قاتارلىق ئوسۇملۇكلەرنى، ئۆستۈردىھەمدە 11 - ئاينىڭ 2- كۈنگە قەدەر، ئېھتىياجلىق ئورۇن ۋەشەخسلەرنى تەمىنلەپ، 8700 يۈەن كىرىم قىلدى.

قادىر نىياز

ئاغۇ يېزىسى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىغا 175 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سالدى

ئاتۇش شەھىرىنىڭ ئاغۇ يېزىسى ئوچ تەرەپ چېگرىش يولى بىلەن 175 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، بۇ يىل 1- ئايدىن 11 - ئايغىچە بەش كىلومېتر سۇ سىگمېنت ئوستەكلىك ياساپ، 25 كىلومېتردىن ئارتۇق ئوستەكنى رېمونت قىلدى. ئون كىلومېترغا يېقىن ئوستەكنىڭ لاي - لانقىلىرىنى تازىلاپ، بەش كىلومېتر مۇداپىئە توسمىسى ياسىدى. 1342 مو يەرنى سالالاشتۇردى.

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم

نىياز مۇھەممەت مىرەخمەت ئالمىدىن 45 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلدى

قاغىلىق ناھىيە كۆكيار يېزا ئېگىز يار كەنتى 2 - مەھەللىدىكى نىياز مۇھەممەت مىرەخمەت 1990 - يىلى 1.5 مو ئالمىلىق باغ كۆتۈرە ئالغاندىن بۇيان باغنى ئىلمىي ئوسۇلدا باشقۇردى، ئۇ ئالتە يىل ئىچىدە ئالمىدىن 45 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلىپ، ساپ پايدىسى 20 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

ئابدۇللاجان قۇدرەت

ئەھمەت ئابدۇللا 6500 توپ زەيتۇن كۆچىتى ئۆستۈردى

يەكەن ناھىيە كاچۇك يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىنىڭ تېخنىكى ئەھمەت ئابدۇللا 1994 - يىلى زەيتۇن دەرىخى ئۇرۇقى سېتىۋېلىپ، شۇ يىلى سىناق تەرىقىسىدە تېرىغانىدى. بۇنىڭدىن 36 ئۇرۇق ئۇنۇپ چىقىپ، بۇ يىل ئالدى 2.5 مېتر ئېگىزلىكتە ئۆستى. ئۇ بۇ يىل يەنە 1260 يۈەنگە 18 كىلوگرام زەيتۇن دەرىخى ئۇرۇقى سېتىۋېلىپ، 4 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ئۆيگە يېقىن ياخشى يەردىن بىر مو توت پۈك يەر تەييارلاپ، سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىدى ھەمدە تۇرلۇك پەرۋىش ئىشلىرىنى توجۇپىلەپ قىلدى. نەتىجىدە، بۇ يىل 5600 توپ مايسا ئوبدان ئاينىپ ئالدى 1.5 مېتر ئېگىزلىكتە ئۆستى.

داۋۇت ئاۋۇت

نىلقا ناھىيىسىنىڭ سۆپتاي يېزىسى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن يېزا مەركىزىدە شەنبىلىك بازار قۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قوشۇمچە كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشىغا شارائىت ھازىرلاپ بەردى.

سۈرەتتە: بازاردا دۇكان ئېچىپ تىككۈچىلىك كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان يېزا قىزلىرى.

خالمۇرات قېيۇمبەگ فوتوسى

كۆزنى بىراقفا تىكىش

- پېنسىيگە چىققان كادىر سىدىق قارىھاجىنىڭ شورلۇقنى ئۆزلەشتۈرگەنلىكى توغرىسىدا

1995 - يىلى 6 - ئاپرىل، تاڭ سەھەر، تۆيۈقسىز ياغقان قار ئاتۇش شەھىرىگە قاراشلىق سۇنتاغ يېزا ئۇنتساق كەنت 6 - كوپىراتىپىنىڭ ئايبۇغدىكى تېخى يېڭىلا ئاچقان شورلۇق يەردە كېچىدىن بېرى سوۇ تۇتۇۋاتقان سىدىق قارىھاجىنى قار بوۋايغىلا ئوخشىتىپ قويىدى. ئۇ ئىشنى توغىتىپ ئۆيگە كىرگەندە قاتتىق مۇزلاپ كەتكەنلىكىدىن ئاغزى گەپكىمۇ كەلمەيتتى. بۇ ھالنى كۆرگەن ئايالى:

- توڭلاپ - تاتىرىپ جاننى قىينىغىچە ھۆكۈمەت ھەر ئايدا بەرگەن ماتاشلىرىنى ئېلىپ، سىڭگەن نانلىرىنى يەپ، ئىسسىق ئۆيدە ئولتۇرسىلا بولمامدۇ؟ دەپ كايىدى. سىدىق قارىھاجى سەۋرىچانلىق بىلەن ئايالىغا چۈشەندۈرۈشكە باشلىدى:

- كەنتىمىزدە تېرىلغۇ يەر ئىنتايىن قىس. كەنت ئايبۇغدا تاشلىنىپ تۇرغان بۇ شورلۇقنى ئۆزگەرتىپ ئاچساق ئۆزىمىزگىمۇ، كېيىنكى ئەۋلادلارغىمۇ پايدىسى كۆپ.

1951 - يىلى خىزمەتكە قاتنىشىپ، ئاقتۇ ناھىيىلىك چارۇچىلىق پونكتى، قىزىلسۇ يېزا ئىگىلىك مەكتىپىدە 40 يىل خىزمەت قىلغان سىدىق قارىھاجىنىڭ پېنسىيگە چىققاندىن كېيىنمۇ ئۆيدە بىكار ئولتۇرغۇسى كەلمىدى. ئۇنىڭ پېنسىيە ماتاشىلا ئۆزى ۋە ئايالىغا يېتىپ ئاشاتتى. بىراق، ئۇنتساق كەنت تەۋەسىدە تېرىلغۇ يەرنىڭ ئىنتايىن قىس بولۇشى، شورلۇقلارنىڭ تاشلىنىپ تۇرۇشى ئۇنى چوڭقۇر ئويغا سالدى. ئۇ كەنت ئايبۇغدا تاشلىنىپ تۇرغان پايانسىز شورلۇققا كۆز تىككەن ھالدا بۇ شورلۇقنى ئۆزلەشتۈرۈپ، كىشىلەر ئۈچۈن بىرەر ياخشى ئىش قىلىپ قويۇشنى كۆڭلىگە پۈكتى ھەمدە كەنت پارتىيە ياچېيكىسىغا شورلۇقنى ئۆزگەرتىش توغرىسىدا ئىلتماس سۇندى. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى سىدىق قارىھاجىنىڭ بۇ ئىشىنى قوللاپ، ئۇنىڭ ئىلتماسىنى يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارغا يوللاپ تەستىقلاتقۇزۇپ بەردى. سىدىق قارىھاجىنىڭ شورلۇقنى ئۆزگەرتىدىغانلىقىنى ئاڭلىغان بەزى كىشىلەر: «قېرىغاندا جاپا چېكىپ، يەر ئاچمەن دېگۈچە، ھۆكۈمەت بەرگەن پۇلنى خەجلەپ ئۆيدە ئولتۇرسا بولمامدۇ؟» دېگەندەك گەپلەرنى قىلىشتى. بۇ گەپلەر ئۇنى بۇ نىيىتىدىن ھەرگىزمۇ يۆەنگە سۇ سېپىۋلىپ ئىشلەتتى. شۇ يىلى كۈزدە ئۇ بۇ يەرلەرنىڭ پاختىسىنى 8200 يۆەنگە ساتتى. بۇ گەرچە ئاز سان بولسىمۇ، كېۋەزلىرىنىڭ 1 - دەرىجە بويىچە سېتىۋېلىنغانلىقى ئۇنى قاتتىق خۇشال قىلمۇەتتى. ئۆز تەجرىبىسىدىن دەسلەپكى قەدەمدە سۆيۈنگەن سىدىق قارىھاجى شۇ يىلى كۈزدە بۇ شورلۇقتىن ئون مو يەرگە بۇغداي تېرىدى. ئىككىنچى يىلى ئەتىياز كىشىلى بىلەنلا شەھەرلىك باغۋەنچىلىك پونكتى بىلەن بىرلىشىپ، 20 مو يەرگە ئۈزۈم كۆچىتى تىكتى. كەنتتە سۇ قىس بولغاچقا، ئۆزگەرتىلگەن بۇ شورلۇقلار تېزلا قاغجىراپ كېتەتتى. شۇڭا شورلۇققا كېتەرلىك سۇ مەسلىسنى ھەل قىلىش ناھايىتى مۇھىم ئىدى. سىدىق قارىھاجى بۇ مەسلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، باللىرىنى مەسلىھەتكە چاقىرىپ، كەنت تەۋەسىدە بىر قۇدۇق قازدۇرۇش ئويى بارلىقىنى ئېيتتى. ئوغۇللىرىمۇ ئاتىسىنىڭ بۇ ساخاۋەتلىك ئىشىنى قوللاپ، ئۆزئارا يىغىش قىلىپ 152 مىڭ يۆەن مەبلەغ توپلىدى. سىدىق قارىھاجى توپلانغان بۇ مەبلەغنىن پايدىلىنىپ، بۇ يىل 6 - ئايدىن باشلاپ، كەنت تەۋەسىدە بىر قۇدۇق قېزىشقا كىرىشتى. ئۆز ۋاقتىدا ئۇنىڭ بۇ ئىشلارنى قىلىشىغا ئىشەنمىگەن بەزى كىشىلەر ئەمدىلىكتە ئۇنىڭ جاسارىتىگە قايىل بولدى.

بىز سىدىق قارىھاجىنى ئوغلى بىلەن بىرلىكتە ئۆزلەشتۈرۈلگەن شورلۇقتا خامان ئېلىۋاتقان يېرىدىن تاپتۇق. يېشى 60تىن ئاشقان بۇ مويىسپىتنىڭ بىر قاراشتا تېنىنىڭ ساغلاملىقى ۋە تىتكىلىكى چىقىپ تۇراتتى. ئۇ بىزگە ئۆزلەشتۈرۈلگەن شورلۇقلارغا تىكىلگەن يۇمران ئۈزۈم كۆچەتلىرى ۋە خېلىلا چوڭىيىپ قالغان ئۆزۈك كۆچەتلىرىنى كۆرسەتكەچ، شورلۇقنى ئۆزلەشتۈرۈش جەريانىنى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى پىلانلىرىنى سۆزلەپ بەردى. بىز ئۇنىڭ سۆزىدىن مۇنۇلارنى ئۇقتۇق: سىدىق قارىھاجى ئاكا بۇ يىل يەنە 30 مو شورلۇقنى ئۆزلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشنى پلانلاۋېتىپتۇ. بۇنىڭغا 20 مىڭ يۆەن مەبلەغ كېتىدىكەن. بۇ 30مو يەر ئۆزلەشتۈرۈلگەندىن كېيىن، ئۇزۇملۇك كۆلىمىنى 50 موغا يەتكۈزىدىكەن. ئۇنىڭدىن يىلى تېرىغان ئون مو بۇغدايلىقتىن 30 - 40 تاغار بۇغداي ئېلىشنى مۆلچەرلەۋېتىپتۇ.

بىز ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، مويىسپىتلىرىمىز يەنىلا يېراقنى كۆزلەيدىكەن، دېگەنلەرنى خىيالىمىزدىن ئۆتكۈزدۇق.

ئالىيە ئاتاۋۇللا، ئالمجان مۇھەممەت

ئۇرۇمچى - تۇرپان ئارىلىقىدىكى ئۇزۇنلۇپ كەتكەن ئوپتىكىلىق كابېل تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى

بۇ يىل 4 - نويابىر سائەت 17دىن 35 مىنۇت ئۆتكەندە ئاسىيا- ياۋروپا ئوپتىكىلىق كابېلىنىڭ شىنجاڭ بۆلۈكى يەنى ئۇرۇمچى - تۇرپان ئارىلىقىدىكى ئوپتىكىلىق كابېلدا ئۇزۇلۇش توسالغۇسى يۈز بېرىپ، نورمال خەۋەرلىشىش 14 سائەت ئون مىنۇت ئۇزۇلۇپ قالدى، بۇ ۋاستە ئىقتىسادىي زىيان 660 مىڭ يۆەندىن ئېشىپ كەتتى.

بۇ ئىش ئۇرۇمچى- تۇرپان يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىنى ئىشلەۋاتقان مەلۇم يول ئاسراش ئەترىتىنىڭ ماشىنا بىلەن يەر كولاش جەريانىدا يەر ئاستىدىكى پولات قاپلىق ئوپتىكىلىق كابېلنى ئۇزۇۋەتكەنلىكىدىن يۈز بەرگەن.

تۇرپان ۋىلايەتلىك ئۇزۇن يوللۇق سىملىق تېلېگرافى يوللاش ئىدارىسى ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، تېخنىك خادىملارنى نەق مەيدانغا ۋاقتىدا ئەۋەتىپ، 14 سائەتتىن كۆپرەك جاپالىق ئىشلەش ئارقىلىق ئوپتىكىلىق كابېلنى ئۇلاپ 5 - نويابىر سائەت توققۇزدىن 40 مىنۇت ئۆتكەندە خەۋەرلىشىشنى پۈتۈنلەي ئەسلىگە كەلتۈردى. **تۇردى ئۇلۇغ**

خەۋەرلىشىش سىم يولىدىكى سىمنى ئوغرىلىغان جىنايەتچىلەر تورغا چۈشتى

يەكەن ناھىيىلىك ئۇيغۇر تىبابەت شىپاخانىسى جەمئىيەتتىن نازارەتچى تەكلىپ قىلىپ، ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت مۇسا** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىلىك ئۇيغۇر تىبابەت شىپاخانىسى بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى قاتلاملىرىدىكى پېنسىيگە چىققان ئوقۇتقۇچى، دوختۇر، يەككە سودا - سانائەتچى، كادىر ۋە تەشۋىقات، ئاخبارات ئورۇنلىرىدىكى ئۇقۇمۇشلۇق زاتلاردىن 11 كىشىنى نازارەتچىلىككە تەكلىپ قىلىپ، ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزەتتى.

بۇ شىپاخانا دوختۇر سېبىستىرالارغا بولغان ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسىنى يۇقىرى كۆتۈردى. دوختۇر - سېبىستىرالار ئارىسىدا تىببىي ئەخلاق تەربىيىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىك روھ بىلەن كېسەل داۋالاشتىن ئىبارەت كەسىپ ئىستىلىنى تۇرغۇزۇشى ئۈچۈن تۇرتكە بولدى. خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشكە قارىتىپ، ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن، تۆت باسقۇچلۇق خىزمەت پىلانى تۈزۈپ، ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشكە دائىر ھۆججەت، بەلگىلىمەلەرنى تەشۋىق قىلىش، ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇش ئارقىلىق، دوختۇر - سېبىستىرالارغا بۇ خىزمەتنىڭ مۇھىملىقىنى تونۇتتى. دوختۇر- سېبىستىرا، دورىگەردىن تەركىب تاپقان يەتتە كىشىلىك ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، بۇ خىزمەتنى قاراتمىلقى بولغان ھالدا قانات يايدۇرۇلدى. كۆرۈلگەن مەسىلەلەرنى ۋاقتىدا مۇھاكىمە قىلىپ تۈزەتتى. ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى پاش قىلىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، تەشكىلىي تۈزۈم، مۇلازىملىق سۆپىتى، ئىقتىساد باشقۇرۇش، دۆلەت خىراجىتىنى باشقۇرۇش، ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ شەخسىي نەپ ئېلىش قاتارلىق ئالتە تۈر بويىچە ناتوغرا ئىستىللارنىڭ 55 تۈرلۈك ئىپادىسىنى تېپىپ چىقىپ ئۇنى ۋاقتىدا تۈزەتتى.

تەكلىپ قىلىنغان نازارەتچىلەر ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى قەتئىي چەكلەش ئۇچۇن، زور كۈچ سەرپ قىلىپ، ئىنتىزامسىزلىق قىلىش، ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ نەپ ئېلىش، خىزمەتتە مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلىش قاتارلىق قىلمىشلارنى سادىر قىلغانلارغا مەسلىسنىڭ ئېغىر - يېنىكلىكىگە قاراپ، ئالغان سوممىسىنىڭ بەش ھەسسىگە باراۋەر جەرىمانە قويۇش، مەسلىسى ئېغىر بولسا مەمۇرىي جەھەتتىن چارە كۆرۈش، مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلمىشى سادىر قىلغانلارنىڭ ئۇدا ئۈچ ئاي مۇكاپاتىنى توتۇپ قالغاندىن تاشقىرى مەمۇرىي جەھەتتىن چارە كۆرۈش، ئىزچىل تۈزەتمىگەنلەرنىڭ سالاھىيىتىنى ئېلىپ تاشلاش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ ئەمەلىيلەشتۈردى. بۇ يىل 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر توت قېتىم چوڭ يىغىن ئېچىپ، ئىنتىزامسىزلىق، مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلغان، ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ نەپ ئالغانلارغا 7586.20 يۆەن جەرىمانە قويدى.

شىپاخانا رەھبەرلىكى جەمئىيەتتىن تەكلىپ قىلىنغان نازارەتچىلەرنىڭ ئايدا بىر قېتىملىق باش قوشۇش يىغىنىنى قەرەللىك ئېچىپ، ئولار ئوتتۇرىغا قويغان پىكىر - تەكلىپلەرنى ئەستايىدىل قوبۇل قىلدى. 24 ئادەم (قېتىم) نىڭ پىكىر- تەكلىپلىرىدىن پايدىلىنىپ، خىزمەتتىكى ئاجىز ھالقىلارنى تۈزەتتى.

تۈزۈم مۇكەممەل، تەدبىر كۈچلۈك بولغانلىقتىن، بۇ ئورۇننىڭ ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتى ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشىپ، ھەر خىل مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلمىشلىرى كۆرۈنەرلىك ئازايدى. بۇنىڭ بىلەن دوختۇر - سېبىستىرالار ئارىسىدا كېسەللەرگە ئىللىق مۇئامىلە قىلىدىغان، كۆيۈنۈپ داۋالايدىغان ياخشى كەيپىيات بارلىققا كەلدى.

باي ناھىيىلىك سودا - سانائەت بانكىسى جەمئىيەتكە ئاشكارا ۋەدە بېرىپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋۇپىلى** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىلىك سودا - سانائەت بانكىسى يېقىندا جەمئىيەتكە توققۇز تۈر بويىچە مۇلازىملىق قىلىشقا ئۈچۈق - ئاشكارا ۋەدە بېرىپ، مۇئاملىدارلار ئىمتىھانىغا ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى. بۇ بانكا ۋەدە بەرگەن مۇلازىملىق تۈرلىرى تۆۋەندىكىچە:

1) پوكېي مۇلازىملىقىدا بىردەك مەدەنىيەتلىك سۆزلەرنى ئىشلىتىش.

2) مۇئاملىدارلار پوكەي ئالدىغا كەلگەندە، خىزمەتچى خادىملار ئورنىدىن تۇرۇپ كۈتۈۋېلىش، ئىش بېجىرىلىپ بولغاندىن كېيىن، قىزغىن ئۇزىتىپ قويۇش.

3) نەقچوت قىلىش تالونىنى، پېرېۋوت قەغىزىنى باستۇرۇپ قويماسلىقتا، قالايمىقان ھەق ئالماسلىقتا كاپالەتلىك قىلىش.

4) ئادەتتىكى كەسىپىي خىزمەتلەرنى بېجىرىش ۋاقتى بەش مىنۇتتىن ئېشىپ كەتمەسلىك. ئەگەر بىر مىنۇت ئېشىپ كەتسە، خادىملار ھەر بىر مىنۇت ئۈچۈن مۇئاملىدارغا بىر يۇەندىن نەق پۇل تۆلەپ بېرىش.

5) دۆلەتنىڭ ئۇسۇم سىياسىتى - پرىنسىپلىرىنى ئىجرا قىلىش ۋە ئۇسۇم ھېسابلاشتا خاتالىق كۆرۈلمەسلىككە كاپالەتلىك قىلىش.

6) كونىرىغان، يېرتىلىپ كەتكەن پۇللارنى ئالماشتۇرۇشقا تولۇق كاپالەتلىك قىلىش.

7) كەسىپىي خىزمەتنى بېجىرىشتە خاتالىق سادىر قىلماسلىق، بانكا سەۋەنلىكىدىن مۇئاملىدارلارنىڭ

بەرگەن پۇلنى خەجلەپ ئۆيدە ئولتۇرسا بولمامدۇ؟» دېگەندەك گەپلەرنى قىلىشتى. بۇ گەپلەر ئۇنى بۇ نىيەتتىن ھەرگىزمۇ ياندۇرالمىدى. ئۇ 1995 - يىلى 2 - ئايدىن باشلاپ دەسلەپكى قەدەمدە 45 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ، شورلۇقنى ئۆزلەشتۈرۈش ئىشىنى باشلىدى ھەمدە جەددىي تۆتۈش قىلىپ ئىككى ئايغا يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە 70 مو ئەتراپىدىكى شورلۇقنى ئۆزلەشتۈرۈپ، شۇ يىلى 30 مو يەرگە كېۋەز تېرىدى، ئون مو يەرگە ئۇرۇق كۆچەتى تىكتى. بىراق ئۇنىڭغا بۇ شورلۇقنى ئۆزگەرتىش ئۇنچىۋالا ئاسانغا چوڭمىدى. پەقەت 30 مو يەرگە تېرىغان كېۋەزنى سۇغىرىش ئۈچۈنلا 1500

* * * * * * * * * * * * * * *

شەھەر - بازار ئاھاللىرىگە تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەر ئاجرىتىپ بېرىش— شەھەر قۇرۇلۇش پلانىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى، خەلق تۇرمۇشىنىڭ ياخشىلىنىشىغا ئەگىشىپ، ئولتۇراق ئۆيگە بولغان ئېھتىياج بارغانسېرى ئاشماقتا ھەم تېرىلغۇ يەرلەرمۇ شۇنىڭغا ئەگىشىپ چقىم بولماقتا. گەرچە ھەر يىلى بوزيەر ئېچىش ئارقىلىق تېرىلغۇ يەر كۆپەيگەن بولسىمۇ، لېكىن بۇ يەرلەر كۆپەيگەن نوپۇس ۋە قۇرۇلۇشقا يەر ئىشلىتىش سەۋەبىدىن ئازىيىپ بارماقتا.

يەرنىڭ ئورنىنى ئىنسانلار تارىختىن بۇيان يارىتىپ ئۇنى ھەر قانداق بايلىق ۋە مۆجىزىلەرگە تەڭلەشتۈرگىلى بولمايدىغان بىردىنبىر بايلىق، تەشۋىقاتلاردا شىنجاڭنىڭ يېرى كەڭ، نوپۇسى ئاز دېيىلمۇاتقان بولسىمۇ، يەر قايتا يارىتىلى بولمايدىغان بىر خىل مەنبە ئىكەنلىكى ھەممىگە ئايان. شۇڭا يەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش، قۇرۇلۇشقا يەر ئاجرىتىش ئۆنكىلىنى قاتتىق ئىگىلەش تەدبىرلىرىنى يېنىمۇ كۆچەيتىشكە ۋە مۆكەممەللەشتۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ.

تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەرگە بولغان تەلەپنى قاندۇرۇش ۋە كونترول قىلىشنىڭ ئاساسلىق چارىسى يەرنى پلانلىق، ئاقىلانە ئىشلىتىش، ئۇنىڭدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش بولۇپ، بۇ ئىشنى ياخشى ئورۇنلاش ئۈچۈن ئالدى بىلەن ئاساسلىق قۇرۇلۇش ئورۇنلىرىنىڭ ئىشلىتىدىغان يەر مىقدارىنى ئاقىلانە پىلانلاپ، ئۇنىڭدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىشنى ئەستايىدىل ئويلىشىمىز كېرەك.

ئەمەلىيەتتە شىنجاڭنىڭ 1 مىليون 650 مىڭ كۇادرات كىلومېتر زېمىنىنىڭ كىشىلەر ھايات كەچۈرەلەيدىغان قىسمى ئاران تۆت پرسەنتنى ئىگىلەيدۇ. بەزى ناھىيىلەردە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 0.73 مو بولۇپ، بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى بەلگىلىگەن كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 0.78 مودىن كەم بولماسلىق، دېگەن ئۇلۇچەمگىمۇ يەتمەيدۇ. شۇڭا يەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش، قۇرۇلۇشقا يەر ئاجرىتىش ئۆنكىلىنى قاتتىق ئىگىلەش تەدبىرلىرىنى يەنمۇ كۆچەيتىشكە ۋە پىلانلىق، ئاقىلانە ئىشلىتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئىنتايىن زۆرۈر.

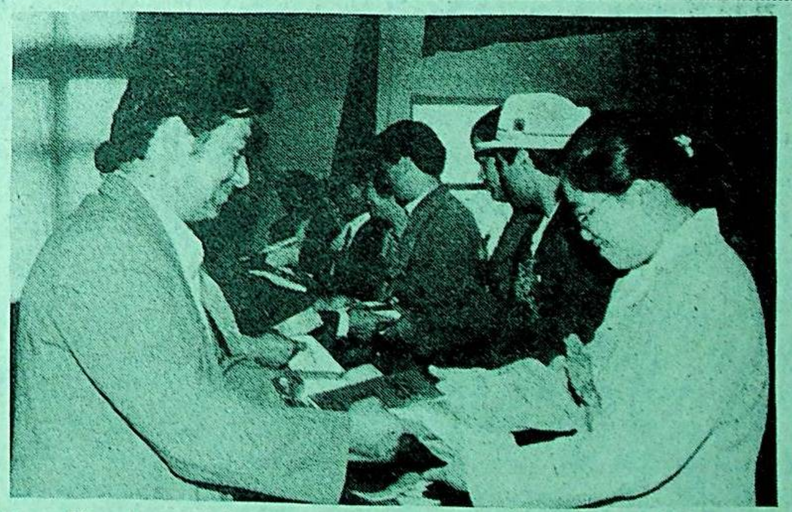

قەشقەر شەھەرلىك ماتاربا ئىدارىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ماتاربا سىنبىسىدا «ئۇچ تەربىيەلەش» پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى. يېقىندا ئۇلار شەھەر بويىچە چوڭ يېغىن ئېچىپ «باشقۇرۇش ئارقىلىق ئادەم تەربىيەلەش»، «ئوقۇتۇش ئارقىلىق ئادەم تەربىيەلەش»، «مۇلازىملىق ئارقىلىق ئادەم تەربىيەلەش»تىن ئىبارەت «ئۇچ تەربىيەلەش» خىزمىتىدىكى 74 نەپەر ئىلغار ماتاربىچىنى مۇكاپاتلىدى.

سۈرەتتە: ئىلغارلار مۇكاپاتلانماقتا. ئادىلجان ئابدۇقادىر فوتوسى

خەۋەرلىشىش سىم يولىدىكى سىمنى ئوغرىلىغان جىنايەتچىلەر تورغا چۈشتى

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئىلى ۋىلايەتلىك ئۆزۈن يوللۇق سىملىق تېلېگراف يوللاش ئىدارىسىنىڭ چىگسىخوزا - قورغاس بۆلۈكىدىكى خەلقئارالىق خەۋەرلىشىش سىم يولىدىكى سىم 15 قېتىم ئوغرىلانغان. بۇنىڭ ئىچىدە مىس سىم 13 مىڭ 100 مېتردىن كۆپرەك بولۇپ، كېلىپ چىققان بىۋاستە ئىقتىسادىي زىيان 56 مىڭ 700 يۇەندىن ئېشىپ كەتكەن.

قىزىل ئېغىز چازىسىدىكى ئامانلىق قوغداش ئىستانسىسىنىڭ ئەترىتى ئىز قوغلاپ جىددىي تەكشۈرۈش ئارقىلىق، خەۋەرلىشىش سىملىرىنى ئۇدا 15 قېتىم ئوغرىلىغان توپ جىنايەتچىنى قورغاستا قولغا چۈشۈردى. 10 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق ئۇزۇن يوللۇق سىملىق تېلېگراف يوللاش ئىدارىسى چ خ بۆلۈمىدىكى كادىر - ساقچىلار ۋە ئىلى ۋىلايەتلىك ئۇزۇن يوللۇق سىملىق تېلېگراف يوللاش ئىدارە رەھبەرلىكى بىرلىكتە ئەنزە پاش قىلىپ باش جىنايەتچىنى قولغا چۈشۈردى.

تۇردى ئۇلۇغ

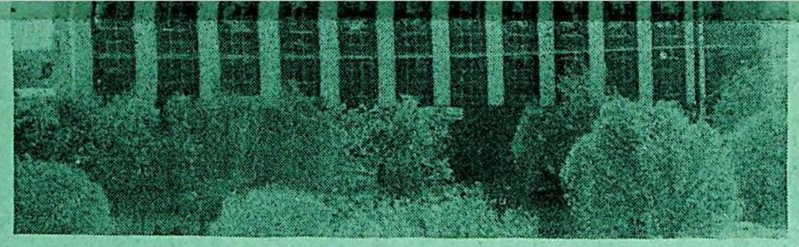

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىشلىرى جۇش ئۇرۇپ تەرەققىي قىلدى. ئىلگىرىكى بىرلا سىملىق رادىئو سىمسىز رادىئو، چاستوتىسى تىزگىنلىنىدىغان رادىئو، سىمسىز تېلېۋىزىيە ۋە سىملىق تېلېۋىزىيىگە تەرەققىي قىلىپ، سىملىق بىلەن سىمسىز بىرلەشتۈرۈلگەن رادىئو - تېلېۋىزىيە تورى شەكىللەندى. رادىئونىڭ ئوبلاست بويىچە ئومۇملىشىش نىسبىتى 70% كە، تېلېۋىزورنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى 75% كە يەتتى.

سۈرەتتە: ئاتوش شەھەرلىك سىملىق رادىئو ۋە سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ تارقىتىش بىناسى. ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل فوتوسى

شەھەر - بازار ئاھاللىرىگە تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەر بېرىشتە بىر تۇتاش پىلان بولۇشى كېرەك

تۇرسۇن ئابدۇقادىر

بىر تۇتاش ئاجرىتىش ھەم « يەر باشقۇرۇش قانۇنى»غا ئاساسەن، يەر ئىشلىتىشنى كونترول قىلىش، قانۇنسىز يەر ئىشلىتىشنى قەتئىي چەكلەش. شەھەر - بازار ئاھاللىرىگە تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەر ئاجرىتىشتا مۇنداق بىرقانچە تەرەپكە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك.

1. يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى شەھەر قۇرۇلۇشى ئىدارىسى بىلەن زىچ ھەمكارلىشىپ، شەھەر - بازار ئاھاللىرىنىڭ تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەر رايونىنى بىر تۇتاش پىلانلىشى لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندا قالايمىقان يەر ئىشلىتىشنىڭ ئالدى ئېلىنىپلا قالماي، شەھەر - بازار قۇرۇلۇش پىلانىنىڭ ياخشى يولغا قويۇلۇشىنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى، شۇنداقلا بەھۇدە زىياندىن ساقلانغىلى بولىدۇ.

2 . تېرىلغۇ يەرنىڭ كۆپلەپ چقىم بولۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، پىلان بويىچە بىر تۇتاش ئاجرىتىلغان يەرنىڭ باھاسىنى بازار دائىقۇاتقان يوشۇرۇن يەر باھاسىنىڭ 50 پىرسەنتىگە تۇغرا كەلگۈدەك دەرىجىدە تەگشەش، يەرنىڭ تاۋار قىممىتىنى ۋە ئىقتىسادىي قىممىتىنى ئاشۇرۇش لازىم.

شەھەر - بازار ئاھاللىرىنىڭ ھۆكۈمەت تەستىقلىغاندىن كېيىنكى تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەرنىڭ باھاسى يوشۇرۇن يەر باھاسىدىن خېلىلا تۆۋەن بولغاچقا، يەر ئېھتىياجىنى قاندۇرالمايۋاتىدۇ. يەرنىڭ باھاسى تۆۋەن بولغاچقا، ئۇي سېلىش زۆرۈرىيىتى بولمىغان كىشىلەرمۇ ئۆيلۈك يەر تەلەپ قىلىپ، يەر ئېلىپ قويۇپ، «ئاپتاپقا سالماقتا». شۇڭا تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەرنىڭ باھاسىنى تەدرىجىي ھالدا بازارغا يۆزلەندۈرۈپ، يەرنىڭ تاۋارلىق قىممىتىنى ھەقىقىي نامايان قىلغاندا، يەرنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى زور دەرىجىدە ئۆستۈرۈپلا قالماي، تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەرگە بولغان تەلەپنى پەسەيتىپ، تېرىلغۇ يەرنىڭ كۆپلەپ چقىم بولۇپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

3 . شەھەر - بازار ئاھاللىرىگە تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەر بەرگەندە، پىلان بويىچە بىر تۇتاش ئاجرىتىلغان تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەرنىڭ ئورنى ۋە يوللىرىنى لايىھىلىگەندىن كېيىن، قانۇنغا ئاساسەن، ئۆيلۈك يەر بېرىشكە تەستىقلانغان كىشىلەرنى بىرلا ۋاقىتتا چاقىرىپ، يەر ئۈستىگە ئېلىپ چقىپ، قاتناش، توك، سۇغا ئېلىك بولۇش - بولماسلىق شارائىتىغا قاراپ، شۇ بىر ئائىلىگە بېرىدىغان بىر پارچە يەرنىڭ باھاسىنى بىر - بىرىدىن پەرقلەندۈرۈپ بېرىش كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندا شارائىتى ئېلىك يەر بىلەن شارائىتى ئەپسىز يەرنىڭ باھاسىنى روشەن پەرقلەندۈرۈپ، قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىپ، ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىپ، ئىجتىمائىي ئادىللىقنى كاپالەتلەندۈرگىلى، يەر باشقۇرۇش تارمىقىنىڭ خىزمەتتىكى ئاشكارلىق دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈپ، ئامما نازارىتىنى قوبۇل قىلغىلى ھەم مالىيە مەنبەسىنى كۆپەيتكىلى بولىدۇ.

4 .شەھەر - بازار ئاھاللىرىگە بېرىدىغان تۇرالغۇ ئۆيلۈك يەرنى پلان بويىچە بىر تۇتاش ئاجرىتىلغاندا، يەر پۇلىنى يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى بىر تۇتاش ئېلىپ، يەرگە ئىگىدارچىلىق قىلغان كوللېكتىپقا بىر تۇتاش قايتۇرىدۇ. بۇنداق بولغاندا يەرگە ئىگىدارچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن يەر ئىشلەتكۈچىلەر بىۋاستە ئۇچراشماي، يەر ئىشلىتىشتىكى ھالقىلار ئازىيىپ يەرگە ھەقىقىي ئېھتىياجلىق بولغانلارنىڭ ماڭىدىغان يولىنى قىسقارتىپ، قانۇنسىز يەر ئىشلىتىش قىلمىشلىرىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. چۈنكى گۇۋاھنامە رەسمىيەتلىرىنى ېجبرگەندە ناھىيىنىڭ تەستىقىدىن باشقا يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىگە تاپشۇرغان يەر پۇلىنىڭ تالونىنى ئېسىپات قىلىنىدۇ. يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ تالونىنى چقىرالمىغانلارنىڭ، يەرنىڭ كېلىش مەنبەسى سۈرۈشتە قىلىنىپ، قانۇنسىز يەر تەستىقلىغان رەھبەر ۋە يەر بەرگەن ئورۇن جاۋابكارلىققا تارتىلىدۇ. بۇ يەر باشقۇرۇش ئورۇنلىرىنىڭ فونكسىيەسىنى ئىخمۇ كۆچەيتىشكە پايدىلىق.

5 .يەرنى پلان بويىچە بىر تۇتاش ئاجرىتىلغاندا، يوشۇرۇن يەر سودىسىغا زەربە بەرگىلى، ئارىلىقتىكى مەبلەغنىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى ھەم مالىيە مەنبەسىنى كۆچەيتكىلى بولىدۇ.

6 .يەرنى پلان بويىچە بىر تۇتاش ئاجرىتىلغاندا، بىر قىسىم چوڭ - كىچىك ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئۆز ئالدىغا يەر تەستىقلايدىغان، قانۇننى كۆزگە ئىلمايدىغان ئەھۋالنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

7 .يەرنى پلان بويىچە بىر تۇتاش ئاجرىتىلغاندا، شەھەر - بازار ئەتراپىدىكى يېزا، كەنتلەرنىڭ بېسىمىنى زور دەرىجىدە ئازايتقىلى بولىدۇ. يەر ئاجرىتىشتا شەھەر - بازار ئەتراپىدىكى يېزا، كەنتلەرگىلا ئېسىلمۇالماي، شەھەر - بازارغا يېراقراق بولغان، شەھەر - بازارغا چېگرىلانمايدىغان يېزا، كەنتلەردىن يەر ئاجرىتىپ، ئاجرىتىلغان يەرنى سودىسى قىلىپ، شەھەر - بازار ئەتراپىغا ئەكىلىپ، يەرنىڭ ئونتۇرىسىدىكى پەرق پۇلنى ئاخىرىدا پېرى ئاجرىلغان يېزا، كەنتكە بەرگەندە مەسلىنى بىرقەدەر ئوگۈشۇلۇق ھەل قىلغىلى بولىدۇ. بۇنىڭدا بىر نۆۋەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىش زۆرۈر. يەر ئاجرىتىش ھۆكۈمەت ھەرىكىتى بولۇپ، مەجبۇرلاش خاراكتېرىگە ئىگە. يەر ئاجرىتىش ھۆكۈمەت ھەرىكىتى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇ قانۇنىي كاپالەتكە ئىگە. شۇڭا بۇ ھەرىكەتكە تۇسقۇنلۇق قىلىشقا ياكى ئارقىغا سۈرۈشكە بولمايدۇ.

غۇلجا ناھىيە ئونيار يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى يۈيجۇن دائىم كەنت - مەھەللىلەرگە بېرىپ، ئاممىنىڭ ئىنكاس- تەلەپلىرىنى ئاڭلاپ، ھەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، ئاممىنىڭ ياخشى باھاسىغا ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئۇ (ئوڭدا) دېھقانلارنىڭ يەر ماجىراسىنى ھەل قىلماقتا. ئابدۇۋۇھەلى ئەخمىدى فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق 5- قېتىملىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيە خىزمىتى يىغىندا سۆزلەنگەن سۆز

(بېشى 1 - بەتتە)

ئۇچىنچى، 3-بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىنى ياخشى قانات يايدۇرۇش ئاپتونوم رايونىمزدا سوتسىيالستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىشنىڭ ئېھتىياجى. سوتسىيالستىك بازار ئىگىلىكنىڭ تەرەققىياتى قانۇننىڭ بەرپا قىلىنىشى، مۇكەممەللىشىشنى تەلەپ قىلىدۇ. دۇنياغا نەزەر سالىدىغان بولساق، بازار ئىگىلىكىدە مۇۋەپپەقىيەت قازانغان دۆلەتلەرنىڭ ھەممىسى مۇكەممەل، ياخشى بازار ئىگىلىكى قانۇن سىستېمىسىنى كاپالەت قىلغان. بىر قەدەر پىشقان بازار ئىگىلىكى مۇقەررەر ھالدا بىر قەدەر مۇكەممەللەشكەن قانۇن-تۈزۈمنىڭ بولۇشىنى تەلەپ قىلىدۇ. بازار ئىگىلىكى پائالىيىتىنىڭ نورمال ئېلىپ بېرىلىشى شۇنىڭدەك ئىشلەپچىقىرىش، ئالماشتۇرۇش، تەقسىمات، ئىستېمال قاتارلىق ھالقىلارنىڭ ھەممىسى قانۇننىڭ يېتەكلىشى ۋە قېلىپلاشتۇرۇشىدىن ئايرىلالمايدۇ، خەلقئارا ئىقتىسادىي بېرىش-كېلىشلەردىمۇ، خەلقئارادىكى ئادەتلەنگەن قائىدە-يوسۇن ۋە دۆلەتلەر ئارا تۈزۈلگەن قائىدە-پرىنسىپ بويىچە ئىش قىلىشقا، خەلقئارادا ئېتىراپ قىلىنغان مىزان بويىچە ئىش قىلىشقا توغرا كېلىدۇ، بۇنىڭدىن كېيىنكى بەش يىلدا ئاپتونوم رايونىمزدا ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىقتىسادنىڭ ئېچىلىش دەرىجىسى تېخىمۇ كېڭىيىدۇ، بايلىق ئۇستۇنلۇكىنى تاۋار ئۇستۇنلۇكىگە ئايلاندۇرۇش ستراتېگىيىسى يولغا قويۇلىدۇ، دۆلەت دەرىجىلىك پاختىچىلىق بازىسى، تاۋار ئاشلىق بازىسى، چارۋىچىلىق بازىسى ۋە ئۇنىۋېرسال، زامانىۋىلاشقان خميىە سانائىتى بازىسى بەرپا قىلىنىدۇ، ئاپتونوم رايونىمزنىڭ ئىقتىسادىنى زور دەرىجىدە تەرەققىي قىلدۇرۇش قانۇنچىلىق سىستېمىسىنى ئۆزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈش ۋە ياخشىلاشقا جىددىي موھتاج. ئاپتونوم رايونىمزنىڭ 9-بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010-يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانغا يېتىش ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار، ئىقتىساد باشقۇرغۇچىلار، كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلار ۋە ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىنىڭ قانۇن ئېڭى، قانۇنچىلىق قارىشىنىڭ ئۆسۈشىگە ناھايىتى زور دەرىجىدە باغلىق. بىز قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىنى داۋاملىق چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق، ھەر مىللەت پۇقرالرنىڭ قانۇنچىلىق قارىشى ۋە قانۇن ئېڭىنى ئۆستۈرۈپ، سوتسىيالستىك بازار ئىگىلىكى بەرپا قىلىش سۈرئىتىنى تېزلىتىشىمىز كېرەك.

تۆتىنچى، 3-بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىنى ياخشى قانات يايدۇرۇش پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 7-نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ روھىنى داۋاملىق چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشنىڭ مۇھىم كاپالىتى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشقا دائىر مۇھىم يولىورۇقى شىنجاڭنى ئۆزاقمۇددەتلىك مۇقىم قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى پروگراما خاراكتېرلىك ھۆججەت. ئۇ شىنجاڭنىڭ ئۆزاقمۇددەتلىك تىنچ - ئامان بولۇشىغا مۇناسىۋەتلىك. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش توغرىسىدىكى مۇھىم يولىورۇقىنى چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەملىيلەشتۈرۈشنى 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىنى يەنمۇ چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش ئاساسىدا، بايرىقىمىز روشەن ھالدا مىللىي

9-بەش يىللىق ئىقتىسادىي تەرەققىيات نىشانى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، 9-بەش يىللىق تەرەققىيات ئومۇمىي پىلانىنى چۆرىدىگەن ھالدا 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ نىشانى ۋە پىلان لايىھىسىنى بېكىتىپ، مۇشۇ ئاساستا يىللىق خىزمەت پىلانىنى تۈزۈپ چىقىش لازىم. مەن بۇ يەردە شۇنى ئالاھىدە تەكىتلەپ قويايكى، پىلاننىڭ نوپۇزى بولۇشى، مۇقىم بولۇشى ۋە ئۈنۈملۈك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، جايلار، تارماقلارنىڭ پىلانى تۈزۈپ چىقىلغاندىن كېيىن، يەرلىك پارتكوملار ۋە خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى ئايرىم-ئايرىم ھالدا مۇناسىپ قارار چىقىرىپ، پارتكومنىڭ قارارى بولۇش، خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ قارارى بولۇش، تارماقلارنىڭ ئومۇمىي پىلانى بولۇشنى تېرىشچ ئىشقا ئاشۇرۇشى لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى تېخىمۇ ئىمكىنى، تېخىمۇ ئەملىي ۋە كاپالەتكە ئىگە قىلغىلى بولىدۇ.

ئۇچىنچى، قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىنى قانۇنچىلىق ئەملىيىتى بىلەن ئورگانىك بىرلەشتۈرۈپ، تۈرلۈك ئىشلارنىڭ قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. 3- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنى تەشەببۇس قىلغان، ئېلىمىزنىڭ دېموكراتىيە ۋەقانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى يېڭى تارىخىي مەزگىلگە قەدەم قويغان ئەھۋالدا ئېلىپ بېرىلدى. دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، سوتسىيالستىك قانۇنچىلىق دۆلتى قۇرۇش سۈرئىتىنى تېرىشچ تېزلىتىش 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ ئومۇمىي نىشانى. قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىنى قانۇنچىلىق ئەملىيىتى بىلەن ئورگانىك بىرلەشتۈرۈش 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پائالىيىتىنىڭ گەۋدىلىك ئالاھىدىلىكى، بىز شىنجاڭنىڭ ئەملىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، ئۆگىنىش بىلەن ئىشلىتىشنى بىرلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئاپتونوم رايوننىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىنى كۆرگىلى، تۇنجىلى بولمىدىغان، قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشتا مول مېۋە بېرىدىغان قىلىشىمىز لازىم.

تۈرلۈك ئىشلارنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشتا مۇھىم نۇقتىنى ئاساسىي قاتلامغا قارىتىش لازىم. بۇنىڭدىن كېيىن، قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنى ئاساسىي قاتلامغا يۆزلەندۈرۈپ، كەنتمۇ كەنت، كارخانىمۇ كارخانا، مەھەللىمۇ مەھەللە تۇتۇشىمىز، تۇنجاندىمۇ ئاخىرغىچە تۇتۇپ، نەتىجە ھاسىل قىلىشىمىز لازىم. 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانى مەزگىلىدە جايلار، تارماقلار قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش بويىچە بىر تۈركۈم ئىلغار كەنت، ئىلغار زاۋۇت، ئىلغار مەھەللىلەرنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈپ، بۇ ئارقىلىق قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنىڭ ئومۇمىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسى خىزمىتىنىڭ چوڭقۇر تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم. قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشتا قىزغىن نۇقتا، قىيىن نۇقتا مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىشقىمۇ ئەھمىيەت بېرىش لازىم، مەسىلىلەردىن

پروگراممىلارنى ياخشى ئىشلەپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقاتىنى يېڭى بىر باسقۇچقا كۆتۈرۈپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنىڭ ئورۇندىلىشىنى كۆچلۈك جامائەت پىكرى بىلەن قوللىشى ۋە توغرا جامائەت پىكرى بىلەن يېتەكلىشى لازىم.

3. 3- بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيسىگە بولغان تەشكىلىي رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىش لازىم

قانۇنچىلىق تەشۋىقاتى خىزمىتىگە بولغان تەشكىلىي رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش- سوتسىيالستىك قانۇنچىلىق دۆلتى قۇرۇش كۆرىمى نىشانىغا يېتىشنىڭ ئوبيېكتىپ تەلىپى. 1- ۋە 2-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ ئەملىيىتى شۇنى ئىسپاتلىدىكى، قايسى جايدا پارتىيە تەشكىلاتىنىڭ قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكى كۈچلۈك بولسا، شۇ جايدا قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى جۇشقۇن ھاياتىي كۈچكە تولۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى؛ قايسى جايدا رەھبەرلىك ئاجىز بولسا، شۇ جايدا خىزمەت ئۈنۈمسىز بولۇپ، رەسمىيەتچىلىك قىلىندى. 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ ۋەزىپىسى ئېغىر، قىيىنلىق دەرىجىسى چوڭ، تەلىپى يۇقىرى، شۇڭا رەھبەرلىكنى چوقۇم يەنمۇ كۈچەيتىش لازىم.

بىرىنچى، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە يۇكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، بۇ خىزمەتنى كۈچ سەرپ قىلىپ ياخشى تەشكىللىش ۋە قانات يايدۇرۇشى لازىم. نۆۋەتتە 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئومۇمىيۈزلۈك باشلىنىش باسقۇچىدا تۇرماقتا، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى بۇ خىزمەتكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى، ئۇنى قوللىشى ۋە ياخشى تۇتۇشى لازىم.1) كادىرلار ۋە ئاممىنى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق نەزەريىسىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۇنى ھەقىقىي تۇرمۇدە ئاپتونوم رايونىمزنىڭ دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلدىغان نەزەريە ئاساسى قىلىشىمىز ھەم ئۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمزدىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئىدىيىسىنى قورالاندۇرۇشىمىز لازىم. بۇ يۇتۇن مەملىكەت شۇنداقلا ئاپتونوم رايونىمزنىڭ 3- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى. 2) فۇنكسىيىسى ئېنىق، ئايلىنىشى ئۇنۇملۇك بولغان قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئاپپاراتلىرىنى تېزدىن بەرپا قىلىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم.ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر قانۇنچىلىق قوشۇننىنىڭ قۇرۇلۇشىغا يۇكسەك ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. سىياسىي جەھەتتە كۆچلۈك، ئەخلاقى ياخشى ھەم كەسپىنى بىلىدىغان يولداشلارنى ھەر دەرىجىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئاپپاراتلىرىغا تېزرەك تولۇقلاپ كىرگۈزۈپ، ئاپتونوم رايوننىڭ قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش قوشۇنى جۇملىدىن قانۇن ئىجراسىغا نازارەتچىلىك قىلىش قوشۇننىنى تەدرىجىي زورايتىش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش

قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن ئوبدان قانات يايدۇرۇپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنى ئوبدان ئەملىيلەشتۈرۈپلا قالماستىن، يەنە باشلامچىلىق بىلەن قانۇننى ئۆگىنىپ، قانۇندىن پايدىلىنىپ، قانۇن بويىچە ئىش بېجىرىش ئالگىلقلىقى ۋە ئىقتىدارىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك. قانۇننى بىلمىگەن كادىر لايىقەتلىك كادىر ئەمەس. 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنىڭ تەلىپى بويىچە، كادىرلار، ياشلار- ئۆسمۈرلەر ۋە قانۇننى ئىجرا قىلغۇچىلار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيسىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىنىدۇ. ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنى بولۇپمۇ ناھىيە، باشقارما دەرىجىلىكتىن يۇقىرى رەھبىرىي كادىرلار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيسىدىكى مۇھىم نۇقتا ئىچىدىكى مۇھىم نۇقتا. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە مەكتەپلىرى، كادىرلار مەكتەپلىرىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قانۇن ئۆگىنىش سالمىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلىش ئاپپاراتلىرى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئىشلىرى كۆپ، مەخسۇس تولتۇرۇپ ئۆگىنىش قىلىشى تەس بولۇشتەك ئەملىي ئەھۋالنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۇلارنى مەلۇم ۋاقىت خىزمەتتىن ئايرىلىپ، مۇقىم تولتۇرۇپ ئۆگىنىش، ئۇنۇم ھاسىل قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش بويىچە خىزمەتتىن ئايرىلىپ ئۆگىنىدىغان كۆرسلارنى ئاچسا بولىدۇ. رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قانۇن بىلىملىرى ئۆگىنىشىنى تۈزۈملەشتۈرۈش، قېلىپلاشتۇرۇش ئۈچۈن، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قانۇن ئۆگىنىش تۈزۈمىنى ئورنىتىپ، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قانۇننى ئۆگىنىش، قانۇننى بىلىش، قانۇندىن پايدىلىنىش ۋە قانۇنغا رىئايە قىلىش سەۋىيىسىنى كادىرلارنى سىناپ تەكشۈرۈش ۋە ئۆستۈرۈش بىلەن بىرلەشتۈرۈشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار قانۇننى ئۆگىنىش، قانۇندىن پايدىلىنىش ۋە قانۇنغا رىئايە قىلىشنى سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش يۇكسەكلىكىگە كۆتۈرۈپ تونۇشى ۋە ئۇنىڭغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىشى كېرەك. ھوقۇق بىلەن قانۇننىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا تونۇپ، ئادەم ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ئىدىيىسىنىڭ ئاسارىتىنى ئاڭلىق ھالدا ئۇقتۇرۇپ، كەسىپ ئەخلاقىغا ئاڭلىق رىئايە قىلىپ، پاك- دىيانەتلىك بولۇپ، ھوقۇقنى قانۇن بويىچە تۇتۇپ ۋە ئىشلىتىپ، خەلق ئامما‌سى ئۈچۈن ياخشى ئۇلۇغ بولۇپ، جان-دىلى بىلەن ھەر مىللەت خەلقى ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى كېرەك.

ئۇچىنچى، ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە خەلق ھۆكۈمەتلىرى بۇتكۈل جەمئىيەتنى قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە كۈچ-ئۇل بۆلۈش، مەدەت بېرىش ۋە قاتنىشىشقا تەشكىللەپ ۋە يېتەكلەپ، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى تەڭ تۇتۇپ، ئورتاق باشقۇرۇش يېڭى ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈرۈشى كېرەك. 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئومۇمىي خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش، 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنى يولغا قويۇش بىر تۈرلۈك ئىجتىمائىي سىستېما قۇرۇلۇشى. ئۇ بىر رايون ياكى بىر تارماقنىڭلا خىزمىتى بولۇپ قالماستىن، بۇتكۈل جەمئىيەتنىڭ

بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسىنى يەنمۇ چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش ئاساسىدا، بايرىقىمىز روشەن هالدا مىللىي بۆلۈنچىلىككە قارشى تۇرۇپ، قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرنى قەتئىي چەكلەپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى يەنمۇ كۈچەيتىپ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قەتئىي قوغداپ، خەلقئارادىكى دۈشمەن كۈچلەرنىڭ «غەربلەشتۈرۈش»، «پارچلاش» سۈيىقەستىگە قارشى تۇرۇپ ۋە تاقابىل تۇرۇپ، سوتسىيالىزمنىڭ بازىسىنى ئۇزلۇكسىز مۇستەھكەملەپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرى ئۈچۈن ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتىشىمىز كېرەك.

2. 3- بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسىنىڭ ۋەزىپىلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك

ھازىر 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى، نىشانى، ۋەزىپىسى، ئوبيېكتى، تەلىپى، ئۇسۇلى، قەدەم-باسقۇچلىرى ۋە كاپالەت تەدبىرلىرى ئايدىڭلىشىپ بولدى. ئەمدى گەپ ئەمەلىيلەشتۈرۈش خىزمىتىنى قانداق تۇتۇشتا قالدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە كادىرلار زىممىسىدىكى مەسئۇلىيەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، يۇكسەك تارىخىي مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى ۋە دەۋر تەخىرسىزلىك تۇيغۇسى بىلەن قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسىنى ئاڭلىق ھالدا مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، قاتتىق ۋەزىپە قاتاردا چىڭ، ياخشى تۇتۇپ ئۇنۇم ھاسىل قىلىشى كېرەك.

بىرىنچى، 3-بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسى پارتىيىنىڭ 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6-ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش بىلەن بىرلەشتۈرۈش كېرەك. قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش ئۈچۈن چوقۇم مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت چوڭ تېما ئاستىغا قويۇپ، بىر تۇتاش ئويلاش ۋە ئورۇنلاشتۇرۇش لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە تەلىپىگىمۇ تەڭ ئېتىبار بېرىش لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى توغرا يۆنىلىش بويىچە ساغلام راۋاجلىنىپ، تېخىمۇ ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشەلەيدۇ.

ئىككىنچى، ھەرىكەز ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، جايلار ۋە تارماقلارنىڭ 3-بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسىگە دائىر خىزمەت پىلانىنى تېزدىن تۈزۈپ چىقىش لازىم. يېقىندا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى تەستىقلاپ تارقاتتى. مېنىڭچە بۇ پىلان ئەمەلىيەتكە بىر قەدەر ئۈيغۇن كېلىدىغان، مەشغۇلاتچانلىقى بىر قەدەر كۈچلۈك پىلان. جايلار، تارماقلار بۇنى ئەستايىدىل يولغا قويۇشى لازىم. ئىلايەت، ئوبلاست، شەھەر، ناھىيە، يېزىلار ۋە ئاپتونوم رايونغا قاراشلىق ئورگانلار بۇ پىلاندىكى تەلەپلەر بويىچە ئۆزلىرىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، جايلارنىڭ ۋە كەسىپ، تارماقلارنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئىگە ئومۇمىي پىلاننىي ئىمكان قەدەر تېز تۈزۈپ چىقىشى لازىم. ھەر دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىدا ئوخشىمىغان ئوبيېكتىپلارنى پەرقلەندۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىلىشى، تەربىيە قاتلىمى ئىلمىي ئۇسۇلدا ئايرىلىشى، ئۆگىنىش مەزمۇنى جەھەتتە ھەرقايىسىنىڭ ئۆزىگە خاس مايىللىقى بولۇشى لازىم؛

شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىراجىتىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىگىمۇ كاپالەتلىك قىلىش لازىم، خىراجەت ئەمەلىيلەشمىسلىك سەۋەبىدىن قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشىغا تەسىر يەتكۈزۈشكە ھەرگىز بولمايدۇ. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر پارتىيە كومىتېتىنىڭ تەشۋىقات تارماقلىرى ۋە ئەدلىيە تارماقلىرىنىڭ خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن قوللاپ، ئۇلارنىڭ فۇنكسىيىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشى كېرەك. بۇ ئىككى تارماق قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسى خىزمىتىگە مەسئۇل ئورگان بولۇش سۈپىتى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە ئاكتىپ، تەشەببۇسكار ھالدا ئەقىل كۆرسىتىپ، تەكلىپ بېرىپ، ياخشى مەسلىھەتچى بولۇشى، ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنى يولغا قويۇش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈش خىزمىتىگە ئوبدان رەھبەرلىك قىلىشىغا ھەمكارلىشىشى كېرەك.

ئىككىنچى، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار باشلامچىلىق بىلەن قانۇننى ئۆگىنىپ، قانۇنغا رىئايە قىلىپ، قانۇندىن پايدىلىنىپ، ھەر مىللەت خەلقىگە باشلامچى بولۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە يۇكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ياكى بىر تارماقنىلا خىزمىتى بولۇپ قالماستىن، پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ سىياسىي تۇرمۇش، ئىقتىسادىي تۇرمۇش ۋە مەدەنىيەت تۇرمۇشى قاتارلىق جەھەتلەرگە ۋە ھالقىلارغا چېتىلىدىغان ئومۇملۇق خاراكتېرلىدىكى خىزمەت، پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ ئورتاق مەسئۇلىيىتى، شۇڭا تەشكىلاتلار، تارماقلار، ئۈيۇشمىلار ۋە خەلق ئاممىسى ئۆزئارا ماسلاشقان، بېقىندىن ھەمكارلاشقاندىلا، ئەمەلىي ئونۇم ھاسىل قىلغىلى بولىدۇ. جايلار پارتكوملارنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىدە بىر تۇتاش تەدبىر بەلگىلەش، بىر تۇتاش قوماندانلىق قىلىش، قەدەم-باسقۇچنى بىرلىككە كەلتۈرۈش، تەڭ تۆتۈپ ئورتاق باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى، سىياسىي كېڭەشلەرنىڭ 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنى يولغا قويۇشتىكى نازارەتچىلىك فۇنكسىيىسىگە ھۆرمەت قىلىش ۋە ئۇنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، ئايالlار بىرلەشمىسى، كومموئىستىك ياشلار ئىتتىپاقى ۋە پەن-تېخنىكا جەمئىيىتى قاتارلىق ئامموئى تەشكىلاتلارنىڭ 3-بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى داۋامىدىكى رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك. ساھەلەر، كەسىپلەر ۋە تارماقلار قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

شىنجاڭ بويىچە 2 - نۆۋەتلىك كۆچۈرۈپ يېزىلغان ھۆسن خەتلەر كۆرگەزمىسگە ئەسەر قوبۇل قىلىش ئېلانى

جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئەنئەنىۋى مەدەنىيىتىنى جارى قىلدۇرۇش، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خەتتاتلىق سەنئىتىنى گۈللەندۈرۈش، ئۇختىساسلىق خادىملارنى تەربىيىلەش ۋە بايقاش، ئېسىل ئەسەرلەرنى كۆپلەپ يارىتىش، شۇنداقلا ھۆسن خەت ھەۋەسكارلىرىنى ئەنئەنىۋى خەتتاتلىق يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، توغرا يول بىلەن نۇسخىلارنى ئەينەن ئۆگىنىشكە يېتەكلەش مەقسىتىدە ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتى، «شىنجاڭ گېزىتى»ئىدارىسى، «ئۇرۇمچى كەچلىك گېزىتى»ئىدارىسى، ئۇرۇمچى داۋان يېزىسى ئۆي - زېمىن تەرەققىيات شىركىتى بىرلىكتە «شىنجاڭ بويىچە 2 - نۆۋەتلىك كۆچۈرۈپ يېزىلغان ھۆسن خەتلەر كۆرگەزمىسى»ئۇيۇشتۇرماقچى، بۇ كۆرگەزمە بۇ يىل 12 - ئايدا ئۇرۇمچىدە ئۆتكۈزۈلىدۇ. بارلىق خەتتات ۋە ھەۋەسكارلارنىڭ پۈرسەتنى چىڭ تۇتۇپ ئەسەر قاتناشتۇرۇشىنى؛ ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيىلىك خەتتاتلار جەمئىيەتلىرىنىڭ تەشكىللىك ئاساستا كوللېكتىپ ئەسەر قاتناشتۇرۇشىنى قارشى ئالمىز.

بۇ كۆرگەزمىدە 200 پارچە ئەسەر كۆرگەزمە قىلىنىدۇ ھەم باھالاپ مۇكاپاتلىنىدۇ؛

بۇنىڭ ئىچىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئۈچ ئەسەر، ھەر بىرىگە 500 يۈەن؛ 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا بەش ئەسەر، ھەر بىرىگە 300 يۈەن؛ 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئون ئەسەر، ھەر بىرىگە 100 يۈەن بېرىلىدۇ، يەنە كۆرگەزمىگە قاتناشقان ھەر 100 ئەسەردىن ئونىغا مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى سۈپىتىدە خاتىرە بۇيۇمى بېرىلىدۇ. ئەسىرى مۇكاپاتلىنىش ھەۋەسكارلارنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزالىقىغا قوبۇل قىلىنىشىنىڭ بىر شەرتى قىلىنىدۇ. مۇكاپاتلانغانلارغىڭ ئىسىملىكى «شىنجاڭ گېزىتى»، «ئۇرۇمچى كەچلىك گېزىتى»دە ئېلان قىلىنىدۇ. كۆرگەزمىگە تاللانغان ئەسەر ئاپتورلىرىغا گۇۋاھنامە بېرىلىدۇ.

1. ئەسەر تەلىپى: ئەسەرلەر پۈتۈنلەي كلاسسىك كىتابلاردىن ياكى «ئۇيغۇر خەتتاتلىق قوللانمىسى»دىن ئۆز ئەينى كۆچۈرۈپ يېزىلغان بولۇشى شەرت، ھۆسن خەت نۇسخىلىرى: تۆز خەت، روقئى، نەسخى، تەلىق، سۇلۇس، رەيھانى، ئىجازەت نۇسخىلىرى بىلەن چەكلىنىدۇ. ئەسەر «شىنجاڭ گېزىتى»نىڭ ئىككى بېتى چوڭلۇقىدىكى قەغەزگە يېزىلسا بولىدۇ، ھەر بىر كىشى بىر پارچىدىن ئۈچ پارچىغىچە ئەسەر قاتناشتۇرۇشقا بولىدۇ. ئەسەر ئەۋەتكەندە كۆچۈرۈلگەن ئەسەرنىڭ سىن نۇسخىسىنى ھەم بىر - ئىككى بەت ھۆسن خەت كۆچۈرۈپ ئۆگىنىش تەسراتىنى بىرگە ئەۋەتىش كېرەك.

2. ئەسەر قوبۇل قىلىش ۋاقتى ھازىردىن باشلاپ 1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 1 - كۈنىگىچە بولىدۇ (پوچتا تامغىسى ئاساس قىلىنىدۇ).

3. ئەسەر قوبۇل قىلىش ئورنى: ئۇرۇمچى شەھىرى جەنۇبىي «دوستلۇق» يولى 22 - نومۇر، ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتى.

پوچتا نومۇرى: 830000. تېلېفون نومۇرى: 4514539.

4. ئەسەر ئەۋەتكەندە، ئەسەرنىڭ كەينى سول بۇرجىكىگە قېرىنداش قەلەم بىلەن ئىسىم فامىلىسى، يېشى، مىللىتى ھەم تەپسىلىي ئادرېسى، پوچتا نومۇرى يېزىلىشى كېرەك. كونۇبىرتنىڭ ئۈستىگە «كۆچۈرۈلگەن ھۆسن خەت كۆرگەزمىسى»گە دېگەن خەت يېزىلىشى كېرەك.

5. بۇ كۆرگەزمىنىڭ ئەسەرلىرىنى ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتىنىڭ ئىجادىيەت، باھالاش كومىتېتى باھالاپ بېكىتىدۇ.

ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتى

«شىنجاڭ گېزىتى»ئىدارىسى

«ئۇرۇمچى كەچلىك گېزىتى»ئىدارىسى

ئۇرۇمچى ناھىيىسى داۋان يېزىسى ئۆي - زېمىن تەرەققىيات شىركىتى

ئالاقىلەشكۈچى: ئابلىمىت، گوچىنسىك

تېلېفون نومۇرى: 4871543، 4870700

خوتەننىڭ قەدىمكى ئويمىچىلىق سەنئىتى

توختىنياز تۇرسۇن

خوتەن دۇنياغا مەشھۇر قاشتېشى ماكانى شۇنداقلا ئويمىچىلىق سەنئىتىنى ئەڭ بۇرۇن تەرەققىي قىلدۇرغان جايلارنىڭ بىرى.

ئېلىمىزنىڭ قەدىمكى تارىخىي كىتابلىرىدىكى يازما مەلۇماتلار ۋە يېقىنقى يىللاردىكى ئارخېئولوگىيىلىك تەكشۈرۈشلەردە قولغا كەلگەن ماددىي بۇيۇملارغا ئاساسلانغاندا، خوتەننىڭ ئويمىچىلىق سەنئىتىنىڭ ئۇزاق تارىخقا ئىگە ئىكەنلىكىنى ۋە بۇ قول ھۈنەرۋەنچىلىكىنىڭ خوتەن ئۇيغۇرلىرىنىڭ تۇرمۇشىدا خېلى بۇرۇنلا كەڭ ئومۇملاشقانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. جۈملىگو پەنلەر ئاكادېمىيىسى، شىنجاڭ پەنلەر ئاكادېمىيىسى ۋە ئامېرىكا ئارىزونا داشۆسى قاتارلىق ئورۇنلاردىن تەشكىللەنگەن قۇرغاق رايونلارنىڭ تەبىئىي بايلىقىنى ئېچىش، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش ئىلمىي تەكشۈرۈش ئەترىتى لوپ، كېرىيە، نىيە قاتارلىق جايلاردىكى ئالتە ئىپتىدائىي ئىزدىنىش يىغىۋالغان كونا تاش قورال دەۋرى ئالاھىدىلىكىگە ئىگە چوقۇش، يونۇش ئارقىلىق ياسالغان تاش قوراللار، تاش مېڭىزى، تاش ياپراقچە، كېسىش ئەسۋابى قاتارلىقلار؛ يېقىندا شىنجاڭ ئارخېئولوگىيە تەتقىقات ئورنى كېرىيە ناھىيىسىنىڭ جەنۇبىدىن 77 كىلومېتر يىراقلىقتىكى كەڭ سۇلاق دېگەن جايدا قەدىمكى ئىزدىن يىغىۋالغان ھەر خىل تاش قوراللارنىڭ پارچىلىرى ۋە تاش ياپراق، تاشتىن ياسالغان پىچاق، كېسىش - يونۇش ئەسۋابى، تاش قىرغۇچ، تاش ئورغاق قاتارلىق 100 دىن ئارتۇق تاش قورال؛ خوتەن رايونىدىكى ھەرقايسى بوستانلىقلار ۋە قوم ئاستىدا قالغان ئىپتىدائىي شەھەر - قەلئە خارابىلىرىدىن ھەمدە گۇما ناھىيىسىدىكى غازى غوجام مازىرى، قىزىلتام قۇمۇلۇقى، قاراقاش ناھىيىسىدىكى زاۋا بوستانلىقى، خوتەن ناھىيىسىدىكى ملىك ئاۋات قەدىمكى شەھەر خارابىسى، لوپ ناھىيە يۇرۇڭقاش بازىرىنىڭ شىمالىدىكى قۇمالۇق، كېرىيە ناھىيىسىنىڭ جەنۇبىدىكى ئاقتالا قاتارلىق جايلاردىن يىغىۋېلىنغان ئويمىچىلىق سەنئىتىگە ئائىت ئەشيالار ئىچىدىكى ئەڭ كۆپ ساندىكىسى ئىدى.

كىتابلاردا كۆپلىگەن مەلۇماتلار بېرىپ قالدۇرۇلغان. مەسىلەن: «قاشنامە» دە جەنۇبىي-شىمالىي سۇلالىلەر دەۋرىدە ئوتتۇرا سۇنرونىڭ «خاسىيەتلىك سۆزەت» دېگەن ئەسىرىدىن نەقىل كەلتۈرۈلۈپ: «خۇاڭدى ۋاقتىدا غەربىي خان ئانا خۇاڭدى پادىشاھىغا قاشتېشىدىن ئىشلەنگەن تال تۇمار تەقدىم قىلغان» دېيىلگەن. «قاشنامە» نىڭ 19 - جىلدىدا يەنە «خۇاڭدى پادىشاھىنىڭ ئوغلى شياۋگاۋ تەختكە چىققان 84 - يىلى ئوردىدا كوتئىلۇن (خوتەن) قاشتېشى بولسىمۇ، قاشتېشى ئۈستىلىرى يوق ئىدى. جۇ سۇلالىسى دەۋرىگە كەلگەندە كوتئىلۇن ئېتكىدىن 35 نەپەر قاشتېشى ئۇستىسى كەلگەن» دېيىلگەن.

تاڭ دەۋرىدىكى مازۇڭ يازغان «سەنئەت گۈلزارى» دېگەن كىتابتا «خوتەن قاشتېشىنى بېزەك قىلمىغانلار ئوردىغا قەدەم باسالمايدۇ، خوتەننىڭ گۈزەل قاشتېشىنى كېيىم - كېچەكلىرىگە تاقمىغانلار ئوردىدىكى كاتتىلار زىياپىتىگە ئىشتىراك قىلالمايدۇ» دېيىلگەن. «خۇەينەنزى» دېگەن كىتابتا ملاددىدىن ئىلگىرىكى 6 - ئەسىرلەردە خوتەنلىك قاشتېشچى ۋە ئويمىچىلارنىڭ قاشتېشىدىن ياسالغان ئات، تۆگە، ھالقا، نەي، سۈمۈرغ قاتارلىقلارنى ئېلىپ ئوتتۇرا تۈزلەڭلىككە كەلگەنلىكى، ئۇلارنىڭ قاشتېشىدىن بۇيۇم ئىشلەش، نەقىشلەشكە ماھىر ئىكەنلىكى بايان قىلىنغان.

يېقىنقى يىللاردىكى ئارخېئولوگىيىلىك پاكىتلارمۇ يۇقىرىدىكى بايانلارنى تولۇق ئىسپاتلايدۇ. مەسىلەن: جېجياڭ ئۆلكىسىنىڭ يۈتاۋخې دەريالىق مودۇ مەدەنىيەت يادىكارلىقى خارابىسىدىن بۇنىڭدىن 6000 - 7000 يىل ئىلگىرىكى 19 پارچە ھەر خىل قاشتېشى بۇيۇمى؛ چاڭجياڭنىڭ تۆۋەن ئېقىندىكى چىنلەڭگاڭ مەدەنىيەت يادىكارلىقى خارابىسىدىن بۇنىڭدىن 4000 - 6000 يىللار ئىلگىرىكى نەپىس ئىشلەنگەن قاشتېشى بۇيۇمى؛ گۇاڭدۇڭنىڭ چۈيجياڭدىكى شىشا قەبرىستانلىقىدىن بۇنىڭدىن 4000 - 5000 يىل ئىلگىرىكى 100 قەبرىدىن ۋە شەرقىي خەن سۇلالىسى دەۋرىگە قەبرىدىن ۋە شەرقىي خەن سۇلالىسى دەۋرىگە ئائىت قەبرىلەردىن قاشتېشى ۋە قاشتېشى بايراقچىلىرىنى ئالتۇن يېپقا تۆتكۈزۈش ئارقىلىق تىكلىگەن قاشتېشى چاپان تېپىلغان. ئالىملار بۇ قاشتېشى بۇيۇملىرىنى سېلىشتۇرۇپ ئىنچىكە تەھلىل قىلىش ئارقىلىق خوتەن قاشتېشىدىن ئىشلەنگەن، دەپ جەزملەشتۈرگەن. ملاددىدىن ئىلگىرىكى 75 - يىلى خوتەنگە بۇددا دىنىنىڭ كىرىشكە ئەگىشىپ يونان، پارس ۋە ھىندى مەدەنىيىتىنىڭ مۇجەسسىمى بولغان قەدىمقى مەدەنىيەت ئىزلىرى ئېقىپ كىرىشكە باشلىغان. ئىبادەتخانا ياساش، ھەيكەلتىراشلىق راسا ۋايىغا يەتكەن بۇددىزم دەۋرىگە كەلگەندە خوتەننىڭ ئويمىچىلىق سەنئىتى بۇددىزمنىڭ ئەقىدىلىرىگە ماسلاشتۇرۇلۇپ، تاش ئويمىچىلىقتىن ياغاچ ئويمىچىلىققا تەرەققىي قىلغان. بۇنىڭ بىلەن خوتەن ئويمىچىلىرى بۇددىزمدىن ئىلگىرىكى شامان، مانى دىنلىرى ئاساسىدىكى ئېپتىدائىي ئويمىچىلىق سەنئىتىگە يونان، پارس، ھىندى سەنئىتىنىڭ مۇجەسسىمى بولغان قەدىمقى ئويمىچىلىقىدىكى ئۆزگىچە ئۇسلۇبلارنى سىڭدۈرۈپ، خوتەننىڭ ئويمىچىلىق سەنئىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرگەن. خوتەندىكى ئۆيلۈك خارابىسى، نىيە خارابىسى، دەن - دەن ئۆيلۈك خارابىسى، مىلىك ئاۋات خارابىسى، مۇلاك خارابىسى، راۋاق بۇددا ئىبادەتخانىسى خارابىسى قاتارلىق قەدىمكى يادىكارلىق ئورۇنلىرى ۋە قەدىمكى ئىزلارنى قىدىرىپ تەكشۈرۈش جەريانىدا تېپىلغان خىلمۇ خىل نەپىس زىبۇ-زىننەت بۇيۇملار شۇنىڭدەك تاش قەبرىلەر، ئىبادەتخانىلار، ئۆي - پىشايۋانلار، بالىخانىلار، تۇر - مۇنارلار، ساراي - قەسىرلەر ۋە ئۇلارنىڭ تام - تورۇس، ئەنجانلىرىدىكى نەپىس ئويما نەقىشلەر خوتەن ئويمىچىلىرىنىڭ بۇددىزم دەۋرىدىكى ئويمىچىلىق ماھارىتىنى نامايان قىلىپ تۇرماقتا.

يۇقىرىقى تارىخىي ئاتىرىلەردىن ۋە ئارخېئولوگىيىلىك پاكىتلاردىن خوتەن زېمىنىدا ياشىغان قەدىمكى ئەجدادلىرىمىزنىڭ كونا تاش قورال دەۋرىدىن باشلاپ ئويمىچىلىق ھۈنەر-سەنئىتىنى ئۈزلۈكسىز راۋاجلاندۇرۇپ كەلگەنلىكىنى ئېنىق بىلىۋالالايمىز.

دۇنيادا بالا ئىشچى 200 مىليوندىن ئېشىپ كەتتى

جەن ۋېيرىك

دۇنياغا نەزەر

خەلقئارا ئەمگەكچىلەر ئىدارىسى يېقىندا جەنۋەدە ئېلان قىلغان «بالا ئىشچى ئىشلىتىش-دۇنيادا يول قويۇلمايدىغان ئەھۋال» دېگەن دوكلاتىدا: «ھازىر دۇنيادا بەش ياشتىن 14 ياشقىچە بولغان بالا ئىشچى 250 مىليونغا يېتىپ، بالا ئىشچى ئىشلىتىش يەر شارى خاراكتېرلىك ئىجتىمائىي مەسىلىگە ئايلاندى، بۇ ئەھۋال تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردىلا ئەمەس، تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردىمۇ مەۋجۇت» ، دەپ كۆرسىتىلدى. دوكلاتتا يەنە بالا ئىشچى ئىشلىتىشنى تۈگىتىش ھازىر ھەرقايسى ئەل ھۆكۈمەتلىرىنىڭ ئالدىغا قويۇلغان مۇشكۈل ۋەزىپە بولۇپ قالدى، دەپ تەكىتلەندى.

خەلقئارا ئەمگەكچىلەر ئىدارىسى ئىشچى بولۇشنىڭ ئەڭ تۆۋەن ياش چەكلىمىسى 15 ياش دەپ بەلگىلىگەن. بۇ ياشتىن تۆۋەنلەرنى ياللاش بالىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى دەخلى - تەرۇز قىلغانلىق دەپ قارىلىدۇ. نۇرغۇن دۆلەتلەردە شۇنىڭغا دائىر قانۇنلار بولسىمۇ، ئەستايىدىل ئىجرا قىلىنمايۋاتىدۇ. خەلقئارا ئەمگەكچىلەر ئىدارىسىنىڭ يېقىندىكى ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، 250 مىليون بالا ئىشچىنىڭ 120 مىليونى پۈتۈن كۇن ئىشلەيدىكەن، 130 مىليونى يېرىم كۇن ئىشلەيدىكەن. بۇ بالا ئىشچىلارنىڭ كۆپىنچىسى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردە ئىكەن. لېكىن بىر مۇنچە تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردە، بولۇپمۇ ئامېرىكا، ئەنگلىيە، ئىتالىيە ۋە پورتۇگالىيەدىمۇ بالا ئىشچى ئىشلىتىش ئەھۋالى بار ئىكەن. كۆچمەن ئائىلىلەر توپلاشقان غەربىي ئامېرىكىنىڭ دېھقانچىلىق رايونلىرىدا 15 ياشقا توشمىغان باللارنى ئىشلىتىش ئادەتتىكى ئىش بولۇپ قالغان. مۆلچەرلىنىشچە، ئاسىيادا بالا ئىشچىلار ئومۇمىي ئىشچىلارنىڭ 11 پىرسەنتىنى، ئافرىقىدا 17 پىرسەنتىنى ئىگىلەيدىكەن.

بالا ئىشچىلارنى ئىشلىتىش شەكلىمۇ ھەرقايسى جايلاردا ئوزگىچە بولۇپ، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيادا جازانخورلار كەمبەغەللەرگە يۇقىرى ئوسۇملۇك قەرز بېرىپ، قەرز مىقدارىنى بارغانسېرى كۆپەيتىپ، كەمبەغەللەرنى ئوز باللىرىنى ئۇلارغا ياللىنىشقا مەجبۇر قىلدىكەن. شۇنىڭ بىلەن بۇ باللار ئاشۇلارغا ئىشلەپ ئۆلۈپ كېتىدىكەن. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، دۇنيا بويىچە كوچىدىكى ئىشلەمچى باللار 100 مىليونغا يەتكەن. بەزى قانۇنسىز ئۇنسۇرلار بالا ئىشچىلارنىڭ ياۋاشلىقى، ئىش ھەققىنىڭ تۆۋەنلىكىدىن پايدىلىنىپ، ئۇلارنى ئەڭ پاسكىنا، ئەڭ جاپالىق، ئەڭ خەتەرلىك ئىشلارنى قىلىشقا مەجبۇرلىماقتا. تېخنىمۇ چىداپ تۇرغىلى بولمايدىغىنى شۇكى، بەزى باللار شەھۋانىيلىق ۋە ئىپپەت- نومۇسنى سېتىشقا مەجبۇر قىلىنماقتا.

بالا ئىشچى ئىشلىتىش سەۋەبىمۇ ھەر خىل. تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردە ئۇ جەمئىيەتنىڭ ئادالەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسى؛ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردە ئىقتىسادنىڭ ئارقىدا قالغانلىقى، خەلقنىڭ نامراتلىقى بۇنىڭ ئاساسىي سەۋەبى.

خەلقئارا ئەمگەكچىلەر ئىدارىسى قاتارلىق خەلقئارا تەشكىلاتلار كۆپ يىللاردىن بۇيان باللارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش جەھەتتە بىرمۇنچە قانۇن چىقىرىش تەكلىپلىرىنى بەردى. 1973- يىلى خەلقئارا ئەمگەكچىلەر ئىدارىسى 15 ياشتىن تۆۋەن بالىلارنى ھەرقانداق ۋاقىتتا يالاپ ئىشلىتىشنى مەنئى قىلىش توغرىسىدا قارار چىقاردى، شۇنداقلا يېقىندا ئۇلارنىڭ ياش چەكلىمىسىنى كەڭ قويۇۋېتىپ، 13 ياشتىن 15 ياشقىچە بولغان بالىلارنى سالامەتلىككە زىيان يەتكۈزمەسلىك، ئۇلارنىڭ باشلانغۇچ دەرىجىدە مائارىپ تەربىيىسى ئېلىشىغا تەسىر يەتكۈزمەسلىك ئاساسىدا يېنىك ئىشلارغا سېلىشقا بولىدىغانلىقىنى بەلگىلىدى. خەلقئارا ئەمگەكچىلەر ئىدارىسىنىڭ بۇ قېتىمقى دوكلاتىدا بالا ئىشچى ئىشلىتىشنى يەنىمۇ تۆگىتىش ئۈچۈن، 10 يىل ئىچىدە بالا ئىشچى ئىشلىتىش جەھەتتىكى بالىلارنى قۇل قىلىش، ئالداپ سېتىش، بالىلارنى ئىپپەت - نومۇسىنى سېتىشقا مەجبۇرلاش، خەتەرلىك كەسپىكە سېلىش، ياللىنىپ قەرز قايتۇرۇش مەسىلىلىرىنى ئۆپتىن يوقىتىش تەلەپ قىلىندى. خەلقئارا ئەمگەكچىلەر ئىدارىسىنىڭ ئوزۇقۇلاشنى مۇراجىئەت قىلدى.

(«خەلق گېزىتى»دىن)

كۆشى مەپئون قىلىدىغان شەھەر لوزاننا

جاۋىنىڭ، مىللەت مىللەت

مەشھۇر شەھەرلەر

لوزاننا - شۆبتارىيەنىڭ غەربىي قىسمىدىكى ۋائۇ ئوبلاستىنىڭ مەركىزى. ئۇ ياۋروپاغا، شۇنداقلا پۈتۈن دۇنياغا داڭلىق قەدىمكى شەھەر. ئۇ لېمان كۆلىنىڭ شىمالىي بار، بۇ 13 - ئەسىردە سېلىنغان. يەنە سان خانچىك چېركاۋى بىلەن 1674 - يىلى قايتا ياسالغان «شەھەر مەمۇرىيىتى زالى» بار. سابىق پوپ تۇرغان سانمېر قەلئەسىدە ھازىر ئوبلاستلىق ھۆكۈمەت تۇرىدۇ. قەلئە كوچىسىدىكى بازار كىشىگە قەدىمىي تۇيغۇ بېرىدۇ. يېقىنقى زامانىدا كەلتۇرۇپ، بۇ مودا تەھرىكەت تۇرىنىڭ تەرەققىياتىغا تۇرتكە بولدى. شۇ يىلى 10- ئايدا ئۆتكۈزۈلگەن 2 - نۆۋەتلىك لوزاننا مارافونچە يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىگە دۇنيا بويىچە 3000 دىن ئارتۇق تەھرىكەتچى قاتناشتى. بۇلتۇر 5 - ئايدا لوزاننادا يەنە يۇقىرى سەۋىيىلىك خەلقئارا پەي توپ لەۋھە

يۇرۇقلىقاش بازىرىنىڭ شىمالىدىكى قوملۇق، كېرىيە ناھىيىسىنىڭ جەنۇبىدىكى يەتتە تۇنۇك، كۆكچى شەھىرى ۋە ناھىيە بازىرىنىڭ جەنۇبىدىكى تاغ ئېتىكى، نىيە قەدىمكى شەھىرى خارابىسى، شايانتاق قاتارلىق قەدىمكى جايلاردىن تېپىلغان ئاددىي، قوپال، قەدىمكى تاش قورال ئەۋرىشكىلىرى بۇنىڭ ئىشەنچلىك دەللىلى.

قاشتېشىمۇ خوتەن ئۇيغۇرلىرىنىڭ ئۈيىمىچىلىق سەنئىتىدە ناھايىتى كەڭ ئىشلىتىلگەن بولۇپ، بۇ ھەقتە تارىخىي

بۇنگدىن 4000 ـ 5000 يىل ئىلگىرىكى 100 دىن ئارتۇق قاشتېشى بۇيۇمى؛ سەندۇگنىڭ لوگشەن دېگەن يېرىدىكى قەدىمكى خارابىلەردىن، خېنەن لوياڭدىكى سولى مەدەنىيەت يادىكارلىقى خارابىلىرىدىن ۋە خۇنەن ئەنياڭدىكى قەبرىلەردىن بۇنگدىن 4000 ـ 5000 يىل بۇرۇنقى قاشتېشىدا ئىشلەنگەن پىچاق، گۈرجەك ۋە 700 گە يېقىن قاشتېشى بۇيۇمى تېپىلغان. شۇنىڭ بىلەن بىللە يەن خانلىقى خارابىسىدىكى 18 ـ نومۇرلۇق

قورال دەۋرىدىن باشلاپ ئۈيمىچىلىق ھۈنەر-سەنئىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئۇنى ئۆزىگە خاس مىللىي ئۇسلۇبقا ئىگە قىلغانلىقىنى، شۇنىڭدەك بۇ جەھەتتىكى ئۇستۇنلۇكى بىلەن ئۇنتۇرۇلا تۇزلەيدىغان خەلقلىرى بىلەن يېقىن مۇناسىۋەتتە بولۇپلا قالماي، دۇنيادا «شەرق سەنئىتى» دەپ ئاتالغان سەنئەتنى بەرپا قىلىپ، ۋەتىنىمىز ۋە چەت ئەللەرنىڭ بىناكارلىق، ئۈيمىچىلىق سەنئىتىگە زور دەرىجىدە تەسىر كۆرسەتكەنلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

كارايىپ رايونىدىكى قەيسەر شەخس كاسترو

ۋۇ ۋېيخۇاڭ

مەزكۇرلا ئوقۇغۇچىلار ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتىگە پائال قاتناشقان. ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن، كۇبادىكى باتىستا ئەكسىيەتچى ھاكىمىيىتىگە قارشى قوراللىق ئىنقىلاب يولغا ماڭغان. 1953 ـ يىلى كاسترونىڭ باتىستاغا قارشى قوزغىلىڭى مەغلۇب بولغاندىن كېيىن قولغا ئېلىنغان. سوتتا ئۇ قىلچە قورقمايلا ئۆزىنى مەردانە ئاقلاپ، «تارىخ ھامان مېنىڭ گۇناھسىز ئىكەنلىكىمنى جاكارلايدۇ» دېگەن. نۇتۇقىنى ئېلان قىلغان، بۇ، مۇستەبىت ھاكىمىيەتنىڭ ئەڑۋاھىنى ئۇچۇرغان. ئۇ نەچچە يىللىق جاپالىق تۇرمە ۋە سۈرگۈنلۈك ھاياتىنى باشتىن كۆچۈرگەندىن كېيىن 1956ـ يىلى پارتىزانلىق كۆرىشىنى باشلىغان. ئۇ 1959 ـ يىلى كۇبا خەلقىگە رەھبەرلىك قىلىپ، باتىستا مۇستەبىت ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ، كۇبا جۇمھۇرىيىتىنى قۇرغان.

لېكىن بۇ يېڭى دۆلەتكە ئامېرىكا ئۇچمەنلىك بىلەن قاراپ، 1962 ـ يىلىدىن باشلاپ ئۇنى ئومۇميۈزلۈك

قامال قىلغان ھەم سىياسىي نامى پۈر كەتكەن «تورسىلى قانۇن لايىھىسى»نى ئوتتۇرىغا قويغان. بۇ يىل يەنە كۇبانى جازالاشنى كۆچەيتىشنى مەقسەت قىلغان خېلىمىس ـ بېرتون قانۇن لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، كۇباغا مەبلەغ سالغان چەت ئەل كارخانىلىرىنى جازالاش ئارقىلىق كۇبا ئىقتىسادىنى بېسىش مەقسىتىگە يەتمەكچى بولدى.

لېكىن 30 نەچچە يىلدىن بۇيان كاسترو خەلقئارانىڭ قوللىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن، پۈتۈن يەر شارىنى ئايلىنىپ، بارغانسېرى كۆپلىگەن ھېسداشلار ۋە قوللىغۇچىلارنى قولغا كەلتۈردى. بىرمۇنچە دۆلەتلەر «بىزگە كۇبا كېرەك، قامال كېرەك ئەمەس» دېگەن ھەققانىي سادانى ياڭرىتتى. شۇنىڭ بىلەن خېلىمىس ـ بېرتون قانۇن لايىھىسى كىشىلەر نەزەرىدىن، ھەتتا ئامېرىكىنىڭ ئىتتىپاقداشلىرىنىڭ نەزەرىدىنمۇ چۈشۈپ كەتتى.

چىلىدا كىشىلەر كاسترونى قايتا - قايتا ئالقىش ياڭرىتتى.

ئەمەلىيەتتە، كاسترونىڭ جامائەت پىكرى مەركىزىگە ئايلىنىپ قېلىشى بۇگۈنلا كۆرۈلۈۋاتقان ئىش ئەمەس. 30 نەچچە يىلدىن بۇيان ئۇ نەگىلا بارسا، شۇ يەردە مەشھۇر شەخس بولۇپ كەلدى. بۇ ئۇنىڭ كىچىك دۆلەتكە رەھبەرلىك قىلىپ چوڭ دۆلەتنىڭ قاتتىق بېسىمىغا تاقابىل تۇرغانلىقىدا ئەمەس، تېخىمۇ مۇھىمى، كىشىلەرنىڭ ئۇنىڭ جەسىمدىكى جاسارەت ۋە ئىشەنچىنى كۆرگەنلىكىدە.

6 ـ نۆۋەتلىك ئىمپېرىيە ئامېرىكا قىتئەسى دۆلەتلىرى باشلىقلىرى يىغىنى 11 ـ ئاينىڭ 11 ـ كۈنى چىلىدا يېپىلدى. يىغىندا «ۋېرنىيە ـ دېمال خىتابنامىسى» ماقۇللىنىپ، ئامېرىكىنىڭ كۇبانى جازالاشنى مەقسەت قىلغان خېلىمىس ـ بېرتون قانۇنى ئەيىبلىنىپ، ئامېرىكىنىڭ مۇشۇ يىغىن ئارقىلىق كۇبانى يەنىمۇ يېتىم قالدۇرۇش سۈيىقەستى بەربات قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن جامائەتچىلىك دەققىتىنى يىغىندىكى مەركەزلىك شەخس ـ كۇبا جۇمھۇرىيىتى دۆلەت ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ رەئىسى فىدېل كاستروغا قارىتىلدى.

كاسترونىڭ ھاياتى كۆرەش بىلەن چەمبەرچاس باغلانغان.

ئۇ ھاۋانا ئۇنىۋېرسىتېتىدا قانۇنشۇناسلىق بويىچە دوكتورلۇق ئۇنۋانىنى ئېلىش ئۈچۈن ئوقۇۋاتقان

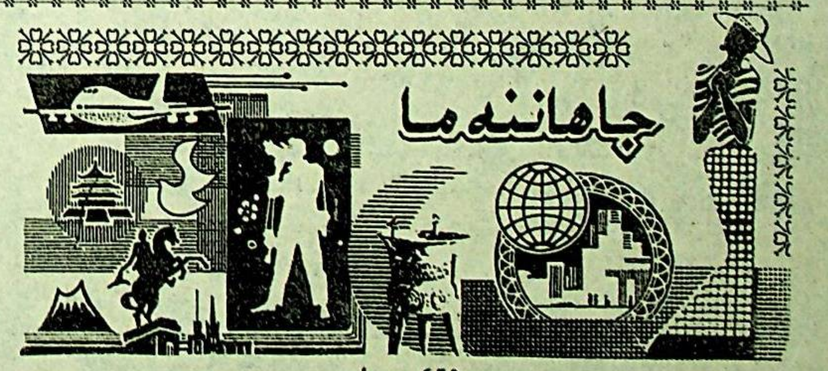

659 ـ سان

يۇرتىدىكى سەئۇدىلىك خەلقئارا پەي تو، لەۋھە تالىشىش مۇسابىقىسى ئوتكۈزۈلدى. پۈختا ئامېۋى ئاساس بولمىسا، تەنتەربىيە راۋاجلانمايدۇ. لوزاننا شەھىردە تەنتەربىيە مەيدانى ۋە سارىيى كۆپ بولۇپ، ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش ئۈچۈن ياخشى شارائىت يارىتىلغان. شەھەر ئىچىدىكى ھەيكەللەرنىڭ ھەممىسلا تەنتەربىيە ھەرىكىتىنى ئاساسىي تېما قىلىپ ياسالغان.

لوزاننا شەھىرى مەدەنىيەت ۋە ئىلىم مەركىزى بولۇپ، كۆپ خىللاشقان مائارىپ ئورمۇش شۇنداقلا تەرەققىي قىلغان مائارىپ لوزاننالىقلارغا زور پايدا يەتكۈزدى. لوزاننا شەھىردە سەنئەت مۇزېيى، تارىخ مۇزېيى، رەسىم مۇزېيى، كۆك تاماكا مۇزېيى قاتارلىق ئون نەچچە داڭلىق مۇزېي بار. مۇزىكا ۋە تىياتىر ساھەسىدىمۇ لوزاننانىڭ داڭقى بار. لوزاننا مۇزىكا ئۆمكى، لوزاننا خور ئۆمكى ۋە لوزاننا بالېت ئۆمكى دۇنياغا داڭلىق سەنئەت ئورۇنلىرىدۇر. 20 يىل ئىلگىرى باشلانغان لوزاننا بالېت مۇسابىقىسى ھەرقايسى ئەللەرنىڭ دىققىتىنى قوزغىدى. لوزاننا شەھىردە يەنە شۇېتسارىيە ئىتتىپاقى تەبىئىي پەن ـ سانائەت ئىنستىتۇتى، سايامەتچىلىك ئىنستىتۇتى، لوزاننا خەلقئارا باشقۇرۇش ۋە تەرەققىيات ئىلمىي يۇرتلىرى ۋە پەن ـ تەتقىقات ئۇپپاراتلىرى بار. شۇنى ئېيتىپ ئۆتۈشكە ئەرزىيدۇكى، ياۋروپادىكى داڭلىق مۇتەپەككۇر ۋە ئەدەبىلەردىن ۋولتاير، روسسې، يۈگۈ، دىكېنس، شېللېي، برون قاتارلىقلار لوزاننادا تۇرغان.

لوزاننا شەھىرى سايامەت مەركىزى ۋە يىغىن شەھىرى بولۇپ، ھەر يىلى نۇرغۇن خەلقئارالىق يىغىن ۋە يەرمەنكىلەر بۇ جايدا ئۆتكۈزۈلىدۇ. شەھەر ئىچىدىكى يىغىن سارىيىغا 8000دىن ئارتۇق ئادەم سىغىدۇ، بۇنگدىكى كۆرگەزمە زالىنىڭ كۆلىمى 80 مىڭ كۋادرات مېتر. شەھەردە سايامەتچىلەر ئۈچۈن 5000دىن ئارتۇق كارىۋات تەييارلانغان، يىلنىڭ تۆت پەسلىنىڭ ھەممىسىدە ھەرقايسى ئەللەردىن كەلگەن سايامەتچىلەرنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەيدۇ.

لوزاننانىڭ تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنى مەپتۇن قىلىشىغا تىلەكداشمىز!

(«دۇنيا بىلىملىرى»رەسىملىك ژۇرنىلىدىن)

قەدىمكى شەھەر. ئۇ لېمان كۆلىنىڭ شىمالىي قىسمىغا جايلاشقان بولۇپ، جەنۇبىي قىرغاقتىكى ئاپئاق قار قاپلىغان ئالپ تېغى بىلەن روبىرو تۇرىدۇ.

130 مىڭ نوپۇسى بار تاغلىق شەھەر لوزاننا شۇېتسارىيىدىكى 5 ـ چوڭ شەھەر بولۇپ، بۇ شەھەردىكى ئاھاللەر فرانسۇز تىلىنى قوللىنىدۇ. دەسلەپتە بۇ شەھەرنى كېلتلار بەرپا قىلغان. ئەينى ۋاقىتتىكى لوزاننا شەھىرى ھازىرقى شەھەرنىڭ غەربىي جەنۇبىدىكى كۆل بويىدا ئىدى. تەخمىنەن 379 ـ يىلى بۇ شەھەردىكى ئاھاللەر ئېدىرلىق رايونغا كۆچۈپ بېرىپ پاناھلىنىپ، ھازىرقى سېدرا رايوندا ئولتۇراقلىشىش نۇقتىسى بەرپا قىلغان. كېيىن باشقا ئولتۇراق نۇقتىلار بىلەن بىرلىشىپ كەتكەن. 12 ـ ئەسىردىن باشلاپ لوزاننا شەھىرىنى مۇقەددەس رىم ئېپېرىيىسىنىڭ ئۇششاق بەگلىكلىرى قىسقا مۇددەت ئىگىلىۋالغان. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بارا ـ بارا مۇھىم قاتناش تۈگۈنىگە ئايلانغان. 1536 ـ يىلى لوزاننانى برنلار ئىستېلا قىلىپ، تاكى 1798 ـ يىلغىچە ئىداره قىلغان. 1803 ـ يىلى لوزاننا خېلۋېتىك جۇمھۇرىيىتىنىڭ بىئگى قورۇلغان ۋاتۇ ئىسۋىتسىرىيە ئىتتىپاقىغا قوشۇلغان. 1874 ـ يىلغا كەلگەندە لوزاننا شۇېتسارىيە ئىتتىپاقى سوت مەھكىمىسى جايلاشقان جاي بولۇپ قالغان. ئوتتۇرا ئەسىردە لوزاننا شۇ جايدىكى سىياسىي ۋە دىن ئىشلىرى بويىچە مۇھىم بازىغا ئايلانغان. ئۇنىڭ سودا ۋە مۇلازىملىق كەسىپلىرى بولۇپ، «ئوتتۇرا ئەسىردىكى داڭلىق شەھەر»دېگەن نامغا ئېرىشكەن ھەمدە ھازىرغىچە شۇنداق ئاتىلىپ كەلگەن. 1906ـ يىلى سىمپلون تونىلى پۈتكەندىن كېيىن لوزاننانىڭ (لوزاننا پارتۇ شەھىرىدىن ئىتالىيىنىڭ ملان شەھىرىگە بارىدىغان مۇھىم ئۆمۈرىيول لىنىيىسىگە جايلاشقان) سودا ـ سانائىتى تېز راۋاجلانغان. ئاساسلىق سانائەتلەردىن: نازۇك ئۆلچەش ئەسۋابلىرى، كىيىم ـ كېچەك، مېتال بۇيۇملار، كۆن ـ خۇرۇم بۇيۇملىرى، مەتبەئەچىلىك، يىمەكلىك پىششىقلاش قاتارلىقلار بار. بۇلاردىن باشقا، لوزاننادا چوڭ ـ چوڭ بانكىلار ۋە سۇغۇرتا شىركەتلىرى بار. لوزاننانىڭ مۇلازىملىق كەسپىمۇ شۇېتسارىيىدە ئالاھىدە ئورۇندا تۇرىدۇ.

لوزاننا شەھىردە قەدىمكى ئىمارەتلەردىن گوت شەكلىدىكى ھەيۋەتلىك چوڭ چېركاۋ

سېلىنغان ئىمارەتلەردىن لۇمنا سارىيى (1903 ـ يىلى)، لوزاننا داشۆسىنىڭ ئاساسىي ئوقۇتۇش بىناسى ۋە شۇېتسارىيە ئالىي سوت مەھكىمىسىنىڭ ئىتتىپاق سوت مەھكىمىسى (1926 ـ يىلى)بار. بىر نەچچە يىل ئىلگىرى ياسالغان ئولمپىك مۇزېيى ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە زامانىۋى بىنا ھېسابلىنىدۇ.

ياۋروپانىڭ ھازىرقى زامان تارىخىدا لوزاننا شەھىرى ئالاھىدە رول ئوينىغان. 1912 ـ يىلىدىكى «ئىتالىيە ـ تۈركىيە شەرتنامىسى»بىلەن 1923 ـ يىلىدىكى تۈركىيە بىلەن 1 ـ دۇنيا ئۇرۇشىدا كېلىشىم تۈزۈشكەن دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى شەرتنامىمۇ مۇشۇ جايدا ئىمزالانغان. 1957ـ يىلى «رىم شەرتنامىسى»ئىمزالانغىنىمۇ ئالتە ئاي بۇرۇن لوزاننا ياۋروپانى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش جەھەتتە تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن. 1963 ـ يىلىدىن كېيىن شۇېتسارىيە ياۋروپا كومىتېتىنىڭ ئەزاسى بولغان، شۇنىڭدىن كېيىن لوزاننا تېخىمۇ مۇھىم رول ئوينىغان. ئۇ شۇېتسارىيىدىكى 26 ئوبلاست ئىچىدە ياۋروپانى تېز گەۋدىلەشتۈرۈشنى پائال ئىلگىرى سۈرگەن بىردىنبىر ئوبلاست.

لوزاننادا تەنتەربىيە ناھايىتى ئومۇملاشقان.بولۇپ، ئۇ ئىسمى ـ جىسمىغا لايىق تەنتەربىيە مەركىزى. 1915 ـ يىلى خەلقئارا ئولمپىك كومىتېتىنىڭ باش شتاب لوزاننانى باش شتاب تۇرۇشلۇق ئورۇن قىلىپ تاللىغان. 1982 ـ يىلى لوزاننىغا «ئولمپىك شەھىرى»دېگەن نام بېرىلىپ، 1993ـ يىلى رەسمىي ئېتىراپ قىلىنغان. لوزاننا شەھىرى تەنتەربىيە ئىشلىرىغا ئالاھىدە تۆھپە قوشقانلىقتىن، تەنتەربىيىدىمۇ شۆھرەتكە ئېرىشكەن. لوزاننادىكى ئولمپىك مۇزېيى ئۆزگىچە ئۇسلۇبقا ئىگە بولۇپ، قۇرۇلغاندىن تارتىپ ھازىرغىچە 200 مىڭدىن ئارتۇق ئېكسكۇرسىيىچىنى كۈتۈۋالغان. تەكشۈرۈشتىن قارىغاندا، لوزاننىغا كەلگەن سايامەتچىلەرنىڭ 37 پىرسەنتى ئولمپىك مۇزېيىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىش ئۈچۈن كەلگەن. نۇرغۇن خەلقئارالىق مۇسابىقىلەر لوزاننادا ئۆتكۈزۈلگەن. 1994ـ يىلى 8ـ ئايدا ئۆتكۈزۈلگەن خەلقئارا غالتەكلىك كانكى مۇسابىقىسى دۇنيانى زىلزىلىكە

رەئىس جياڭ زېمىن ئىسلامئاباد‌قا باردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئىسلامئاباد، 1 - دېكابر تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن ئىسلامئاباد‌قا كېلىپ، پاكىستانغا قىلىدىغان تۆت كۈنلۈك دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى باشلىۋەتتى.

پاكىستان زۇڭتۇڭى لېگارى ئايرودرومغا چىقىپ ، رەئىس جياڭ زېمىننى قىزغىن قارشى ئالدى. جياڭ زېمىنغا ھەمراھ بولىدىغان جۇڭگونىڭ پاكىستاندا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى جاڭ چىڭلىمۇ ئايرودرومغا چىقىپ كۈتۈۋالدى.

جياڭ زېمىن ئايرودرومدا يازما سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو-پاكىستان سەمىمىي دوستلۇقى ھەممە ساھەدىكى ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ياخشى ئاساس سېلىشقا پايدىلىق.

جياڭ زېمىننىڭ ھەمراھلىرى مۇشۇ ئايروپىلاندا بىللە كەلدى.

دوستلۇق مۇناسىۋىتى مۇقىم راۋاجلاندى، ۋاقىتنىڭ سىنىقىدىن ئۆتتى، دۆلەتلىرىمىزنىڭ ئۆزئارا ھەرپەئەت يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىق ساھەسى پەيدىنپەي كېڭەيدى، مول نەتىجىگە ئېرىشتى. ئەمەلىيەت، جۇڭگو-پاكىستان دوستلۇقىنىڭ ئىككى دۆلەتنىڭ ۋە ئىككى دۆلەت خەلقىنىڭ تۇپ مەنپەئىتىگىلا ئەمەس، مەزكۇر رايوننىڭ ۋە ئاسىيانىڭ تىنچلىقى،مۇقىملىقىنى قوغداشقىمۇ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى. جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: ئىشىنىمەنكى، مېنىڭ بۇ قېتىمقى زىيارىتىم ئىككى دۆلەتنىڭ دوستانە مۇناسىۋىتىنى مۇستەھكەملەش، ئۆزئارا چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشكە ھەم جۇڭگو - پاكىستان ئەنئەنىۋى دوستلۇقىنىڭ ھاياتىي كۈچكە تولۇپ تاشقان 21 - ئەسىرگە كىرىشى ئۈچۈن ياخشى ئاساس سېلىشقا پايدىلىق.

پاكىستان زۇڭتۇڭى لېگارى ئايرودرومغا چىقىپ رەئىس جياڭ زېمىننى كۈتۈۋالدى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

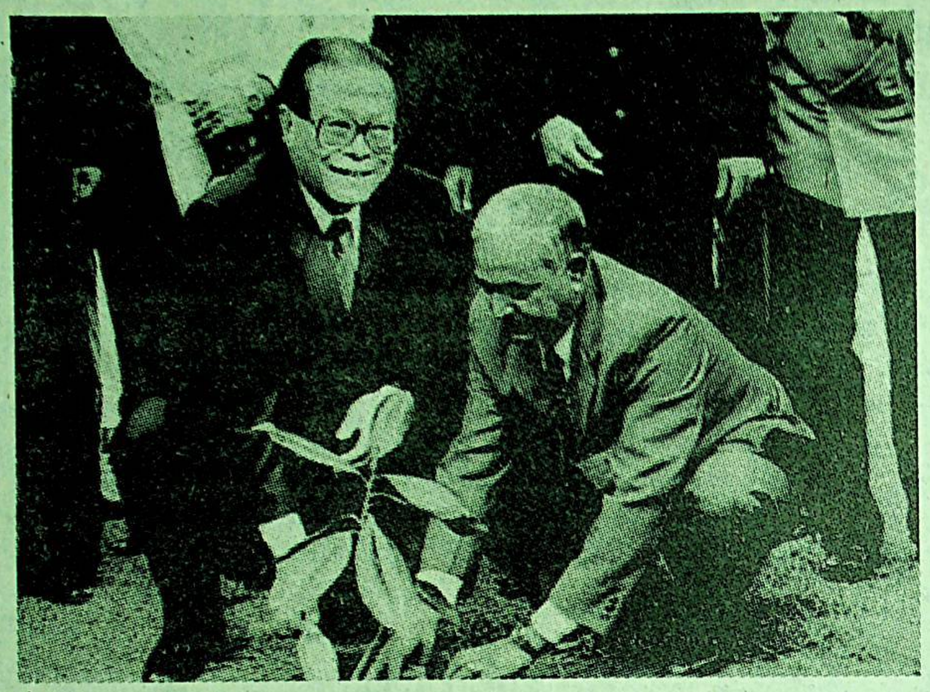

جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 11-ئاينىڭ 29-كۈنى يېڭى دېھلىدىكى دۆلەت «دەريا ساھىلى» باغ چىسىدا گەندى قەبرىسىگە گۈل چەمبىرەك قويغاندىن كېيىن، ئاق گۈللۈك ماگنولىيە دەرىخى تىكتى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو ماندېلا زۇڭتۇڭنىڭ جۇڭگو-جەنۇبىي ئافرىقا مۇناسىۋىتىنى نورمالالاشتۇرۇش توغرىسىدىكى ئىپادىسىنى ئالقىشلايدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 28-نويابر تېلېگراممىسى. دېپلوماتىيەمىنىستىرلىكىمىزنىڭ بايانىاتچىسى سۈي تېنكەي بۈگۈن جۇڭگو جەنۇبىي ئافرىقا زۇڭتۇڭى ماندېلانىڭ جەنۇبىي ئافرىقا بىلەن جۇڭگونىڭ مۇناسىۋىتىنى نورمالالاشتۇرۇش توغرىسىدىكى ئىپادىسىنى قارشى ئالدۇ، دېدى.

سۈي تېنكەي مۇخبىرلارنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەرگەندە مۇنداق دېدى: بىز ئالاقىدار خەۋەرگە دىققەت قىلدۇق، ماندېلا زۇڭتۇڭنىڭ جۇڭگو بىلەن جەنۇبىي ئافرىقىنىڭ مۇناسىۋىتىنى نورمالالاشتۇرۇشقا دائىر ئىجابىي ئىپادىسىنى قارشى ئالىمىز.

سۈي تېنكەي مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئاسىيادىكى، جەنۇبىي ئافرىقا ئافرىقىدىكى مۇھىم دۆلەت، ئىككى دۆلەتنىڭ خەلقارا قائىدە بويىچە دۆلەتلەر مۇناسىۋىتىنى نورمالالاشتۇرۇشى ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ تۇپ مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن، ئىككى دۆلەتنىڭ ھەر ساھەدىكى دوستلۇق-ھەمكارلىقى ئۈچۈن كەڭ ئىستىقبال ئېچىپ بېرىدۇ، شۇنداقلا خەلقارا ئىشلاردا كېڭىشىش ۋە ھەمكارلىشىشقىمۇ پايدىلىق.

ئەراپات خەلقارا جەمئىيەتنىڭ پەلەستىن - ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتى توغرىسىدا كېسىم چىقىرىشنى تەلەپ قىلدى

لى پېڭ تېلېگرامما ئەۋەتىپ، «پەلەستىن خەلقىغە مەدەت بېرىش خەلقارا كۈنى» مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن يىغىنىنى تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 29 - نويابر تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ 11- ئاينىڭ 29-كۈنى «پەلەستىن خەلقىغە مەدەت بېرىش خەلقارا كۈنى» مۇناسىۋىتى بىلەن ب د ت نىڭ باش شتابىدا ئېچىلىۋاتقان يىغىنغا تېلېگراما ئەۋەتىپ، يىغىننى قىزغىن تەبرىكلەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى. تەبرىك تېلېگراممىسىنىڭ تېكىستى تۆۋەندىكىچە:

«پەلەستىن خەلقىغە مەدەت بېرىش خەلقارا كۈنى» يىغىنى ئېچىلغان پەيتتە مەن جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقىغە ۋەكالىتەن يىغىننى قىزغىن تەبرىكلەيمەن.

مادرىد ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق يىغىنىدىن بۇيان، پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيەنىڭ تىنچلىق سۆھبىتى ئىككى تەرەپنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ۋە خەلقارا جەمئىيەتنىڭ ئاستىدا بەش يىل ۋاقىت سەرپ قىلىپ، مۇھىم ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى. پەلەستىن خەلقى ئۆز زېمىنىدا ئاپتونومىيىنى يۈرگۈزدى، بۇ پەلەستىن خەلقىنىڭ قانۇنلۇق مىللىي ھوقۇقىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە قاراپ تاشلانغان مۇھىم قەدەم، بىز بۇنىڭدىن خۇرسەن. ۋەھالەنكى، ئوتتۇرا شەرق مەسىلىسى چىگىش - مۇرەككەپ، ئوتتۇرا شەرق مەسىلىسىنىڭ يادروسى بولغان پەلەستىن مەسىلىسىنى ئاخىرقى ھېسابتا ھەل قىلىپ، پەلەستىن خەلقىنىڭ قانۇنلۇق مىللىي ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشتە ۋەزىپە ئېغىر، يول يىراق. ئۆزاقتىن بۇيان پەلەستىن خەلقىنىڭ ھەققانىي ئىشلىرى پۈتۈن دۇنيادىكى تىنچلىقپەرۋەر خەلقىنىڭ ۋە كۈچلەرنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە قوللىشىغا ئېرىشىپ كەلدى. مەن شۇنىڭغا چوڭقۇر ئىشىنىمەنكى، ئالاقىدار تەرەپلەر ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە ئەمەل قىلىدىغان ھەم ب د ت نىڭ ئالاقىدار قارارلىرى ئاساسىدا ئەمەلىيەتچىل، جانلىق پوزىتسىيە بىلەن داۋاملىق سۆھبەتلىشىدىغان بولسىلا، ئوتتۇرا شەرقتىكى ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرى كۈتكەن تىنچلىق ھامان بىركۈن يېتىپ كېلىدۇ، پەلەستىن خەلقى قانۇنلۇق مىللىي ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت مۇقەددەس نىشانغا ھامان ئېتىدۇ.

جۇڭگو پەلەستىن خەلقىنىڭ سەرگۈزەشتىسىگە ئىزچىل ھېسداشلىق قىلىپ، ھەققىي ئىشلىرىنى قوللاپ كەلدى. بۇنىڭدىن كېيىن بىز ئىلگىرىكىگە ئوخشاش خەلقارا جەمئىيەت بىلەن بىرلىكتە ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئوتتۇرا شەرق تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن داۋاملىق ھارماي-تالماي تىرىشىمىز.

جۇڭگو بىلەن ھىندىستان تۆت ھەمكارلىق كېلىشىمى ئىمزالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېڭى دېھلى، 29- توغرىسىدىكى كېلىشىم» ۋە «زېمىنلىك باشقا جىنايى ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىش

ئەراپات خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ يەلەستىن - ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتى توغرىسىدا كېسىم چىقىرىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالىم، 28 - نويابىر تېلېگراممىسى. ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتىنىڭ رەئىسى ئەراپات بۈگۈن ھازىر قاتنال ھالەتكە چۈشۈپ قالغان پەلەستىن - ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتى توغرىسىدا خەلقئارا كېسىم چىقىرىشنى تەلەپ قىلدى.

كىمنىڭ تىنچلىق سۆھبىتىنى ئارقىغا سۈرەش جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئېلىشى كېرەكلىكىنى بېكىتىش ئۈچۈن، ئەراپات جېروكودا ئىشوردانىيە باش ۋەزىرى كابارت بىلەن كۆرۈشكەندىن كېيىن ئۆتكۈزۈلگەن بىرلەشمە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىندا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە ئىسرائىلىيە بىلەن پەلەستىن ئىلگىرى ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە تۈزىتىش كىرگۈزۈشنى تەلەپ قىلىپ تۇرۇۋالغانلىقتىن، ھېبرون مەسىلىسى توغرىسىدىكى سۆھبەت قاتمۇقات توختاپ قالدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيەنىڭ پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتى سۆھبەتكە قەستەن توسقۇنلۇق پەيدا قىلدى، دېگەن ئەيىبلىشنىڭ قىلچىمۇ ئاساسى يوق. ئەراپات ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنى تەشەببۇس قىلغۇچى ئامېرىكا بىلەن روسىيەنىڭ ۋە خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ بۇ ھەفتە كېسىم چىقىرىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

كابارت مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىندا، ئىسرائىلىيە پەلەستىن تەرەپنىڭ تىنچلىق تىرىشچانلىقىنى قوللايدىغانلىقىنى تەكىتلىدى. ئۇ خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ قېيىن ئەھۋالداقالغان پەلەستىن - ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتىنى قوتقۇزۇۋېلىش ئۈچۈن داۋاملىق تىرىشىشنى مۇراجىئەت قىلدى. ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئىسرائىلىيەنىڭ ھېبرون مەسلىسى توغرىسىدىكى سۆھبەتە قوشۇمچە شەرت قويمايسىلىقنى، ئۇنداق قىلمىسا، تىنچلىق سۆھبىتىنىڭ ئىلگىرىلىشىگە توسقۇنلۇق قىلغان بولىدىغانلىقىنى ئاگاھلاندۇردى.

جۇڭگو بىلەن ھىندىستان ئوت ھەمكارلىق چىنلىشىنى تىمراتىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېڭى دېھلى، 29- نويابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو بىلەن ھىندىستان بۈگۈن بۇ يەردە تۆت ھەمكارلىق كېلىشىمى ئىمزالىدى.

بۇ تۆت ھەمكارلىق كېلىشىمى تۆۋەندىكىچە: «جۇڭگو - ھىندىستان چېگرىسىنىڭ ئەمەلىي كونترول سىزىقى رايونلىرىدا ھەربىي ساھەدە ئىشەنچ تۇرغۇزۇش تەدبىرلىرى توغرىسىدىكى كېلىشىم»، «جۇڭگو - ھىندىستان ترانسپورتى كېلىشىمى»، «ھىندىستاننىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدىكى باش كونسۇلخانىسىنى ساقلاپ قېلىش بىلەن دىپلوماتىك مۇناسىۋەتنى ئۆزئىشنى قارار قىلدى.

△ ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون 11-ئاينىڭ 26 - كۈنى چوشتىن كېيىن مەنگۇدا ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئامېرىكا ئۆچۈن مۇھىم، ئامېرىكىنىڭ ئىستىقبالى ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئىستىقبالى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك دېدى.

△ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا تىنچلىق كېلىشىمىنى ئىجرا قىلىش قىسملىرىنىڭ باياناتچىسى بۈرۈد 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى بۇ قىسمدىكى ئادەم سانىنىڭ 39 مىڭغا ئازايتىلغانلىقىنى جاكارلىدى. ئۇ كېيىنكى ئاينىڭ 20 - كۈنى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى قىسملىرىنىڭ بەلگىلەنگەن ۋەزىپە ئوتەش مۇددىتى توشقىچە قىسمنىڭ ئادەم سانى 30 مىڭغا ئازايتىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

△ مىسر زۇڭتۇڭى مۇبارەك 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى قاھىرەدە ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيەنىڭ ئەرەبلەرنىڭ ئىشغال قىلىۋېلىنغان زېمىنىدا داۋاملىق مەھەللە قۇرۇشى ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق مۇساپىسىگە زىيان يەتكۈزىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ مالايسىيا زۇڭلىسى ماخاتىر يېقىندا كوئالالومپوردا جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىيات ئىستىقبالى كەڭ، جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ راۋاجلىنىشى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيانى ئۆز ئىچىگە ئالغان قوشنا دۆلەتلەرنىڭ ئۈچۈن رايونىنىڭ ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشىگە پايدىلىق دەيدى.

△ ياۋروپا ئاخبارات ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىر قىلىشچە، ياۋروپا ئىتتىپاقىدىكى 15 دۆلەت 11-ئاينىڭ 25-ۋە 26-كۈنلىرى ئۆتكۈزگەن دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى مۇدىرىيىتى يىغىنىدا ياۋروپا ئىتتىپاقى كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى بىرتانىيەنىڭ جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى توغرىسىدىكى سۆھبەتنى تېزلىتىشكە ئالاقىدار يېڭى تەشەببۇسنى قوللايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى.

△ زامبىيىدە چىقىدىغان «مالىيە پوچتا گېزىتى» 11-ئاينىڭ 26-كۈنى ئامېرىكا سودا مىنىستىرىنىڭ ياردەمچىسى پىگادونىڭ سۆزىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: ئافرىقا ئامېرىكا ئۈچۈن ئېيتقاندا ئىنتايىن مۇھىم، ئامېرىكا دۇنيا ئاھالىسىنىڭ ئوندىن بىر قىسمىنى ئىگىلەيدىغان ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقىغا سەل قارىسا بولمايدۇ.

△ روسىيە فېدېراتسىيىسىنىڭ چېچنىيىدە تۇرۇشلۇق بىرلەشمە قوراللىق كۈچلىرىنىڭ قوماندانى سوخولوچىنكو 11-ئاينىڭ 26-كۈنى چېچنىيىنىڭ مەركىزى گروزنىيدا مۇنۇلارنى جاكارلىدى: روسىيە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكىنىڭ 205 - لۇيى ۋە ئىچكى ئىشلار مىنىستىرلىكىنىڭ 101-لۇيى كېلەر يىلى 1-ئاينىڭ 25-كۈندىن بۇرۇن چېچنىيىدىن چېقىپ كېتىدۇ.

△ كۆۋەيت ۋەلى ئەھدى، قوشۇمچە باش ۋەزىرى ساۋاد 11-ئاينىڭ 26-كۈنى مۇنداق دېدى: كۆۋەيت ئىراق بىلەن ب د ت نىڭ ئىككى تەرەپ بۇ يىل 5-ئايدا ھاسىل قىلغان «نېفتتىكە يېمەكلىك تېگىشىش» كېلىشىمىنى تېزدىن يولغا قويۇشنى قارشى ئالدۇ.

△ پەلەستىن ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتىنىڭ رەئىسى ئەراپات 11-ئاينىڭ 26-كۈنى كەچتە ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى بولىخېن شەھىردە ئون ۋەكىلدىن تەشكىل تاپقان ھېبرون ۋە ئۇنىڭغا ئەتراپىدىكى جايلاردىن كەلگەن يەھۇدىي ماكانلاشقۇچىلار ۋەكىللىرى ئۆمىكى بىلەن كۆرۈشتى.

△ ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانياخۇ 11-ئاينىڭ 26-كۈنى مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقى ۋە گازا رايونىدىكى يەھۇدىيلار مەھەللىسىنى داۋاملىق كېڭەيتىپ قوزىدۇ.

△ ئامېرىكا گوۋۇيۈەنى 11-ئاينىڭ 27-كۈنى مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ئامېرىكا كانادانىڭ زايېرنىڭ شەرقىي قىسمىدا تۇرۇپ قالغان رۋاندالىق مۇساپىرلارغا ھاۋادىن يېمەكلىك تاشلاپ بېرىش توغرىسىدىكى يېڭى تەكلىپىنى قوللايدۇ. تەكلىپنى كانادا دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئاكسۇوش ئوتتۇرىغا قويغان، ئۇ ئوگانداداۋا مۇساپىرلارغا يارەدم بېرىش باش شتابى قورۇپ، قوتقۇزۇشقا يادەم بېرىدىغان ماددىي ئەشيالارنى ھاۋا بوشلۇقىدىن مۇساپىرلارغا يەتكۈزۈپ بېرىشنى تەشەببۇس قىلغان، شۇنداقلا بۇ تەكلىپكە باشقا دۆلەتلەرنىڭ ئاۋاز قوشۇشى ۋە ھەمكارلىشىشنى ئۈمىد قىلغان.

△ زايېر ئۇچۇر ۋە ئاخبارات مىنىستىرى، قوشۇمچە ھۆكۈمەت باياناتچىسى بوگو 11-ئاينىڭ 25-كۈنى كەچتە مۇنداق دېدى: زايېر ھۆكۈمىتى زايېرنىڭ شەرقىي قىسمىغا ئەۋەتىلگەن كۆپ دۆلەت قىسملىرى ھەرىكىتىنىڭ ئاستا بولۇۋاتقانلىقىدىن ئۈمىدسىزلەندى.

△ تۈركىيە كورد ئىشچىلار پارتىيىسى پارتىزانلار ئەترىتىنىڭ 22 ئەزاسى 11-ئاينىڭ 27-كۈنى تۈركىيە ھۆكۈمەت قوشۇنلىرى بىلەن بولغان توقۇنۇشتا ئېتىپ تاشلاندى.

△ ھېلۇروسىيىنىڭ يېڭى ئاساسىي قانۇنى 11-ئاينىڭ 27-كۈندىن ئېتىبارەن رەسمىي كۈچكە ئىگە بولدى.

△ جەنۇبىي ئافرىقا زۇڭتۇڭى ماندېلا 11 - ئاينىڭ 27 - كۈنى مۇنۇلارنى جاكارلىدى: جەنۇبىي ئافرىقا كېلەر يىل 12 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىدىن بۇرۇن تەيۋەن بىلەن دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى قارار قىلدى.

△ ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون 11-ئاينىڭ 26 - كۈنى چوشتىن كېيىن مەنگۇدا ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئامېرىكا ئۆچۈن مۇھىم، ئامېرىكىنىڭ ئىستىقبالى رايونىنىڭ ئىستىقبالى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك دېدى.

△ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا تىنچلىق كېلىشىمىنى ئىجرا قىلىش قىسملىرىنىڭ باياناتچىسى بۈرۈد 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى بۇ قىسمدىكى ئادەم سانىنىڭ 39 مىڭغا ئازايتىلغانلىقىنى جاكارلىدى. ئۇ كېيىنكى ئاينىڭ 20 - كۈنى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى قىسملىرىنىڭ بەلگىلەنگەن ۋەزىپە ئوتەش مۇددىتى توشقىچە قىسمنىڭ ئادەم سانى 30 مىڭغا ئازايتىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

△ مىسر زۇڭتۇڭى مۇبارەك 11 - ئاينىڭ 25 - كۈنى قاھىرەدە ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيەنىڭ ئەرەبلەرنىڭ ئىشغال قىلىۋېلىنغان زېمىنىدا داۋاملىق مەھەللە قۇرۇشى ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق مۇساپىسىگە زىيان يەتكۈزىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

روسىيە پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھى تېز راۋاجلانماقتا

يېقىنقى ئۇچ يىلدىن بۇيان، روسىيىدە 40 قا يېقىن پۇل مۇئامىلىسى سانائەت گۈرۈھى قۇرۇلدى. كارخانا گۈرۈھى بانكا كاپىتالى ۋە سانائەتنى بىر گەۋدە قىلغان مۇنداق كارخانا گۈرۈھى تەرەققىيات ئىستىقبالىغا ئىگە ساھەلەردە ئۆز دۆلىتىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئۇستۇنلۇكىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، روسىيە ئىقتىسادىنىڭ پەيدىنپەي يېڭى ئېشىش نۇقتىسى بولۇپ قالدى.

1993 - يىل 12 - ئاينىڭ 5 - كۈنى روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن سانائەت ئىشلەپچىقىرىش بىلەن مالىيە كرىزىسىدا ئەڭ ئاز مەبلەغ ئاقىلىق سانائەت كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى قوللاش مەقسىتىدە پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھى قۇرۇش توغرىسىدىكى زۇڭتۇڭ پەرمانىنى ئىلان قىلدى.1995- يىل 1 - ئاينىڭ 16 - كۈنى ھۆكۈمەتنىڭ پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھىنى قوللاش توغرىسىدىكى پروگراممىسىنى تەستىقلىدى؛ شۇ يىلى 11 - ئاينىڭ 30 - كۈنى فېدېراتسىيىنىڭ پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھى قانۇنى ماقۇللاندى. بۇ يىل 4 - ئايدا يېلتسىن يەنە «پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھلىرىنىڭ قۇرۇلۇش ۋە پائالىيەتلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش تەدبىرلىرى» دېگەن زۇڭتۇڭ پەرمانىنى ئىلان قىلدى. پەرماندا ھۆكۈمەتنىڭ پۇل چىقىرىپ بۇ خىلدىكى كارخانىلارنىڭ تەرەققىياتىغا ياردەم بېرىشى قارار قىلىندى.

1993 - يىلنىڭ ئاخىرلىردا روسىيىدە تۇنجى پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھى قۇرۇلغاندىن بۇيان، گۈرۈھلارنىڭ سانى تېز كۆپەيدى. 1994- يىل ۋە 1995 - يىلدا جەمئىي 27 گۈرۈھ تىزىمغا ئالدۇرغاندى. بۇ يىل تىزىمغا ئالدۇرۇشنى ئىلتىماس قىلغان گۈرۈھ 100 دىن ئېشىپ كەتتى. بۇ يىلنىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە 40 قا يېقىن گۈرۈھ رەسمىي تىزىمغا ئالدۇردى. بۇ گۈرۈھلار 550 نەچچە كارخانا ۋە 90 پۇل مۇئامىلىسى كرېدىت ئاپپاراتىنى ئۆز ئىچىگە ئالدۇ. ئۇلاردىكى ئىشقا ئورۇنلاشقان ئادەم 300 مىڭغا يېتىپ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئومۇمىي ئىشچى- خىزمەتچىنىڭ ئالتىدىن بىر قىسمىنى ئىگىلەيدۇ.

روسىيە ئىقتىسادى داۋاملىق يامانلاشقان ئەھۋالدا، پۇل مۇئامىلىسى سانائەت گۈرۈھلىرى خېلى ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى. ئالدىنقى يىلدىكىگە سېلىشتۇرغاندا، بۇلتۇر روسىيە بويىچە ئەڭ چوڭ 15 پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھىنىڭ ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش قىممىتى 15 پىرسەنت، ئېكسپورتى 28 پىرسەنت، مەھسۇلاتلىرىنىڭ سېتىلىش سوممىسى 31 پىرسەنت، مەبلەغ سېلىش مىقدارى 2.5 ھەسسە ئاشتى.

بۇ يىل پۇل مۇئامىلىسى - سانائەت گۈرۈھلىرىنىڭ تەرەققىياتى تېخىمۇ تېز بولدى.

ھازىر كۆپلىگەن گۈرۈھلار دۆلەت ھالقىپ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى ئىچى ۋە سىرتىدىن كارخانىلارنى قوبۇل قىلماقتا. قازاقىستاننىڭ كانچىلىق ۋە ھېتالچىلىق كارخانىلىرى، ئۇكرائىنانىڭ ئايروپىلان ياساش ۋە نېفىت پىششىقلاش كارخانىلىرى، بېلورۇسىيىنىڭ خىمىيۋى تالا كارخانىلىرى، ئەنگلىيە ۋە گېرمانىيىنىڭ ئالىيۇمىن ۋە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شىركەتلىرى قاتارلىقلار روسىيە پۇل مۇئامىلىسى سانائەت گۈرۈھىنىڭ ھەمكارلىق شېرىكلىرى بولۇپ قالدى.

مۇلچەرلىنىشچە، بۇ يىلنىڭ ئاخىرلىرىغىچە روسىيىدە پۇل مۇئامىلىسى سانائەت گۈرۈھى 150 — 170كە يېتىدىكەن. بۇنىڭدىن كېيىن روسىيىدە 150 — 200 پۇل مۇئامىلىسى سانائەت گۈرۈھىنىڭ تەرەققىيات كۆلىمى تەرەققىي قىلغان دۆلەتلەر دۆلەت ھالقىغان شىركەتلىرىنىڭ سەۋىيىسىگە يېتىشى مۇمكىن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇل، پارچە باھاسى: 18 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报

（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش

نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z

（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشىر قىلدى　（بۇ سان ئالتە بەت）

1996 - يىل

دېكابر

4

چارشەنبە

رەئىس جيالڭ زېمىن كۆڭۈل بۆلگەن، تارىم نېفىت تەكشۈرۈش - ئېچىش قوماندانلىق شتابى يارىدەم قىلىپ قۇرۇلۇپ بەرگەن قۇرۇلۇش - بۇغداي ناھىيىسىنىڭ شەرقىدىكى تۆت يېزىغا توك يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشى پۈتتى

28 مىڭ دېھقان، چارۋىچىنىڭ ئارزۇسى ربئاللىققا ئايلاندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز شىياپىڭجۇي خەۋەر قىلدۇ: تارىم نېفىت تەكشۈرۈش - ئېچىش قوماندانلىق شتابىنىڭ 20 مىليون يۈەن ھەقسىز يارىدەم قىلىشى بىلەن ئېلىپ بېرىلغان بۇغدا ناھىيىسىنىڭ شەرقىدىكى تۆت يېزىنى توك بىلەن تەمىنلەش قۇرۇلۇشى پۈتۈپ، 72 سائەت سىناق تەرىقىسىدە توك بەرگەندىن كېيىن، 12 - ئاينىڭ 1 - كۈنى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پىلان كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشتىن ئوگۇشلۇق ئۆتتى. شۇنىڭ بىلەن ئەشمە، چېدىر، تېرەكبازار، يېڭسار يېزىلىرىدىكى 28 مىڭ دېھقان، چارۋىچى، يېڭسار كۆمۈر كېنىدىكى ئىشچىلارنىڭ ئۇزاقتىن بۇيانقى ئارزۇسى ربئاللىققا ئايلاندى.

يېڭسار يېزىلىق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى سەيدۇللام بۇ قۇرۇلۇشنىڭ پۈتكەللىكىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ھايا‌جانلانغان ھالدا: «تارىم نېفىت تەكشۈرۈش- ئېچىش قوماندانلىق شتابى بىز ئۈچۈن چوڭ ئىش قىلىپ بەردى» دېدى.

تارىم نېفىت تەكشۈرۈش - ئېچىش قوماندانلىق شتابى بۇ قۇرۇلۇشنى نېفىت تەكشۈرۈش مەبلىغى ئىنتاسىن ھەددىدىن ھەددى يەتكۈزۈش ئەھۋالدا نامراتلار ئارىسىدا ئېلىپ بېرىلىۋاتقان ئېلېپ بارغان. باش شۇجى جيالڭ زېمىن مەرىزىي كومىتېت ئىشخانىسىغا بۇغۇر ناھىيىسىدىكى خەلقتە جاۋاب خەت يېزىپ، نېفىت كارخانىلىرىنىڭ يەرلىككە يارەم قىلىپ، توك سىلىتىش مەسلىسىنى ھەل قىلىپ بەرگەنلىكىنى تەبرىكلەشنى ھاۋالە قىلغانىدى. بۇ قۇرۇلۇشقا بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئۈل سېلىنغان، 5- ئاينىڭ 26 - كۈنى ئىش باشلانغان، قۇرۇلۇشچىلارنىڭ بەش ئايدىن كۆپرەك جاپالىق ئىشلىشى تارقىسىدا بۇ قۇرۇلۇش 11 - ئاينىڭ 5- كۈنى پۈتتۈرۈلدى.

ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى ج خ مۇھاپىزەت خىزمىتى يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەرنى يوقلىدى

ئۈرۈمچى مۇخبىرىمىز **جن چۈەن** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لىچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشت، لى فېڭزى يېقىندا ئاپتونوم رايون ئاچقان ج خ مۇھاپىزەت خىزمىتى يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەرنى يوقلىدى ھەم سۆز قىلدى.

بۇ ئۇچ رەھبەر سۆزىدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ج خ مۇھاپىزەت خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەرنى مۇئەييەنلەشتۈردى ھەم ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى ج خ مۇھاپىزەت خىزمىتىگە بولغان تەلەپلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

ئىلى ۋىلايىتى كۆممىقوناق سېتىۋېلىش، ئوبوروت قىلىشنى چىڭ تۇتماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۇبېيى** خەۋەر قىلدۇ: ئىلى ۋىلايىتىدە بۇ يىل كۆممىقوناقتىن تارىختىكى ئەڭ يۇقىرى ھوسۇل ئېلىندى. ھازىر بۇ ۋىلايەت كۆممىقوناق سېتىۋېلىش، باشقۇرۇش ۋە ئوبوروت قىلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىمەكتە.

- ئىلى ۋىلايىتىدە بۇ يىل 1 مىليون 40 مىڭ مو يەرگە كۆممىقوناق تېرىلغانىدى، ئومۇمىي ھوسۇلى 570 مىليون كىلوگرامغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 100 مىليون كىلوگرام ئاشتى. دېھقانلارنىڭ جاپالىق ئەمگىكى بەدىلىگە ئېلىنغان ھوسۇلنى ئىقتىسادىي پايدىغا ئايلاندۇرۇشىغا يارەم بېرىپ، كېلەر يىللىق ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈشكە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئىلى ۋىلايىتى بۇ يىل كۆزلۈك ئاشلىق سېتىۋېلىش مەزگىلىدە بىر قاتار ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنى قوللانىدى.

- ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ، تەكشۈرۈپ تەڭقىق قىلىپ، جايلاردىن كۆممىقوناق سېتىۋېلىش ۋە ئوبوروتتىكى مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، دېھقانلارغا سېتىۋېلىش - سېتىشقا دائىر ئۇچۇرلارنى يەتكۈزۈپ تۇرۇشنى، كۆممىقوناقنى ۋىلايەتنىڭ ئۆزىدە باشقا مەھسۇلاتلارغا ئايلاندۇرۇپ، ئۇنىڭ قىممىتىنى ئاشۇرۇش ئىشنى چىڭ ۋە ياخشى تۇتۇشنى تەلەپ قىلدى.

- ۋىلايەتتىكى ئاشلىق تارماقلىرى جايلاردىكى ئاشلىق سېتىۋېلىش پونكىتلىرىدىن ۋەزىپە بەلگىلەپ سېتىۋېلىش، ۋەزىپىسى ئېچىدىكى سۇپەت ئۆلچىمىگە توشىدىغانلىكى كۆممىقوناقنى قەتئىي سېتىۋېلىشنى، ھەرگىز رەت قىلماسلىقنى ۋە سېتىۋېلىشقا چەك قويماسلىقنى، قۇرۇتۇش ئۇسكۇنىلىرىنى توختاتماي ئىشقا سېلىشنى ۋە قۇرۇتۇش ئۇسكۇنىلىرىنى تېزدىن كۆپەيتىشنى تەلەپ قىلدى.

- ئىلى ۋىلايىتىدىكى ئاشلىق ئىشلەپ چىقىرىغان ناھىيىلەرمۇ ئاشلىق ساقلاش مۇلازىملىق گۇرۇپپىلىرىنى قۇردى، بۇ گۇرۇپپىدىكىلەر كەنت، گۇرۇپپا، ئائىلىلەرگە بېرىپ دېھقانلارنىڭ كۆممىقوناق ساقلىشىغا تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلدى.

* * * * *

قارامای شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ جەرەنبۇلاق يەيچۇسوسى «ياش ماھىر» چوغراق ئاشلىق دۆكانلىرى كۆممىقوناقنى ئۆلچەملىك ساقلاش بويىچە ئۇلغە كۆرسىتىپ، ئەتراپىدىكى دېھقان ئائىلىلىرىنىڭ كۆممىقوناقنى بىخەتەر ساقلىشىغا تۈرتكە بولدى.

بىر مەزگىلدىن بۇيان ئىلى ۋىلايىتىدە پۈتكۈل جەمئىيەت دېھقانلارنى غەم - ئەندىشىدىن قۇتۇلدۇرۇش، دېھقانلارنىڭ كۆممىقوناق سېتىشىغا يارەم بېرىش پائالىيىتى قانات يېيىپ كەتتى. ۋىلايەت ۋە ھەر قايسى ناھىيىلەر، تارماقلار دېھقانلارغا ۋاستىچى بولدى ۋە يول تېپىپ بەردى. ھازىر ئىلى ۋىلايىتى كۆممىقوناق بازارلىرىنى تېپىش ئۈچۈن سىرتقا ئادەم ئەۋەتتى، بەزى ئورۇنلار بىلەن كۆممىقوناق سېتىۋېلىش - سېتىش كېلىشىمى ئىمزالىدى. بىر قىسىم توختام ئىجرا قىلىنىۋاتىدۇ.

كۆممىقوناق كۆپ بولۇپ كەتتىمۇ ياكى ئازىيىپ كەتتىمۇ؟

گېزىتىمىز ئوبزورچىسى

1996 - يىلى جايلار ئاپتونوم رايون ئوتتۇرىغا قويغان «ئاشلىق ۋە پاختا ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش، كۆممىقوناقتىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش» ستراتېگىيىسىنى ئەملىيلەشتۈرۈش ئۈچۈن، كۆممىقوناق تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتتى، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كۆممىقوناق تېرىشنى زور كۆچ بىلەن ئومۇملاشتۇرۇپ، كۆممىقوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى ئاشۇردى، نەتىجىدە كۆممىقوناقتىن مول ھوسۇل ئېلىندى.

لېكىن، ھوسۇل ئالغانلىق يول تاپقانلىق ئەمەس، ھازىر ئاشلىق تارماقلىرىنىڭ ساقلاش ئىقتىدارى، كۆممىقوناق بازارلىرىنىڭ يېتىلىشى، كۆممىقوناقنى پىششىقلاپ ئىشلەش قاتارلىق يانداشما مەسىلىلەر تېخى ياخشى ھەل قىلىنمىغاچقا، نۇرغۇن جايلاردا كۆممىقوناق بازارغا چىقىۋاتقان كېيىن، باھا بىراقلا چۈشۈپ كېتىش ،كۆممىقوناق «زىيادە كۆپ بولۇش» ھادىسىسى كېلىپ چىقتى، دېھقانلار كۆممىقوناقنى سېتىشقا ئالدىرىدى، ئاشلىق تارماقلىرى ساقلاش، قۇرۇتۇش قاتارلىق

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

شىنجاڭدىكى سوت ئورگانلىرىنىڭ قانۇنغا زەربە بېرىش كۈرىشىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرى كۆرگەزمىسى ئېچىلدى

كۆرگەزمىنى ئابلەت ئابدۇرېشت، جۇشېڭتاۋ قاتارلىقلار كۆردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جن چۈەن** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسى بىلەن شىنجاڭ كۆرگەزمە شىركىتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان «شىنجاڭدىكى سوت ئورگانلىرىنىڭ قانۇنغا زەربە بېرىش كۈرىشىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرى كۆرگەزمىسى» 12 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئۈرۈمچىدە ئېچىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن باشلىقى گاۋچاڭلى كۆرگەزمىدە: «جىنايەتچىلەرنى قانۇنىي جازالاپ، خەلقنى خاتىرجەم قىلايلى» دەپ چۈشەنچە بېرىپ ئۆتتى. كۆرگەزمىگە ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لىچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشت، لى فېڭزى، جۇشېڭتاۋ قاتارلىقلار كېلىپ كۆردى.

پوچتا-تېلېگراف باھاسى تەڭشەلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 30-نويابر تېلېگراممىسى. دۆلەت پىلان كومىتېتى، پوچتا- تېلېگراف مىنىستىرلىكى گوۋۈيۈەننىڭ تەستىقىغا ئاساسەن يېقىندا ئوقتۇرۇش چىقىرىپ، 12-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن ئېتىبارەن پوچتا-تېلېگراف باھاسىنى تەڭشەپ، پوچتا باھاسىنى ئۆستۇرۇشنى، شەھەر ئىچى تېلېفون ھەققىنى ئۆستۇرۇشنى، خەلقئارا تېلېفون ھەققىنى، تېلېفون قويۇش ۋە يېزىلاردىكى تېلېفون ھەققىنى چوڭ-كىچىكلىك قىلدى.

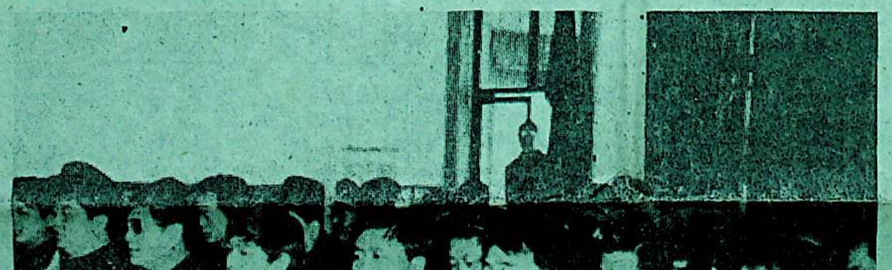

بىلگە، پوچتا- تېلېگراف كەسپىدە قالايمىقان باھا ئۆستۇرۇش، قالايمىقان ھەق ئېلىش مەسىلىسىنى تەرتىپكە سېلىشنى قارار قىلدى.

ئېلىنمىدە پوچتا-تېلېگراف باھاسى تۆۋەن بولۇپ كەلدى، ھازىر ئادەتتىكى خەتنىڭ پوچتا ھەققى شۇ شەھەر ئىچىگە ئون پۇڭ، شەھەر سىرتىغا 20 پۇڭ، لېكىن، ئۇنىڭ يەتكۈزۈلۈش تەننەرخى 89 پۇڭ ئىدى، باھا تەڭشەلگەندىن كېيىن ئادەتتىكى خەتنىڭ پوچتا ھەققى شۇ شەھەر ئىچىگىمۇ، سىرتىغىمۇ ئوخشاشلا 50 پۇڭ بولدى. تېلېگراف كەسپىدە ئېلىنمىزنىڭ خەلقئارا تېلېفون ھەققى ھەددىدىن زىيادە يۇقىرى بولغانلىقتىن، خەلقئارا تېلېگراف كەسپىنىڭ تەرەققىياتىغا ئېغىر تەسىر يەتتى. ۋەھالەنكى، شەھەر ئىچى تېلېفونى كەسپىدە زىيان كۆرۈلۈپ، 1995-يىلى مەملىكىتىمىز بويىچە بۇ زىيان 6 مىليارد يۈەنگە يەتتى، تەڭشەلگەندىن كېيىن، خەلقئارا تېلېفون ھەققى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 30 % تۆۋەنلىدى، شەھەر ئىچى تېلېفون ھەققى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن

بىلەن شىنجاڭ كۆرگەزمە شىركىتى بىرلىكتە ئويۇشتۇرغان «شىنجاڭدىكى سوت ئورگانلىرىنىڭ قاتتىق زەربە بېرىش كۆرىشىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرى كۆرگەزمىسى» 12 - ئاينىڭ 2 - كۈنى ئۈرۈمچى «نەنمىن» تەنتەربىيە سارىيىدا ئېچىلدى.

تۆنجى كۈندىكى كۆرگەزمىنى ئاپتونوم رايونلۇق رەئىسى ئايلەت ئابدۇرېشت، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇشېڭتاۋ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىرى يۈسۈپ مۇھەممىدى، تۇرېباير، ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسلىرى جاڭ خېك، مىجىت ناسىر، دەللىلقان مامسقان قاتارلىقلار 300 دىن كۆپرەك ھەر مىللەت ئاممىسى بىلەن بىرلىكتە كۆردى.

بۇ قېتىمقى كۆرگەزمىنىڭ نامىنى مەركىزىي كومىتېت شۇجىچۈسىنىڭ شۇجىسى، مەركىزىي كومىتېت سىياسىي - قانۇن كومىتېتىنىڭ شۇجىسى، ئالىي خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى رېن پەيچۈسوسى «ياش ماھىر» بولۇش ۋە «مەدەنىيەتلىك ياشلار گۇرۇپپىسى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: مۇكاپاتلانغان ياش كادىر - ساقچىلار. تېگ گوجېگ فوتوسى

تەگشەلگەندىن كېيىن، خەلقارا تېلېفون ھەققى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 30 % تۆۋەنلىدى، شەھەر ئىچى تېلېفون ھەققى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 20 % ئۆرلىدى. ئۇزۇن يوللۇق تېلېفونغا ھەق ھېسابلاش دەرىجىلىرى باھا ئومۇمىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرمەسلىك شەرتى ئاستىدا ئىخچاملاندى، دېھقانلارنىڭ يۇكىنى، ئابونتلارنىڭ تېلېفون قويدۇرۇش يۇكىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن، يېزا تېلېفون ھەققى، ۋە شەھەر، يېزىلاردا تېلېفون قويدۇرۇش ھەققى تۆۋەنلىتىلدى.

دۆلەت پىلان كومىتېتى، پوچتا-تېلېگراف مىنىستىرلىكى جايلاردىن بۇ قېتىمقى پوچتا-تېلېگراف باھاسىنى تەگشەشكە بىرلەشتۈرۈپ، پوچتا-تېلېگراف كەسىپىدە ساقلىنىپ كېلىۋاتقان قالايمىقان ھەق قوشۇش، قالايمىقان ھەق ئېلىش مەسىللىرىنى ئېنىقلاش ۋە تەرتىپكە سېلىشنى تەلەپ قىلدى.

(ئاخىرى 4- بەتتە)

ئاپتونوم رايونلۇق تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ قانۇن - ئىنتىزام تەپتىش خىزمىتى يېغىندا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى:

كادىر - ساقچىلارنىڭ چېرىكلىكنى چەكلەش، ئۆزگىرىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **جن چۈەن** خەۋەر قىلدۇ: بېيجىڭدا ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ 3 - قېتىملىق قانۇن - ئىنتىزام تەپتىش خىزمىتى يېغىندا مۇنۇلار قارار قىلىندى: چېرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرى قانۇن - ئىنتىزامغا دائىر دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش سالمىقىنى ئاشۇرىدۇ، بولۇپمۇ ئەدلىيە خادىملىرى، قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى خادىملارنىڭ نەپسانىيەتچىلىك قىلىپ قانۇننى ئاياغ ئاستى قىلىش، كۆز بويامچىلىق قىلىش قاتارلىق جنايەت دېلولىرىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قانۇن - ئىنتىزام تەپتىش خىزمىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان خېلى زور ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى. لېكىن خىزمەتتە مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلىش، ھوقۇقتا دەخلى - تەرۇز يەتكۈزۈش قىلمىشلىرى تېخى ئۇنۇملۇك تىزگىنلەنمىدى، بىر قىسىم ئەدلىيە خادىملىرى ۋە قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي خادىملار كۆز بويامچىلىق، نەپسانىيەتچىلىك قىلىپ، قانۇننى ئاياغ ئاستى قىلىپ، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ئوبرازىغا نۇقسان يەتكۈزدى، ئۇلاردىن خەلق ئاممىسى يىرگەندى.

يېغىندا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى: تەپتىش ئورگانلىرى قانۇن - ئىنتىزام تەپتىش خىزمىتىگە بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، قانۇن - ئىنتىزام تەپتىش خىزمىتىنى چېرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش خىزمىتى بىلەن ئوخشاش مۇھىم ئورۇنغا قويۇشى ، قانۇن - ئىنتىزام تەپتىش خىزمىتىنى تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ چېرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئىلگىرى سۈرۈش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرىدىن قوشۇن قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، كادىر - ساقچىلارنىڭ چېرىكلىكنى چەكلەش، ئۆزگىرىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇش، تەربىيىلەش قاتارلىق ئۇسۇللار ئارقىلىق كادىر- ساقچىلارنىڭ كەسىپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، ئىخلاق ئوگۈشلۇق قانات يايدۇرۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئاپپاراتلارنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، قانۇن - ئىنتىزام تەپتىش كۈچىنى ئۇراقلاشتۇرۇش ۋە تولۇقلاش تەلەپ قىلىندى.

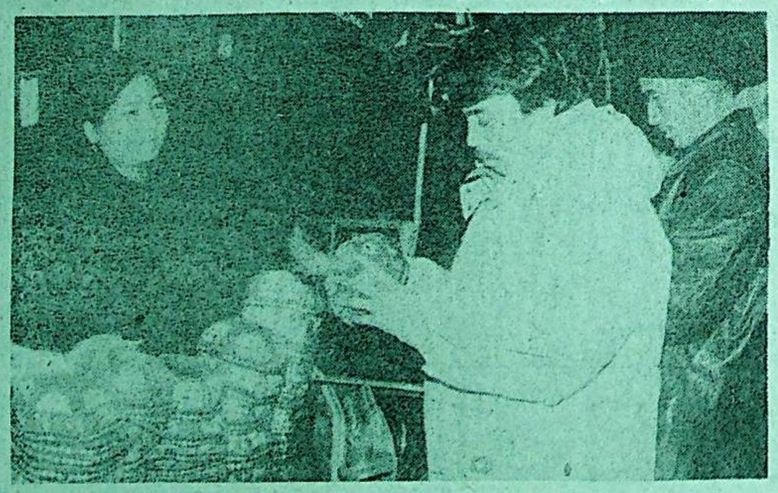

ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ دۆڭكۆۋرۈك مىللىي سودا شىركىتى بېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاز سانلىق مىللەت ئاممىسى ياقتۇرۇپ سېتىۋالىدىغان تاۋارلارنىڭ تۇرلىرىنى پائال كۆپەيتىپ، خېرىدارلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: خېرىدارلار بۇ شىركەت ماگىزىنىدىن مال سېتىۋالماقتا.

ماموت بارات فوتوسى

يېزا تاۋار ئوبوروتىدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى ئاساسىي يوللۇق رولىنى جارى قىلدۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **تۇرغۇن قاسىم، خاۋ جېنيۇي** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىشنى زور كۈچ بىلەن تەشكىللەپ، سانائەتنى خام ئەشيا بىلەن، بازارلارنى تاۋارلار بىلەن، تاشقى سودىنى ئېكسپورت مالىلىرى مەنبەسى بىلەن ئاكتىپ تەمىنلەپ، تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرىنىڭ يېزا تاۋار ئوبوروتىدىكى ئاساسىي يوللۇق رولىنى ھەقىقىي جارى قىلدۇردى.

- پاختا ۋە چارۋا مەھسۇلاتلىرى، مېۋە- چېۋە قاتارلىق يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىشنى زور كۈچ بىلەن تەشكىللەپ، دېھقانلارنىڭ كىرىنى ئاشۇرۇپ، بېيىشى ئۈچۈن خىزمەت كۆرسەتتى. 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەمىنات- سودا كوپېراتىپى سىستېمىسى جەمئىي 28 مىليارد يۈەنلىك يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرى سېتىۋالدى، جەمئىي 2 مىليون 810 مىڭ تونىنىدىن ئارتۇق پاختا، 82 مىڭ تونىنا قوي يۇڭى،11 مىليون 700 مىڭ تېرە، 76 مىڭ تونىنا مېۋە- چېۋە سېتىۋالدى. 1995 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى سېتىۋالغان يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنىڭ ئومۇمىي سوممىسى 9 مىليارد 488 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1990 - يىلدىكىدىن بىر ھەسسىدىن ئارتۇق ئاشتى.

- خام ئەشيا بىلەن تەمىنلەشنى پائال تەشكىللەپ، دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىغا ياردەم بەردى. 8- بەش يىللىق پىلانىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە شىنجاڭنىڭ پاختىسى مەملىكەت ئىچىدىكى توقۇمچىلىق سانائىتى ئىشلەپچىقىرىشىدىكى جىددىي ئېھتىياجلىق بۆيۈم بولۇپ قالدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى باشقا ئۆلكە ۋە ئاپتونوم رايونلارنى 965 مىڭ تونىنا، ئاپتونوم رايونىمىزنى 900 مىڭ تونىنا توقۇمچىلىققا ئىشلىتىلىدىغان پاختا بىلەن تەمىنلىدى. بۇ مەزگىلدە تەمىنات - سودا سىستېمىسى يەنە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پولات- تۆمۈر كارخانىلىرىنى 500 مىڭ تونىنىدىن ئارتۇق تاشلاندۇق ھېتال ماتېرىيال بىلەن تەمىنلىدى.

- ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مال ئېكسپورت قىلىپ تاشقى پىرېۋۇت يارىتىشى ئۈچۈن پائال تۆھپە قوشتى. 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەمىنات- سودا سىستېمىسى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودا كارخانىلىرىنى نۇرغۇن يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرى ۋە ئېكسپورت مال مەنبەسى بىلەن تەمىنلىدى، پاختا تۇرىدىلا 441 مىڭ 500 تونىنا پاختا بىلەن تەمىنلەپ، 830 مىليون دوللار تاشقى پىرېۋۇت يارىتتى، بۇ شۇ مەزگىلدىكى ئاپتونوم رايون بويىچە مال ئېكسپورت قىلىپ يارىتىلغان تاشقى پىرېۋۇت سوممىسىنىڭ 30 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى.

- توپ سېتىش بازارلىرى قۇرۇلۇشى باشلاندى. دەسلەپكى ستاتىستىكىغا قارىغاندا، ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى سالغان توپ سېتىش بازارلىرى ئونغا، يىللىق سودا سوممىسى 220 مليون يۈەنگە يەتكەن. توپ سېتىش بازارلىرى دېھقانلارنى بازارغا يۈزلىنىشكە يېتەكلەش، ئىگىلىكنى جانلاندۇرۇش ۋە ئىشلەپچىقىرىشنى ئىلگىرى سۈرۈشتە پائال رول ئوينىغان.

مەنبۇي مەدەنىيەتنى قوغدۇشنىڭ كۈچەيتىش ئارقىلىق ماددىي مەدەنىيەتنى يەرپا قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىش

- «جۇڭخې» پاي چەكلىك شىركىتىنىڭ مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان خىزمەتچىلەرنىڭ كۈيۈشۈش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرگەنلىكى توغرىسىدا

ئابلاجان ئەمەت (ئۇز مۇخبىرىمىز)

جۇڭخې لوڭقىسى
شىنجاڭ جۇڭخې پاي چەكلىك شىركىتى مەسئۇل مۇئەسسەسى
مۇدىرىيەت باشلىقى، باش جىڭلى؛ جالاڭ يېڭچېن
مۇدىرىيەت ئەزاسى، پارتكوم مۇئاۋىن شۇجىسى، ئابدۇرەھىم تۇرسۇن
تاپشۇرۇلمىش شەھەر رشۇ قۇرۇلۇش قىشقىرى ريولى 18-نومۇر
تېلېفون: 2918—3835306 (0991)

شىنجاڭ «جۇڭخې» پاي چەكلىك شىركىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەنبۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىشنى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن تەڭ ئورۇنلاپ قويۇپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئۈيۈشۇش كۈچىنى ئاشۇرغانلىقتىن، ھەم مەنبۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتا، ھەم ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشتە ئوخشاشلا ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى.

شىنجاڭ «جۇڭخې» پاي چەكلىك شىركىتى يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى مەركەز، ئىسلاھاتنى ھەركىتلەندۇرۇ- گۈچ كۈچ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ كۆز قارىشىنى يېڭىلاپ ئاكتىپلىقنى قوزغاشنى نىشان، ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم، سوتسىيالىزم تەربىيىسىنى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان كۆپ خىل شەكىلدىكى مەنبۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى كەڭ چوڭقۇر قانات يايدۇردى. شىركەتنىڭ ئىدىيىۋى، سىياسىي خىزمەت بەلگىلىمىسى، مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان كۈچەيتىش توغرىسىدا 12 ماددىلىق بەلگىلىمە تۈزۈلۈپ يولغا قويۇلدى. مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان خىزمىتى شىركەتنىڭ يىللىق ئومۇمىي خىزمەت پىلانىنىڭ ئاساسلىق تۈرلىرىدىن بىرى قىلىپ بېكىتىلىپ، شىركەتكە قاراشلىق شۆبە زاۋۇت، سېخ، بەن- گۈرۈپپىلارنىڭ مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان خىزمىتىنىڭ قانداق ئىشلەنگەنلىكى ئۈلارنى سىلىشتۇرۇپ باھالاش، مۇكاپاتلاش يۈزىسىدىن ئىلغار جازالاشنىڭ ئاساسلىق شەرتلىرىنىڭ بىرى قىلىندى. شىركەتكە قاراشلىق ھەممە ئورۇنلاردا مەنبۇي مەدەنىيەت خىزمىتى خاتىرىسى يېزىش تۈزۈمى ئورنىتىلىپ، بۇ جەھەتتىكى خىزمەتلەر ھەر ئايدا بىر قېتىم خۇلاسىلەندى.

شىركەتتە يەنە ئىككىدە نەمۇنە ئورۇن قوغدىلىۋاتقان ئىككىنچى ھىمايە قىلىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش كۈرۈپپىسى قۇرۇلدى ۋە ئاساسىي قاتلام ئورۇنلار، ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئېچىدىكى بۇ جەھەتتە نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغانلارنى مۇكاپاتلاش تۈزۈمى ئورنىتىلدى، بۇنىڭ بىلەن شىركەتنىڭ مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان خىزمىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئاساسى تېخىمۇ مۇستەھكەملەندى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ شىركەت ئاخبارات ئورۇنلىرى بىلەن ئالاقىنى كۈچەيتىپ، مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان توغرىسىدىكى تەشۋىقاتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇردى، ئىككى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش جەريانىدا مەيدانغا كەلگەن ئىلغار ئاساسىي قاتلام ئورۇنلىرى، ئىلغار شەخسلەرنىڭ ئۆرنەك قىلىشقا بولىدىغان تەجرىبىلىرى ۋە ئىش ئىزلرىنى كەڭ چوڭقۇر تەشۋىق قىلدى. ۋەتەننى، سوتسىيالىزمنى، كومپارتىيىنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۆيلەيدىغان ئەدەبىيات- سەنئەت پائالىيەتلىرىنى ۋە تۇرلۈك تەنتەربىيەمۇسابىقىلىرىنى كۆپ قېتىم ئېلىپ باردى، بۇ شىركەت ھاۋا ئارمىيە ئورۇمچى دوختۇرخانىسى، قوراللىق ساقچى قىسىم ئوت ئۆچۈرۈش 6- ئەترىتى، 8- ئەترىتى قاتارلىق ئورۇنلار بىلەن ئورتاق مەنبۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىش، بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش دوستلۇق پائالىيەتلىرىنى ئېلىپ بېرىپ، ئارمىيە- خەلق دوستلۇقىنى كۈچەيتىشكە تۆھپە قوشتى. ئالدىنقى يىلى ھاۋا ئارمىيە ئورۇمچى دوختۇرخانىسى دوختۇرلارنى بۇ شىركەتكە ئەۋەتىپ، شىركەتتىكى 100 دىن ئارتۇق ئىشچى- خىزمەتچىنىڭ كېسىلىنى ھەقسىز داۋالىدى، شىركەت ساقلىقنى ساقلاش پونكىتىدىكى دوختۇر، سېستىرالارنى دوختۇرخانىغا كېلىپ ئۆگىنىشكە، ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا تەكلىپ قىلدى، شىركەت رەھبەرلىرىمۇ ھاۋا ئارمىيە ئورۇمچى دوختۇرخانىسىغا بېرىپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى توغرىسىدا، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان تەڭ ئېلىپ بېرىشنىڭ زۆرۈرلۈكى توغرىسىدا لېكسىيە سۆزلىدى. بۇنىڭ بىلەن شىركەت ۋە ھاۋا ئارمىيە ئورۇمچى دوختۇرخانىسىدىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ دوستلۇقى، چوڭقۇرلاشتى. بۇ شىركەت بىلەن دوختۇرخانا پارتىيە مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە خەلق ئازاتلىق ئارمىيىسى باش سىياسىي بۆسى تەرىپىدىن ئارمىيە - خەلق ئورتاق مەنبۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى.

«جۇڭخې» شىركىتى يەنە ھەربىيلىكتىن كەسىپ ئالماشتۇرغانلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش، ئۇلارنىڭ تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بەردى، ھازىر بۇ شىركەتتە ھەربىيلىكتىن كەسىپ ئالماشتۇرۇپ كەلگەنلەر 300 دىن ئاشىدۇ، ئۇلار بۇ كارخانىنىڭ تايانچ كۈچلىرىدىن بولۇپ قالدى، ئۇلارنىڭ بەزىلىرى رەھبەرلىك ۋەزىپىلىرىنى ئۈتەمكەتە.

بۇ شىركەت مەنبۇي مەدەنىيەت قوغدىلىۋاتقان ياخشى ئېلىپ بېرىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئۈيۈشۇش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، ئۇلاردا «شىركەت مېنىڭ ئائىلەم» دەيدىغان قاراشنى پېتىلدۇرگەنلىكتىن، ھەممە كىشى شىركەتنىڭ گۈللىنىشى ئۈچۈن بىردەك كۈچ چىقىرىدىغان، چارە- تەدبىر كۆرسىتىدىغان كەيپىيات شەكىللىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش يۈكسەلدى، ئىقتىسادىي ئۈنۈم ئۆستى. مەنبۇي مەدەنىيەت

بورتالا ئوبلاستىدا چارۋىچىلىق ئۇل مۇئەسسەسلەر قۇرۇلۇشى چېنك ئۆتۈلدى

ماراليېشى ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى ئۆلچەم نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋۇھاب مەمتىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: ماراليېشى ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى ئۆلچەملەشتۈرۈش ۋە ئۆلچەملەش، ئۆلچەملەشتۈرۈش «سۈپەتنى مەركەز قىلىش، ئۆلچەملەشتۈرۈش ۋە ئۆلچەملەشنى ئاساس قىلىش» تىن ئىبارەت تېخنىكا نازارەتچىلىكى خىزمەت فاكتورىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، مەھسۇلات سۈپىتىنى نازارەت قىلىپ تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىش بىلەن بىرگە، ئۆلچەم نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىماقتا.

ئىلگىرى بۇ ناھىيىدە يېزا ئىگىلىك ۋە قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرى، بولۇپمۇ ئاشلىق ۋە پاختا سېتىۋېلىش جەريانىدا ئايرىم ئورۇنلار كەم جىگلاپ ئاممىنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سالىدىغان ئەھۋاللار دائىم كۆرۈلۈپ تۇراتتى. ئۆلچەم قورالىرىنىڭ توغرىلىقىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداش ئۈچۈن، تېخنىكا نازارەتچىلىكى خىزمەت ئىدارىسى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، ناھىيە تەۋەسىدىكى ئۆلچەم قورالىرىنى تەكشۈرۈش سالمىقىنى زورايتتى. ھەر يىلى ئاشلىق، پاختا سېتىۋېلىشتىن ئىلگىرى ۋە سېتىۋېلىش مەزگىلىدە كوچ تەشكىللەپ، ھەرقايسى سېتىۋېلىش نۇقتىلىرىغا بېرىپ ئۆلچەم قورالىرىنى تەكشۈرۈپ لايىقەتلىك بولغانلىرىغا لايىقەتلىك گۇۋاھنامىسى تارقاتتى. لايىقەتسىزلىرىنى ئىشلىتىشتىن بىردەك توختاتتى، «ئۆلچەم قانۇنى» قاتارلىق قانۇن - نىزاملارنى كەڭ تۇردە تەشۋىق قىلىپ، ئۆلچەم قورالىرىنى ئىشلەتكۈچىلەر ۋە ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇن ئېڭىنى ئۆستۈردى. تەدبىر قوللىنىپ يېزا ئىگىلىك ۋە قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرى بازىرىدا ئىشلىتىلۋاتقان ئۆلچەم قورالىرىغا قارىتا نازارەت قىلىش - باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئۆلچەم قورالىرىنىڭ توغرىلىق دەرىجىسىنى بۇزغان، ئىستېمالچىلارنى قاقتى- سوقتى قىلغانلارغا ئۇنۇملۇك زەربە بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى ھەقىقىي تۇردە قوغدىدى. بۇ ئىداره بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئۆلچەم قورالىرىنى نازارەت قىلىش- باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، 11- ئاينىڭ بېشىغا قەدەر ناھىيە تەۋەسىدە ئىشلىتىلۋاتقان ھەر خىل ئۆلچەم قورالىرىنى تەكشۈرۈپ بېكىتىپ، 1000 غا يېقىن لايىقەتسىز ئۆلچەم قورالىنى يېغىۋالدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ بۈگۈر ناھىيىسىنىڭ تېرەك بازار يېزىسى چارۋا ماللارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش ئۈچۈن 10- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 15 مىليون 300 كىلوگرام سامان، «11 مىڭ ھارۋا يانتاق، 800 مىڭ باغ قومۇش، پىچان، بېدە يىغىۋالدى، 100 تونىنا سىلوس باستى، 650 قوتان سالدى، 1560 قوتاننى ئوڭشىدى.

ئاتۇش تاشيول ئۇچاستىكسى يېللىق يول ئاسراش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىماپ بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يالقۇن قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاتۇش تاشيول 1996-يىلى باشلىقلىرىنى ئالماشتۇردى، بۇ بىر قاتار تۈزۈملەرنىڭ يولغا قويۇلۇشى بىلەن داۋاملىق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقى قوزغالدى. ئۇلار قىش مەزگىلىدە 478 كۇب مېتر قارنى

بورتالا ئوبلاستىدا چارۋىچىلىق ئۇل مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇشى چېكىۋ تۇتۇلدى

چارۋىچىلىقنى دېھقانچىلىقنى تۇتقانغا ئوخشاش چېكىۋ تۇتۇپ، چارۋىچىلىق ئۇل مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، چارۋا مال كۆپەيدى، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىمۇ ئاشتى.

بورتالا ئوبلاستى 1986 - يىلدىن ئىتىبارەن چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى دېھقان، چارۋىچىلارنى هاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشتىكى مۇهىم تەدبىر دەپ قارىدى ھەمدە چارۋىچىلىق ئۇل مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇشىنى چېكىۋ تۇتۇپ، 53 مىڭ 600 مو ئوتلاق بىنا قىلدى، 753.3 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق چاپتى، چارۋىچىلار ۋە چارۋا ماللار ئۈچۈن 1272.53 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا يول ياسىدى، 118 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتتى، 1392 چارۋىچى ئائىلىسىنى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن چارۋا ماللارنىڭ ناچار تەبىئىي شارائىتتىن ئامان-ئېسەن ئۆتۈشىگە ئاساس سېلىندى، جۈملىدىن ئوبلاست بويىچە قىش ۋە ئەتىياز يېتىپ كېلىشتىن ئاۋۋال 43 مىڭ 500 تونىنا ئوت - چۆپ، 3000 تونىنا يەم - بۇغۇز غەلىتىدى، ئوت - چۆپلەرنى توغراپ بېرىش ۋە پىششىقلاپ بېرىش نىسبىتى % 90 كە يەتتى. شۇڭا، تۆلەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى % 92.97 كە يەتتى. چارۋا ماللارنىڭ ئەسلىنى ياخشىلاش، يۇقۇملۇق كېسەللەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىشىمۇ مۇناسىپ هالدا ياخشى ئىشلەندى، 1985- يىلدىن بۇيان چارۋا مال يىلنىغا % 1.25 لىك سۈرئەت بىلەن ئېشىپ باردى، چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمى ئىلگىرىكى 349 يۈەندىن بۆلتۈر 1178 يۈەنگە يېتىپ، يىلنىغا % 12.93 لىك سۈرئەت بىلەن ئاشتى. بۇ يىل ئومۇمىي چارۋامال 1 مىليون 110 مىڭ تۇياقتا يەتتى، بازار 164 مىڭ 400 تۇياق چارۋا مال بىلەن تەمىنلەندى.

كېرىيە ناھىيىسى بۇ يىللىق توختام بويىچە گۈرۈچ سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئۇيغۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋەر قىلدۇ: خوتەن ۋىلايىتىنىڭ نۆۋەتلىق شالچىلىق بازىسى بولغان كېرىيە ناھىيىسىدىكى دېھقانلار سېلىنمىنى كۆپەيتىپ باشقۇرۇش، پەرۋىشنى چىڭ تۇتقانلىقتىن، تۇرلۇك تەبىئىي ئاپەتلەر ئۇستىدىن غەلبە قىلىپ، 30 مىڭ مودىن كۆپرەك شالدىن مول ھوسۇل ئالدى. مول ھوسۇل خۇشاللىقىغا چۆمگەن دېھقانلار ئەڭ ياخشى گۈرۈچلىرىنى دۆلەتكە سېتىپ بەردى، ئۇلار 11 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن 15- كۈنىگىچە دۆلەتكە 700 مىڭ كىلوگرام گۈرۈچ سېتىپ بېرىپ، يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن ئىلگىرى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى، سېتىۋېلىنغان گۈرۈچنىڭ 1 -، 2 - دەرىجىلىكى % 71 كە يەتتى.

چىرا يېزىسىدا قارا بوز كۆرپە قوينى بېقىش، كۆپەيتىش مۇھىم كەسىپكە ئايلاندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتجان مامۇت** خەۋەر قىلدۇ: چىرا ناھىيىسىنىڭ چىرا يېزىسى يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە قارا بوز كۆرپە قوينى كۆپەيتىشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى قارا بوز كۆرپە قوينى بېقىشقا يېتەكلەپ كەلگەنلىكتىن، قارا بوز كۆرپە قوينى بېقىش دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى مۇھىم كەسىپكە ئايلاندى.

قارا بوز كۆرپە قوينى چىرا قارا قوينى دەپمۇ ئاتىلىدۇ، ئۇ قارا كۆل قوينى نەسلىگە تەۋە بولۇپ، ئۇنىڭ يۇڭ، گۆشى ئادەتتىكى قويلارنىڭكىدىن كۆپ، ئەلپىرسىنىڭ رەڭگى ئۇزگىچە، كۆزكەم، نەپىس، قوزىسىنىڭ تېرىسى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئەتۈارلاپ كېيىدىغان ئەنئەنىۋى باش كېيىمى تەلپەك (تۇماق)نىڭ خام ماتېريالى. بۇ خىل قويدىن بىر يىلدا ئىككى قېتىم قوش - كىزىك تۆل ئالغىلى، ھەر بىر قوزىنى 200 يۈەندىن 300 يۈەنگىچە ساتقىلى بولىدۇ، چىرا يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ قوينىڭ ئالاھىدىلىككىدىن پايدىلىنىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، مەخسۇس تۇر تۈرغۈزۇپ، قارابوز كۆرپە قوينى كۆپەيتىشنى چىڭ تۇتتى ھەمدە دېھقان، چارۋىچىلارنى بۇ خىل قوينى بېقىپ كۆپەيتىشكە چاقىردى. ئوت - چۆپ، يۇقۇملۇق كېسەللەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، نەسلىنى ياخشىلاش جەھەتلەردە ئېتىبار بېرىپ، تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلدى. بۇ قوينىڭ كۆندىن كۆنگە بازار تېپىشى بىلەن ھازىر بۇ خىل قوينى باقىدىغان ئائىلىلەر بارغانسېرى كۆپەيدى. قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدە يېزا بويىچە قارا بوز كۆرپە قوينى باقىدىغان ئائىلە 1800 گە، ھەر بىر ئائىلىنىڭ بۇ خىل قويدىن قىلغان يىللىق كىرىمى 800 يۈەندىن 10 مىڭ يۈەنگىچە بولدى. قارا بوز كۆرپە قوينىڭ ئومۇمىي سانى 17 مىڭ 800 تۇياقتا يېتىپ، ناھىيە بويىچە قارا بوز كۆرپە قوينى ئومۇمىي سانىنىڭ 90 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى.

ئۆگەن دەريا‌سى باش غول ئۆستىگى ۋە شايار، توقسۇ غول ئۆستىگى ئۆزگەرتىپ ياسلىپ بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇنىرە مەمەت** خەۋەر قىلدۇ: 7 مىليون 157 مىڭ 600 يۈەن مەبلەغ سېلىنغان ئۆگەن دەريا‌سى باش غول ئۆستىگى ۋە شايار، توقسۇ غول ئۆستىگىنى ئۆزگەرتىپ ياساش قۇرۇلۇشى يېقىندا قۇرۇلۇش مۇئەسسەسە قوماندانلىق ئورنىنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى ھەمدە دۇنيا بانكا قەرز تۈرى مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

ئۆگەن دەريا‌سى باش غول ئۆستىگى ۋە شايار، توقسۇ غول ئۆستىگى ئۆگەن دەريا‌سىنىڭ ئوتتۇرا، يۇقىرى ئېقىندىكى تۈزلەڭلىككە جايلاشقان. ئۆگەن دەريا‌سى باش غول ئۆستىگى ئۆزگەرتىپ ياسلىپ بولدى. ئۇ ئۆستەڭنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 950 مېتر، شايار، توقسۇ غول ئۆستەڭنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 1850 مېتر بولۇپ، كۆچا، شايار، توقسۇ ئۇچ ناھىيىنىڭ سۇ چوڭ تومۇرى. ئۇزاق يىللاردىن بېرى بۇ ئۆستەڭلەر رېمونت قىلىنمىغاچقا، ئېغىر دەرىجىدە بۇزۇلغان، سۇ ئىسراپچىلىقى ئېغىر ئىدى. شۇڭا، بۇ غول ئۆستەڭلەرنى ئۆزگەرتىپ ياساش سۇدىن پايدىلىنىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە بولۇپ، بۇ قۇرۇلۇش 1995- يىلى دۇنيا بانكا قەرز تۈرىگە كىرگۈزۈلگەنىدى. بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئىش باشلانغانىدى.

ماقالە

چارۋىچىلىق نازارىتى مەكارلاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋەر قىلدۇ: بورتالا ئوبلاستى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، مۇكاتالىق سادا‌سى

قادىر خەۋەر قىلدۇ: ئاتاۇش ناھىيىلىك ئۇچاستىكسى 1996- يىللىق ناھىيىلىك ئاسراش پىلان - كۆرسەتكۈچلىرىنى 11 - ئايغىچە ئورۇندىاپ بولدى.

ئۇچاستىكا رەھبەرلىكى ئۆزىگە قاراشلىق 228 كىلومېتر يولنى ياخشى ئاسراش، قاتناش راۋانلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن يىل بېشىدا ھەرقايسى داۋابەنلەرنىڭ ئاسراش مۇساپىسى، شتاتى، يىللىق راسخوتى، ماتېريال - ئۇسكۇنىلىرىنى تەپسىلىي ھېسابلاپ، داۋابەن باشلىقلىرى بىلەن ھۆددىگەرلىك توختامى ئىمزالىدى. يېرىم يىلدا بىر قېتىم سېلىشتۇرۇپ باھالاش، مۇكاپاتلاش - جازالاش شەرتلىرىنى بېكىتتى، ھەم، ئىشچى - خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ئەمگەك - ئىنتىزامى، ماشىنا - ئۇسكۇنىلەرنى باشقۇرۇش، بىخەتەرلىك، سۈپەت تەكشۈرۈش، سالامەتلىكى ناچار ئىشچىلارنىڭ داۋالىنىش تۈزۈملىرىنى يولغا قويدى. باشقۇرۇش ئىقتىدارى تۆۋەن داۋابەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقى قوزغالدى. ئۇلار قىش مەزگىلىدە 478 كۇب مېتر قارنى تازىلاپ، چېگرا يولىنىڭ قاتنىشىنى راۋانلاشتۇردى، ئاتاۇش، باچاڭ داۋابەنلىرىدىكى ئايالار تومۇز ئىسقىلاردا كۆنىگە ئون سائەتتىن ئارتۇق ئىشلىدى. تورغات لىنىيىسىدە تاشيول ئاسراۋاتقان ئىشچىلار ناچار شارائىتتا يىل بويى ئىشلەپ، بەزىلىرى ھەتتا ئايدا بىر قېتىمۇ ئائىلىسىگە قايتمىدى. كەلكۈن مەزگىلىدە يول يۈزىنى قاپلىۋالغان 607 مىڭ كۇب مېتردىن ئارتۇق لاي - لاتقا، شېغىلنى تازىلاپ، 22 مىڭ 340 كۇب مېتر توپا - تاش يۆتكەپ، يان ئېرىقلارنى تازىلاپ، يېڭىدىن ئېرىق چېپىپ تاشيولنى كەلكۈننىڭ ھۇجۇمىدىن ساقلىدى.

بىر يىل ئاشۇنداق تىرىشىپ ئىشلەش نەتىجىسىدە، 11 - ئايغىچە ياخشى يول 83 كىلومېتر‌غا، ئوتتۇرا دەرىجىلىك يول 129 كىلومېتر‌غا يېتىپ، تاشيول باش ئۇچاستىكسىنىڭ يىللىق سېلىشتۇرۇپ باھالىشىدا بۇ ئۇچاستىكا 1 - ئورۇننى ئىگىلىدى.

چارەك داۋابەنده مەنۇى تۇرمۇش

يەكەن ناشيول ئۇچاستىكسىنىڭ چارەك داۋابەنى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، داۋابەن قورۇلۇشى بىلەن مەنۇى مەدەنىيەت قورۇلۇشىنى چېكىۋ تۇتۇپ، ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار دەم ئېلىش ۋاقتىدا داۋابەن مەدەنىيەت ئۆيىدە كىتاب، ژۇرنال كۆرمەكتە.

سۈرەتتە: بىر كۈنلۈك قاتتىق ئىشلەشتىن كېيىن...

بۇ داۋابەن 1993- يىلىغىچە شارائىتى ناچار، يول ئاسراشتا ئارقىدا قالغان ئورۇن ئىدى. ئۇچاستىكا بۇ داۋابەننىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى رەتكە سېلىپ، ياش، قابىلىيەتلىك تۇرغۇن ئوبۇلنى بەنجاڭلىققا بېكىتتى. شۇندىن بۇيان، يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسى لەيلىمە ماتاش تۇزۇمىنى يولغا قويۇش ئارقىلىق كۆپ ئىشلىگەنلەر كۆپ ئېلىش، ئاز ئىشلىگەنلەر ئاز ھەق ئېلىشتىن ئىبارەت تەقسىمات پرىنسىپىنى ئىزچىللاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچىلارنىڭ ئەمگەك ئاكتىپلىقى ھەسسىلەپ ئاشتى. داۋابەننىڭ ئىككى مەدەنىيەت قورۇلۇشى تېز ئىلگىرىلىدى. داۋابەن ۋىلايەت بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ، تۇرغۇن ئوبۇل ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش سىستېمىسى بويىچە ئىلغار شەخس بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار داۋابەن قورۇسى ئېچىدە بىلىيارت ئويناۋاتقا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **موللا رېھىم سوبى**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن سەيدەخمەت** خەۋىرى، فوتوسى

سۈرەتتە: بىر كۈنلۈك قاتتىق ئىشلەشتىن كېيىن...

باستى، 650 قوتان سالدى، 1560 قوتانىنى ئوگشىدى.

ھۈسەن خالەم

△ پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ شاپتۇل يېزىسىدىكى دېھقانلار، 13 مىڭ 600 تونىنا سامان، 4300 تونىنا بېدە، 660 ھارۋا قومۇش تەييارلاپ، 500 تونىنا سامانىنى ئامميالاشتۇردى. 2400 ئېغىل- قوتانىنى ئوگشىدى.

ياسىن تاھىر

△ يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ ئاچچىق ۋە تېرىم يېزىسى 10- ئاينىڭ 25- كۈنىگە قەدەر 11 مىڭ تونىنىدىن ئارتۇق سىلوس بېسىپ بۇ يىللىق ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ئابدۇغېنى نامان

△ يەكەن ناھىيىسىنىڭ ئېگەرچى بازىرى زەيلىك، توغچى، خانئېرىق، ۋايھۇيلا كەنتىدىكى 20 ئائىلىلىك دېھقان بۇ يىل ھۆل ئۈزۈمدىن 28 مىڭ 800 يۈەن كىرىم قىلدى.

تۇرسۇن مۇھەممەت
ئىسمىتىلا ئىسلام

مەنىلىك ھايات

— ئاپتونوم رايون بويىچە مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى مەريەم مەمتىمىن توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىلھامەر ھەسەن

ئۇ ئادەتتى بويىچە سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ يۈزىنى يۇيدى. چۈشلۈك تاماقنىڭ تەييارلىقىغا تۇتۇندى. ئاندىن باللىرىنى ئويغىتىپ چېيىنى بېرىپ، مەكتىپىگە يولغا سالغاندىن كېيىن، ئىككى ئاپتوبوس ئالمىشىپ ئىدارىسىگە كەلدى. دە، دۆۋە - دۆۋە ئورىگىناللار ئارىسىغا چۆكتى.

كەچلىك تاماقتىن كېيىن ئۇ قاچا - قۇمۇچلارنى يۇيۇپ، ئۆيىنى بىرەر قۇر سەرەمجانلاشتۇرغاندىن كېيىن يېزىق ئۈستىلىگە چۆكتى...

كۈنلەر، ئايلار، يىللار مۇشۇ تەرىقىدە ئۆتۈۋەردى. مانا بۇ ئۇنىڭ ھاياتى. لېكىن كىتابخانىلاردا، كىتابخۇمارلارنىڭ كىتاب ئىشكاپىدا «مەسئۇل مۇھەررىرى: مەريەم مەمتىمىن»، «مەريەم مەمتىمىن تەرجىمىسى» دەپ يېزىلغان رومان، پوۋېستلار كۆپىيىۋەردى. ئۇنىڭ كۆنلىرىنىڭ ئالدىراش بولۇشى مۇشۇنىڭ ئۈچۈن ئىدى، مانا بۇ ئۇنىڭغا ھاياتنىڭ مەززىسى ھېسابلىناتتى. چۈنكى ھايانلىقتا خىلى - خىلى ئىشلار ۋاقتىنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئونتۇلۇپ كېتىدۇ. لېكىن ئىنسانىنىڭ تارىخ بەتلىرىگە پۈتۈلگەن ئەمگەك مېۋىلىرى ئەۋلادمۇ ئەۋلاد ئەسلىنىدۇ؛ قەدىرلىنىدۇ. ئىنسانىنىڭ تەر تۆكۈشىمۇ ئۆزى ئۈچۈنلا ئەمەستە! مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، ئۇ ھەر قېتىم ئۆزى ئىشلىگەن كېتاب نەشرىدىن چىققاندا تۇنجى ئەسرى چىققان مۇئەللىپتەك ھاياجانلىنىپ كېتىدۇ. چۈنكى «كىتاب ھېكمەت، كىتاب بايلىق»، كىتاب كىشىلەرگە بىلىم، ئەقىل ئاتا قىلىدۇ.

ئۇ ئۆزىنىڭ بۇ ساھەدە ئىشنى تۇنجى باشلىغان ۋاقتىنى ئونتالمايدۇ. بۇ بۈنىڭدىن 24 يىل مۇقەددەم بولغان ئىش:

«قىزىق، ئوقۇغىنىم يېزا ئىگىلىك شۆيۈەننىڭ ماشىنىسازلىق كەسپى، لېكىن شىنجاڭ خەلق نەشرىياتىغا تەقسىم قىلىنىپ، تەرجىمە تەرىرلىكىگە ئورۇنلاشتۇرۇلدۇم. دېمەك ئىشنى باشتىن باشلىشىمغا توغرا كېلىدۇ. ئاۋۋال خەنزۇ ئەدەبىي تىلى بىلەن ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلى ئوتتۇرىسىدىكى ئوخشاش ۋە پەرقلىق نۇقتىلارنى ئۆگىنىشىم كېرەك، بۇ ئۆنۈمنى ئۆتكىلدىن ئۆتۈشۈم كېرەك، يارامليق مۇھەررىر بولۇش مۇمكىن ئەمەس.»

1972 - يىلى، مەريەم مەمتىمىن ئىشقا چۈشۈپ، پىشقەدەملەر بىلەن بولغان بىر نەچچە قېتىملىق سۆھبەتتىن كېيىن مۇشۇلارنى خىيالىدىن ئۆتكۈزدى.

ئەتراپلىق، مول بىلىم قۇرۇلمىسى، پىشىق تىل قابىلىيىتىگە ئىگە، جاپاغا چىداپ پىداكارلىق بىلەن ئىشلەيدىغان مۇھەررىر زۆرۈر.

ئۇ كىتابخۇمار ئائىلىدە چوڭ بولغاچقا، كىتاب ئوقۇشقا ھېرىسمەن ئىدى. شۇڭا ناھايىتى تېزلا بۇ كەسىپنى قانداق ئىگىلەشنىڭ يولىنى بىلىۋالدى. يەنى ئىشنى ئىملاسىنى توغرىلاشتىن باشلىدى. بۇرۇنقى ۋەقەلىك قوغلىشىپ كىتاب ئوقۇشتەك ئادىتىنى تاشلاپ، ئەدەبىي ئەسەرنىڭ تىلى، جۈملە شەكلى، دىئالوگلارنى قانداق ئېلىش قائىدىلىرىنى تەتقىق قىلىش، ئۆگىنىش مەقسىتىدە نۇرغۇن كىتاب ئوقۇدى. بۇ جەريانىدا ئۇ ئەدەبىي ئەسەرلەردىكى بىر قەدەر مۇرەككەپ، ئەمما جايىدا ئىپادىلەنگەن تەسىرلىك بايان، بەدىئىي تەسۋىر، پسخىك تەسۋىر، كىنايە، ئوخشتىش، مەنزىرە تەسۋىر ۋە پاساھەتلىك تىللارنى كاتېگورىيە بويىچە ئايرىم كۆچۈرۈپ ماڭدى. ياخشى تەرجىمە قىلىنغان ئەدەبىي ئەسەرلەرنى خەنزۇچە نۇسخىسغا سېلىشتۇرۇپ ئۆگەندى.

مانا، رەسمىي تەھرىرلىكىنى ئىشلەشكە ئۇ بىر كىتابنى قولىغا ئالدى.

ئۇ ئاۋۋال ئەسەرنىڭ خەنزۇچىسىنى ئەسەرنىڭ مەزمۇنى، تارىخىي ئارقا كۆرۈنۈشى، پېرسونۇژلارنىڭ خاراكتېرى، تىلى قائىدىلىقلار توغرىسىدا ئېنىق چۈشەنچە ھاسىل قىلغۇچە بىر نەچچە رەت ئوقۇدى. بۇ جەريانىدا كىتابتىكى يەر - جاي ناملىرى، ئادەم ئىسىملىرى، ئاتالغۇلارنىڭ توغرىلىقى ۋە باشتىن ئايىق بىرەدەكلىككە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مەخسۇس بىر خاتىرە تۇتۇپ ئادەم، جاي ناملىرى ۋە تۇراقلىق ئاتالغۇلارنى خاتىرىلەپ ماڭدى.

«قېيىن ئىش يوق ئالەمدە، كۆكۈل قويغان ئادەمگە» دېگەندەك، مەريەم مەمتىمىن ئەستايىدىللىقى ۋە تىرىشچانلىقى بىلەن بارا - بارا پىشىپ يېتىلدى. بۈنى ئۇ تەھرىرلىگەن دۇنياۋى كلاسسىك ئەسەرلەردىن «قىزىل ۋە قارا»، «ساغرا تېرە»، «بوۋاي خانىم»، «چىرايلىق دوست»، «يۇز يىل غېرىبلىق»، «ھايات»، «شېكسپىر تراگېدىيلىرى»، «جنايەت ۋە جازا» قاتارلىق تۇرلۈك ژانىردىكى قىسمى)، «ئادەمى ھايۋان»، «چىن ئەقىدە» قاتارلىق ئون نەچچە پارچە رومانىنىڭ تەرجىمىسى، «رادارانىنى»، «بىر قىزنىڭ كەچۈرمىشلىرى» قاتارلىق 70 نەچچە پارچە تەرجىمە پوۋېست، ھېكايە، كۆپ قىسملىق تېلېۋىزىيە تىياتىرى «غەربكە سايامەت»نىڭ 16 - قىسمىدىن 25 - قىسمىغىچە بولغان تەرجىمىسى ئۇنىڭ ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتلىرىنىڭ ئەمگەك مېۋىسى بولۇپ قالدى.

مەن ئۇ تەرجىمە قىلغان ھەر بىرى 300-400 مىڭ خەت كېلىدىغان رومانلار ئالدىدا، بىر ئۆينىڭ تۆگمەس ئىشلىرى بىلەن ھەلەك بولۇپ، ئىشتىن سىرت ۋاقىتدا بۇنچىۋالا ئەسەرلەرنى تەرجىمە قىلىشقا قانداق ئۇلگۈرگەنلىكى ھەققىدە ئۇنىڭغا سوئال قويماي تۇرالمىدىم. چۈنكى ئۇ ياخشى مۇھەررىر، ئەدەبىي تەرجىمان بولۇپلا قالماي، يەنە ئانا - دە!

«مۇۋەپپەقىيەت قازانغان بىر ئەرنىڭ كەينىدە ھامان بىر قوللىغۇچى ئايال بولىدۇ» غانلىقىنى كۆپ ئاڭلىغانىدىم. لېكىن ئۇنى كەسپىتە مۇشۇنداق مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىغا، خىزمەتىدە شان - شەرەپ قوچۇشىغا ئېرىنىڭ مەدەتكار بولغانلىقىنى ئاڭلىغىنىمدا بولسا، ئېچ - ئىچىمدىن

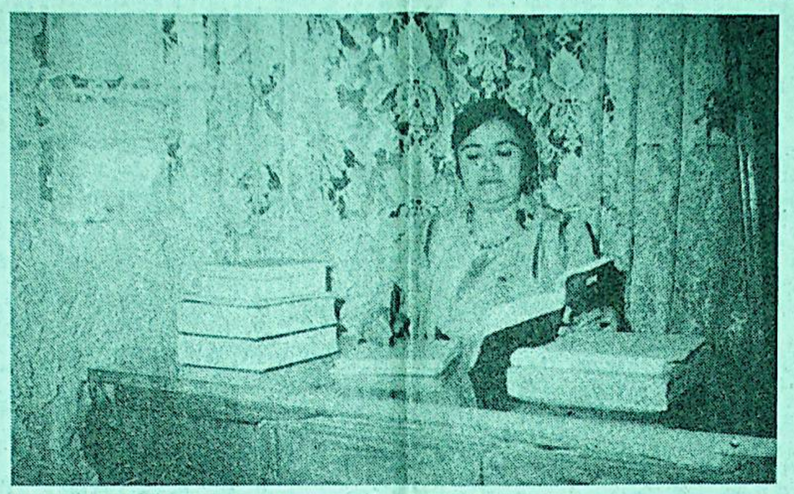

ئۇ خىزمەت ئۈستىدە

فرانسىيىنىڭ مەشھۇر يازغۇچىسى زولانىڭ «ئادەمى ھايۋان» دېگەن رومانى ئۇنىڭ تەرجىمە ساھەسىدىكى ئابرويىنى يەنە بىر بالداق ئۆستۈردى. ئۇ تەرجىمە قىلغان «جىنلۇر» دېگەن ھېكايە ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر تەرجىمە ئەسەرلەر مۇكاپاتى»غا، تەرجىمە ھەققىدە يازغان ئىلمىي ماقالىسىنىڭ بىرى 1990- يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن ئەدەبىي تەرجىمە ئىلمىي تەتقىقات يىغىنىغا تاللىنىپ ياخشى باھاغا ئېرىشتى؛ بىرى 1995 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە» بولۇپ مۇكاپاتلاندى ۋە مەملىكەتلىك مۇھاكىمە يىغىنىغا تاللاندى. «جنايەت ۋە جازا» دېگەن تەرجىمە ئەسىرى كېلىشى ناتايىن.

- ئېرىم باللار كىچىك ۋاقتىدا يەسلىگە ئاپىرىپ - ئەكېلىشتىن تارتىپ، ئۆينىڭ ئوشۇقاق - چوشۇقلىرىنى ئىشلىرىغىچە ماڭا ياردەملەشتى. مەن ھەر كۈنى كەچتە باللارنىڭ تامىقىنى بېرىۋېتىپ، ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئىككى- ئۈچ سائەت ۋاقتىنى ئۆزۈمگە تەۋەقىلىۋالدىم. بۇ چاغدا ھېچقانداق ئىشقا مىدىر - سىدىر قىلمىدىم. مېھمان كېلىپ قالسا ئۇنىڭغا ئامال يوق، - دېدى ئۇ.

كۈنىگە ئىككى - ئۈچ سائەت ۋاقىت ئاڭلىماققا ئانچە ئۇزاق ئەمەستەك قىلغان بىلەن، گەپ ئۇنىڭ ھەر كۈنى ئىككىلىكىدە، يەنى ئىزچىللىقىدا. بۇ ئىزچىللىقنى ساقلىماق ھەممىلا ئادەمنىڭ قولىدىن كېلىۋېرىدىغان ئىش ئەمەس.

ئۇ تەرجىمىدىمۇ خۇددى تەھرىرلىككە ئوخشاش تەييارلىقسىز «جەڭ» قىلمىدى. ئۇ تەرجىمە قىلغان «غەربكە سايامەت»نى ئالساق، بۇ ئەسەرنىڭ تىلى قەدىمكى، جىن - شايتانلار ھەققىدىكى گەپ - سۆزلەر، نومۇسلارنىڭ ناملىرى كۆپ ئىدى. ئۇ كىتابتىكى قەدىمكى پۇراقنى ئۆز پېتى چىقىرىش ئۈچۈن ئاۋۋال «خەنزۇچە ئەپسانىلەر لۇغىتى»، «قەدىمكى خەنزۇ تىلى ئىزاھلىق لۇغىتى» قاتارلىق لۇغەتلەرنى سېتىۋالدى ۋە ئۆزى نەچچە يىللاردىن بۇيان

بۇ يىل ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى» بولۇپ باھالاندى.

بىر ئادەمنىڭ يامان نام بىلەن ئەلنىڭ ئاغزىغا چىقمىقى ئاجايىپ ئوڭاي، لېكىن ياخشى نام بىلەن ئەلنىڭ ئاغزىغا چىقىش ئانچە ئوڭاي ئەمەس. بۇنىڭغا ئاجايىپ كۆپ ئەجر كېرەك. كاندىدات ئالىي مۇھەررىر مەريەم مەمتىمىنىڭ ئەدەبىي تەرجىمە تەھرىرلىكى، ئەدەبىي تەرجىمە ساھەسىدىكى تۆھپىلىرى ۋە كىشىلىك تۇرمۇشتىكى ئېسىل پەزىلەتلىرى، ئەترابىدىكى كىشىلەرگە بولغان كۆيۈمچانلىقى، مېھرىبانلىقى ئەلنىڭ ئاغزىغا چىققاچقا، «ئەدەبىي تەرجىمىلەر ژۇرنىلى» ئۇنى مەخسۇس تونۇشتۇرۇپ، «ئاتاقلىق تەرجىمان»، «خەلقنىڭ ياخشى قىزى» دەپ تەرىپلىدى. شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسىمۇ ئۇنىڭ خىزمەت، تۇرمۇش ئەھۋالىنى مەخسۇس تونۇشتۇردى. ئۇ ئۆز خىزمەت ئورنىدىمۇ نەچچە قېتىم ئىدارە بويىچە «ئىلغار خىزمەتچى»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە ئىلغار شەخس»، «ئىلغار ئايال خىزمەتچى» بولۇپ باھالانىپ، ئاپتونوم رايونلۇق 6 - قېتىملىق ئايالار قۇرۇلتىيىغا قاتناشتى.

مەريەم مەمتىمىن شان - شەرەپ ۋە مۇۋەپپەقىيەت ئالدىدا ئۆزىنىڭ ئىسىل پەزىلىتىنى داۋاملىق ساقلاپ، تەھرىرلىك خىزمىتىدە يۇكسەك ئېغىرلىنى كۆتۈرۈپ، كىتابخانىلارغا مەزمۇنى ساغلام، تەرجىمىسى پىششىق، تىلى گۈزەل تەرجىمە ئەسەرلەرنى تەقدىم قىلىپ، ئۆزىنىڭ زېھنىي كۈچىنى پارتىيىنىڭ نەشرىياتچىلىق ئىشلىرىغا بېغىشلاپ، بىر پارتىيە ئەزاسىنىڭ پىداكارانە روھى ۋە قىممەت قارىشىنى نامايان قىلدى. چۈنكى ئۇ ھاياتنىڭ مەززىسى ئۆزگىلەر ئۈچۈن ياشاش، ئىشلەش دەپ بىلىدۇ.

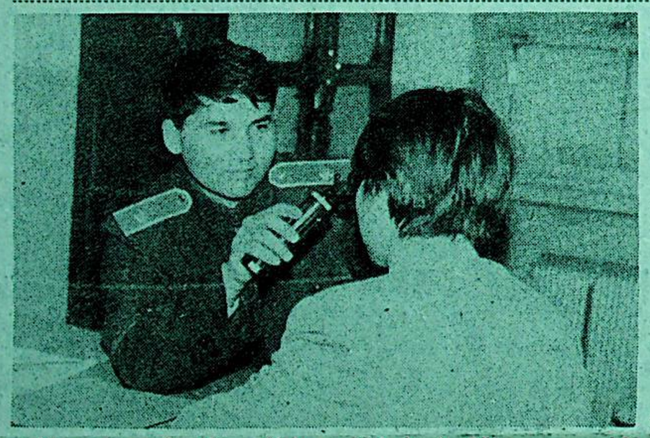

ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ قانۇن دوختۇرلۇق ئىشخانىسى بۇ يىل 1-ئايدىن 10-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 900 دىن ئارتۇق ھەر خىل زەخمىلەندۈرۈش دېلوسى ئۈستىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، ئالاقىدار تارماقلارنى دېلولارنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىشى

«جنايەت ۋە جازا» قاتارلىق تورلۇك ژانىردىكى 100 نەچچە پارچە ئەسەر ئىسپاتلاپ تورۇپتۇ.

20 نەچچە يىل ئۆتتۇپ كەتتى. بۇ جەريانداۋ «قىسقا سكار»، «غەربكە سايا ھەت» (3-، 4 -

ئۇستىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، ئالاقىدار تارماقلارنى دېلولارنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىشى ئۇچۇن مۇھىم قانۇنىي ئاساس بىلەن تەمىنلىدى.

سۆرەتتە: قانۇن دوختۇرى زەخمىلىنىش ئەھۋالىنى تەكشۈرمەكتە.

مامۇت بارات فوتوسى

سىتۇالدى ۋە ئۆزى نەچچە يىللاردىن بۇيان توپلىغان 2000 دىن ئارتۇق كارتوچكا، 400 مك خەتكە يېقىن سۆزلۈك كۆچۈرۈلگەن خاتىرە دەپتەرلىرىدىن پايدىلاندى. ئۇ تەرجىمە قىلغان

يوپۇرغا ناھىيىسى چەت - ياقا جايلاردىكى يېزا - بازارلارنىڭ ئېچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋەر قىلدۇ: يوپۇرغا ناھىيىسى پاكىز سۇ ئېچىش قىيىن بولغان چەت - ياقا جايلاردىكى يېزا - بازارلارنىڭ ئېچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بەردى.

يوپۇرغا ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمتى ناھىيە بويىچە 24 مك ئاتلە ۋە 2 مىليون تۇياقتا پېقىن چارۋا مالنىڭ پاكىز سۇ ئېچىش مەسىلىسى قىيىن بولۇش ئەھۋالىنى ئۆزىگەرتىشكە زور كۈچ سەرپ قىلدى. ئۇلار يىل بېشىدا يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش، ناھىيىنىڭ دېھقانلارنى نامراتلىقتىن قوتۇلدۇرۇش، ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈش پىلانىنى تۈزۈگەندە، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئېچىدىغان سۇ قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى مۇھىم ئىشلار كۆنتەرتىپىگە كىرگۈزدى. دېھقانلارنى ئېچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلاشقا مەبلەغ توپلاشقا ئىلھاملاندۇرۇپ، 2 مىليون يۇمەن مەبلەغ توپلىدى. يۇقىرى دەرىجىلىك ئالاقىدار ئورۇنلار 4 مىليون 980 مك يۇمەن مەبلەغ ھەل قىلىپ بەردى. نەتىجىدە بۇ يىلنىڭ بېشىدىن 10 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە بۇ ناھىيىنىڭ ئاچچىق، سىيەك، يەكشەنبەبازار قاتارلىق ئېچىدىغان سۇ شارائىتى ناچار يېزا- بازارلىردا 13 كۆز قۇدۇق قېزىلدى، سەككىز سۇ بىلەن تەمىنلەش پونكتى قۇرۇلۇپ ئىشقا كىرىشتۇرۇلدى، 153 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا تورۇبا كۆمۈلدى. بۇنىڭ بىلەن چەت- ياقا يېزىلاردىكى 13 مك 160 ئادەم ۋە 26 مك 400 تۇياق چارۋا مال پاكىز سۇ ئېچىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىندى.

قەشقەر شەھەرلىك ماتارىپ ئىدارىسى ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ سەھىيە - ساقلىقنى ساقلاش خىزمىتىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئوقۇغۇچىلارغا بولغان شەخسىي تازىلىق، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەربىيىسىنى كۈچەيتتى.

سۆرەتتە: ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلارغا مۇناسىۋەتلىك دورىنىڭ رولى ۋە ئىشلىتىلىش ئۇسۇلىنى چۈشەندۈرمەكتە. ئادىلجان ئابدۇقادىر فوتوسى

پوسكام ناھىيىسى شەھەر ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇشىنى چىنىك ئۇنىماقتا

مەقتاسىم خەۋەر قىلدۇ: 1995 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «مەنزىل مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ناھىيە» بولۇپ باھالانغان پوسكام ناھىيىسى بۇ شەرەپلىك نامنى يېڭى باشلىنىش نۇقتىسى قىلىپ، ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

پوسكام ناھىيىسى 1995 - يىلى 3 مىليون 200 مك يۇمەن مەبلەغ بىلەن بۇلغانغان. سۇنى بىر تەرەپ قىلىش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، 15 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا غول تورۇبا يېتەكلەنگەن، تۆت ئوكسىدلاش كۆلچىكى قازغانىدى. ھازىر ناھىيە بازىرىدىكى 60 % ئورۇننىڭ يەر ئاستى تورۇبا يولى بۇلغانغان سۇنى بىر تەرەپ قىلىش غول تورۇبىسىغا تۇتاشتۇرۇلۇپ بولدى. شەھەر يوللىرىنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىغا 2 مىليون 800 مك يۇمەن مەبلەغ سېلىنىپ، ئاساسلىق كوچىلارغا ۋېلىسپىت يولى ۋە پىيادىلەر يولى ياسلىپ ئاسفالتلاشتۇرۇلدى. ئۇچ ئورۇنغا ئامىۋى ھاجەتخانا سېلىندى. تۆت كوچا ئېغىزى كېڭەيتىلىپ قاتناش چىرىغى ۋە تورلۇك قاتناش بەلگىلىرى ئورنىتىلدى. بۇ يىل يەنە 3 مىليون 220 مك يۇمەن مەبلەغ سېلىنىپ، ناھىيە بازىرى ئەتراپىغا يېڭىدىن 1600 مېتر ئۇزۇنلۇقتىكى بەش تارماق يول، 2150 مېتر ئۇزۇنلۇقتىكى ۋېلىسپىت يولى ياسالدى، ئىككى يىلدىن بۇيان كوچا يوللىرىنىڭ ئىككى تەرىپىگە 4000 تۇپتىن ئارتۇق مەنزىرە كۆچىتى تىكىلدى. كۆپ قىسىم ئورۇنلار قورۇ ئېچىدە مەنزىرە كۆچىتى تىكىپ، ئۆز ئورنىنىڭ مۇھىتىنى ياخشىلدى. نۆۋەتتە ناھىيە بويىچە پروگراممىلىق تېلېفون 2000 توچكىغا يېتىپ، پۈتۈن مەملىكەت بىلەن تورلاشتۇرۇلدى، ناھىيە بازىرىدا يېپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بازىرىنىڭ ئاساسىي مۇئەسسەسىلەر قۇرۇلۇشى بىر قەدەر مۇكەممەللىشىپ، ھەر مىللەت خەلقى ئۇچۇن ياخشى بولغان خىزمەت، تۇرمۇش شارائىتى يارىتىلدى.

ئۆي - يەر مۇلۈك دەۋا ئىشلىرىدا دېققەت قىلىشقا تېگىشلىك بەش مەسىلە

پۇقرالار ئۆي - يەر مۇلۈك دەۋاسى قىلغاندا، بىرىنچىدىن، قايسى دەرىجىلىك سوت مەھكىمىسىگە ئەرز قىلىش كېرەكلىكىنى ئايدىڭلاشتۇرۇشى لازىم. يەنى قايسى دەرىجىلىك سوتنىڭ تەۋەلىكىدە بولىدۇ، دېگەندىن بىلىشى كېرەك. پۇقرالار ئارا، قانۇنىي ئىگىلەر ئارا، باشقا تەشكىلاتلار ئارا ۋە ئۇلار ئوتتۇرىسىدا ئۆي - يەر مۇلۈك ھوقۇقى جەھەتتە تالاش - تارتىش بولۇپ ھەق - تەلەپ دەۋاسى شەكىللەنگەندە، ئاشۇ ئورۇندىكى خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ ھەق - تەلەپ كوللېگىيسى قانۇن بويىچە قوبۇل قىلىدۇ.

ئىككىنچى، ھەق - تەلەپ دەۋاسىمۇ ياكى مەمۇرىي دەۋامۇ، بۇنىسى پەرقلەندۇرۇش لازىم. پۇقرالار ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ يەرنىڭ ئىگىدارلىق ھوقۇقى ۋە ئىشلىتىش ھوقۇقىنىڭ تەۋەلىك مەسىلىسىگە ئائىت قارارىغا قايىل بولمىسا ياكى خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئۆي - يەر مۇلۈك مەسلىسى ئۈچۈن چىقارغان مەمۇرىي جازاسىغا قايىل بولمىسا، قانۇن بويىچە خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ مەمۇرىي كوللېگىيسىگە ئەرز قىلسا بولىدۇ. ئۇنى ئۆي - يەر مۇلۈك جايلاشقان جايدىكى خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ مەمۇرىي كوللېگىيسى قوبۇل قىلىپ ئىشلەيدۇ.

ئۈچىنچى، ئەدلىيە دەۋاسى بىلەن مەمۇرىي باشقۇرۇشنىڭ تەۋەلىك دائىرىسىنى چۈشىنىش كېرەك. سىياسەتنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش خاراكتېرىدىكى ئۆي- يەر مۇلۈك ماجىرالىرى مەمۇرىي بۇيرۇق سۆزىدىن تەگشۈرۈش ئېلىپ بېرىلغاندىن كېيىن مۇئەييەن قىلىنغان ئاساسىي قانۇن ئورۇنلىرى ئىجرا قىلىدۇ. ئەگەر ئىككى تەرەپ ئارىسىدا ئىگىدارلىق ھوقۇقى ياكى ئىشلىتىش ھوقۇقى جەھەتتە ئىختىلاپ چىققاندا، ئۇلار ئۆز ئالدىغا سوت قىلىشقا ئەرز قىلسا، سوت قانۇن بويىچە ئەرزنى قوبۇل قىلماسلىقى ياكى رەت قىلىشى كېرەك.

تۆتىنچى، پۇقرالار ئارا ئېلىپ بېرىلغان ئۆي - يەر مۇلۈك ئىگىدارلىق سېتىم ئىشلىرىدا مۇلۈك ئىگىسىنىڭ ئىسمىنى يەڭگۈشلەش رەسمىيىتىنى بېجىرىش، ئۆز ۋاقتىدا باجلىتىش، مۇلۈك ئىگىدارلىق ھوقۇق گۇۋاھنامىسىنى ئېلىش كېرەك. بولمىسا، ئېلىم - سېتىم ھەرىكىتى ئىناۋەتسىز ھېسابلىنىپ، ئالاقىدار تەرەپلەرگە تېگىشلىك بولمىغان زىيانلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. چۈنكى قانۇندا «ئۆي ئېلىم - سېتىم ھەرىكىتىنىڭ ئادا قىلىنىشى ئۆيىنى تاپشۇرۇپ بېرىشتىن دېرەك بەرمەيدۇ، ئەكسىچە بەلگىلىك قانۇنىي رەسمىيەتنى بېجىرىش لازىم» دەپ ئېنىق بەلگىلەنگەن. قانۇن بويىچە ئىش كۆرگەندە پۇقرالار ئۆزىنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىگە چېتىشلىق بولغان ئۆي - يەر مۇلۈك دەۋا ئىشلىرىدا يېڭىشى مۇمكىن.

ئامانگۈل خوپۇر

دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەنپەئىتى تۇرمۇشىنى بېيىتىش ئۈچۈن...

سۆرەتلىك خەۋەر

يېڭسار ناھىيىسى ئۇچار يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەنپەئىتى تۇرمۇشىنى بېيىتىش ئۈچۈن، بۇ يىل 3 - ئايدىن 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە يېزا تەۋەسىدىكى تەنتەربىيە مەيدانلىرىنىڭ كۆلىمىنى ئومۇميۈزلۈك كېڭەيتتى. 75 مك 500 يۇمەن ئاجرىتىپ تورنىك، ھەر خىل توپ، شاھمات، گار قاتارلىق تەنتەربىيە ئەسلىھەلىرىنى سېتىۋالدى. كەنت مەدەنىيەت ئۆيلىرىگە يېڭىدىن 5000 پارچىدىن ئارتۇق كىتاب، ژۇرنال ئېلىپ بەردى. يەتتە قېتىم مەشرەپ، چېلىشىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

سۆرەتتە: چېلىشىش مەيدانىدا.

ئابلاجان مامۇت فوتوسى، خەۋىرى

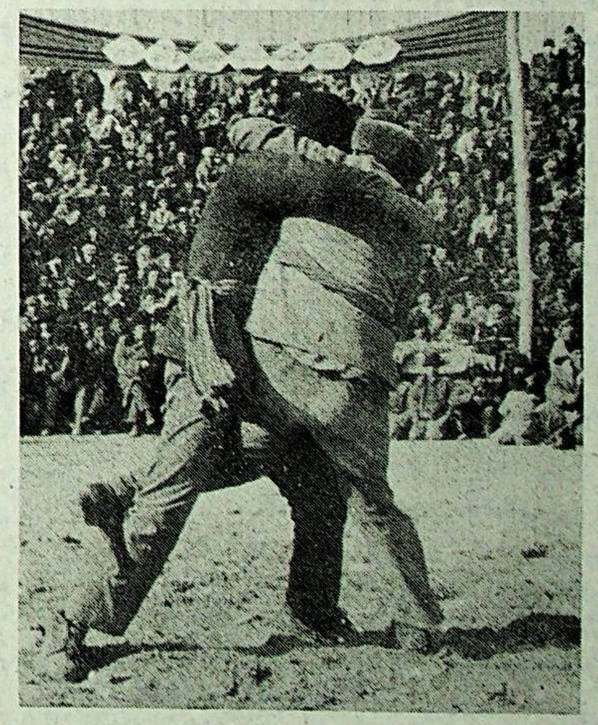

پىشقەدەم مائارىپچى ئابدۇرېھىم ئەخمەت ئۆزىنىڭ ئاپتوموبىلىنى مەكتەپكە ئىئانە قىلىپ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ قاتناش قىينىچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **تۇرسۇن ئىلى، ئىساقجان ئىمىن** خەۋەر قىلدۇ: ئاقسۇ شەھىرىگە قاراشلىق بەشتۆگەمەن يېزا يېڭىباغ مەكتىپىنىڭ پىشقەدەم ئوقۇتقۇچىسى ئابدۇرېھىم ئەخمەت سەككىز كىشىلىك جىپ ئاپتوموبىلىنى يېڭىباغ مەكتىپىگە ئىئانە قىلىپ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ قاتناش قىينىچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى.

ئابدۇرېھىم ئەخمەت دەم ئېلىشقا چىققاندىن كېيىن ئايالى ۋە پەرزەنتلىرى بىلەن بىرلىكتە 70 مو يەر باشقۇرۇپ، ئائىلە كىرىمىنى كۆپەيتىپ، ئۆتكەن يىلى 25 مك يۇەنگە بىر ئاپتوموبىل سېتىۋالغانىدى. يېڭىباغ مەكتىپىنىڭ بەشتۆگەمەن يېزا مەركىزىگە بىر قەدەر يىراقلىقىنى، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مەكتەپكە بېرىپ، كېلىشتە قىينىلىۋاتقانلىقىنى ھېس قىلغان ئابدۇرېھىم ئەخمەت پېنسىيىگە چىقىش ئالدىدا كومپارتىيە ئەزاسىغا خاس روھىي قىياپەت بىلەن ئۆزىنىڭ بۇ ئاپتوموبىلىنى مەكتىپىگە ئىئانە قىلدى.

لى پېڭ زۇڭلى شاڭخەيدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى:

شاڭخەي خەلقئارا دېڭىز ترانسپورت مەركىزىنى تېز قۇرۇش، توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتر يولى كەسپىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شاڭخەي خەۋىرى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ يېقىندا شاڭخەيدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شاڭخەي خەلقئارا دېڭىز ترانسپورت مەركىزىنى قۇرۇش - پۈتۈنگۈنى ئېچىش ۋە ئېچىۋېتىش، شاڭخەينى خەلقئارا ئىقتىساد، پۇل مۇئامىلىسى، سودا مەركىزى قىلىپ قۇرۇپ چىقىپ، چاڭجىياڭ دېلتىسى ۋە پۈتكۈل چاڭجىياڭ ۋادىسىنىڭ ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئېھتىياجى، بىر يىلدىن بۇيان خىزمەتلەر كۆرۈنەرلىك ئىلگىرىلەشلەرگە ئېرىشتى، جايلار ۋە تارماقلارنىڭ غەيرەت ئۇستىگە غەيرەت قىلىپ، زىچ ماسلىشىپ، دېڭىز ترانسپورت مەركىزىنى قۇرۇلۇشىنى تېزلتىشنى ئۈمىد قىلىمەن. لى پېڭ مۇنداق دېدى: مكرو ئېلېكترون تېخنىكىسى دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە خەلق ئىگىلىكىنى ئۆچۈرلاشتۇرۇشقا مۇناسىۋەتلىك. ئۇنىڭ سەۋىبىسى ۋە كۆلىمى دۆلەتنىڭ ئۇنىۋېرسال كۇچىنىڭ مۇھىم بەلگىلىرىنىڭ بىرى. مەركەز توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتر يولى كەسپىنىڭ تەرەققىياتىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلمەكتە، دۆلتىمىزنىڭ ئادەتتىن تاشقىرى چوڭ كۆلەملىك توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتر يولى كەسپىنى قەتئىي نىيەتكە كېلىپ راۋاجلاندۇرۇش كېرەك.

لى پېڭ خۇاڭپۇجياڭ دەرياسى بويىدىكى ئېلېمىز بوينچە تۇنجى دۆلەت دەرىجىلىك شاڭخەي دېڭىز ترانسپورت بىرژىسىغا كېلىپ خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دېدى: شاڭخەي دېڭىز ترانسپورتى بىرژىسى شاڭخەي خەلقئارا دېڭىز ترانسپورت مەركىزىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. دۆلتىمىز دېڭىز ترانسپورت كەسپىنىڭ سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرغانلىقى، تەرەققىياتنى تېزلەتكەنلىكىنىڭ مەھسۇلى. بىر يىلدىن بۇيانقى تەييارلىق ئىشلىرى ئالدىراپ ئىلگىرىلەپ، شاڭخەي دېڭىز ترانسپورت بىرژىسى دەسلەپكى كۆلەمگە ئىگە بولدى، ئۇنىڭ تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسى ئوبدان بەلگىلەندى، سودا بازىرىنى پەيدىنپەي شەكىللەندۈرۈشى كېرەك.

شاڭخەي «خۇاخۇڭ» مكرو ئېلېكترون شىركىتىنىڭ توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتر يولى ئىشلەپچىقىرىش لىنىيىسى قۇرۇلۇشى دۆلتىمىزنىڭ يېڭى جۈگگو قۇرۇلغاندىن بۇيانقى ئەڭ كۆپ مەبلەغ سېلىنغان ئېلېكترون سانائىتى قۇرۇلۇشى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەننىڭ غەمخورلۇقىدا، مەركەزگە قاراشلىق منىستىرلىك، كومىتېتلار، ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشى ئارقىسىدا قۇرۇلۇشنىڭ ئالدىنقى باسقۇچلۇق خىزمەتلىرىنىڭ ئىلگىرىلىشى ئوگۈشلۇق بولدى، تەييارلىق خىزمەتلىرى پۈتتى. لى پېڭ بۇ قۇرۇلۇش توغرىسىدىكى دوكلاتنى ئاڭلىغاندىن كېيىن تەكتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېڭى تېخنىكىلىق كەسىپ جەھەتتىكى كەسكىن رىقابەتنى نەزەردە تۇتقاندا توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتر يولى مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلەپچىقىرىشنىڭ باشلىنىش نۇقتىسى يۇقىرى بولۇشى كېرەك. كۆلەملىك ئىگىلىككە ئەھمىيەت بېرىش، تىرىشىپ مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا بازار ئېچىش كېرەك.

لى پېڭ زۇڭلى شاڭخەيدە خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەن مەزگىلدە يەنە شاڭخەي ناخشا - ئۇسسۇل، دراما ئۆمىكى ئورۇندىغان يەتتە پەردىلىك «جياڭ ھەدە» ناملىق ئوپېراني كۆردى. ئويۇن ئاياغلاشقاندىن كېيىن سەھنىگە چىقىپ بارلىق ئارتىسلارغا رەھمەت ئېيتتى.

گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ۋۇباڭگو لى پېڭ بىلەن بىللە خىزمەتلەرنى تەكشۈردى ۋە شاڭخەي خەلقئارا دېڭىز ترانسپورت مەركىزىنى قۇرۇش ۋە توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتر يولى كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدا بۆز قىلدى.

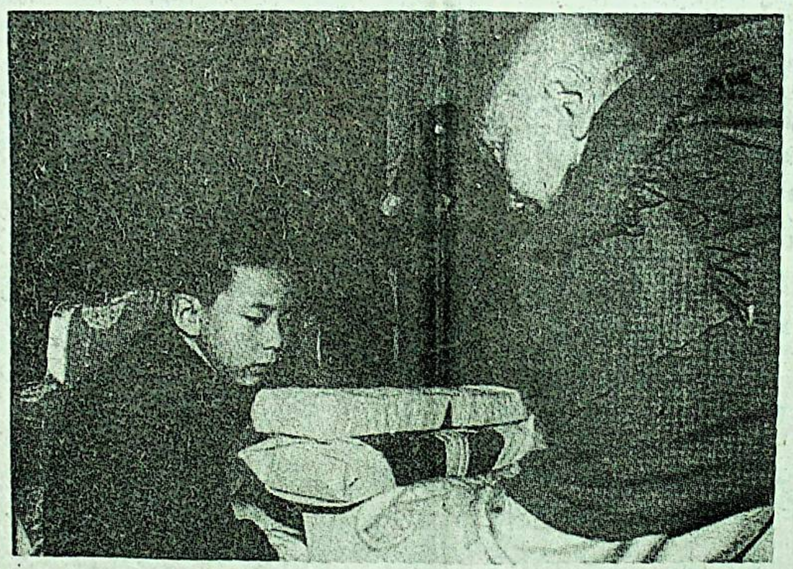

ئىتالىيىدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان زاڭزۇ گېگەن گاڭجەن 11 - ئاينىڭ 22 - كۈنى ھېيجىڭدىكى يۇڭخې ساريىدا 11 - ئەۋلاد بەنچەننى يوقلىدى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۆلەتنىڭ چوڭ تاۋار ئاشلىق بازىلىرى قۇرۇلۇشى باشلاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت بۇ يىلدىن باشلاپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا مەملىكەت بويىچە نۇقتىلىق ئۆلكىلەردىن مەركەزلىك ھالدا تاۋار ئاشلىق ئىشلەپ چىقىرىدىغان 20 رايوننى تاللاپ، رايون(شەھەر)نى بىرلىك قىلغان ھالدا، كۆچنى توپلاپ مەبلەغ سېلىپ، چوڭ تاۋار ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش بازىسى قۇرۇشنى قارار قىلدى. دۆلەت پىلان كومىتېتى يېقىندا 20 چوڭ تاۋار ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش بازىسى قۇرۇشنىڭ مۇمكىنچىلىكى توغرىسىدىكى دوكلاتنى رەسمىي تەستىقلىدى.

بۇ قېتىم تەستىقلانغان چوڭ تاۋار ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرى جىلىن، خېبېي، خۇنەن، ئەنخۇي، جياڭشى، خېنەن، سىچۈەن، شەنشى ئۆلكىلىرىگە جايلاشقان.

مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى «ئىللىقلىق يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشى»نى دائىملاشتۇرۇش، تۇزۇملەشتۇرۇش، ئىجتىمائىيلاشتۇرۇشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. جۇڭخۇا مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى يېقىندا ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرىدا ئىللىقلىق يەتكۈزۈش بويىچە تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرىدىن يېڭى يىل، باھار بايرىمى مەزگىللىرىدە قېينىچىلىقى بار كارخانىلاردىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە ئىللىقلىق يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى تېخمۇ كەڭ، تېخمۇ پوختا قانات يايدۇرۇشنى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇچ يىلدا دۆلەتنىڭ ئىجتىمائىي كاپالەت سىستېمىسىدا ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ تولۇقلاش خاراكتېردە يارىدەملىشىش كاپالەت سىستېمىسىنى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندۈرۈشنى تەلەپ قىلدى.

مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، شۇجىچۇنىڭ 1- شۇجىسى جاڭ دېڭخۇا تېلېفون يىغىنىدا مۇنداق دېدى: پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت قېينىچىلىقى بار كارخانىلاردىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇشىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلمەكتە. مەركەزدىكى رەھبىرلىرى يولداشلارمۇ ئامما نى قەلبىتە تۇتۇشنى كۆپ قېتىم تەكتىلىدى. ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى ئىللىقلىق يەتكۈزۈشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇشنى يەنمۇ ئۆستۈرۈپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆزئارا يارەملىشىش كاپالەت سىستېمىسىنى بەرپا قىلشنى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي تەسەۋۋۇرىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشتىكى نۇقتىلىق خىزمەت سۈپىتىدە تۇتۇشى، تەجرىبىلەرنى ۋاقتىدا خۇلاسلەپ كېڭەيتىپ، ئىللىقلىق يەتكۈزۈشنى دائىملاشتۇرۇش، تۇزۇملەشتۇرۇش، ئىجتىمائىيلاشتۇرۇش نىشانىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشى لازىم.

مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى تىك يىلۇڭ مۇنداق دېدى: بىر يىل ئىچىدە، ۋىلايەت، شەھەر، ناھىيە دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرىدا قېينىچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئارزىخىنى تۇرغۇزۇپ، ئىللىقلىق يەتكۈزۈش بويىچە ئۇچۇر تەھلىل سىستېمىسىنى شەكىللەندۈرۈش، ئۆلكە دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى، % 80 ۋىلايەت، شەھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى، % 60 رايون، ناھىيە دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرىدا ئىللىقلىق يەتكۈزۈش فوندى قۇرۇش لازىم.

پوچتا-تېلېگراف باھاسى تەڭشەلدى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئۆز مۇخبىرىمىز يالڭ فەن خەۋىر قىلدىدۇ: دۆلەت پىلان كومىتېتى، پوچتا-تېلېگراف مىنىستىرلىكىنىڭ پوچتا-تېلېگراف باھاسىنى تەڭشەش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشىنىڭ روھىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىلىق، ئاپتونوم رايونلۇق مال باھا ئىدارىسى، پوچتا- تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى 12-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن ئېتىبارەن ئاپتونوم رايونىمىزدىمۇ پوچتا-تېلېگراف مۇلازىملىق باھاسىنى مۇۋاپىق تەڭشەشنى قارار قىلدى.

20 گرام كېلىدىغان ئادەتتىكى خەتنىڭ پوچتا ھەققى شۇ شەھەر ئىچىگىمۇ، سىرتىغىمۇ ئوخشاشلا 50 پۇڭما ئۆستۈرۈلدىدۇ، باشقا يوللانمىلارنىڭ ھەققىمۇ شۇنىڭغا قاراپ ئۆستۈرۈلدىدۇ. شەھەر ئىچى تېلېفونىنىڭ ئايلىق ئىجارە ھەققى ھازىرقى ھەق ئولچىمى ئاساسىدا شۇنىڭ بىلەن بىللە، پوچتا-تېلېگراف قوشۇمچە ھەقلىرى ئېنىقلىنىدۇ ۋە تەرتىپكە سېلىنىدۇ. ئاپتونوم رايون تەستىقلىغان پوچتا- تېلېگراف قوشۇمچە ھەقلىرى داۋاملىق ساقلاپ قېلىنىدۇ، ئاپتونوم رايوندىن تاشقىرى ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ تەستىقلىشى بىلەن خەلقئارا، ئىچكى پوچتا ھەققى ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى تېلېگراف ھەققىگە قوشۇلغان قوشۇمچە ھەقلەر يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئېنىقلىنىپ، ئاپتونوم رايون تەستىقلىغان پوچتا- تېلېگراف قوشۇمچە ھەقلىرىدىن باشقا تۆر، ئۆلچەملەر دەرھال بىكار قىلىنىدۇ ۋە توختىتىلىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزدا ئۇزۇن يوللۇق تېلېفونلىنىڭ دەم ئېلىش ۋە بايرام كۈنلىرى، كېچىدىكى پېرىم باھاسى ئۇرۇمچىنى ۋاقتى بويىچە ھېسابلىنىدۇ. يەنى دۇشەنبىدىن

جۇڭگو سودا - سانائەت بانكىسى، جۇڭشن كەسپىي بانكىسى ئىككى شۆبە بانكىنىڭ بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ مەبلەغ بېرىپ، پاي چېكى تارقىتىش تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇرۇش قىلمىشىنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. يېقىندا جۇڭگو سودا - سانائەت بانكىسى ۋە جۇڭشن كەسپىي بانكىسى ئۆزلىرىگە قاراشلىق ئىككى شۆبە بانكىنىڭ قائىدىگە خىلاپلىق قىلىپ، ئاكسىيە تىجارەت ئاپپاراتلىرىنىڭ پاي چېكى سېتىۋېلىشىغا نۇرغۇن مەبلەغ ئاجرىتىپ بېرىشتەك قىلمىشىنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلدى.

جۇڭگو سودا - سانائەت بانكىسىنىڭ خېنەي شەھەرلىك شۆبە بانكىسى بۇ يىل 9 - ئاينىڭ 2 - كۈنىدىن 11 - كۈنگىچە ئەنخۇي «گۈجەن»ھارىقى پاي چەكلىك شىركىتىنىڭ پاي چېكى سېتىپ مەبلەغ يىغىش مەزگىلىدە تۇتۇلتىپ قويۇلغان پاي چېكى مەخسۇس ھېسابىدىكى ئامانەت پۇلىنى ئۆز ئالدىغا ئىشلىتىپ، 15 ئاكسىيە تىجارىتى ئاپپاراتىنىڭ «گۈجەن»ھارىقى پاي چەكلىك شىركىتىنىڭ پاي چېكىنى سېتىۋېلىشى ئۈچۈن 11 مىليارد 759 مىليون يۈەن ئاجرىتىپ بېرىپ، بۇ شىركەتنىڭ پاي چېكى سېتىۋېلىش مەبلىغىنىڭ 24 مىليارد 300 مىليون يۈەندىن ساختا ھالدا 35 مىليارد 59 مىليون يۈەنگە كۆپەيتىپ قېلىشىنى كەلتۈرۈپ چىقارغان. بۇ يىل 9 - ئاينىڭ 24- كۈنىدىن 26 - كۈنگىچە جۇڭشن كەسپىي بانكىسىنىڭ جەنەن شۆبە بانكىسى جەنەن دىزېل ماتور پاي چەكلىك شىركىتىنىڭ پاي چېكىنى ئەكالىتەن تارقىتىپ مەبلەغ توپلىغان مەزگىلدە توپلىغان مەغلۇبىنى مەخسۇس ھېساباتقا كىرگۈزۈپ باشقۇرماي، ئالتە ئاكسىيە تىجارىتى بىلەن شۇڭغۇللىنىدىغان ئاپپاراتىنىڭ جەنەن دىزېل ماتور پاي چەكلىك شىركىتىنىڭ پاي چېكىنى سېتىۋېلىشى ئۈچۈن 4مىليارد 800 مىليون يۈەن مەبلەغنى ئاجرىتىپ بېرىپ، بۇ شىركەتنىڭ پاي چېكى مەبلىغىنىڭ 14 مىليارد 583 مىليون يۈەندىن ساختا ھالدا 19 مىليارد 383 مىليون يۈەنگە كۆپەيتىشنى كەلتۈرۈپ چىقارغان. سودا - سانائەت بانكىسى خېنەي شەھەرلىك شۆبە بانكىسى بىلەن جۇڭشن كەسپىي بانكىسى جەنەن شۆبە بانكىسىنىڭ يۇقىرىدىكى قىلمىشى دۆلەتنىڭ پۇل مۇئامىلە باشقۇرۇشىغا دائىر ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە ئېغىر دەرىجىدە خىلاپ بولۇپ، پۇل مۇئامىلە بازىرى ۋە ئاكسىيە بازارلىرىنىڭ نورمال تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇردى، مەبلەغ سالغۇچىلارنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزدى.

قانۇن - ئىنتىزامنى چىڭىتىش، نورمال پۇل مۇئامىلە تەرتىپىنى قوغداش ئۈچۈن جۇڭگو سودا - سانائەت بانكىسى خېنەي شەھەرلىك شۆبە بانكىسىنىڭ باشلىقىنى قاتتىق تەنقىد قىلىشنى، بانكا باشلىقلىق ئورنىدىن باشقا خىزمەتكە يۆتكىۋېتىشنى؛ بۇ ئاستە مەسئۇلىيىتى بولغان مۇئاۋىن بانكا باشلىقى رېن جىنفىڭغا مەمۇرىي جەھەتتە گۇناھ يېزىش جازاسى بېرىشنى قارار قىلدى. جۇڭشن كەسپىي بانكىسى جەنەن شۆبە بانكىسىنىڭ بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىش قىلمىشىنى پۈتۈن سىستېما بويىچە ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش قىلىپ تەنقىدلىدى، بۇ ئاستە مەسئۇلىيىتى بار مۇئاۋىن بانكا باشلىقى ساۋگۈيىڭنى مۇئاۋىن بانكا باشلىقلىق ۋەزىپىسىدىن قالدۇردى ۋە ئۇنىڭغا مەمۇرىي جەھەتتە گۇناھ يېزىش جازاسى بېرىدى. جۇڭگو ئاكسىيە نازارەتچىلىكى كومىتېتى ئاكسىيە تىجارىتى بىلەن شۇڭغۇللىنىدىغان ئالاقىدار ئاپپاراتلارنىڭ «گۈجەن»ھارىقى پاي چەكلىك شىركىتى ۋە جەنەن دىزېل ماتور شىركىتىنىڭ پاي چېكىنى تارقىتىش جەريانىدا بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، مەبلەغ ئاجرىتىپ پاي چېكى سېتىۋېلىشقا ئىشلەتكەنلىك قىلمىشىنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدۇ. جۇڭگو خەلق بانكىسى بۇنىڭدىن كېيىن دۆلەت بانكىلىرى ئومۇمەن بەلگىلىمىگە خىلاپ ھالدا پاي چېكى سودىسىغا قاتناشقان بولسا، بانكا باشلىقىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئېلىپ تاشلاشنى ۋە مەمۇرىي جازا بېرىشنى قارار قىلدى.

بەلگىلىمىگە خىلاپ قىلمىشلارنى قەتئىي جازالاپ، پۇل مۇئامىلىسى تەرتىپىنى ئاكلىق قوغدايلى

«خەلق گېزىتى» پاش ماقالىسى

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى سىستېمىسىنىڭ پەيدىنپەي بەرپا قىلىنىشىغا ئەگىشىپ، دۆلىتىمىزنىڭ ئاكسىيە بازارلىرى خېلى تېز راۋاجلاندى، لېكىن يېقى مەسىلىلەرمۇ كۆرۈلدى. بەزى سودا بانكىلىرى دۆلەتنىڭ پۇل مۇئامىلىسىگە دائىر قانۇن - نىزاملىرىغا قارىماي، بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، ئاكسىيە تىجارىتى ئورگانلىرىغا پاي چېكى سودىسى پائالىيىتى بىلەن شۇغۇللىنىش ئۈچۈن نۇرغۇن مەبلەغ بېرىپ، پۇل مۇئامىلىسى تەرتىپىنى ئېغىر دەرىجىدە قالايمىقانلاشتۇردى، ئاكسىيە بازارلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا توسقۇنلۇق قىلدى.

سودا - سانائەت بانكىسىنىڭ خېنەي شەھەرلىك شۆبىسى بىلەن جۇڭشن كەسپىي بانكىسىنىڭ جەنەن شۆبىسى بۇنىڭ تىپىك مىسالى. بۇ ئىككى بانكا بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، نۇرغۇن مەبلەغ بېرىپ، جەمئىيەتتە يامان تەسىر پەيدا قىلدى. شۇڭا ئۇلارنى قانۇن بويىچە جازالاش ئىنتايىن زۆرۈر. بۇ ئىشنىڭ تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىنغانلىقى دۆلەتنىڭ پۇل مۇئامىلىسى بازارلىرى ۋە ئاكسىيە بازارلىرىغا بولغان نازارەتچىلىك يەنمۇ كۈچەيتىپ، نورمال ئىقتىسادىي تەرتىپنى قوغداش، مەبلەغ سالغۇچىلارنىڭ، بولۇپمۇ ئوتتۇراھال ۋە ئاز مىقدارداۋ مەبلەغ سالغۇچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداش ئىرادىسىنى تولۇق نامايان قىلدى.

ھازىرقى باسقۇچتا دۆلىتىمىزدە ئاكسىيە بازارلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشتىن مەقسەت بىرنېچىدىن، كارخانا ئىسلاھاتىنىڭ قەدىمىنى تېزلىتىپ، كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ ئىككىنچىدىن، جەمئىيەتتىكى بىر قىسىم تارقاق مەبلەغنى ئىشلەپچىقىرىش ۋە قۇرۇلۇش مەبلىغىگە ئايلاندۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن يېڭى مەبلەغ يوللىرىنى ھازىرلاپ بېرىشتىن ئىبارەت. لېكىن ئاكسىيە بازارلىرىدىن پايدىلىنىپ ھايانكەشلىك ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئارىدىن كۆپلەپ پايدا ئۈندۈرۈۋېلىشقا ھەرگىز يول قويۇلمايدۇ، بانكىلارنىڭ كرېدىت مەبلىغىدىن پايدىلىنىپ پاي چېكى بازارلىرىغا كىرىپ پاي چېكىنى ھاينىغا ئېلىپ - سېتىپ نورمال پۇل مۇئامىلىسى تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇرۇشىغا تېخىمۇ يول قويۇلمايدۇ. سودا بانكىلىرى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ سودا بانكىسى قانۇنى»نى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، پۇل مۇئامىلىسى تەرتىپىنى ئاكلىق قوغداپ، قانۇن بويىچە تىجارەت قىلىشنىڭ نەمۇنىچىلىرىدىن بولۇپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى،

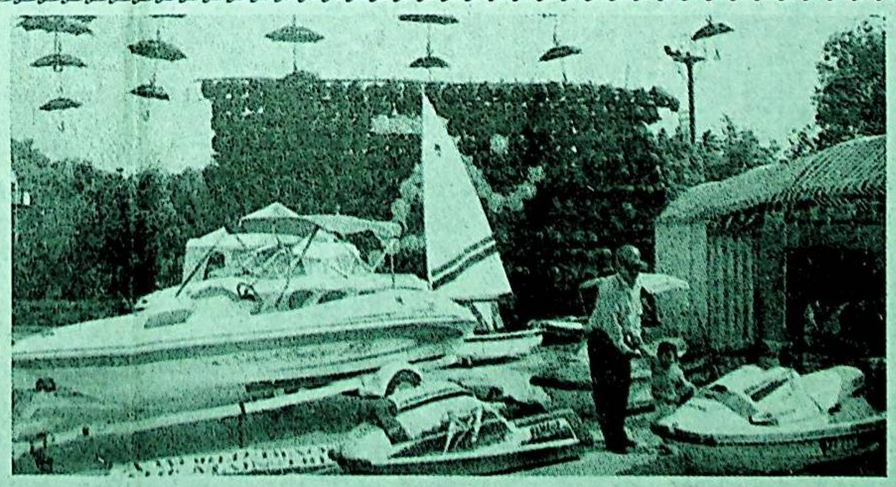

سۇ ئۈستى تەنھەرىكەت سايمانلىرى كۆرگەزمىسى ئېچىلىشىنىڭ قوزغىدى.

«خەلق گېزىتى» مۇخبىرى ۋاڭ شيا- گۇاڭ فوتوسى

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇئەسسەسلەرنىڭ يېتىشمەيۋاتقانلىقىدىن قايغۇردى. سىرتقا سېتىش يوللىرىمۇ راۋان بولمىدى، بۇنىڭدىن ئىككى يىل ئىلگىرىكىگە ئوخشاش جايلاردىكى يەم - بوغۇز زاۋۇتلىرى، ئاشلىق سودىگەرلىرى شىنجاڭ كۆممىقونىقىنى تالىشىپ سېتىۋالدىغان ئەھۋالمۇ بولمىدى. بۇنىڭ بىلەن 1996 - يىلى شىنجاڭدا كۆممىقوناق بەك كۆپ تېرىلىپ كېتىپتۇ، دېگەن گەپ تارقالدى. بۇنىڭدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكى، دۆلىتىمىزنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكى كۆممىقوناق بازارلىرىنىڭ نەرقى، كۆممىقوناق قوبۇل قىلىش - چىقىرىش، ئىستېمال مىقدارى ئېنىقلانمايلا يېنىكلىك بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلدى، ۋىلايەت، ناھىيىلەر ئاشۇرغان نەچچە مىليون، نەچچە يۈز مىليون كىلوگرام كۆممىقوناق ئارتۇقلۇق قىلامدۇ؟ كۆممىقوناق ئىشك ئالدىمىزدا تاغدەك دۆۋىلىنىپ كەتكەندەك قىلغان بىلەن، مەملىكەتنىڭ بازارلىرىغا ۋە خەلقئارا بازارلارغا سالساق، ئازلىق قىلىدۇ. كۆممىقوناقنى شۇ يەرنىڭ ئۆزىدىلا باشقا مەھسۇلاتقا ئايلاندۇرۇش جەھەتتىكى يوشۇرۇن كۈچ شىنجاڭدا تېخى ئىشقا سېلىنمىدى. مال بورداشنى ئالدىغان بولساق بەزىلەر مۇنداق بىر ھېسابنى قىلىپ كۆردى: ھەر بىر تۇياق قوينى ھەر كۇنى بىرىم كىلوگرامدىن كۆممىقوناق بىلەن ئۇچ ئاي بوردىسائۇنىڭغا ئاز كەم 50 كىلوگرام كۆممىقوناق كېتىدۇ. شىنجاڭ بويىچە 1 مىليون تۇياق مال بورداش ئۈچۈن 5 مىليون كىلوگرامغا يېقىن كۆممىقوناق كېتىدۇ. بىز 5 مىليون، 10 مىليون تۇياق مال بورداق قانچىلىك كۆممىقوناق كېتىدۇ؟ كۆممىقوناقتىن كراخمال، ئىسپىرت، ئېرىتكۈچ دورا، گلۇكوزا قاتارلىقلارنى پىششىقلاپ ئىشلىگىلى بولىدۇ، ئۇنىڭ ئىستىقبالىنى تۆۋەن مۆلچەرلەشكە بولمايدۇ.

شۇنىڭ ئۈچۈن ھازىر قىلىشقا تېگىشلىك ئىشمىز - شىنجاڭنىڭ 1996 - يىللىق كۆممىقوناق مەسلىسىگە تەرەققىيات، ئۇمۇمىيلىق نەزىرى بىلەن قاراشنى ئۆگىنىۋېلىشتىن ئىبارەت. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىلى ۋىلايىتىگە ئوخشاش كۆممىقوناق سېتىۋېلىش، سېتىش، ئوبوروت قىلىش يولىنى ئېچىپ، كۆممىقوناق بازارلىرىنى تېخىمۇ جانلاندۇرۇش، ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت.

* * * * * *

ئېلان

ئۇرۇمچى شەھەرلىك تەربىيىلەش مەركىزى قانۇن كەسپىدىن 1994 - يىل 12- ئاينىڭ 20 - كۈنى تارقىتىپ بېرىلىش جەريانىدا يوقالغان 0101166 - نومۇرلۇق خانقىز قادىر نامىدىكى ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى ئېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

ئەلگە مېھر - شەپقەت يەتكۈزۈپ، پارتىيە بايرىقىغا شەرەپ كەلتۈرۈش

- فۇكاڭ شەھرىنىڭ بازار بېرىسىدىكى مىللىي كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى ماناپ توغرىسىدا

لويۈەن

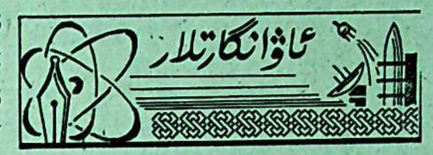

فۇكاڭ شەھرى بازار بېرىسىنىڭ مىللىي كەنتىدىكى 48 يىللىق پارتىيىلىك ستاژىغا ئىگە ۋاڭ شۆچېڭ كەنت ياچېيكا شۇجىسى ماناپقا مۇنداق باھا بەردى: «ئۇ بەك ياخشى ئادەم، ئۇيغۇرلار ئارىسىدىن چىققان مۇنەۋۋەر كادىر». 37 ياشقا كىرگەن ماناپ ئاشۇنداق مەدھىيىلەشكە ئەرزىمەيدىغاندۇ؟

مىللىي كەنت ئۇيغۇرلار ئاساس قىلىنغان، خەنزۇ، خۇيزۇلار ئارىلىشىپ ئولتۇراقلاشقان كەنت بولۇپ، كەنتتە 107 ئائىلە، 435 ئاھالە بار. بۇ كەنت ئىلگىرى فۇكاڭ شەھرى بازار بېرىسىدىكى ئەڭ نامرات كەنت ئىدى.

ماناپ ئەشۇ نامرات كەنتتە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن، 14 يېشىدىن باشلاپ تراكتور ھەيدىگەن، ئۇ 1988 - يىلى تۇڭگۇك كەنت ئاھالىلەر كومىتېتى ماشىنىلاشتۇرۇش شىركىتىگە يۆتكىلىپ كەسپىي تراكتورچى بولدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇنىڭ ھەر يىللىق كىرىمى 15 مىڭ يۈەندىن چۈشمىدى، ئۇ ھەر قېتىم ئۆيىگە قايتقاندا، كەنتتىكىلەر ئۇنىڭغا ھەۋەس بىلەن قارايتتى.

ماناپ كۆپچىلىكنىڭ ئۆزىگە ھەۋەسلىنىپ قارىشىدىن قىلچىمۇ مەمنۇنلۇق ھېس قىلمايتتى، بەلكى ئۇ كەنتنىڭ قالاق ھالىتى ۋە يۇرتداشلىرىنىڭ نامراتلىقىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە: «كۆپچىلىك مۇشۇنداق نامرات تۇرسا، مېنىڭلا كۈنۈم ياخشى ئۆتسە بولامدۇ؟» دەپ ئويلايتتى.

1991 - يىلى يېزا ئۇنى كەنت ئاھالىلەر كومىتېتىنىڭ مۇدىرلىقىغا قويدى، ئۇ ھېچبىر ئىككىلەنمەيلا بۇ ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالدى. ئۇ: «مەن يۇرتداشلىرىنى باشلاپ ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق بېيىپ، كەنت قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش ھاسىل قىلمەن» دەپ ۋەدە قىلدى.

ماناپ مىللىي كەنتنىڭ نامرات، قالاق قوللىنىدىغان دولقۇن كۆتۈرۈلدى. بۇ يىل ھەممە ئائىلە پارنىك ياساشقا پېتەرلىك يەر قالدۇرۇپلا قالماي، باشقا جايدىكىلەر پۇل، كۈچ كۆپ كېتىدۇ دەپ ئومۇملاشتۇرۇشنى خالىمىغان سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ كۆممەقۇناق تېرىش ۋەزىپىسىنى يېرىم ھەسسە ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

بەش جان بار ماناپ ئائىلىسىگە 20 مو يەر بېرىلگەندى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئېغىر بوغۇم ياللۇغى كېسەللىكى بار بولۇپ، ئۇچ پەرزەنتنى ئوقۇيتتى، ئېتىز ئىشى يالغۇز ماناپقىلا قاراشلىق ئىدى. ئۇ كەنتنىڭ ئىشىنى قىلىپ بولغاندىلا ئۆزىنىڭ ئىشىغا چولىسى تېگەتتى. ئۇنىڭ كۈنى ئەتىدىن كەچكىچە ئالدىراش ئۆتەتتى. بۇ يىل يوپۇق يېپىش مەزگىلىدە ماشىنا - سايمانلار يېتىشمەي قالدى، ئۇ باشقىلار تېرىپ بولغاندىن كېيىن ئاندىن تېرىدى. مۇشۇ بىر نەچچە يىلدا ئۇ تېرىغان كۆممەقۇناق، بۇغداي خەنزۇ دېھقانلارنىڭكىدىن ئوبدان ئوخشىدى. بۇلتۇر ئۇنىڭ كۆممەقۇنىقى بىلەن بۇغدىيىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 800 كىلوگرام ۋە 402 كىلوگرامغا يېتىپ، كەنت بويىچە ئوتتۇرىچە بىرلىك ھوسۇل 70 - 80 كىلوگرامدىن ئاشتى.

ئۇيغۇرلار قوي، كالا بېقىشقا ھېرىسمەن مىللەت، لېكىن ماناپ كەنت باشلىقى بولۇشتىن ئىلگىرى كەنتتىكىلەرنىڭ كۆپ قىسمىنىڭ ئېغىل- قوتىنى قۇرۇق ئىدى. ئۇ بورداقچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ئوغرىسىدا چوڭ، كىچىك يىغىنلاردا كۆپ سۆزلىدى. دېھقانلارنى بورداقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىشقا دەۋەت قىلدى. 1994 - يىلى ئۇ 10 مىڭ يۈەن قەرز پۇل ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئۆزىنىڭ دەسمايىسىنى قوشۇپ 60 تۇياق قوي سېتىۋېلىپ بورداقچىلىق قىلدى. ئۇ بورداقچىلىقتىن شۇ يىلىلا 8000 يۈەن كىرىم قىلدى. بۇ ئىش باشقىلارنى رىغبەتلەندۈردى، تەرىپىگە ئىگە قىلدى، شۇنىڭ بىلەن باشقىلارمۇ بەس - بەستە بورداقچىلىق بىلەن شۇغۇللاندى. ھازىر بۇ كەنتتىكى ئائىلىلەر 20 - 30 تۇياقتىن قوي بوردىماقتا، 6.0 تۇياقتىن قوي، كالىسى تاماقنى ئۆزى پۇل تۆلەپ يېدى. ئۇ: «بۇ پۇللار دېھقانلارنىڭ قان - تەرى بەدىلىگە كەلگەن، ئۇنى بۇزۇپ چېچىشقا بولمايدۇ» دەيدۇ.

بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ماناپ تېجەپ قالغان پۇللارنى «بەشتە ياخشى يېزا» قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى. 1993 - يىلى كەنتتە پىششىق خىشتىن مەدەنىيەت ئۆيى سالدى، 1994- يىلى ھاشارات ۋە ياۋا ئوت - چۆپلەرنى يوقىتىشقا ئىشلىتىلىدىغان دورا پۈركۈگۈچ سېتىۋالدى، 1995 - يىلى كەنت بويىچە ئۆستەڭ - ئېرىقلارنى سۇ سىڭمەيدىغان قىلدى.

ماناپ كەنت ئاھاللەر كومىتېتىنىڭ مۇدىرى بولۇپ ئىككىنچى يىلى پارتىيىگە كىردى، پارتىيىگە كىرگەنىڭ ئىككىنچى يىلى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا تەينىلەندى.

ماناپ كەنتنىڭ قىياپىتىنى ئۆگەرتىشتە يالغۇز بىرلا ئادەمنىڭ تىرىشچانلىقىغا تايىنىپ بىر ئىشنى باشقا ئېلىپ چىققىلى بولمايدىغانلىقىنى، چوقۇم پارتىيە ئەزالىرىنىڭ باشلامچىلىق، نەمۇنىلىك رولى ۋە پارتىيە تەشكىلىنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەكلىكىنى چوڭقۇر تونۇپ يەتتى.

مىللىي كەنتتە نامرات ئائىلە كۆپرەك ئىدى. ماناپ كەنتتىكى ئەڭ نامرات تۇرسۇن قۇربانىنى ئۆزىنىڭ يار - يۆلەك ئوبيېكتى قىلىپ تاللىۋالدى. ئۇنىڭ باشلامچىلىقىدا باشقا پارتىيە ئەزالىرىمۇ بىردىن نامرات ئائىلىنى ھۆددىگە ئالدى.

تۇرسۇن قۇربانىنىڭ ئائىلىسىدە سەككىز جان بولۇپ، ئىككىلا ئەمگەك كۈچى بار ئىدى. ماناپ ھەرقانچە ئالدىراش بولسىمۇ تۇرسۇنغا تېرىقچىلىق ئىشلىرىدا مەدەت - يۆلەك بولدى، يىغىم - تېرىم ئىشلىرىدا ئۆزىنىڭ كىچىك تراكتورىنى تۇرسۇنغا بېرىپ تۇردى. لېكىن تۇرسۇندىن بىر پۇڭمۇ ئالمىدى.

بۇ كەنتتىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئوزاتاق تىرىشچانلىقى بىلەن كەنتتىكى سەككىز نامرات ئائىلە نامراتلىقتىن قۇتۇلدى، تۇرسۇن قۇربانمۇ مۇشۇ قاتاردا نامراتلىق قالپىقىنى تاشلىدى، ئۇ ھازىرلاپ، مۇستەھكەم بىرلىك سەپ بەرپا قىلماقتا، يېڭى دېموكراتىك ئىنقىلابنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈردى. سوتسىيالىستىك ئىنقىلاب، سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش دەۋرىدە پارتىيىمىز يەنىلا ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىغا تايىنىپ خەلق ئاممىسىنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ ۋە ئۈيۈشتۇرۇپ، سوتسىيالىستىك ئۆزگەرتىشنى ئوگۇشلۇق تاماملاپ، زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدا زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى، ھازىرقى شارائىتتا ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ۋەزىپىسى يەنىلا مۇشكۇل. پارتىيىمىز پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىگە رەھبەرلىك قىلىپ ۋە ئۇلارنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىپ، تۆت ئاساسىي پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاپاغا چىداپ ئىگىلىك تىكلەشتە چىڭ تۇرۇپ، مەملىكىتىمىزنى باي، قۇدرەتلىك، دېموكراتىك ۋە مەدەنىيەتلىك سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشقان دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن كۆرەش قىلىشتىن ئىبارەت كۆرەش نىشانى ۋە «بىر مەركەز، ئىككى ئاساسىي نۇقتا»دىن ئىبارەت ئاساسىي لۇشيەننى ئېنىق ئوتتۇرىغا قويدى. ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش - پارتىيىنىڭ 90 - يىللاردىكى كۆرەش نىشانى. پارتىيىنىڭ نۆۋەتتىكى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئاساسىي لۇشيەنى ۋە كۆرەش نىشانى پارتىيىنىڭ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى ئارقىلىقلا ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ. شۇنداق ئىكەن، ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ۋە ئۇلارنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشقا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىش تولىمۇ زۆرۈر.

پارتىيىنىڭ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى خىزمىتىنى ئىشلەيدىغان خادىملار ئاساسىي قاتلامدا خىزمەت قىلغاچقا، ئامما بىلەن بىۋاستە ئۇچرىشىدۇ، پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئامما ئىچىدە تەشۋىق قىلىپ، ئامما ئىچىدىكى ئەمەلىي ئەھۋالنى بىۋاستە چۈشىنىدۇ، ئامما ئىچىدىكى ئىلغار ئۈلگىلەرنى بىۋاستە كۆرىدۇ، ئامما ئىچىدىكى ئىلغار ئۈلگىلەرنى بىۋاستە ئۈلگە قىلىدۇ. شۇڭا ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشى، ئىدىيىۋى قۇرۇلۇشى، تۈزۈم قۇرۇلۇشى، ئىستىل قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەننى ئىزچىللاشتۇرۇشنىڭ زۆرۈرلۈكىگە بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. پارتىيىنىڭ ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنى پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەن تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، ئېنىق خىزمەت يۆنىلىشىنى بەلگىلەپ، ئەمەلىي، جانلىق خىزمەت ئۇسۇلىنى تېپىپ چىقالايدىغان سىياسىي ئىقتىدارغا ئىگە قىلغاندىلا، ئۇلارنىڭ پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەننى ئىجرا قىلىش ئاڭلىلىقىنى ۋە رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ.

پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇشتا پارتىيىنىڭ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىش زۆرۈر

ئابلىز ئىبراھىم

تۇرپان شەھرىنىڭ يار بېزىدىكى خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ باشلىقى، دوختۇرخانا پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى ئابدۇۋايىت مىجىت كەسپىي خىزمەتنى ئىستايىدىل ئىشلەش بىلەن بىللە، پارتىيە خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، دوختۇرخانىنىڭ داۋالاش - ساقلىقنى ساقلاش ئىشلىرىغا كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقانلىقى ئۈچۈن شەھەر، ۋىلايەت بويىچە ئىلغار خىزمەتچى، مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى بولۇپ مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: ئابدۇۋايىت مىجىت (ئوتتۇرىدا) پارتىيە ئەزالىرى بىلەن كەسپىي ئۆگىنىش قىلماقتا.

سېيىتنىياز سايىم فوتوسى

ۋەدە قىلدى.

ماناپ مىللىي كەنتنىڭ نامرات، قالاق ھالىتىنىڭ تۆپ سەۋەبى كۆپچىلىكنىڭ ئىدىيىۋى قارىشىنىڭ كونا، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ بىرلا خىل، تېرىقچىلىق ئۇسۇلىنىڭ قالاق ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتتى. بۇ تونۇش ئاساسىدا ئۇ ھەر يىلى قىش ۋە ئەتيازلىق تېرلىغۇ مەزگىلى يېتىپ كېلىشتىن ئىلگىرىكى بوش ۋاقىتتا شەھەر، يېزىدىن تېخنىكلارنى دېھقانلارغا تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق تېخنىكىسى بويىچە دەرس سۆزلەپ بېرىشكە تەكلىپ قىلدى.

ئىلگىرى بۇ كەنتتىكىلەر بۇغداينى قولدا چېچىپ تېرىيتتى، سۇغىرىش، پەرۋىشىۋ ئەنئەنىۋى ئۇسۇلدا ئېلىپ بېرىلاتتى، مۇشۇنداق بولغاچقا، ھەر مو يەرنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 250 كىلوگرامدىن ئاشمايتتى. ماناپ بۇغداينى چۆنەكلەپ تېرىش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن ئاۋۋال ئۈزۈمنىڭ ئېتىزىدا تەجرىبە قىلدى، ئۇنىڭ ياشچىلىقىدا 1994 - يىلى بۇ تېخنىكا پۈتۈن كەنتتە ئومۇملاشتۇرۇلدى، شۇ يىلى كەنت بويىچە بۇغداينىڭ بىرلىك ھوسۇلى 350 كىلوگرامدىن ئېشىپ كەتتى.

1994 - يىلى فۇكاك شەھىرى يېزا، كەنتلەرنى پارنىكتا كۆكتات ئۈستۈرۈشكە سەپەرۋەر قىلدى. دېھقانلار «ھەممە يەرنى قار- مۇر قاپلاپ تۇرسا، پارنىكتا كۆكتات ئۈستۈرىمىز دەپ نەچچە مىڭ يۈەنلەپ پۇلنى چېچىۋەتسەك، ۋاقتى كەلگەندە دەسمايىمىزنى قايتۇرۇۋالغىلى بولمايدۇ» دەپ پارنىكتا كۆكتات ئۈستۈرۈشكە قىزغىمىدى.

مىللىي كەنتتە كۆكتات تېرىيدىغانلار ئاز ئىدى، پارنىكتا كۆكتات تېرىش ئۈلار ئۈچۈن تېخىمۇ يات ئىش ئىدى. لېكىن ماناپ ھەممىدىن بۇرۇن تۆت مو يېرىگە تۆت پارنىك ياسىدى. ئىلمىي ئىشلەپچىقىرىشنىڭ پايدىسى كۆپچىلىكنىڭ نەزىرى دائىرىسىنى كېڭەيتتى ھەم تەربىيىگە ئىگە قىلدى. بۇ كەنتتە تېخنىكا ئىگىلەيدىغان، تېخنىكىنى ئىشلەپچىقىرىشتا

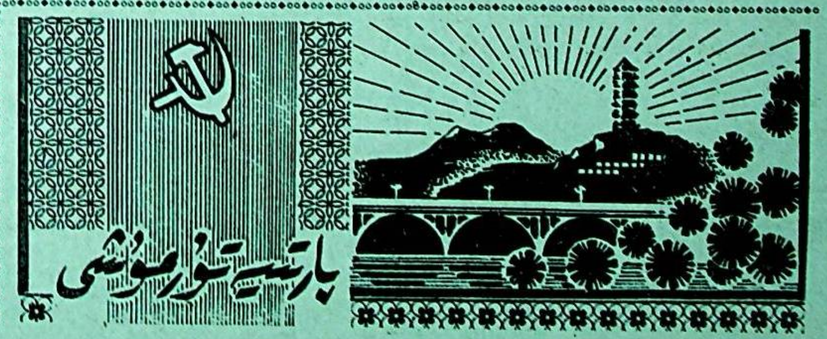

1996 - يىلىنىڭ باشلىرىدا ئىلى يۇقا توقۇمچىلىق زاۋۇتى زىيان تارتتى. زاۋۇت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى زاۋۇتنىڭ بۇنداق ۋاقىتلىق قىينىچىلىقىنى توغرا چۈشىنەلمەي، ئىدىيىدە تەۋرەندى، ئۈلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقى ئىلگىرىكىدىن سووۇپ قالدى. قانداق قىلغاندا ئىشچى - خىزمەتچىلەردىكى بۇ خىل ھالەتنى تۈگىتىپ، ئۈلارنىڭ ئىدىيىسىنى تۈراقلاشتۇرغىلى، ئاكتىپلىقىنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ؟ دېگەن مەسىلە زاۋۇت پارتكومىنىڭ بېشىنى قاتۇردى.

بۇ مەسىلىگە ئىگىرىش شۆبە زاۋۇت پارتىيە باش ياچەيكىسى ئۈزلىرىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق جاۋاب بەردى.

ئۈلار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئۆگىنىش ۋە كۆپ خىل شەكىلدىكى سۆھبەت يىغىنلىرىغا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارغا ۋەزىيەتنى، بازار ئۆچۈرىنى، قىينىچىلىقنى، ۋەزىپىنى تونۇتۇپ، ئۇلارنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك تىكلەش روھىنى ئۇرغۇتتى، زاۋۇت دۈچ كەلگەن قىينىچىلىقنى ئورتاق يېڭىش ئىشەنچىسىنى ئاشۇردى. بۇ زاۋۇت بۇلتۇر ۋە بۇ يىل ئەتيازدا مەبلەغ يېتىشمەي خام ئەشيا سېتىۋېلىشقا ئامالسىز قالغاندا، پارتىيە باش ياچەيكىسى پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئېشىنچا پۇللىرىنى زاۋۇتنىڭ خام ئەشيا سېتىۋېلىشى ئۈچۈن بىرىپ تۇرۇشقا سەپەرۋەر قىلىپ، 350 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ يىغدى.

بۇلتۇردىن باشلاپ بۇ شۆبە زاۋۇت پارتىيە باش ياچەيكىسى «پارتىيە ئەزالىرى مەسئۇلىيەت رايونى»نى بىرلىك قىلغان ھالدا ھەرقايسى سېخا - گۇرۇپپىلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مەسئۇلىيەت مىقدارى، سۈپەت، تەننەرخىنى تۆۋەنلىتىش، بىخەتەرلىك، باشقۇرۇش ۋە پىلانلىق تۇغۇت قائارلىق «ئالتىگە كاپالەتلىك قىلىش»قا سەپەرۋەر قىلدى ۋە ئەمگەك مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇردى. بۇ پائالىيەت داۋامىدا زاۋۇتتا بىر تۈركۈم ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى، ئىلغار سېخا- گۇرۇپپىلار، تېخنىكا ماھىرلىرى بارلىققا كەلدى.

توقۇمچىلىق سېپىدىكى جەڭگىۋار قورغان

يېپ ئىگىرىش ئىشچىسى جىن شىكى كەسپىنى پىششىق ئىگىلىگەچكە، غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە «ئالاھىدە مەشغۇلات ماھىرى» دېگەن نامغا ئېرىشتى، يەنە ئاپتونوم رايونىمىزدا ئۆتكۈزۈلگەن يۈكى توقۇمچىلىق كەسپى بويىچە مەشغۇلات مۇسابىقىسىدە «توقۇمچىلىق كەسپىدىكى تېخنىك چولپان» دېگەن نامغا ئېرىشتى. رېمونت گۇرۇپپىسىدىكى ئىشچىلار چەتتىن كىرگۈزۈلگەن يېپ ئىگىرىش ماشىنىسىنىڭ ماتور قىسمىنى ئۆزگەرتىپ قۇراشتۇرۇپ، توك ۋە ماتېريال ئىسرافچىلىقىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، زاۋۇتقا 140 مىڭ يۈەن تېجەپ بەردى. شۆبە زاۋۇت پارتىيە باش ياچەيكىسى يەنە پارتىيە ئەزالىرى ئارىسىدا بەسلىشىش، تۆھپە قوشۇش پائالىيەتلىرىنى يولغا قويۇپ، ئۇلارنى ئولگە بولۇشقا ئىلھاملاندۇردى. ئۇلارنىڭ تۇرتكىسىدە زاۋۇت بويىچە كەسپىنى سۆيىدىغان، كارخانا ئۈچۈن خالىس تۆھپە قوشىدىغان ياخشى ۋەزىيەت شەكىللىنىپ، قىيىن ۋەزىيەت ئۆزگەرتىلدى.

بۇ شۆبە زاۋۇت پارتىيە باش ياچەيكىسى يۇقىرىقى نەتىجىلىرى بىلەن ئىلى ئوبلاستلىق پارتكوم تەرىپىدىن «ئىلغار پارتىيە ياچەيكىسى» دېگەن نامغا ئېرىشتى. بۇ يىل 7 - ئايدا ئاپتونوم رايون ھەم مەملىكەت بويىچە «ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە ياچەيكىسى» بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان

بارىكاللا، ئۈرمىلىقلار!

(رىپورتاژ خاتىرىسى)

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۆرغۇن ئىبراھىم**

تۆمۈر توختى ئاكىنى كۆز يەسىللىك كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىۋاتقان يېرىدىن تاپتىم. ئۇنىڭغا مەقسىتىنى ئېيتىۋىدىم.

- تونۇشتۇرغىدەك نېمە ئىش بار دەيسىز ئۆكام، يىغىم - تېرىمنى قىلىپ بولۇپلا مۇشۇ ئىشقا تۆتۈندۇق، دېدى ئۇ، - يېزىدىن بىزنىڭ ئىرما باشقۇرۇش رايونىمىزغا كۆلىمى 250 مو كېلىدىغان يەرگە كۆز يەسىللىك كۆچەت تىكىش ۋەزىپىسىنى بەرگەن ئىدى. كۆزلۈك يىغىم ئاخىرلىشىش بىلەنلا 1397 ئەمگەك كۈچى ۋە بىر قىسىم ماشىنا - تراكتور، ھارۋىنى ئىشقا سېلىپ بۇ ئىشقا ئاتلاندۇق.

ئاقسۇ شەھىرىدىكى ئېگەرچى يېزىسىنىڭ ئىرما باشقۇرۇش رايونى پارتىيە باش ياچەيكىسىنىڭ شۇجىسى ئۆمەر توختى ئاكىنىڭ ئەۋالى تونۇشتۇرۇشچە، ئىرما باشقۇرۇش رايونىدا ئالتە كەنت، 21 ئىشلەپچىقىرىش ئەتىرىتى، 1038 ئائىلە، 4951 نوپۇس بار ئىكەن. بۇ يىل باشقۇرۇش رايونى بويىچە تېرىلغان 15 مىڭ 230 مو يەردىكى ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 7 مىليون 374 مىڭ 273 كىلوگرامغا، بىرلىك ھوسۇلى 484 كىلوگرامغا، ساپ كىرىم 8 مىليون 161 مىڭ 567 يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىم 1286 يۈەنگە يېتىپ، ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى بۇلتۇرقىدىن 805 مىڭ 58 كىلوگرام، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىم 50 يۈەن ئېشىپتۇ.

- ئاشلىق ۋە كىرىمنىڭ يىلمۇ يىل ئېشىشىدا، - دېدى ئۆمەر توختى سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ، - تەۋەيىمزدە سۇ مول، ئېچىپ پايدىلىنىشقا بولىدىغان بوزىيەر كۆپ. بىز ئەمگەك كۈچى تەشكىللەپ، 2 مىليون 707 مىڭ 250 يۈەن سەرپ قىلىپ، 3105 مو بوز يەر ئاچتۇق، 2315 مو تۆۋەن ھوسۇللۇق يەرنى ئۆزگەرتتۇق، 21 مىڭ 321 ھېتر كېلىدىغان 19 تاناپ زىمكەش چاپتۇق. دېھقانلار ئۆزۈن يىللاردىن بۇيان شال تېرىپ كەلگەن بولسىمۇ، ئىلگىرى شال تېرىش، باشقۇرۇشتائىلمىي ئۇسۇلغا، ئەلا سورتلۇق ئۇرۇقلارنى ئالماشتۇرۇپ تېرىشقا، مايسا كۆچۈرۈشكە ئەھمىيەت بەرمىگەنلىكتىن، گۇرۇچ ھوسۇلى ئاشماي كەلگەنىدى. شۇڭا دېھقانلار «شال تېرىش جاپاسى كۆپ، پايدىسى ئاز ئىش» دەپ قاراپ، كۆپىنچىسى شال يېرىنى باشقا زىرائەت تېرىيدىغان يەرگە ئالماشتۇرۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى، بەزىلىرى شال يېرىدىن ۋاز كەچتى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بىز دېھقانلارنى ئەسلىدىكى شال يېرىنى ياخشى باشقۇرۇشقا، يېگىدىن ئېچىلغان بوز يەرلەرگە شال تېرىشقا، ئەلا سورتلۇق ئۇرۇقلارنى تېرىشقا، پارنىكتا مايسا ئۆستۈرۈپ كۆچۈرۈشكە، مايسا كۆچۈرۈشتىن ئىلگىرى ئېتىزغاتۇرلۇق ئوت - چۆپلەرنى يوقىتىدىغان دېھقانچىلىق دورىسى ئىشلىتىشكە يېتەكلىدۇق ھەم بۇ ئىشنى بىر - ئىككى يىل ئىزچىل چىڭ تۇتۇۋېدۇق، شالنىڭ ھوسۇلى ئېشىپ كىرىم كۆپەيدى. ھازىر بۇ خىل يېگى تېخنىكىنى، شال تېرىشنى ھەممە ئائىلىلەر تالىشىدىغان بولدى. بۇلتۇر ئالتە كەنتتە تېرىلغان شال كۆلىمى 4923 موغا، ھوسۇلى 3 مىليون 213 مىڭ 228 كىلوگرامغا، مو بېشى ھوسۇلى 653 كىلوگرامغا يەتكەن بولسا، بۇ يىل ئومۇمىي كۆلەم 5000 موغا، ئومۇمىي ھوسۇل 3 مىليون 302 مىڭ 500 كىلوگرامغا، بىرلىك ھوسۇل 660.5 كىلوگرامغا يەتتى. بۇ يىل بىز شال ئېتىزلىرىغا مەھەللىۋى ئوغۇتنى كۆپ ئىشلىتىشنى تەكتلەش بىلەن بىللە مايسا كۆچۈرۈلۈپ بىر ئايدىن كېيىن شال مايسىلىرىنى بۇيا بىلەن ئۇللاشنى ئورۇنلاشتۇردۇق. بۇنىڭ بىلەن ھەم يەرنىڭ قۇۋۋىتى ئاشتى، ھەم دېھقانلار جىمىيىۋى ئوغۇت سېتىۋالىدىغان بىر قىسىم چىقىمدىن ساقلىنىپ قالدى.

ئىرما باشقۇرۇش رايونى شەھەرگە يېقىن، قوشۇمچە كەسىپلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ ئىستىقبالى زور بولغاچقا، باشقۇرۇش رايون پارتىيە باش ياچەيكىسى ۋە كەنت پارتىيە ياچەيكىلىرى ئائىلىلەرنى يېلىقچىلىق، توخۇ، ئۆردەك بېقىش، بوردا قىچىلىق، پىششىقلاپ ئىشلەش، سودا- تىرانسپورت قاتارلىق كەسىپلەر بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلىگەن. ھازىر بۇ يەردە بېلىقچىلىق كەسىپى ئائىلىسى ئۇچەك، بېلىق بېقىلغان كۆلەم 140 موغا، بوردا قىچىلىق كەسىپى ئائىلىسى 45 كە، بۇ يىل بوردا ق بازارغا سېلىنغان چاروا 5297 تۇياقا، كېچىك تېپتىكى ئۇن تارتىش، گۈرۈچ ئاقلاش زاۋۇتى قۇرغان ئائىلە بەشكە، چوڭ - كىچىك ئاپتوموبىل، تراكتور، موتسىكلىت سېتىۋالغان ئائىلە 307 گە يەتكەن. ئېلېكتر لىشىش تولۇق ئىشقا ئاشۇرۇلغاچقا، % 90 تىن كۆپ ئائىلىلەردە تېلېۋىزور بار بولغان. 193 ئائىلە يېگىدىن زامانغا لايىق خىش قۇرۇلمىلىق ئۆي سالغان.

- بىز دېھقانلارنى زىمكەش چېپىشتەك ئېغىر ئەمگەكتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، - دېدى ئۆمەر توختى، - 516 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ يېگىدىن بىر توپا قېزىش ماشىنىسى سېتىۋالغاندۇق، ھازىر تەۋەيمىزدىكى زىمىلىكلەرنى چاپقاندىن باشقا، سىرتقى جايلارغا ئېرىپ زىمكەش چېپىپ كىرىم قىلىۋاتىدۇ. يىل ئاخىرىغا قەدەر 706 ئائىلىنى تۇرۇبا سۇيى بىلەن تەمىنلەش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىشنى پىلانلىغاندۇق، بۇ يىل 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 15 مىڭ 850 ھېتر يەرگە تۇرۇبا كۆمۈپ بولدۇق. بۇنىڭغا دەسلەپكى قەدەمدە قىلغان چىقىممىز 275 مىڭ يۈەن بولدى.

زىيارىتىمىز ئاخىرلاشقاندا قۇياش تاغ كەينىگە ئۆتەيلا دەپ قالغاندى. مەن مەھەللە يولغا چىقىشىمغىلا ئىشتىن قايتقان دېھقانلار موتسىكلىت، ۋېلىسىپىت ۋە ئات - ئېشەك ھارۋىلىرىنى چاپتۇرغىنىچە يېراقتىن توپا توزىتىپ كېلىشتى. مەنمۇ ۋېلىسىپىتىمگە منىپ ئۇلارغا قوشۇلۇپ كەتتىم ۋە:

- بارىكاللا، ئۈرمىلىقلار! دەپ ئۆز - ئۆزۈمگە پىچىرلىدىم.

رەئىس جياڭ زېمىن لېگارى زۇڭتۇڭ بىلەن سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئىسلامئاباد، 1 - دېكابر تېلېگراممىسى. جۇڭگو دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە پاكىستان زۇڭتۇڭى فەرۇق لېگارى بىلەن رەسمىي سۆھبەتلەشتى، ئىككى تەرەپ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن جۇڭگو - پاكىستان ئومۇميۈزلۈك ھەمكارلىق - شېرىكلىك مۇناسىۋىتى بەرپا قىلىش ئورغىسىدا ئورتاق تونۇشقا كەلدى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو - پاكىستان دوستلۇقىنى ئىككى دۆلەتنىڭ پىشقەدەم رەھبەرلىرى بىۋاستە يېتىشتۇرگەن، بۇ دوستلۇق تارىخنىڭ سىنىقىدىن ئۆتتى. جۇڭگو بىلەن پاكىستانىنىڭ ئەنئەنىۋى دوستلۇقىنى داۋاملاشتۇرۇش ۋە راۋاجلاندۇرۇش مۇشۇ ئەۋلاد رەھبەرلەرنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان مەجبۇرىيىتىمىز. جۇڭگو بىلەن پاكىستانىنىڭ ئۇزاق مەزگىل دوست ئۆتۈشى ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ تۆپ مەنپەئىتىگە ئۈيغۇن، مۇشۇ رايوننىڭ ۋە ئاسىيانىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشقا پايدىلىق. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى پاكىستان ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى بىلەن قولنى قولغا توتۇشۇپ، ئىككى دۆلەتنىڭ تەرەققىياتى ۋە گۈللىنىشى ئۈچۈن، 21- ئەسىرگە يۈزلەنگەن جۇڭگو - پاكىستان ئومۇميۈزلۈك ھەمكارلىق - شېرىكلىك مۇناسىۋىتىنى بەرپا قىلىش ئۈچۈن ئورتاق تىرىشىشنى خالايدۇ.

لېگارى جياڭ زېمىننىڭ ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىگە بەرگەن باھاسىغا تامامەن قوشۇلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: پاكىستاننىڭ تاشقى مۇناسىۋىتىدە جۇڭگو باشتىن ئاخىر مۇھىم ئورۇندا تۇرۇپ كەلدى، جۇڭگو بىلەن بولغان مۇناسىۋەت پاكىستان دىپلوماتىيە سىياسىتىنىڭ ئۈلى. ئۇ ئىككى دۆلەتنىڭ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئومۇميۈزلۈك ھەمكارلىق - شېرىكلىك مۇناسىۋىتى ئورنىتىشىغا قوشۇلدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئىككى رەھبەر يەنە ئورتاق كۆڭۈل بۆلىدىغان رايون ۋە خەلقئارا مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىرلەشتى.

كەچتە رەئىس جياڭ زېمىن پاكىستان قارانچۇق ھۆكۈمىتىنىڭ زۇڭلىسى مەھراجى خالىد بىلەن كۆرۈشتى. ساھىبخانا بىلەن مېھمان سەممىي - دوستانە كەيپىياتتا ئورتاق كۆڭۈل بۆلىدىغان مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىر ئالماشتۇردى. جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو - پاكىستان دوستلۇقى «كىلىمات»نىڭ تەسىرىگە ئۇچرىمايدۇ، بۇنىڭ تۆپ سەۋەبى شۇكى، ئىككى دۆلەت تىنچلىقتا بىللە تۇرۇشنىڭ بەش پرىنسىپىغا قاتتىق ئەمەل قىلىپ كەلدى. خالىد كۆرۈشۈشتە ئۆزىنىڭ كۆپ قېتىم جۇڭگوغا زىيارەتكە بارغاندا، جۇڭگونىڭ پىشقەدەم رەھبەرلىرى بىلەن كۆرۈشكەنلىكىگە دائىر ئەھۋاللارنى ھاياجان بىلەن ئەسلەپ ئۆتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۈگۈن رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن كۆرۈشكەنلىكىمدىن بەكمۇ خۇشال بولدۇم، پاكىستان بىلەن جۇڭگونىڭ يېڭى بىر ئەۋلاد رەھبەرلىرى ئىككى تەرەپلىك مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى. رەئىس جياڭ زېمىن يەنە لېگارى زۇڭتۇڭ ئۆتكۈزگەن قارشى ئېلىش زىياپىتىگە قاتناشتى.

رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن لېگارى زۇڭتۇڭ بۈگۈن جۇڭگو بىلەن پاكىستاننىڭ يەتتە تۈرلۈك ئىككى تەرەپلىك ھەمكارلىق ھۆججىتىنى ئىمزالاش مۇراسىمىغا قاتناشتى. بۇ ھۆججەتلەر تۆۋەندىكىچە: «ئىككى دۆلەتنىڭ ئۆزئارا باش كونسۇلخانا تەسىس قىلىش توغرىسىدا كېلىشىم»، «مۇھىت ئاسراش بويىچە ھەمكارلىق كېلىشىمى»، 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن كېيىن پاكىستان ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدىكى باش كونسۇلخانىسىنى ساقلاپ قېلىش توغرىسىدىكى نوتا، «ناركوز دورىلىرى ۋە روھىي كېسەللىك دورىلىرىنى ۋە ئۇلارنىڭ خىمىيىلىك دەسلەپكى بىرىكمىلىرىنى قانۇنسىز توشۇپ سېتىشنى مەنئى قىلىش توغرىسىدىكى ھەمكارلىق كېلىشىمى»، «ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىق كېلىشىمى» ھەم جۇڭگو خەلقئارا سودىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى بىلەن پاكىستان سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ ھەمكارلىق ئەسلەتمىسى، جۇڭگو شەرق ئېلېكتر گۇرۇھى شىركىتىنىڭ پاكىستاننىڭ گوز - باروتا سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ زاۋۇت ئۈيى تۈگۈنى تۇرىنى ھۆددىگە ئېلىپ ياسىشى توغرىسىدىكى كېلىشىم.

جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 12 - ئاينىڭ 1 - كۈنى پاكىستان زۇڭتۇڭى مەھكىمىسىدە پاكىستان زۇڭتۇڭى لېگارى بىلەن سۆھبەت ئۆتكۈزدى.

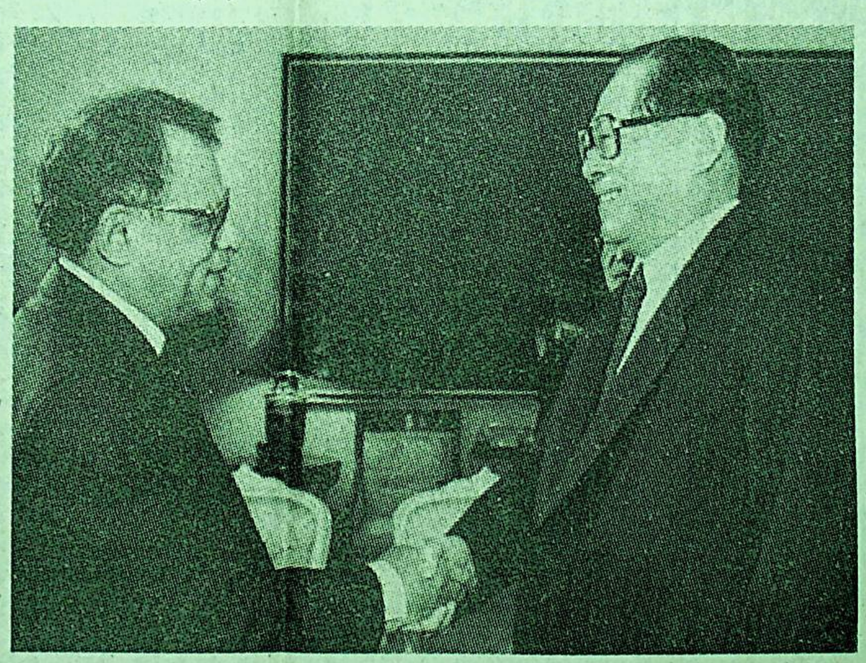

جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 12 - ئاينىڭ 2 - كۈنى ئىسلامئاباد تىكى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە پاكىستان كېڭەش پالاتاسىنىڭ رەئىسى ساجاد بىلەن كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى چى خاۋتىيەن ئامېرىكىغا زىيارەتكە يولغا چىقتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2 - دېكابر تېلېگراممىسى. ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى ۋىليام پېرىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى چى خاۋتىيەن شاڭجياڭ ئون كۈن رەسمىي زىيارەتتە بولۇش ئۈچۈن بۈگۈن بېيجىڭدىن ئامېرىكىغا يولغا چىقتى.

چى خاۋتىيەننىڭ بۇ قېتىمقى سەپىرى- ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى پېرىنىڭ 1994 - يىلى 10 - ئايدا جۇڭگوغا قىلغان زىيارىتىگە جاۋابەن زىيارەت.

چى خاۋتىيەن يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى ئايرودرومدا مۇخبىرلار بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: ھەممىگە ئايان سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئامېرىكىغا قىلىدىغان سەپىرىم ئىككى قېتىم كېچىكتۈرۈلدى. لېكىن بۇ قېتىمقى زىيارەتكە «ئىشەنچىم كامىل». «چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، دوستلۇقنى راۋاجلاندۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش» مەقسىتىگە يېتىدىغانلىقىمغا ئىشىنىمەن.

چى خاۋتىيەن مۇنداق دېدى: جۇڭگو- ئامېرىكا دۆلەتلىرى، ئارمىيىلىرىنىڭ مۇناسىۋىتىدە ھازىر ياخشى باشلىنىش بولدى، بولۇپمۇ يېقىندا ئىككى دۆلەت باشلىقلىرى مانىلادا ئۇچرىشىپ نۇرغۇن مۇھىم مەسىلىدە ئورتاق تونۇشقا كەلدى، بۇنىڭ بىلەن ئىككى دۆلەت، ئىككى ئارمىيىنىڭ مۇناسىۋىتى يېڭى ھاياتىي كۈچكە ئىگە بولدى. چى خاۋتىيەن زىيارىتىنىڭ چوقۇم مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن، دېدى.

زايىرنىڭ شەرقىي قىسمىدىكى مۇساپىرلارغا ياردەم بېرىش

رەئىس جياڭ زېمىن 12- ئاينىڭ 2 - كۈنى پاكىستان زۇڭتۇڭى لېگارىنىڭ

رەئىس جياڭ زېمىن 12-ئاينىڭ 2 - كۈنى پاكىستان زۇڭتۇڭى لېگارىنىڭ ھەمراھلىقىدا ئىسلامئاباداتا شەمشاد دەرىخى تىكتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو زاڭزۇشۇناسلار ۋەكىللەر ئۆمكى مېكسىكىدىكى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مېكسىكا شەھىرى، 30 - نويابر تېلېگراممىسى. شىزاڭ ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ باشلىقى پېڭسو سىرىن باشچىلىقىدىكى جۇڭگو زاڭزۇشۇناسلار ۋەكىللەر ئۆمكى مېكسىكىدىكى بەش كۈنلۈك زىيارىتىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتۇرۇپ، 30 - نويابر مېكسىكىدىن ۋەتەنگە قايتتى.

جۇڭگو زاڭزۇشۇناسلار ۋەكىللەر ئۆمكى زىيارەت مەزگىلىدە مېكسىكا ئىنستىتۇتى، ئىنسانشۇناسلىق ۋە تارىخ ئىنستىتۇتى، لاتىن ئامېرىكىسى بۇددا شۇناسلىق تەتقىقات جەمئىيىتى قاتارلىق ئورۇنلارنى زىيارەت قىلدى. ۋەكىللەر ئۆمكى مېكسىكا شەھىرى ۋە موررىوس شتاتىنىڭ مەركىزى كۆۋەينامادا بەش مەيدان دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى، شىزاڭ تارىخى، زاڭزۇ بۇددا دىنىنىڭ تارىخى ۋە ھازىرقى ئەھۋالى، گىگەننىڭ قايتا تۇرلىش تۈزۈمى تارىخى، 10 - بەنچەننىڭ ئورنىغا تۆرەلگەن بالىنى ئىزدەش ۋە ئېتىراب قىلىش جەريانى قاتارلىقلار توغرىسىدا مەخسۇس دوكلات بەردى. ئۇلار يەنە شىزاڭنىڭ ۋەزىيىتى ۋە تەرەققىيات مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى تونۇشتۇردى، شۇنداقلا مېكسىكا ئالىملىرى بىلەن ئالاقدار مەسىلىلەر توغرىسىدا ئىلىم ئالماشتۇردى.

جۇڭگو زاڭزۇشۇناسلىرىنىڭ دوكلاتى مېكسىكىدا ناھايىتى چوڭ تەسىر قوزغىدى، دوكلاتنى جۇڭگو ۋە ئاسىيا مەسىلىسىنى تەتقىق قىلىدىغان مۇتەخەسسىسلەر ۋە ئالىملار، ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى، بۇددا دىنى ساھەسىدىكى ئەربابلار ۋە راھىبلار، ئۇزاق مەزگىل مېكسىكا - جۇڭگو دوستلۇق ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللانغان ئەربابلارلا ئاڭلاپ قالماستىن، جۇڭگوغا قىزىقىدىغان نۇرغۇن ئادەتتىكى مېكسىكلىقلارمۇ ئاڭلىدى. ئۇلار جۇڭگو زاڭزۇشۇناسلىرى سۆزلىگەن زاڭزۇ بۇددا دىنىغا ئائىت تەرەپلەرگە ئىنتايىن قىزىقتى. ھەر مەيدان دوكلات يىغىنى ۋە يىغىندىن ئىلگىرى، يىغىندىن كېيىنكى ئالماشتۇرۇش جەريانىدا گىگەننىڭ نېمە ئىش قىلىدىغانلىقى، ھازىرقى بەنچەننىڭ تۇرلىش جەريانى، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ دىن سىياسىتى، زاڭزۇ بۇددا دىنىنىڭ تەرەققىيات تارىخى، تارىختا ئۆتكەن جۇڭگو مەركىزىي ھۆكۈمەتلىرى بىلەن شىزاڭ يەرلىك ھاكىمىيىتىنىڭ مۇناسىۋىتى، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ دالاي، بەنچەن ۋە باشقا گىگەنلەرنىڭ تۇرلىشى مەسىلىسىدىكى تۈزۈمى، سىياسىتى ۋە ئۇسۇللىرى قاتارلىقلار توغرىسىدا ھەر خىل سوئاللارنى سوردى. ئاكادېمىيە باشلىقى پېڭسو سىرىن ۋە ۋەكىللەر ئۆمكىنىڭ ئەزالىرى، جۇڭگو زاڭزۇ تىلى ئالىي بۇددا شۇناسلىق ئىنستىتۇتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى (ئىنستىتۇت باشلىقلىقىنى ھەزىرتى بەنچەن ئۆتەيدۇ) ساۋزىنجياڭ، شىزاڭ ئاپتونوم رايونى مىللىي ماارىپ تەتقىقاتخانىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى دەنزىك فۇمېي قاتارلىقلار ئۇلارنىڭ سوئاللىرىغا بىر - بىرلەپ جاۋاب بەردى.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ مالايسىيا زۇڭلىسى ماھاتىر شەرقىي- جەنۇبى ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ كامبودژا، لائوس ۋە بىرمىنى بىرلا ۋاقىتتا ئەزالىققا قوبۇل قىلىشنى قارار قىلغانلىقى ئاقىلانە ھەرىكەت، دېدى.

△ روسىيە بىلەن ھىندىستاننىڭ ئارمىيە تەرەپ ۋەكىللىرى 11 - ئاينىڭ 30 - كۈنى ھىندىستاننىڭ روسىيەدىن «S-30 MK» تىپلىق كۆپ ئىقتىدارلىق كۈرەشچى ئايروپىلان سېتىۋېلىش توغرىسىدا توختام ئىمزالىدى، توختامغا ئاساسەن، روسىيە ھىندىستانىنى 1 مىليارد 800 مىليون دوللار قىممىتىدىكى 40 دانە «S - 30 MK» تىپلىق كۈرەشچى ئايروپىلان بىلەن تەمىنلەيدۇ.

△ ب د ت مۇساپىرلار تەشكىلاتى بايانات‌چىسى يانۋەسكىنىڭ 30 - نويابر موستالدا جاكارلىشچە، خورۋاتلار بىلەن مۇسۇلمانلار قارشى تەرەپ ئاھالىسىنى قوغلاشنى جىددىيلەشتۈرگەنلىكتىن، موستالنىڭ ۋەزىيىتى كۈندىن كۈنگە جىددىيلەشكەن.

△ ئۆكرائىنا چېرنوبىل يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 1 - نومۇرلۇق گېنېراتورى كېيۋ ۋاقتى 11 - ئاينىڭ 30 - كۈنى كەچ سائەت 22دە ئوگۇشلۇق تاقىۋېتىلدى. ئۆكرائىنا زۇڭتۇڭى كوچما 29 - نويابر ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە سۆھبەت بايان قىلغاندا، 1 - نومۇرلۇق گېنېراتور تاقىۋېتىلگەندىن كېيىن قايتا ئىشلىتىلمەيدۇ، دېدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ماۋزۇ خەۋەرلەر

△ چياۋشى چىلى كېڭەش پالاتاسىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشتى
△ چياۋشى ئەنگلىيىنىڭ سابىق باش ۋەزىرى شىس بىلەن كۆرۈشتى
△ لى رۇيخۇەن روسىيىنىڭ ئەدلىيە مىنىستىرى بىلەن كۆرۈشتى
△ روك يىرېن چىلى كېڭەش پالاتاسىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشتى
△ لوگەن گېرمانىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى
△ چېن مۇخۇا جەنۇبىي ئافرىقا پارلامېنتى ۋەكىللەر ئۆمكى بىلەن كۆرۈشتى
△ تايلاند زۇڭلىسى چاۋالى ۋۇشۇچېەن بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو بىلەن كۇۋەيت قەرەللىك كېڭىشىش تۈزۈمى ئورنىتىشنى قارار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كۇۋەيت، 1 - دېكابر تېلېگراممىسى. جۇڭگو بىلەن كۇۋەيت ئىككى دۆلەتنىڭ ھەر ساھەدىكى ھەمكارلىقىنى يەنمۇ ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يېقىندا ئىككى دۆلەت دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكلىرى ئارا قەرەللىك سىياسىي كېڭىشىش تۈزۈمى ئورنىتىشنى قارار قىلدى.

بۇ كېلىشىمنى جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرىنىڭ ياردەمچىسى جى پېيدىڭ بىلەن كۇۋەيت دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن ئەمەلدارى شاشىن تۈزدى. جى پېيدىڭ 11 - ئاينىڭ 28 - كۈنىدىن باشلاپ كۇۋەيتتە ئۈچ كۈن زىيارەتتە بولدى.

زىيارەت مەزگىلىدە جى پېيدىڭ بىلەن شاشىن ئىككى دۆلەتنىڭ ئىككى ئەرەپلىك مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى. كۇۋەيت پارلامېنتىنىڭ باشلىقى سادون بىلەن 1 - مۇئاۋىن باش ۋەزىر، قوشۇمچە دىپلوماتىيە ۋەزىرى ساباھ جى پېيدىڭ بىلەن كۆرۈشتى.

جى پېيدىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 1 - كۈنى لۇئانغا زىيارەتكە يولغا چىقتى.

سېررالئونىدا تىنچلىق كېلىشىمى ئىمزالاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئابىجان، 30- نويابر تېلېگراممىسى. سېررالئونى زۇڭتۇڭى كابار بىلەن سېررالئونى ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچ - ئىنقىلابىي بىرلىك فرونتىنىڭ رەھبىرى سانكو بۈگۈن كوتىدىۋانىڭ ئابىجان شەھىردە بەش يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت داۋاملاشقان ئېچكى ئۇرۇشقا خاتىمە بېرىش توغرىسىدا تىنچلىق كېلىشىمى ئىمزالدى.

كېلىشىمدە ئۇرۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ دۆشمەنلىشىش ھەرىكىتىنى دەرھال توختىتىشى بەلگىلەندى. كېلىشىمدە يەنە ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق خادىملارنى تارقىتىۋېتىش، يىغىش، قورالسىزلاندۇرۇش ھەم ئۇلارنى دۆلەت ئارمىيىسىگە ياكى ھۆكۈمەت تارماقلىرىغا ئورۇنلاشتۇرۇش قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا كونكرېت بەلگىلىمە چىقىرىلدى. كېلىشىمگە ئاساسەن، ئىنقىلابىي بىرلىك فرونت پارتىيە قىلىپ ئۆزگەرتىپ تەشكىل قىلىنىدۇ.

ئۇتتۇرا ئافرىقىنىڭ ۋەزىيىتى يامانلاشماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يائۇندې 1 - دېكابر تېلېگراممىسى. ئوتتۇرا ئافرىقىدا ھەربىي ئۆزگىرىش قىلغان ئەسكەرلەردىن دەرھال شەرتسىز قورال تاشلاشنى تەلەپ قىلغان ۋە قورال تاشلىمىسا بارلىق زۆرۈر تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، دۆلەت تەرتىپىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدىغانلىقىنى بېيتقان.

بۇ قېتىمقى ھەربىي ئۆزگىرىش 11 - ئاينىڭ 16- كۈنى باشلانغان، ھەربىي ئۆزگىرىش قىلغان ئەسكەرلەر ھۆكۈمەتنى ۋاقىتىدا بېرىلمەي قالغان ھەربىي تەمىناتنى بېرىشنى ۋە ئەسكەرلەرنىڭ تەمىناتنى ياخشىلاشنى تەلەپ قىلغان. بۇ، ئوتتۇرا ئافرىقىدا بۇ يىل كېرگەندىن بۇيان يۈز بەرگەن 3 - قېتىملىق ھەربىي ئۆزگىرىش.

تۈزىتىش

12- ئاينىڭ 2- كۈنى 6- بەتتە بېرىلگەن «رەئىس جياڭ زېمىن ئىسلامئاباتقا باردى» دېگەن خەۋەرنىڭ ئاخىرقى قۇرىدىكى «يېڭى دېھلىغا» دېگەننى «ئىسلامئاباداقا» دەپ تۈزىتىپ ئوقۇشىڭىزنى سورايمىز.

تەھرىرىدىن

زايىرنىڭ شەرقىي قىسمىدىكى مۇساپىرلارغا ياردەم بېرىش ھەرىكىتى باشلاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئوتتاۋا، 30 - نويابر تېلېگراممىسى. ئوتتۇرا قسم ئافرىقا مۇساپىرلىرىغا ياردەم بېرىش ھەرىكىتىگە قاتنىشىدىغان 14 دۆلەتنىڭ ۋەكىللىرى 29 - نويابر بۇ يەردە يىغىن ئېچىپ، زايىرنىڭ شەرقىي قىسمىدا تۇرۇپ قالغان رۋاندا مۇساپىرلىرىغا ئىنسانپەرۋەرلىك ياردىمى بېرىشكە قوشۇلدى.

يىغىنغا كانادا دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ ياردەمچى مۇئاۋىن مىنىستىرى پاۋېل ھەينبىكىر رىياسەتچىلىك قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: يىغىنغا قاتناشقان 14 دۆلەت ۋەكىلى ھازىرقى ئەڭ جىددىي مەسىلە، زايىرنىڭ شەرقىي قىسمىدا تۇرۇپ قالغان رۋاندا مۇساپىرلىرىغا يېمەكلىك يەتكۈزۈپ بېرىش، دەپ قارىدى، يېمەكلىكنى ھاۋا ياكى قۇرۇقلۇقتىن يەتكۈزۈپ بېرىش تېخى بېكىتىلمىدى. كۆپ دۆلەت ياردەم بېرىش قىسمىلرىنىڭ قوماندانى، گېنېرال بارىل كىنشاساغا بېرىپ، مۇشۇ ھەقتە زايىر ھۆكۈمىتى بىلەن كېڭىشىدۇ.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش

نومۇرى: Z/ 0002 — 65 CN

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 5 - كۈنى (پەيشەنبە) (بۇ سان ئالتە بەت)

غوپۇر ئابدۇللا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئەقلىي كۈچ بايلىقى كىرگۈزۈش خىزمىتى سۆھبەت يېغىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى:

ئەقلىي كۈچ بايلىقىنى كىرگۈزۈش كارخانا تەرەققىياتىنىڭ «كاتالىزاتورى»

تۇڭ مۇخبىرىمىز جالال يۈي خەۋىر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا 11 - ئاينىڭ 29 - كۈنى ئاپتونوم رايون ئاچقان تۇنجى قېتىملىق دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ چەتئەل ئەقلىي كۈچ بايلىقىنى كىرگۈزۈش خىزمىتى سۆھبەت يېغىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى: «چەتئەل ئەقلىي كۈچ بايلىقىدىن تېخمۇ كۆپ، تېخمۇ ياخشى پايدىلىنىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنى باشقۇرۇشنى ۋە ئۇلارنىڭ تېخنىكا خىزمىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈش كېرەك».

غوپۇر ئابدۇللا ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار نازارىتى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا كومىتېتى ئويۇشتۇرغان سۆھبەت يېغىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى: ئەقلىي كۈچ بايلىقىنى كىرگۈزۈش كارخانا باشقۇرۇش ۋە تېخنىكا تەرەققىياتىنىڭ «كاتالىزاتورى»، «ھەربىر كەلەدەۋرگۈچ كۈچى». قانتىق دېتالغا ئەھمىيەت بېرىش، يۈمشاق دېتالغا سەل قاراش، ئىختىساس ئىگىلىرى، ئەقلىي كۈچ بايلىقىنى كىرگۈزۈشكە سەل قاراشتەك ئىددىيەتۈي خاھىشنى تۈزىتىش كېرەك. ئۇ مۇنداق دېدى: ھازىر شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئېھتىياجىغا مۇناسىۋەتلىك بەزى مۇھىم ئۇل ئەسلىھەلەر قوزغىلىشىدا چەتئەل ئەقلىي كۈچ بايلىقىنى كىرگۈزۈش خىزمىتىنى كۈچەيتىشكە دىققەت قىلىپ، چەتئەل ئەقلىي كۈچ بايلىقى، تېخنىكا ۋە مەبلەغنىنى زور دەرىجىدە جەلپ قىلىپ، شىنجاڭنىڭ قوزغىلىشىغا ئىشلىتىش كېرەك.

ئۇ ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت ۋە ئۇنىڭ مەسئۇللىرىنىڭ دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئەقلىي كۈچ بايلىقى كىرگۈزۈش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى ياخشىلاپ، ئاساسىي قاتلاملارنىڭ ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشىغا يارىدەم قىلىپ، ئادەم، مالىيە، مادىددىي ئىشلار جەھەتتە زۆرۈر قوللىشىنى ئۈمىد قىلدى. ئۇ يەنە كارخانىلارنى ئاكتىپ يېتەكلەپ ئەقلىي كۈچ بايلىقى كىرگۈزۈشنى كارخانىنىڭ مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش، مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش بىلەن بىرلەشتۈرۈشنى، ئەقلىي كۈچ بايلىقى كىرگۈزۈشنى كارخانىنىڭ ئىختىساسلىقلارنىڭ رولىنى چارى قىلدۇرۇش، خەلقئارا بازار تېچىش، خەلقئارا ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇش ۋە ئۇنى كارخانىنىڭ ئېچكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش بىلەن بىرلەشتۈرۈشنى، چەتئەل ئەقلىي كۈچ بايلىقىدىن تېخمۇ كۆپ، تېخمۇ ياخشى پايدىلىنىپ، پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىقتىسادىي كۈچىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئۈمىد قىلدى.

ئابلەت ئابدۇرېشىت دۇنيا بانكىسىنىڭ ئەمەلدارلىرى ۋە مۇتەخەسسىسلىرى بىلەن كۆرۈشتى

ئۇز مۇخبىرىمىز چېن يەن خەۋىر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت 12 - ئاينىڭ 3 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مېھمانخانىسىدا كۆزدىن كۆچۈرۈش ئۈچۈن ئاپتونوم رايونىمىزغا كەلگەن دۇنيا بانكىسىنىڭ ئەمەلدارلىرى ۋە مۇتەخەسسىسلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

دۇنيا بانكىسى «تارىم ۋېزا ئىگىلىك سۇغىرىش - زەي قاچۇرۇش ۋە مۇھىت ئاسراش قۇرۇلۇشى»غا 138 مىليون دوللار قەرز پۇل بەرگەن بولۇپ، بۇ پۇل تارىم ۋادىسىنىڭ سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ۋە ۋېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئىشلىتىلدى.

ۋەكىللەر ئۆمكىنىڭ بېتەكچىسى، دۇنيا بانكىسىنىڭ جىڭلىسى رۇدىنگېر ئەپەندى كۆرۈشۈشتە تۇرلەرنىڭ 1 - قارارلىق باشقۇرۇلۇشىدىن رازى ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى ھەم ئىككى تەرەپ كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان تۇرلەرنى يولغا قويۇش داۋامىدا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر توغرىسىدىكى تەكلىپنى ئوتتۇرىغا قويدى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت كۆرۈشۈشتە مۇنداق دېدى: ئىككى تەرەپنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا 1 - قارارلىق تۈر قۇرۇلۇشىنىڭ ئىلىپ بېرىلىشى ئۇگۇشلۇق بولدى. 2 - قارارلىق قۇرۇلۇشىنىڭ يولغا قويۇلۇشى جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىدا، ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

كۆرۈشۈشتە ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جالال خېك ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى بىللە بولدى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى تۆلەم تۆلەش چارىسىنى تۈزۈپ چىقتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز سەي كۇن خەۋىر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى يېقىندا ۋەدە بېرىپ مۇلازىملىق قىلىشنى يولغا قويۇپ، ئىشلەۋاتقان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاساسلىق مائاشىنى ۋاقتىدا تارقىتىپ بېرىش ئۈچۈن، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئايلىق مائاشىنى ئۆز

ــ پېنسىيگە چىققان ئايال ئىشچى ۋەن خۇيسى ئوغرىسىدا

ا ئۆز مۇخبىرىمىز چىن چېن، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ۋاڭ خۇڭچاڭ

ئوبدان بىلمىگەنلىكى، ئۇنىڭ ئۇستىگە چوكامۇز سېتىشنىڭ پايدىسى بەك ئاز بولغانلىقى ئۈچۈن، چەمىنى چىقىرىۋەتكەندە ئاران 20 يۈەن پۇل تاپتى، پۇل تاپقاندائۇ ئالدى بىلەن دۆلەتنى ئويلىدى، 15 يۈەن پۇل جايلاپ باج خادىملىرىنىڭ ئالدىغا بارىدى. باج خادىملىرى ئۇنىڭغا «ۋەن مومۇ، بىز رەھبەرلەردىن يولىيورۇق سورىدۇق، سىزدەك ئىقتىسادي قىيىنچىلىقى بارلار ئوقەت قىلغان تۇنجى ئايدا باج تاپشۇرمايدىغان بولدى» دېگەنده ۋەن خۇيسى : «قانۇن بويىچە باج تاپشۇرۇش مېنىڭ بۇرچۇم، مەن بەگلىلمىگە خىلاپلىق قىلسام بولمايدۇ، سىلەر بۇ پۇلنى ئېلىڭلار!» دەيدۇ. ئۇ چوكامۇز ساتقان ئالتە يىلدىن بۇيان ھەر ئايدا باج ئىشلىرى ئورنىغا ۋە سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورنىغا بېرىپ باج ۋە باشقۇرۇش راسخوتى تاپشۇرۇپ تۇردى. ھازىرغىچە ئۇ 5000 يۈەندىن ئارتۇق باج تاپشۇردى.

ئادىل قانۇنلۇق بىر نەچچە بالا ھەمشە ۋەن خۇيسىنىڭ چوكامۇز قاچىلانغان ساندۇقى ئالدىدىن كېتەلمەي ئايلىنىپ يۈرەتتى. ۋەن خۇيسى بۇ باللارنىڭ ئالىمە قىيىنچىلىقى تۇيەيىلدىن ئوقۇشتىن توختاپ قالغانلىقىنى ئوقاندىن كېيىن، ئۇلارغا كېسىم -كېچەك، يېمەكلىك، ئوقۇش قوراللىرىنى يەتكۈزۈپ بەردى. ئۇلارغا ياخشى ئوقۇش توغرىسىدا نەسىھەت قىلدى. ۋاقىتىنىڭ ئۆتۈشى بىلەن باللار ۋەن خۇيسىنى ياخشى كۆرىدىغان، ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلايدىغان بولدى، 1990- يىلىدىن بۇيان ۋەن خۇيسى تاپەت بولغان رايونلارغا ۋە ئاز سانلىق مىللەتلەر رايونلىرىدىكى باللارغا كۆپ قېتىم پۇل ئىئانە قىلدى، «1- ئىيۇن»، «1- ئۆكتەبر» بايراملىرىدا رادىئو ئىستانسىسى ياكى تېلېۋىزىيە ئىستانسىلىرىدا باللار ئۈچۈن «دۇنيا مۇھەببەت بىلەن تولسۇن» دېگەن ناخشىنى تەلەپ قىلدى.

4- قېتىملىق دۇنيا ئاياللىرى يىغىنىنىڭ بېيجىڭدا

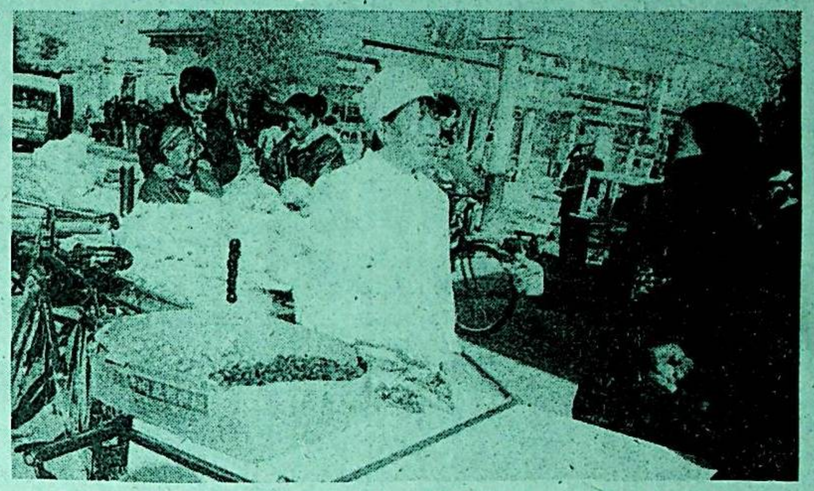

سۈرەتتە: ۋەن خۇيسى (ئوتتۇرىدا) نامراتلارغا ۋە قىيىنچىلىقى بارلارغا خۇشاللىق بىلەن ياردەم بەرگەنلىكتىن، ئۇنىڭ نامى گۈچۈڭ ناھىيىسىدىكى كىشىلەر ئارىسىدا تەرىپلەنمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز چىن چېن فوتوسى

جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى رەھبەرلىك بەنزە يادرو قىلىنغان كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت، پراكتىكانت مۇخبىر قەيسەر قېيۇم خەۋەر قىلدۇ: جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى يۇل مۇئامىلە سىستېمىسىدا سەرخىللاشقان كادىرلار قوشۇنىنى بەرپا قىلىش ئۈچۈن، رەھبەرلىك بەنزە يادرو قىلىنغان كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان شۆبە بانكا رەھبەرلىك بەنزە قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتتى. كادىرلارنى «تۆتلەشتۇرۇش»پرىنسىپى بويىچە تاللاش، ئوستۇرۇش خىزمەتنىڭ ياخشى ئىشلىدى. كادىرلارنى ئالماشتۇرۇش، يۆتكەش، ئاساسىي قاتلاملاردا چىنىقتۇرۇشنى بولغا قويدى. يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان شۆبە بانكا سىستېمىسىدا ئالناشتۇرۇلغان باشقارما دەرىجىلىك كادىر 31 ئادەم (قېتىم)گە، بۆلۈم دەرىجىلىك كادىر 70 ئادەم (قېتىم)گە يېتىپ، ئۇلارنىڭ ئوخشىمىغان ئىش ئورۇنلىرىدا چىنىقىپ خىزمەت ماھارىتىنى ئۆستۇرۇشكە شارائىت يارىتىپ بەردى. كادىرلارغا بولغان تەربىيىنى، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، كادىرلار قوشۇنىنىڭ سىياسىي ساپاسى ۋە كەسپىي ساپاسىنى زور كۈچ بىلەن ئۆستۇردى. رەھبەرىي كادىرلارغا بولغان نازارەتنى كۈچەيتىپ، قانۇنغا تايىنىپ كادىرلارنى قوغدىدى. كادىرلار خىزمىتى، پۇل مۇئامىلە خىزمىتى تارماقلىرىغا پىشقان، ساپاسى يۇقىرى كادىرلارنى ۋەزىپىگە قويدى. شۆبە بانكا يەنە قوشۇن قۇرۇلۇشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك پىلانىنى تۈزۈپ چىقىپ، زاپاس كادىرلار قوشۇنىنى پىلانلىق زورايتتى. ھازىرغىچە شۆبە بانكا سىستېمىسىدىكى زاپاس كادىر 177گە يېتىپ، بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي تېخنىكۇمدىن يۇقىرى مەدەنىيەت سەۋىيىسىدىكىلەر 59.89 پېرسەنتنى ئىگىلىدى. بۇنىڭ بىلەن ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك بەنزىسىدىكى كادىرلارنىڭ ياش قۇرۇلمىسى، بىلىم قۇرۇلمىسى، كەسىپ قۇرۇلمىسى ياخشىلىنىپ ئۈيۈشۈش كۈچى ۋە جەڭگىۋارلىقى ئاشتى.

شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ دۆڭيىڭ شەھرى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاپەت يۈز بەرگەن رايون ۋە نامرات رايونلارغا كېسىم - كېچەك، يوتقان - كۆرپە ئىئانە قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز خەن ئەيمەن خەۋەر قىلدۇ: شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ دۆڭيىڭ شەھرى يېقىندا ۋەكىل ئەۋەتىپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلىرى نازارىتى ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئاپەت يۈز بەرگەن رايون ۋە نامرات رايونلىرىغا 280 مىڭ قۇر كېسىم -كېچەك، يوتقان - كۆرپە ئىئانە قىلدى. دۆڭيىڭ شەھرى بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزغا كېسىم - كېچەك، يوتقان - كۆرپە ئىئانە قىلغان 3- شەھەر.

ئىئانە قىلىنغان بويۇملارنى تاپشۇرۇۋېلىش مۇراسىمىدا دۆڭيىڭ شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى سۇي جيەنمىن «شىنجاڭنىڭ نامرات رايونلىرىدىكى خەلق ئاممىسىغا ئىئانە قىلىنغان 280 مىڭ قۇر كېسىم - كېچەك، يوتقان - كۆرپە» دەپ خەت يېزىلغان قىزىل كونۋېرتنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلىرى نازارىتىنىڭ نازىرى قۇربان نىيازغا تاپشۇردى.

خەۋەرلەرگە قارىغاندا، 1 - قېتىم جەنەن شەھرى ئىئانە قىلغان 820 مىڭ قۇر كېسىم - كېچەك، 2 - قېتىم ۋېيفاڭ شەھرى ئىئانە قىلغان 100 مىڭ قۇر كېسىم - كېچەكنىڭ ھەممىسى ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنىڭ قولىغا تەككۈزۈلگەن.

يولداشلارغا بېرىپ، بۇ پۇلنى بېيجىڭدا ئېچىلغان دۇنيا ئاياللىرى يىغىنىغا ئىئانە قىلغانلىقىنى بىلدۈردى، ۋەن خۇيسى يەنە 200 يۈەننى ئېلىپ ناھىيىلىك يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتىگە كېلىپ، يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتىدىن ئۆزىگە ۋەكالىتەن جەمئىيەتكە «بىر بوتۇلكا ھاراقنى ئاز ئىچىش، بىر نۇسخا گېزىتكە ئارتۇق يېزىلىش» توغرىسىدا مۇراجىئەت چېقىرىشنى تەلەپ قىلدى، بۇنىڭ بىلەن سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتى بىلەن بىرلىكتە بىر قاتار خىزمەت ئىشلەش ئارقىلىق يەككە ئەمگەكچىلەرنى 4000 نۇسخىدىن ئارتۇق گېزىت- ژۇرنالغا مۇشتېرى قىلدى.

يىللارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن نۇرغۇن يەككە تىجارەتچى ئائىلىلەر تىجارەت كىرىمىنى كۆپەيتتى، ۋەن خۇيسى يەنىلا چوكامۇز سېتىپ كېلىۋاتاتتى. ئۇنىڭدا ئۆزگىرىش بولدى، بۇ ئۆزگىرىش شۇكى تەقدىرنامە، شان - شەرەپ، ئاتاق كۆپەيدى. ئۇ كۆپ قېتىم سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى، گۈچۈڭ ناھىيىسى بويىچە مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى، ئىلغار يەككە تىجارەتچى بولۇپ باھالاندى. گۈچۈڭ ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى، يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى ماجىلى ۋەن خۇيسىغا باھا بەرگەندە مۇنداق دېدى: «بۇ مومانىڭ كۆپ يىللاردىن بۇيان نەمۇنىچى بولۇپ كېلىۋاتقانلىقىنىڭ ئەھمىيىتى ئۇنىڭ جەمئىيەتكە قانچىلىك پۇل ئىئانە قىلغانلىقى، قانچىلىك باج تاپشۇرغانلىقىدا ئەمەس، ئۇنىڭ ھەرىكىتىدە نامايان بولغان تۆھپە قوشۇش روھىدا. بۇ جەمئىيىتىمىزدە كەم بولسا بولمايدىغان بايلىق».

يېقىندا ئەدە بېرىپ مۇلازىملىق قىلىشنى يولغا قويۇش چارىسىنى تۈزۈپ چىقتى ۋە «جۇڭسەن» يولى تېلېگرافى تىجارەت زالىدا تۆلەم تۆلەش سۇپىسى تەسىس قىلدى، تېلېگرافى ئىدارىسىدە ئابونتلارنى كۇتۇۋېلىش ئۈچۈن قۇردى ھەم ۋەندىكە خىلاپلىق قىلمىسا تۆلەم تۆلەشكە ئالاقىدار چارىنى ئېلان قىلدى:

1. ئابونتنىك تېلېفونىدا كاشىلا كۆرۈلۈپ، بەگلىلەنگەن مۇددەت ئىچىدە رېمونت قىلىنىپ بېرىلمىسە، بۇ كاشىلىغا ئىدارە تەرەپ سەۋەبچى بولغان بولسا، ئابونت ھەر ئاينىك 24 - كۈنىدىن 30 - كۈنىگىچە بەگلىلمە بويىچە تۆلەم سومىمىسى ئالسا بولىدۇ. 2. ئابونت تېلېفون ئورنىتاتقۇچى ياكى يۆتكەمەكچى بولۇپ،ئورنىتىش، يۆتكەش ۋاقتى ۋەدىدىكى بەگلىلەنگەن سۇرۇكتىن ئېشىپ كەتكەن، بۇنىڭغا تېلېگرافى ئىدارىسى سەۋەبچى بولغان يوقاتقان تالونىنى ئېلىپ تېلېگرافى ئىدارىسىگە كېلىپ تۆلەم سومىمىسىنى ئالسا بولىدۇ. 3. ئابونت تېلېفون ھەققىنى تۆلىمىگەنلىك سەۋەبىدىن تېلېفونى توختىتىپ قويۇلغان بولسا، تېلېفون ھەققىنى تولۇقلاپ تاپشۇرغاندىن كېيىن بەگلىلەنگەن سۇرۇك ئىچىدە تېلېفونى راۋانلاشتۇرۇلمىغان بولسا، ئابونت پۇل تاپشۇرغان تالونىنى ئېلىپ تۆلەم بېرىش سۆپىسىدىن تۆلەم پۇلىنى ئېلىۋالسا بولىدۇ. تېلېفونى راۋانلاشقاندىن كېيىن ئەگەر لىنىيىدە كاشىلا كۆرۈلسە، شەھەر تېلېفونىنى رېمونت قىلىش مۇلازىملىق ۋەدىسى چارىسى بويىچە ئىجرا قىلىنىدۇ. 4. ئابونت كۆچمە تېلېفون سېتىۋېلىپ تېلېفونىنى ئىشلىتىش مۇھلىتى ئىچىدە ئىشلىتەلمىگەن بولسا، ئابونت تېلېفون سېتىۋالغان تالونىنى ئېلىپ كېلىپ، تۆلەم ئېلىشنى تەلەپ قىلسا بولىدۇ.

غۇلجا مىللىي مائارىپ خالىس فوند جەمئىيىتى ئالىي يۇقىرى نومۇر بىلەن ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدىن ئۆتكەن بەش ئوقۇغۇچىنى مۇكاپاتلىدى

سۈرەتلىك خەۋەر

غۇلجا مىللىي مائارىپ خالىس فوند جەمئىيىتى 11 - ئاينىڭ 22 - كۈنى ئۇرۇمچىدە مۇكاپاتلاش يىغىنى ئېچىپ، بۇ يىلقى ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدا ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە (ئۇيغۇر تىل - يېزىقىدا ئىمتىھان بەرگەنلەر) ئەڭ يۇقىرى نومۇر ئالغان بەش ئوقۇغۇچىنى مۇكاپاتلىدى.

غۇلجا مىللىي مائارىپ خالىس فوند جەمئىيىتى ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۇرۇشكە تۆرتكە بولۇش، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا تەييارلىق كۆرۈۋاتقان ئوقۇغۇچىلارغا ئىلھام بېرىش ئۈچۈن، بۇ يىل 6 - ئايدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئېچىپ، بۇ يىلقى ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدا ئەڭ ياخشى نەتىجىگە ئېرىشكەن بەش ئوقۇغۇچى (تەبىئىي پەنلەر بويىچە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن ئۈچ نەپەر، ئىجتىمائىي پەنلەر بويىچە ئىمتىھان بەرگەنلەردىن ئىككى نەپەر)نى نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلايدىغانلىقىنى ئېلان قىلغانىدى. ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسىنىڭ تاللاپ كۆرسىتىشى بىلەن 605 نومۇرلۇق نەتىجە بىلەن چىڭخۇا داشۆسىگە قوبۇل قىلىنغان ئالىم قاھار، 516 ۋە 460 نومۇرلۇق نەتىجە بىلەن شىنجاڭ داشۆسىگە قوبۇل قىلىنغان ئەزىمەت خالىق، ئانارگۈل ئابدۇرېھىم، 512 ۋە 447 نومۇرلۇق نەتىجە بىلەن مەركىزىي مىللەتلەر داشۆسىگە قوبۇل قىلىنغان يازىل قادىر، خېنىمگۈل رۇسۇل مۇكاپاتلاش ئوبيېكتى قىلىپ تاللاندى.

سۈرەتتە: بۇ قېتىم مۇكاپاتقا ئېرىشكەن ئوقۇغۇچىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئاتا - ئانىلىرى مۇكاپات پۇلىنى تاپشۇرۇۋالماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز ئۆركەش جاپپار فوتوسى ۋە خەۋىرى

خوتەن ۋىلايىتى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ مەبلەغ توپلاپ ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن شۇغۇللىنىپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋەر قىلدۇ: خوتەن ۋىلايىتىدىكى ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)، يېزا - بازارلار كۆزلۈك يەغىم - تېرىمدىن كېيىن ئېتىز-ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن شۇغۇللىنىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

خوتەن ۋىلايىتى «يېرىك يېزا ئىگىلىكىگە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش»قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن كۈتۈپ تۇرۇش، تايىنىۋىلىش ئىدىيىسىنى تۆگىتىپ، سۇ قۇرۇلۇشى مەبلىغى ئىنتايىن كەمچىل بولغان ئەھۋالدىمۇ، ناھىيە (شەھەر)، يېزا-بازارلار كۆپ خىل يوللار ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن كەڭ شۇغۇللىنىپ، مۇشۇ ئەسرىنىڭ ئاخىرىغىچە كىشى بېشىغا يېرىم مودىن يەر كۆپەيتىش نىشانىغا يېتىشنىڭ ئاساسىنى تۇرغۇزدى، ئۇلار بىر تەرەپتىن بوزيەر ئاچسا، يەنە بىر تەرەپتىن سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، سۇغىرىش شارائىتىنى ياخشىلىدى. خوتەن شەھرى ئۆتكەن يىلى 5000 مو بوزيەر ئاچقان ئاساستا بۇ يىل 10- ئايدا يەنە 5 مىڭغا يېقىن دېھقان، 400گە يېقىن ئىشچى - خىزمەتچىنى سەپەرۋەر قىلىپ 15 مىڭ مو بوزيەر ئېچىشقا ئاتلاندى. بوزيەر ئېچىشقا بىرلەشتۈرۈپ سۇغىرىش يوللىرى ۋە قۇرۇلۇشلىرىنى يۇرۇشلەشتۇردى، 17 ئورۇنغا قۇدۇق قازدى. خوتەن ناھىيىسى بۇ يىل 370 كىلومېتر ئېرىق - ئۆستەڭنى سۇ سىڭمەسلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشىنى تۈگەتكەندىن كېيىن 30 مىڭ ئەمگەكچىنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئوچ يېزىغا سۇ بارىدىغان بورانچى دەريالىنى رېمونت قىلىندى، 35 كىلومېتر توك سىمى يېڭىدىن تارتىلدى. 84 قۇدۇق قېزىلىپ، 55ى يۇرۇشلەشتۇرۇلدى، 31 كىلومېتر كارىزنىڭ لاي - ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىغا ئاتلاندى. يېڭىدىن 999 كىلومېتر ئېرىق - ئۆستەڭ سۇ سىڭمەيدىغان قىلىپ ياسالدى، 156 مىڭ 700 مو يەر سالالاشتۇرۇلۇپ، سۇغىرىش شارائىتى ياخشىلاندى، 5185 ئورۇندا يۇ-رۇشلەشكەن سۇ قۇرۇلۇشى مۇئەسسەسى ياسالدى، 5164 كىلومېتر ئېرىق -ئۆستەڭ چېپىلدى ياكى ئوڭشالدى. بۇ يىل ۋىلايەت بويىچە ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىغا سېلىنغان مەبلەغ 30 مىليون 824 مىڭ يۈەن بولۇپ، بۇنىڭدىن دېھقان، چارۋىچىلار تۇپلىغىنى 17 مىليون 172 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

△ ئاقتۇ ناھىيە بازارلىق ھۆكۈمەت نوقچى كەنتىدىكىلەر يېقىندا ئارسال ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ، 1710 مېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەيدىغان ئۆستەڭ ياسىدى.

سايرا يۇسۇپ

△ خوتەن ۋىلايەتلىك مالىيە باشقارمىسى كىچىك يار كەنتىگە 130 مىڭ يۈەن تەرەققىيات مەبلىغى ياردەم قىلدى.

غوجمۇھەممەت ئابدۇكېرىم

△ كۇچا ناھىيىلىك دۆلەت باج ئىدارىسى 10 ئاينىڭ 10 - كۈنىگىچە رېمونت قىلىندى، 35 كىلومېتر توك سىمى يېڭىدىن تارتىلدى. 84 قۇدۇق قېزىلىپ، 55ى يۇرۇشلەشتۇرۇلدى، 31 كىلومېتر كارىزنىڭ لاي - لاتقىسى تازىلاندى، 304 ترانسپورماتور، 650 سۇ پومپىسى رېمونت قىلىندى، 65 مىڭ مو يەرنىڭ سۇغىرىش شارائىتى ياخشىلاندى.

28 مىليون 850 مىڭ يۈەن باج يېغىپ، يىللىق باج يېغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن 80 كۈن بۇرۇن % 39 ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

مۇنىرە مەمەت

△ يېقىندا، غۇلجا شەھەرلىك چېگرا ئىقتىسادىي ھەمكارلىق رايونى شەھەر ئىمانەت - قەرز كوپېراتىپى قۇرۇلدى.

مۇختەر نۇرھاشىم

△ كۇچا ناھىيىلىك يېزا ئىمانەت-قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى 10 - ئاينىڭ 20 - كۈنىگىچە يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن 51 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

ئابلىمىت ئەبەيدۇللا

قۇمۇل شەھىرىدە كۆپلەپ مەبلەغ سېلىنىپ ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىدا ياخشى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋاھىت ئىساق** خەۋەر قىلدۇ: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، قۇمۇل شەھىرىدىكى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى ۋە ئېچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشقا 37 مىليون 632 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى، بۇنىڭ ئېچىدە دېھقانلار سالغان مەبلەغ 5 مىليون 605 مىڭ يۈەن. ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىدا سۇ سىڭمەيدىغان ئۆستەڭ ياساش، تۆۋەن بېسىملىق تۇرۇبا ئورنىتىش قاتارلىق يېڭى تېخنىكىلار قوللىنىلىپ، شەھەر بويىچە يېڭىدىن تاقا شەكىللىك بېتون ياتقۇزۇق 353 كىلومېتر ئېرىق ياسالدى، 422 كىلومېتر سۇ سىڭمەيدىغان- ئېرىق

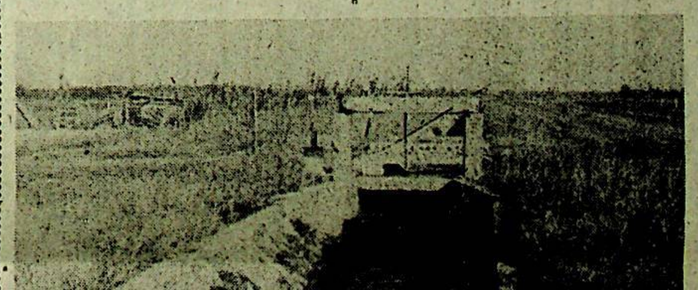

قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىدە تاشلىنىپ قالغان يەرلەر ئۆزلەشتۈرۈلمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تەۋەككۈل كېڭەيتىلدى.**

بازار باشقۇرۇش خىزمىتىنى قانۇن ئىزىغا سېلىش زۆرۈر

كۆرەش ھاشىم

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ يولغا قويۇلۇشى ۋە پەيدىنپەي مۇكەممەللىشىشكە ئەگىشىپ بازارلارنىڭ تەرەققىياتى تېزلەشتى، ھەر خىل بازارلار ئارقا - ئارقىدىن قۇرۇلدى، بازارغا كىرىپ تىجارەت قىلىدىغانلارمۇ ئۈزلۈكسىز كۆپەيدى، ھەر دەرىجىلىك باشقۇرغۇچى تارماقلارمۇ بۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا تولۇقلاندى.

لېكىن بازارلارنىڭ تەرەققىيات سۈرئىتى بىر قەدەر تېز، بازارلارنى باشقۇرۇش جەھەتتىكى تەرىبىلەر بىر قەدەر پېتەرسىز بولغاچقا، باشقۇرۇش بازار تەرەققىياتىغا پېتىشەلمەيدىغان، بازارلار قانۇن بويىچە باشقۇرۇلمايلى، بازار باشقۇرۇشتا ھەركىم ياكى ھەر بىر ئورۇن ئۆز ئالدىغا باشقۇرۇش تۈزۈلمىلىرىنى تۈزىدىغان، يەرلىك سىياسەت ئارقىلىق بازار باشقۇرىدىغان ئەھۋاللارمۇ قىسمەن ھالدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرماقتا. ئۇنداق ئەھۋاللارنى تۆگىتىپ، بازار باشقۇرۇش خىزمىتىنى قانۇن ئىزىغا سېلىش نۆۋەتتە دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك مۇھىم مەسىلىلەرنىڭ بىرى. بۇنىڭ ئۈچۈن تۆۋەندىكىلەرگە ئەھمىيەت بېرىش زۆرۈر:

بىرىنچى، بازارلارنى باشقۇرۇشتا قانۇنغا ئاساسلىنىش لازىم. ھازىر دۆلتىمىزدە بازار خىزمىتىگە دائىر بىر قاتار قانۇن، نىزاملار تۈزۈلۈپ يولغا قويۇلۇشقا باشلىدى. مەسىلەن: «ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى»، «ناتوغرا رىقابەتكە قارشى تۇرۇش قانۇنى»قاتارلىقلار. قانۇن بولغانىكەن ئۇنى قاتتىق ئىجرا قىلىش، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلارنى سۈرۈشتە قىلىپ، تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، بۇنىڭ ئۈچۈن بازار باشقۇرغۇچىلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش كېرەك.

بازار تاۋار ئالماشتۇرۇش سورۇنى، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ، تۇرلۇك بازارلار ئارقا - ئارقىدىن بارلىققا كەلدى ۋە پەيدىنپەي پېتىلىشكە باشلىدى. ئىلگىرىكى بىر خىللا بولغان سودا بازارلىرى ھازىر ئۇچۇر، پۇل مۇئامىلە، ئۆي- مۈلۈك، ئەمگەك كۈچلىرى، ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازارلىرى قاتارلىق كۆپ خىللاشقا قاراپ راۋاجلاندى. بۇ بازارلار ئۆۋەتتىكى ئىقتىسادىي ئىسلاھاتنا كەم بولسا بولمايدىغان مۇھىم تەركىبىكە ئايلاندى. مۇشۇ

يېگىسار ناھىيىسىدە يالغان، ساختا، ناچار تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتى قوغدالدى

بۇ يىل يېگىسار ناھىيە

نۆۋەتتىن ئېلىپ ئېيتقاندا بازار باشقۇرغۇچىلارنىڭ ئۈنۈمبرسال كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرمەكتە. بازار باشقۇرۇش خىزمىتىنى قانۇن بويىچە ئېلىپ بېرىشتىن سۆز ئاچقىلى بولمايدۇ، بازارلارنى ساغلام يېتىلدۈرۈش ئەڭ بولمايدۇ. شۇڭا، بازار باشقۇرغۇچىلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش — بازارلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنىڭ ئاچقۇچى.

ئىككىنچى، بازار باشقۇرغۇچىلارنىڭ خىزمەت ۋەزنكسىيسىنى ئېنىق ئايرىش لازىم. ئىلگىرى بازارلارنى ھەر دەرىجىلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى باشقۇرۇپ كەلگەنىدى. بازارلار كۆپ خىللاشقاندىن كېيىن بازارنى قايسى تارماق قۇرغان بولسا شۇ تارماق باشقۇرىدىغان بولدى، مەسىلەن: پۇل مۇئامىلە بازارلىرىنى پۇل مۇئامىلە تارماقلىرى، پەن - تېخنىكا بازارلىرىنى پەن - تېخنىكا تارماقلىرى ۋەھاكازا، بازارنى كىم قۇرغان بولسا شۇ باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى دۆلتىمىزدە تەدرىجىي شەكىللەنگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىۋېرسال بازارلارنى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى باشقۇرۇپ كەلمەكتە. سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى ئۆز ھوقۇق دائىرىسى ئىچىدە بازارلارنى باشقۇرۇشى شۇنىڭ بىلەن بىللە بازارلارنى قۇرغان، شەكىللەندۈرگەن ئورۇن، تەشكىلاتلارنىڭ قانۇنلۇق ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتكە ئىگە قىلىپ، ئۇنىۋېرسال چوڭ بازارلارنىڭ پېتىلىشىگە تۈرتكە بولۇشى لازىم. دۆلەت مەبلەغ سېلىپ قۇرغان بازارلارنى ھەر دەرىجىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى باشقۇرۇپ، بازار ئىقتىسادىي پائالىيەتلىرىنىڭ نورمال راۋاجلىنىشىدا ئۆز رولىنى ئوينىدى جارى قىلدۇرىدى.

ئۈچىنچى، بازار باشقۇرۇش خىزمىتىگە دائىر قانۇن، نىزام بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىشنى كۈچەيتىش، بازار ئىقتىسادىي پائالىيەتلىرىدە يۈز بېرىۋاتقان ناتوغرا ھەرىكەتلەرنى قەتئىي چەكلەش زۆرۈر.

ئۆتىنچى، بازارنى دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخس بىرلىكتە قۇرۇش، بىرلىكتە راۋاجلاندۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، بازار باشقۇرۇش خىزمىتىگە ئايرىم رەھبىرىي كادىرلارنىڭ، شەخسلەرنىڭ ئارلىشىۋېلىشىغا يول قويماسلىق لازىم.

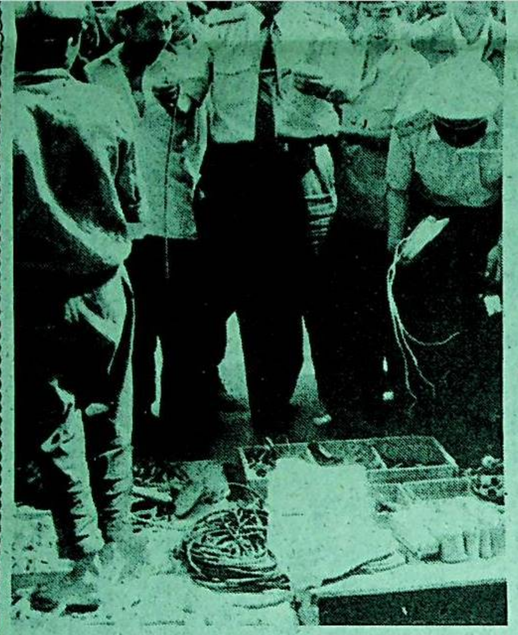

سۈرەتلىك خەۋەر

بۇ يىل بېگسار ناھىيە سىدە يالغان، ساختا، ناچار تاۋار ئىشلەش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتى قوغداپ قېلىندى. ھازىرغا قەدەر بۇ ناھىيىدە ئالتە قېتىم چوڭ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىلدى، 32 تۈرلۈك 4080 نەچچە خىل يالغان، ساختا، ناچار تاۋار مال قولغا چۈشۈرۈلۈپ بىر تەرەپ قىلىندى. بۇنىڭ بىلەن «قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىش يىلى» پائالىيىتىنى جانلاندۇرۇش جەھەتتە قەدەم پۈختا ېېسلدى.

سۈرەتتە: سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىدىكى خادىملار ئېلېكتر سايمانلىرى بازىرىنى تەكشۈرمەكتە.

ئۇز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشت** خەۋىرى ۋە فوتوسى

لوپ ناھىيىسىدە بوزىيەر ئېچىلىپ تېرىلغۇ يەر كۆلىمى كېڭەيتىلمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قادىر نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: لوپ ناھىيىسىدە 1990- يىلىدىن ئىلگىرى كىشى ېېشىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 2.2 مودىن تېرىلغۇ يەر توغرا كېلەتتى. كېيىنچە يول، ئېرىق- ئۆستەك ياساش، ئورمان بىتا قىلىش، ئوي سېلىش قاتارلىق سەۋەبلەر تۇپەيلىدىن كىشى ېېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1.7 موغا چۈشۈپ قالدى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئاشلىق ۋە ئىقتسادىي زىرائەت تېرىلغۇ كۆلىمىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، 1994 - يىلىدىن باشلاپ ھەر قايسى يېزا- بازارلارنى سۇ، ئوغۇت، ئەمگەك كۆچى ئەھۋالىغا ئاساسەن، بوزىيەر ئېچىشقا سەپەرۋەر قىلدى. ھازىرغىچە ناھىيە بويىچە 1 مىليون 500 مىك يۇمەن مەبلەغ سەرپ قىلىنىپ، 36 مىك 400 مو بوزىيەر ئېچىلدى. ئۇنىڭ 18 مىك مۇسى سالالاشتۇرۇلۇپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا تەقلەپ قويۇلدى. 10 مىك مو يەردە باغ، 8200 مو يەردە ئورمانلىق ئوتلاق بىنا قىلىندى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ناھىيىنىڭ تېرىلغۇ يېرى 1990- يىلىدىن بۇرۇنقىدىن 6400 مو كېڭەيتىلدى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تەۋەككۈل ئەمەت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىدە بۇ يىل كۆز پەسلىدىكى ئارسال ۋاقىت چىكى تۆتۈلۈپ تاشلاندۇق يەرلەر ئۆزلەشتۈرۈلۈپ، تېرىلغۇ يەر كۆلىمى كېڭەيتىلدى.

بۇ ناھىيىنىڭ بەزى يېزا - بازارلىرىدا بىر قىسىم يەرلەر تاشلىنىپ قالغانتى. بۇ يىل ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى تاشلىنىپ قالغان يەرلەرنى كۆز پەسلىدىكى ئارسال ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ ئۆزلەشتۈرۈشنى قارار قىلدى. تاشلىنىپ قالغان يەرلىرى كۆپ ئۈچ يېزا باش قوشۇپ رەھبەرلىكىنى قاتلامغۇ قاتلام كۈچەيتىپ، 15 مىڭدىن ئارتۇق ئەمگەكچى، ماشىنا - تراكتور ئاجراتتى، بىرىم ئاي ئىچىدە 5000 مو يەرنى تۇرلەپ، 57 كىلومېتر يول ياسىدى، 47.5 كىلومېتر ېېرىق چاپتى، 26.5 كىلومېتر ئورمان بەلبېغى ياسىدى.

جىگدىلىك كەنتىدىكى 220 ئائىلىلىك دېھقاننىڭ قوشۇمچە كەسىپتىن قىلغان كىرىمى 1 مىليون يۈەندىن ېېشىپ كەتتى

ئۇچتۇرپان ناھىيىسىنىڭ ئاقتوقاي يېزا جىگدىلىك كەنت پارتىيە ياچېيكىسى دېھقانلارنى ئاشلىق، پاختا ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتقان ئاساستا، قوشۇمچە كەسىپلەر بىلەن شۇغۇللىنىپ بېيىش يولىغا مېڭىشقا يېتەكلىدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كەنتتىكى 220 ئائىلىلىك دېھقان كۆكتات تېرىش، چارۋامال بورداش، كىگىز ئىشلەش، ياغاچچىلىق، مۇزدۇزلۇق، تۇمۇرچىلىق، ماشىنىچىلىق، ترانسپورت، سودا - سېتىق بىلەن شۇغۇللىنىپ، كىرىمنى كۆپەيتتى. بۇ يىل بۇ ئائىلىلەرنىڭ بۇ كەسىپ لەردىن قىلغان كىرىمى 1 مىليون 358 مىك 800 يۈەنگە يەتتى، بۇ، ھەربىر ئائىلىگە 6500 يۈەندىن كۆپەرەكتىن توغرا كېلىدۇ.

ئىمىن ئىسلام

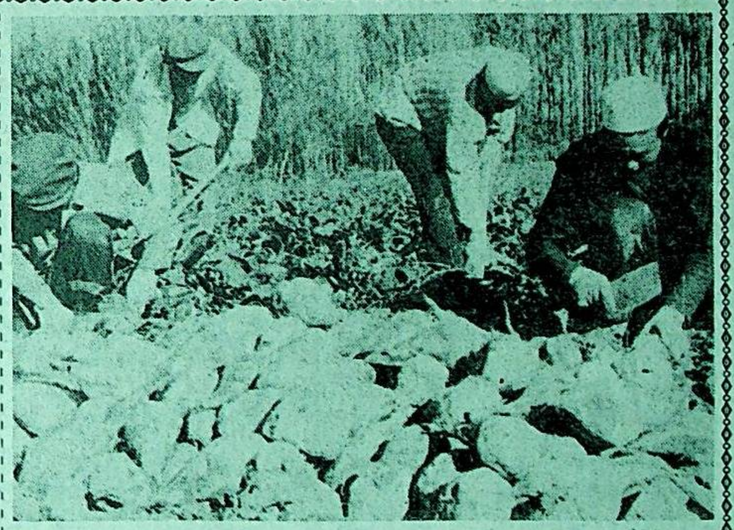

غۇلجا ناھىيىسىنىڭ يېڭىنام يېزىسىدىكى دېھقانلار 8000 مو قىزىلچىدىن 24 مىك تونا ھوسۇل ېېلىپ، مو ېېشى كىرىمىنى 800 يۈەنگە، ئومۇمىي كىرىمنى 6 مىليون 400 مىك يۈەنگە يەتكۈزدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار قىزىلچا قارىماقتا.

تۇرسۇن مۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

تۇرسۇن ئاۋۇتنىڭ ھاردۇقى چىقتى

1992 - يىلى ئاقسۇ شەھىرىنىڭ بەشتۈگمەن يېزا يۇقىرىقى لەنگەر كەنتىدىكى تۇرسۇن ئاۋۇتقا 38 مو يەر تەقسىم قىلىنغانىدى. شۇنىڭدىن تارتىپ ئۇ بۇ يەرلەرگە ئوبدان ئىشلىدى. يەرمۇ ئۇنى ناۋۇمىد قويمىدى. شۇنداق قىلىپ ئۇ دېھقانچىلىقتىنلا يىلغا ئون نەچچە مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى. ئۇ قولىغا پۇل كىرگەندىن كېيىن تۇنجى بولۇپ قول تراكتور سېتىۋالدى. كېيىن، يەتتە 15 مىڭ يۈەن پۇلغا بانكىدىن ئالغان 40 مىڭ يۈەن قەرز قوشۇپ، بىر تۇپا ئىتتىرىش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، بوزىيەر ئېچىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا زىرائەت تېرىدى. ئۆتكەن يىلى 250 مو يەرگە كېۋەز، 12 مو يەرگە بېدە، 15 مو يەرگە بۇغداي ھەم كەنجى قوناق تېرىپ، شۇ يىللىق كىرىمنى 254 مىڭ 500 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، دېھقانچىلىقتىنلا 100 مىڭ يۈەن ساپ كىرىم قىلدى. ئۇ يەنە چارۋىچىلىق بىلەنمۇ شۇغۇللىنىپ، چارۋىچىلىقتىن 15 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى. ئۇ بۇ يىل 16 مىڭ يۈەن خەجلەپ ئۆي، ياغ زاۋۇتى قۇرۇپ ئىشقا كىرىشتۈردى.

سابىت سامساق

چىندىل يېزىسى قوناقتىن مول ھوسۇل ئالدى

بورتالا شەھىرىنىڭ چىندىل يېزىسى «يۇقىرى ھوسۇلۇق، يۇقىرى ئۇنۇملۇك ئەلا سۈپەتلىك» يېزا ئىگىلىكى بەرپا قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، بۇ يىل تېرىش پىلانلانغان 14 مىڭ 850 مو قوناقنىڭ 3526 موسىنى يېگى پەن- تېخنىكىنى قوللىنىپ، كەڭ ئەنلىك ۋە تار ئەنلىك سۈلياۋ يوپۇق بېپىپ چۆنەكلەپ تېرىدى. سۇغىرىش، ئوتاش، زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ېېلىش قاتارلىق تۈرلۈك پەرۋىشنى تېخنىكا تەلىپى بويىچە قىلدى. نەتىجىدە قوناقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 10 مىليون 751 مىڭ 400 كىلوگرامغا، بىرلىك ھوسۇلى 724 كىلوگرامغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن ئايرىم- ئايرىم ھالدا % 18.2 ۋە % 16.9 ئاشتى.

ھەبىبۇللا شاھىت

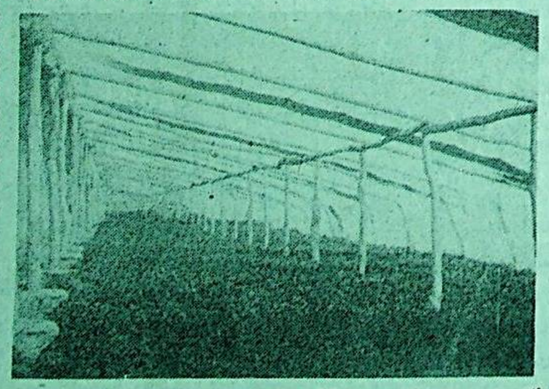

توقسۇ ناھىيىسىنىڭ توقسۇ بازىرى 200 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ توپلاپ، 163 مو كۆكتاتچىلىق بازىسى قۇرۇپ، قوشۇمچە پىمەكلىكلەر قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، بازار ئاھاللىرىنى تۆت پەسلىنىڭ ھەممىسىدە يېگى كۆكتات ېېتىمال قىلىش شارائىتىغا ئىگە قىلدى.

سۈرەتتە: توقسۇ بازىرى ياسىغان پارنىك.

ئۇز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** فوتوسى

مەتنۇرى تۇردى ئۆز جايىنىڭ ئەۋزەللىكىنى بېيىشنىڭ دەسمايىسى قىلدى

قاراقاش ناھىيىسىنىڭ سايباغ يېزا ئۇلۇغئاتا كەنت 1 - مەھەللىسىدىكى مەتنۇرى تۇردى ئۆز مەھەللىسىگە يېقىن دەريا بويىدا ئوت - چۆپ كۆپ بولۇش ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، بورداقچىلىق كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىدى. ئۇ بۇ يىل 4 - ئايدا سېتىۋالغان 250 تۆياق قوينى ئوتلاقتا ۋە ئائىلىسىدە بېقىش ئارقىلىق بىر قىسمىنى سەمرىتىپ سېتىپ، 20 مىڭ 600 يۈەن كىرىم قىلدى.

جاپپار يۇنۇس

تۇپلۇق يېزىسى ئىنەكلەرنى سۈنئىي ئۇرۇقلاندۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى

يېڭىسار ناھىيىسىنىڭ تۇپلۇق يېزىسى بۇ يىلنىڭ بېشىدا ئىنەكلەرنى ھەمكارلىشىپ ئۇرۇقلاندۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويدى. يېزىلىق مالدوختۇرلۇق پونكىتى دېھقانلارغا كالا نەسلىنى ياخشىلاشنىڭ ئەھمىيىتىنى تەشۋىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. ئۇرۇقلاندۇرۇش پونكىتىلىرى ئىش ۋاقتىنى ئۈزارتىپ، دېھقانلارغا ئەلا مۇلازىملىق قىلدى. بۇنىڭ بىلەن 10 - ئايغىچە 650 ئىنەك توقلىتىلغان ئىسپىرما بىلەن ئۇرۇقلاندۇرۇلۇپ، بۇ يىللىق ۋەزىپە 50 تۆياق ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى.

ھەسەن ئەمەت

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ 2 - بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىدىكى ئىلغار شەخسلەرنى مۇكاپاتلاش توغرىسىدىكى قارارى

(1996 - يىل 11 - ئاينىمك 25 - كۈنى)

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ (1990) 20 - نومۇرلۇق مۇججىتى ئارقىلىق تەستىقلاپ تارقىتىلغان «مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، ئەدلىيە مىنىستىرلىكىنىڭ پۇقرالار ئارىسىدا قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى 2 - بەش يىللىق پىلانى» ۋە 7 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 18 - سانلىق يىغىنىنىڭ «قانۇنچىلىق تەشۋىقات- تەربىيىسىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى قارارى» شۇنىڭدەك ئاپتونوم رايونىنىڭ 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىدىكى تەلەپلەرگە ئاساسەن، ئاپتونوم رايونىمىزدا 1991 - يىلىدىن باشلانغان ئاساسىي قانۇن يادرو، كەسپىي قانۇنلار مۇھىم نۇقتا قىلىنغان 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىك قىلىشى، نازارەت قىلىشى، ھەر دەرىجىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا مەسئۇل تارماقلارنىڭ ۋە كەلگۈسى ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمەتچىلىرىنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقى نەتىجىسىدە 1995 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا تولۇق ئاخىرلاشتى. ئاپتونوم رايون بويىچە 11 مىليون 380 مىڭدىن ئارتۇق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئوبيېكتى ئېچىدىن 10 مىليون 310 مىڭدىن ئارتۇق كىشى 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۆلگىسىدە قاتناشتى. كەلگۈسىدىكى قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى ئارقىسىدا، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىنىڭ قانۇنچىلىق كۆز قارىشى ۋە قانۇن ئېڭى روشەن ھالدا كۆچەيدى؛ ھەرقايسى ساھە ۋە كەسىپلەرنىڭ قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش خىزمىتى پەيدىنپەي مۇنتىزىملىشىش ۋە تۈزۈملىشىشكە قاراپ ماڭدى ھەمدە بۇنىڭدا بەلگىلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى.

2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى مەزگىلىدە، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرى، تارماقلىرى ۋە ساھەلىردە 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پائال تۆھپە قوشقان زور بىر تۈركۈم ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەر بارلىققا كەلدى. ئىلغار كوللېكتىپلار ئېچىدە رەھبەرلىك ئەھمىيەت بەرگەن، ئايپاراتى مۇكەممەل بولغان، خراجەت ئەمەلىيلەشكەن، قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى پۈختا، ئۇنۇملۇك قانات يايدۇرغان ئىلغار ئورۇنلار بار؛ قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۆلگىسىنى باشلامچى قىلىپ، قانۇن ئۆگىنىش بىلەن قانۇننى ئىشلىتىشنى بىرلەشتۈرۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى بىلەن قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنىڭ ھەر ئىككىسىدە كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلغان ئىلغار ناھىيە، شەھەر (رايون)لەر بار؛ فۇنكسىيىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، كۆڭۈل قويۇپ تەشكىللەپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، ئۆز رايونى، ئۆز تارمىقىنىڭ 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى تاماملىشىغا گەۋدىلىك تۆھپە قوشقان قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىلىرى بار.

ئىلغار لارنى ئىلھاملاندۇرۇپ، 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى يەنمۇ ئالغا سلجىتىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 109 ئىلغار ئورۇن، 23 ئىلغار ناھىيە، شەھەر (رايون)، 18 ئىلغار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسىنى ۋە 250 نەپەر ئىلغار شەخسنى مۇكاپاتلاشنى قارار قىلدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى جايلارنىڭ، تارماقلارنىڭ، شۇنىڭدەك ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىنىڭ ئىلگىرى ئۈلگە قىلىپ، پارتىيىنىڭ 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېت 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، مەركەز ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنى پائال ئەمەلىيلەشتۈرۈشىنى، خىزمەت داۋامىدا يېڭىلىق يارىتىشقا جۇرئەتلىك بولۇپ، خىزمەتنى ھەقىقىي تۈتۈپ ئەمەلىي ئىشلەپ، ئاپتونوم رايونىنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنىڭ تەرەققىياتىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈپ، 9 - بەش يىللىق پىلان ۋە 2010 - يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، باي ھەم قۇدرەتلىك، دېموكراتىك، مەدەنىيەتلىك سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشقان دۆلەت قۇرۇش ئۈچۈن كۈرەش قىلىشنى ئۈمىد قىلىمىز. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا مۇكاپاتلانغان ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەرنىڭ غەيرىتى ئۈستىگە غەيرەت قىلىپ، تىرىشىپ خىزمەت قىلىپ، 3- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش داۋامىدا يېڭى، تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئاپتونوم رايونىمىزدىن مەملىكەت بويىچە 2 - بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخس بولۇپ مۇكاپاتلانغانلار

1. ئىلغار كوللېكتىپ

(1) ئىلغار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىلىرى (2)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى

كۆيتۇڭ كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتىپى

ماناس ناھىيىسى لۇتۇيى بازىرى شاڭجاڭزا كەنتى

يەنجى خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىسى يۇڭنىڭ يېزىسى

چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىسى ئۈرۈڭچىلىق مەيدانى

قورغاس ناھىيىسى ئىچكاشەن شىبە يېزىسى

غۇلجا ناھىيىسى قارادۆڭ يېزىسى

ئىلى ۋىلايەتلىك ناشلىق - ياغ پىششىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتى

تارباغاتاي ۋىلايەتلىك سودا - سانائەت بانكىسى

قوبۇقسار موڭغۇل ئاپتونوم ناھىيىسى بوستەنكە چارۋىچىلىق مەيدانى

چاغانتوقاي ناھىيىسى جىلەندي چارۋىچىلىق مەيدانى

دۆربىلجىن ناھىيىسى تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى

شىخو ناھىيىسى باشسىخۇ يېزىسى

ئالتاي ۋىلايەتلىك مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى باشقارمىسى

ئالتاي شەھەرلىك قۇرۇلۇش بانكىسى

قابا ناھىيىلىك خەلق بانكىسى

چىڭگىل ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى

ئارىشاڭ ناھىيىسى چاغانتوڭگە يېزىسى

ماناس ناھىيىسى لۇتۇيى بازىرى

مورى قازاق ئاپتونوم ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى

فۇكاڭ شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسى

جىمسار ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى

تۇرپان مېھمانخانىسى

ج ك پ قۇمۇل شەھەرلىك كومىتېتى

قۇمۇل شەھىرى ئاشۇلىق يېزىسى

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مالىيە ئىدارىسى

تارىم نېفىت قوماندانلىق شتابى

يەنجى خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىسى يۇڭنىڭ يېزىسى

چاقىلىق ناھىيىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپى

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مالىيە - سودا مەكتىپى

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك خۇڭچېپۇ دېھقانچىلىق مەيدانى

ئاقسۇ شەھىرى شىنچېڭ مەھەللە ئىش باشقارمىسى

ئۇچتۇرپان ناھىيىسى يامانسۇ قىرغىز يېزىسى خەلق ھۆكۈمىتى

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى توخۇلا يېزىسى

كۇچا ناھىيىلىك ئەدلىيە ئىدارىسى

ئاتۇش شەھىرى ئاغۇ يېزىسى

ئۇلۇغچات ناھىيىلىك نېفىت شىركىتى

جۇڭگو خەلق بانكىسى قەشقەر ۋىلايەتلىك شۆبىسى

قەشقەر ۋىلايەتلىك ئورمانچىلىق باشقارمىسى

يوپۇرغا ناھىيىسى يوپۇرغا يېزىسى

يېڭسار ناھىيىلىك پارتكوم ئورگىنى

قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسى سەمەن يېزىسى

مارالبېشى ناھىيىسى ئاۋات بازىرى

پوسكام ناھىيىسى پوسكام يېزىسى

خوتەن دۇۋا سېمونت زاۋۇتى

خوتەن ناھىيىسى لايقا يېزىسى

قاراقاش ناھىيىسى زاۋا يېزىسى

كۇما ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى

جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى 36918 - قىسىم دۆلاتا چېگرا مۇداپىئە پونكىتى

قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى سانجى تارماق ئەترىتى

شىنجاڭ ئېلېۋىزىيە ئىستانسىسى خەۋەرلەر بۆلۈمى

شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى

شىنجاڭ مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى خەنزۇچە مۇخبىرلار بۆلۈمى

«شىنجاڭ قانۇنچىلىق گېزىتى» ئىدارىسى

2. ئىلغار شەخسلەر (250)

ئۈرۈمچى شەھىرىدىن (18)

مەمتىمىن زاكىر، جاڭ رۇي (خۇيزۇ)، لىيۇ جىنخېڭ، ۋاڭ فېڭلىن، لى ۋېي (ئۇيغۇر)، بەي جيەنپىڭ(ئۇيغۇر)، خۇيزۇ)، پەرھات مۇھەممەت، ۋاڭ فۇشيا (ئۇيغۇر)، ۋاڭ جىجۇن (ئۇيغۇر)، جاڭ شۇدي، لىيۇ يىڭ (ئۇيغۇر)، موڭغۇل)، لى بەيگۇي، ۋېي خۇشىك، جۇ يۈنلياڭ، ۋاڭ يەن (ئۇيغۇر)، گو گوفېڭ، ۋاڭ يۈتاڭ، لېي خۇي.

قاراماي شەھىرى - نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىدىن (10)

بەي ئەنيىڭ، جياڭ دېپىڭ، ۋاڭ يىڭجۇ، ئىسمائىل ھاپىز، لى خاۋخۇا، ۋاڭ لىنشىڭ، ۋاڭ كېمىڭ، سۈڭ يۈلى، جاڭ جيەنگو، ئىسمائىل توختى.

شىخەنزە شەھىرىدىن (3)

جيا شىپىڭ، ۋاڭ گۈيسەن، جاڭ لىيۇچۈن.

ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستىغا بۇۋاستە قاراشلىق ئورۇنلاردىن (5)

ئەبۇۋۇ. بايتوقان (قازاق)، شۇي خۇمىدي، لىيۇ شياڭپىڭ، سۈن جنيۈن (ئۇيغۇر)، ۋاڭ جېپىڭ.

ئىلى ۋىلايىتىدىن (16)

جاۋ گوشيۇڭ (مانجۇ)، فەن سۈنچاڭ، جاقىپ (قازاق)، ئىسلام ئىبراھىم، لى شېڭلىن (موڭغۇل)، قۇرمانجان سەيتقان (قازاق)، سايىم قادىر، گۇ شياڭجۇن (ئۇيغۇر)، دېڭ لېتەي، مىرگىن. باتەن (قازاق)، ما دىباۋ (خۇيزۇ)، ئادالەت روزى، يمانالى. كەمەل (قازاق)، قەمەرجان، دۇ يۈجۇ (خۇيزۇ)، گو چىڭباۋ(شىبە).

تارباغاتاي ۋىلايىتىدىن (13)

ۋېي يۈشياڭ، سۈڭ جىڭخۇي، ياڭ زېلياڭ، باۋ ئېردا (موڭغۇل)، ما ئەيچۈن (ئۇيغۇر)، خۇيزۇ)، ۋاڭ رۇيخوا، ۋاڭ خۇيرېن، خەن گۈاڭخوا، لى شۇدي، لى زۇڭفاڭ، لى جىگو، لى ئېنباۋ، لىيۇ ۋېنيۇڭ.

ئالتاي ۋىلايىتىدىن (11)

بەيسەن (قازاق)، نىغمەت (قازاق)، ئۆكەنباي (قازاق)، ئابايئاي (قازاق)، ئېرجان رەخىم (قازاق)، گو گاڭ، خۇ شېڭۈېن، ۋاڭ شېنشېڭ، داۋۇل (قازاق)، تايىر (قازاق)، چوڭنجى (قازاق).

بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدىن (7)

ناكۇ (موڭغۇل)، كۇرمش سۇلايمان، جاڭ مىنجۇن، غېنى، جاخسلىق (قازاق)، چېن يىڭ، جاڭ جىنخۇ.

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستىدىن (17)

جاۋ شياۋېي، ياسىن راخمان، شۇي ۋېنجى، لى جيۇڭ (ئۇيغۇر)، ياڭ جىڭ (خۇيزۇ)، دېڭ خەنيۈەن، سەي لەبياۋ، لى تيەنسەي، خي ۋېي (خۇيزۇ)، ۋاڭ شىزاۋ، يې ۋېنلۇ، ۋاڭ جې، لىيۇ جىنشى، جىن يۈشۇ، چېن يۈۋېن، ما جۇن، شاڭ جىڭۈېن.

تۇرپان ۋىلايىتىدىن (7)

(1) ئىلغار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىلىرى (2)
ئۇرۇمچى شەھەرلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
بىگتۈەن قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
(2) ئىلغار ناھىيە، شەھەر (رايون)، تۆەن - مەيدانلار (7)
يەكەن ناھىيىسى
شىخو ناھىيىسى
ئۇرۇمچى شەھىرى يېڭىشەھەر رايونى
پىچان ناھىيىسى
يېزا ئىگىلىك 2 - شى 29 - تۇمنى
يېزا ئىگىلىك 7 - شى 125 - تۇمنى
يېزا ئىگىلىك 1 - شى 12 - تۇمنى
(3) ئىلغار ئورۇنلار (9)
شنجاڭ مېتاللۇرگىيە قۇرۇلۇش شىركىتى
شىخەنزە ئاشلىق - ياغ پىششىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتى
مانلىس ناھىيىسى لۇتۇيى بازىرى شاڭجاڭزا كەنتى
يەنجى خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىسى يۇكسەك يېزىسى
قاراماي شەھەرلىك ئەدلىيە ئىدارىسى
ئاقسۇ شەھەرلىك خەلق مۇكۇمىتى
يېزا ئىگىلىك 9 - شى سودا باش شىركىتى
شنجاڭ بوزيەر ئوزلەشتۇرۇش ئىمپورت - ئېكسپورت باش شىركىتى
2. ئىلغار شەخسلەر (36)
تۇڭ فۇلىن (شىبە)، شۇ شياڭمىن، چىن تېەنشياڭ، قادىر ئىبراھىم، ۋاڭ كېچىن، گو جىن، شىك شىكۇي، بى ۋۇجياڭ،خەن جىجۇڭ، لى جۇپىي، ۋاڭ جى، ۋاڭ چىڭجۇڭ، يۇخەيتاۋ، لىيۇ جىنگو، ئابدۇشۇكۇر غوپۇر، بەختالى جۇمەتاي (قازاق)، جاڭ جىنخۇ، ۋۇ جىندۇ، ساۋ جىدي، ئىساق تۇڭەن (قىرغىز)، گاۋ شېگرۇڭ (خۇيزۇ)، ئارىن، ئىلھام ياسىن، سېيىت سىدىق، ۋۇ جۇنبىك، مەخمۇت يۈسۇپ، لىيۇ شياڭپىڭ، شى خۇنيۇئاڭ جىجۇڭ، لى گوفۇ،جاۋ چاڭشىك، جاڭ ۋېيجۇڭ، جياجىنخې، خۇاڭ شتيەن، فۇ جيەنجۇاڭ، شۇ گۇڭچياۋ.

ئاپتونوم رايون بويىچە 2 - بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەر

1. ئىلغار كوللېكتىپ (150)

(1) ئىلغار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىلىرى (18)
ئۇرۇمچى شەھەرلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
ئۇرۇمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
قاراماي شەھەرلىك نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
كۆيتۈك شەھەرلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
ئىلى ئۆلايەتلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
تارباغاتاي ئۆلايەتلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
بۇرچىن ناھىيىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
بورتالا ئوبلاستلىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
قۇتۇبى ناھىيىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
گۈچۈك ناھىيىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
تۆرپان ئۆلايەتلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
خېجىك ناھىيىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
قۇمۇل ئۆلايەتلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
ئاقسۇ ئۆلايەتلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
ئاقچى ناھىيىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
قەشقەر ئۆلايەتلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
قەشقەر شەھەرلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
خوتەن شەھەرلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى
(2) قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش، قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشتىكى ئىلغار ناھىيە، شەھەر (رايون) لەر (23)
ئۇرۇمچى ناھىيىسى
ئۇرۇمچى شەھىرى «تىيانشان» رايونى
ئۇرۇمچى شەھىرى يېڭىشەھەر رايونى
قاراماي شەھىرى «مايتاغ» رايونى
كۆيتۈك شەھىرى
موڭغۇلكۈرە ناھىيىسى
شىخو ناھىيىسى
كۆكتوقاي ناھىيىسى
بورتالا شەھىرى
سانجى شەھىرى
مېچۈەن ناھىيىسى
پىچان ناھىيىسى
بارىكۆل قازاق ئاپتونوم ناھىيىسى
كورلا شەھىرى
باغراش ناھىيىسى
بۇگۇر ناھىيىسى
ئاقسۇ شەھىرى
شايار ناھىيىسى
ئاقتۇ ناھىيىسى
يەكەن ناھىيىسى
مارالبېشى ناھىيىسى
لوپ ناھىيىسى
چىرا ناھىيىسى
(3) ئىلغار ئورۇنلار (109)
ئۇرۇمچى شەھىرى سايباغ رايونى «دوستلۇق» سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش پونكىتى
ئۇرۇمچى شەھىرى تۆدۈگەخابا رايونى غەربىي پويىز ئىستانسىسى مەھەللە ئىش باشقارمىسى
شنجاڭ مېتاللۇرگىيە قۇرۇلۇش شىركىتى
قاراماي نېفت ئېلىش 1 - زاۋۇتى
شنجاڭ نېفت باشقۇرۇش ئىدارىسى نېفت - تەبىئىي گاز ساقلاش - توشۇش شىركىتى
قاراماي نېفتلىكى قىدىرىپ تەكشۈرۈش - ئېچىش تەتقىقات ئورنى
شخەنزە شەھەرلىك دۆلەت باج ئىشلىرى ئىدارىسى
شخەنزە شەھەرلىك توك بىلەن تەمىنلەش شىركىتى
شخەنزە «1 - ئاۋغوست»پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتى
ئىلى ئوبلاستلىق ئېلېكتر ئېنېرگىيە سانائىتى ئىدارىسى
كۆيتۈك شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتىپى
نىلقا ناھىيىسى كۆكخوتقۇر موڭغۇل يېزىسى
كۇنەس ناھىيىسى ئارالتۆپە بازىرى

قاراقاش ناھىيىسى زاۋا يېزىسى
گۈما ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى
ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى
ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى
ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمى
ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى تەكشۈرۈپ - تەنتەك قىلىش ئىشخانىسى
«شنجاڭ خەلق قۇرۇلتىيى»ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى
ئاپتونوم رايونلۇق دېھقانچىلىق نازارىتى
ئۇرۇمچى تۆمۈرىيول ئىدارىسى
شنجاڭ يول - كۆۋرۈك باش شىركىتى
ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى
ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى
ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى
ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى
ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق نازارىتى
ئاپتونوم رايونلۇق مال باھاسى ئىدارىسى
شنجاڭ يۇك توقۇمچىلىق زاۋۇتى
ئاپتونوم رايونلۇق ئەمگەك نازارىتى
ئاپتونوم رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى
شنجاڭ ماشىنسازلىق تەتقىقات ئورنى
گۇچۇك ناھىيىلىك جامائەت خەۋپسىزلىكى ئىدارىسى (ج خ نازارىتى كۆرسەتكەن)
شنجاڭ پولات - تۆمۇر (گۇرۇھى) چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى
ئاپتونوم رايونلۇق قۇرۇلۇش نازارىتى سىياسەت، قانۇن - تۈزام باشقارمىسى
ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى
ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى شىنخۇا باسما زاۋۇتى
شنجاڭ قۇمۇل شۇلتا زاۋۇتى
شىخەنزە شەھەرلىك ئەمگەك - كادىرلار ئىدارىسى (كادىرلار نازارىتى كۆرسەتكەن)
شنجاڭ سېمونت زاۋۇتى
ئاپتونوم رايونلۇق ستاتىستىكا ئىدارىسى سىياسەت، قانۇن - نىزام باشقارمىسى
شنجاڭ دراما ئۆمىكى
شنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى
ئاپتونوم رايونلۇق ماتارىپ كومىتېتى ئىشخانىسى
شنجاڭ سودا ترانسپورت باش شىركىتى
شنجاڭ سفەن داشۆسى
شنجاڭ سۇ رايى - سۇ بايلىقى ئىدارىسى
ئاپتونوم رايونلۇق ئوتلاق نازارەتچىلىك باشقۇرۇش پونكىتى
ئۇرۇمچى نېفت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى
ئاپتونوم رايونلۇق ئىمپورت - ئېكسپورت تاۋارلىرىنى تەكشۈرۈش ئىدارىسى
ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىپاق كومىتېتى
ئاپتونوم رايونلۇق كۆمۈر سانائىتى نازارىتى قۇمۇل كان ئىشلىرى ئىدارىسى 1 - كېنى
ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى قانۇنچىلىق ئىدارىسى
ئاپتونوم رايونلۇق مەخپىيەتلىك ساقلاش ئىدارىسى
جۇڭگو بانكىسى ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى
جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى 36129 - قىسىم
جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى 36178 - قىسىم

شاڭ جىگۈەن.
تۆرپان ئۆلايىتىدىن (7)
ۋاڭ خەنلۇ، تەن شىچۈەن، گاۋ شېگرۇڭ (خۇيزۇ)، ۋۇ خەيجۇن، ئابدۇجىلىل، ئىنۇەر مەمتىلى، ئالىم قېيىۋۇم.
قۇمۇل ئۆلايىتىدىن (6)
چېن شۇيىك (ئۇيغۇر)، لىيۇ لىچيۇك (ئۇيغۇر)، خوسمان (قازاق)، رېن خېسىن، جاڭ جەنكۇي، رېھىمشاھ ھېلىمشاھ.
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدىن (16)
لىيۇ شروك، خۇ گېك، چىن شياۋكۇن، لىيۇ شىنخەي، ما جيەنگو (خۇيزۇ)، جاڭ جيەنشىن، ۋۇ شۇرېن، رېن گولياڭ، لى زۇگتاڭ، سۇن جىدۇك (مانجۇ)، زېك خۇگۈبي (ئۇيغۇر)، زوگگولوپ (موڭغۇل)، دوگرېب (موڭغۇل)، ئېزىز كېرىم، ماھنۇر ئىمىن، ساۋۇر مەگلىك.
ئاقسۇ ئۆلايىتىدىن (16)
فەن شۇيۇەن، ۋۇ جىندۇ، جامال ئامىل، ئېزىز مۇھەممەت، ئىسرائىل ئېلى، ئازاد راشىدىن، جاڭ نىك، ئالاۋۇدۇن نەجمىدىن، ساۋ جيەنجۇن، مۇھەممەت قادىر، مياۋ دۇگچىك (ئۇيغۇر)، شۇي شۇفا، ۋاڭ شىنشېك، راخمان كېرىم، چا لەيگېن، ئابلا ناۋار.
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدىن (7)
خۇ فېگدې، ئىساق تۆكەن (قىرغىز)، گو جىنخۇي، ئايشەمگۈل، مياۋ ۋېيجۇن، جېك يوپىك، تۇرسۇن تۇردى.
قەشقەر ئۆلايىتىدىن (19)
شياۋ خەيشۇن، سېيىت سىدىق، تۇرسۇن يۈسۈپ، ياك ۋېندۇك، سۇلتانجان، ئەبەيدۇللا ئۆمەر، ئىسمائىل ئۆمەر، داۋۇت تۇردى، تۇرسۇن ئاشىق، جۇ تۇجىن، ئابدۇكېرىم ياقۇپ، فېي يۇمبې (ئۇيغۇر)، ھېيت سەلەي، ئېزىز سىدىق، جاۋ جىيىك، توختى يۈسۈپ، جاڭ جۇشياڭ، لىن چىلۇك، لىيۇ مېيفاڭ (ئۇيغۇر)،
خوتەن ئۆلايىتىدىن (12)
جاۋ جىجۇك، ئاتاۋۇللا يۈسۈپ، قاسىم ياسىن، چېەن ۋەنچۇەن، ئىلى مەتتوختى، ئابدۇغېنى ساۋۇر، ئىسلام ئىسمائىل، ۋاڭ شياپىك (ئۇيغۇر)، ئابلەت ئىمىن، ئابدۇخالىق ھوشۇر، قاسىم قادىر، مۇنەۋۋەر ئەخمەت.
ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئورگانلاردىن (58)
جاڭ رۇبىك، ياك لى، مېك خەنجياڭ، لى پېيجۇن، جىن چاڭخۇ، مۇھەممەت ئىمىن، مەمتىلى دانى، لىن يارۇك (ئۇيغۇر)، ئاۋاگباي (قازاق)، يۇ جې (ئۇيغۇر)، خۇاڭ يۇك، ۋاڭ زۇگشى، ۋۇ يىگسەي (شىبە)، چې يۇسەي، خۇك خەنىيك (ئىيال، شىبە)، لىيۇ ۋېنخۇا، جاڭ يەن، لىيۇ خۇمنجاڭ، نۇرمۇھەممەت كېرىم، ۋۇ جىخۇك، دىك شۇمن (ئۇيغۇر)، خەن ۋېيمىك، ۋاڭ زوجىن، خۇاڭ جىخاڭ، لىيۇ گېجىك، شاۋ لىشېن (مانجۇ)، ياك رۇگفا، ئوبۇل ھەسەن، باھارگۈل، شى شياۋخۇا، گو جىن، جۇ لىنيىك، ۋاڭ لىك (ئۇيغۇر، مانجۇ)، چې ۋېنلى، خۇ تۇمنجاڭ، جاڭ خۇگيەن (ئۇيغۇر)، جاڭ جۇنچاۋ، بۇسەلمە، باھاۋۇددۇن قادىر، ئابدۇللا، ۋۇ لىك، شەن ۋېيلى، غوپۇر ئابدۇللا، لى گۇاڭمىڭ، فۇ بىك، جى شنيۇەن، لياك يۇشيا (ئۇيغۇر)، رۇس)، فەن يۇجى (ئۇيغۇر)، ۋېي جيەنگو، ۋاڭ شۇجياڭ، مۇ جىخۇ، رۇي مىك، ياك جۇ، ئابلىز تالىپ، جۇ شۆجۇن، گۇلنار، قىمبات (ئۇيغۇر)، قازاق)، ئابدۇرېشىت ئابدۇللا.
ئاخبارات ئورۇنلىرىدىن (5)
چۇي يۈفېك، لى شياگدۇك (ئۇيغۇر)، ۋۇ جىخۇك (ئۇيغۇر)، لۇ چۇنېسك (ئۇيغۇر)، ۋاڭ شۇلىن.
شنجاڭ ھەربىي رايونى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىم شنجاڭ باش ئەترىتىدىن (4)
ما جيەنشىن، ۋاڭ يۇگجاڭ، لېي گۇاڭ، رىن شۇلياڭ.

لى پېڭ جېجياڭدا ئېنېرگىيە نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرىنى تەكشۈردى

تەكشۈرۈشتە مۇئاۋىن زۇڭلى ۋۇباڭگو قاتارلىقلار بىللە بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خامجۇ خەۋىرى. كووۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ يېقىندا جېجياڭ ئۆلكىسىدە ئېنېرگىيە نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرى چىنشېەن يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسى بازىسى ۋە تېخنىكا ئېپكا سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنى كۆزدىن كۆچۈردى.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسى بازىسى قۇرۇلۇشى ئېلىمىزدە دەسلەپكى كۆلەمگە ئىگە بولدى، دۆلەت يېراقنى نەزەردە تۇتۇپ ئېنېرگىيە قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاش ئۈچۈن، يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسى بازىسىنىڭ تەرەققىياتىغا مەبلەغ، تېخنىكا، ئىختىساس ئىگىلىرى جەھەتتە زور مەدەت بەردى.

لى پېڭ زۇڭلى بىلەن مۇئاۋىن زۇڭلى ۋۇباڭگو 11 - ئاينىڭ 29 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن تېلېفون تاغلىق رايونىغا بېرىپ قۇرۇلۇش قىلىۋاتقان تېخنىكا ئېپكا سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنى كۆزدىن كۆچۈردى. لى پېڭ زۇڭلى دېڭىز يۈزىدىن 900 مېتر ئېگىزلىكتىكى تېخنىكا ئېپكا سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ ئۈستى تەرىپىدىكى سۇ ئامبىرى ئىش ئورنىغا كېلىپ قاتتىق سوغۇق ۋە شۇرغاندا جەددىي ئىشلەۋاتقان ئىشچىلار، كادىرلار ۋە قۇرۇلۇش تېخنىكىلىرىدىن سەممىي ھال سورىدى.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: بۇ قۇرۇلۇشتا قىيىنچىلىق كۆپرەك بولسىمۇ، ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى، قۇرۇلۇش قىلىۋاتقانلارنىڭ جان تىكىپ كۆرەش قىلىشى ئارقىلىق ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ سۇپە-تلىك، ئۆز قەرەلىدە پۈتۈشكە ئىشىنىمەن.

لى پېڭ زۇڭلى چىنشېەن يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 1-، 2-، 3 - قارارلىق قۇرۇلۇش ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈرگەندىن كېيىن كۆپپېلىكنىك يەنمۇ غەيرەت قىلىپ چىنشېەن يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسى بازىسىنى تىرىشىپ ياخشى قۇرۇپ، كېلەر ئەسىردە ئېلىمىزنىڭ يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسىنى قۇرۇشقا ياخشى ئاساس سېلىشىنى ئۈمىد قىلدى.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

△ لى پېڭ زۇڭلى شاڭخەي - نەنجىڭ تېز سۇرئېتلىك تاشيولىنى كۆزدىن كۆچۈردى

△ سۆچلىق مىنىستىرلىكى شەھەرلەردە سۇ - تۆۋېراق ساقلاش خىزمىتىنى كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلدى

△ ج خ مىنىستىرلىكى يېغىن ئېچىپ تەنجىن ج خ ئىدارىسىنىڭ ئوت ئۆچۈرۈش باش ئەترىتىنى تەقدىرلىدى

△ «يىمىرىلمەس ئابىدە مارشال پېڭ دېخۇەيگە دائىر ماقالە - سۆزەتلەر توپلىمى» نى تارقىتىش مۇراسىمى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى

△ جۇڭگو خەلق بانكىسى جۇدې ئوغۇلغانلىقىنىڭ 110 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن خانىزە پۇلى تارقاتتى

△ جۇڭگو - ئەنگلىيە يەر كومىتېتى 33-قېتىملىق يېغىن ئۆتكۈزدى

△ مەملىكەت بويىچە تېخنىكامائىرلارنى تەقدىرلەش يېغىنى ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مەركەزگە بىۋاستە قاراشلىق ئورگانلاردا «ئۈچتە ياخشى، بىردە رازى قىلىش» پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدا مەنسۇپ مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن كېلەر يىلىدىن باشلاپ، مەركەزدىكى دۆلەت ئورگانلىرىدا «مۇلازىملىق ياخشى، ئىستىلى ياخشى، مۇھىتى گۈزەل مەدەنىيەتلىك ئورگان بەرپا قىلىش، خەلقنى رازى قىلىدىغان ھۆكۈمەت خادىملىرىدىن بولۇش»نى ئاساسىي نىشان قىلغان ئاممۇي خاراكتېرلىك مەنسۇپ مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدۇ.

بۇ پائالىيەتنى قانات يايدۇرۇش — مەركەزدىكى دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ خەلقنىڭ چاكىرى بولۇش ئېڭى بىلەن مۇلازىملىق ئېلىشنى كۈچەيتىش، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىغا، گووۋۇيۈەنگە ئېخمۇ ياخشى مۇلازىملىق قىلىش، يەرلىككە ۋە ئاساسىي قاتلامغا خىزمەت قىلىش، ھۆكۈمەت ئىشدا پاك - دىيانەتلىك بولۇش، ئەمەلىي ئىشلەش، يۇقىرى ئۈنۈم ھاسىل قىلىش، ئامما بىلەن ئالاقە باغلاش، ئاساسىي قاتلامغا كۆپلەپ ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىدىغان ئورگان ئىستىلىنى ۋە ئاددىي - ساددا بولۇش، پاكىز-تەرتىپلىك خىزمەت مۇھىتىنى يارىتىشنى مەقسەت قىلىدۇ.

جۇڭگونىڭ چەت ئەللەرگە ئاگلىتىش بېرىشى يولغا قويۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى بىلەن

جياڭ زېمىن، لى پېڭلار بېغىشلىما يېزىپ تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. جۇڭگونىڭ چەت ئەللەرگە ئاگلىتىش بېرىشى يولغا قويۇلغانلىقىنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى جياڭ زېمىن، گووۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ ئايرىم - ئايرىم ھالدا جۇڭگو خەلقئارا رادىئو ئىستانسىسىغا بېغىشلىما يېزىپ بەردى. يولداش جياڭ زېمىننىڭ بېغىشلىمىسى: «ئاۋازىمىز ھەممە قىتئەدە ياڭرىسۇن، دوستلىرىمىز پۈتۈن دۇنياغا تارقالسۇن». يولداش لى پېڭنىڭ بېغىشلىمىسى: «چەت ئەلگە ئاگلىتىش بېرىش ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇپ، دوستلۇق ۋە ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرەيلى».

جۇڭگو خەلقىنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش ئۇرۇشى ئوتى ئېچىدە يەنئەن شىنخۇا رادىئو ئىستانسىسى 1941 - يىل 12-ئاينىڭ 3 - كۈنى ياپونچە ئاگلىتىش بېرىشنى يولغا قويغانىدى. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن جۇڭگونىڭ چەت ئەللەرگە ئاگلىتىش بېرىش ئىشى باشلانىدى. 55 يىلدىن بۇيان بىر نەچچە ئەۋلاد چەت ئەلگە ئاگلىتىش بېرىش خادىملىرى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش ئۇرۇشى، ئازادلىق ئۇرۇشى، سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ۋە ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ يېڭى دەۋرىدە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىپ، ئون - تىنسىز تۆھپە قوشۇپ، خەلقئارادا جۇڭگونىڭ ياخشى ئوبرازىنى تىكلەش، جۇڭگو خەلقى بىلەن ھەرقايسى ئەل خەلقلىرىنىڭ دوستلۇقىنى ۋە ئۆزئارا چۈشىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، دۇنيا تىنچلىقىنى قوغداش، ئىنسانىيەت تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن مۇھىم تۆھپە قوشتى.

ھازىر جۇڭگو خەلقئارا رادىئو ئىستانسىسى 38 خىل چەت ئەل تىلىدا، خەنزۇچە ئورتاق تىلدا ۋە تۆت خىل يەرلىك شىۋە بويىچە دۇنياغا كۈنىگە 192 سائەت ئاگلىتىش بېرىدۇ. دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا تارقالغان جۇڭگو خەلقئارا رادىئو ئىستانسىسىنىڭ ئاگلىغۇچىلار تەشكىلاتى 2000 دىن ئېشىپ كەتتى. جۇڭگو خەلقئارا رادىئو ئىستانسىسى ئېلىمىزدە ئەڭ كۆپ تىلدا ئاگلىتىش بېرىدىغان، تارقىلىش دائىرىسى كەڭ، ئاگلىغۇچىلىرى ئەڭ كۆپ بولغان تاشقى تەشۋىقات ۋاستىسى بولۇپلا قالماستىن، بەلكى تىل تۈرى، ئاگلىتىش ۋاقتى ۋە ئاگلىغۇچىلاردىن كەلگەن خەت - چەكتىن ئىبارەت ئۈچ كۆرسەتكۈچىدە دۇنيادىكى خەلقئارا رادىئو ئىستانسىلىرى ئىچىدە 3 - ئورۇنغا ئۆتۈپ، دۇنيادا تەسىرى خېلى زور خەلقئارا رادىئو ئىستانسىلىرىنىڭ بىرى بولۇپ قالدى.

يېقىندىن قۇرۇلغان جۇڭگو خەلقئارا رادىئو ئىستانسىسى بىناسى پات ئارىدا ئىشلىتىلىدۇ، چەت ئەللەرگە ئاگلىتىش بېرىش، سىگنال تارقىتىش سۇپىسىنىڭ ئوسكۇنىلىرىنى يېڭىلاش - ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى جەددىي ئېلىپ بېرىلىۋاتىدۇ. جۇڭگو خەلقىنىڭ چەت ئەللەرگە ئاگلىتىش بېرىش ئىشىدا پات ئارىدا يېڭى سەھىپە ئېچىلىدۇ، جۇڭگو خەلقى 21 - ئەسىرنىڭ يېتەك كېلىشىنى يېڭى قىياپەت بىلەن كۈتۈۋالىدۇ.

1995 - يىلى مەدەنىيەتتە مەملىكەت بويىچە نەمۇنە رايون دەپ نام ئالغان شاڭخەي شەھىرىنىڭ خۇڭگۇ رايونى «مەدەنىي ئوزۇق» قۇرۇلۇشىنى يەنمۇ يولغا قويۇپ، مۇنەۋۋەر، ساغلام روھىي ئوزۇقنى ھەممە ئائىلىلەرگە يەتكۈزدى. خۇڭگۇ رايونلۇق كۈتۈپخانا كىتاب-ژۇرناللارنى كوچىلارغا ئەپچىقىپ ئاھالىلەرنى ۋە ئۆتكەن - كەچكەنلەرنى كىتاب ئوقۇشقا جەلپ قىلدى. شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۆلەت مائارىپ كومىتېتى ئوقۇغۇچىلارغا قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت مائارىپ كومىتېتى يېقىندا چىقارغان «مائارىپ سىستېمىسىدا قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ 3 - يەش قانۇنلۇقىنى ئاساسەن پلاندا ماتېرىيالغا قاراپ ئوقۇتۇشنى يولغا قويۇش تەلەپ قىلىندى: باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسى ئاساسلىقى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئاساسىي قانۇننىڭ نوپۇزىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىدىن قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولۇش، پۇقرالارنىڭ مەجبۇرىيىتىنى قانۇن بويىچە ئادا قىلىش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنىدۇ. ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسى ئاساسلىقى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئاساسىي قانۇننىڭ نوپۇزىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىدىن قانۇن بويىچە ئادا قىلىش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنىدۇ. ئالىي مەكتەپلەرنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىقات-تەربىيىسى ئاساسلىقى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئاساسىي قانۇننىڭ نوپۇزىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىدىن قانۇن بويىچە ئادا قىلىش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنىدۇ.

مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى، مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، ئەدلىيە مىنىستىرلىكى بىرلىكتە ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، كادىرلارنى سوتسىيالىستىك قانۇن بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمى، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمى، ئەدلىيە مىنىستىرلىكى يېقىندا بىرلىكتە ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ئۆستۇرۇپ، «قانۇن بولغانىكەن ئۇنىڭغا تايىنىش، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش، قانۇننى ئىجرا قىلىشتا قاتتىق بولۇش، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلارنى سۈرۈشتە قىلىش» تىن ئىبارەت سوتسىيالىستىك قانۇن بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەشنى تەلەپ قىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمى، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمى، ئەدلىيە مىنىستىرلىكى بىيقىندا بىرلىكتە ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، جايلاردىن، تارماقلاردىن كادىرلارنى سوتسىيالىستىك قانۇن بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە ئەستايىدىل تەشكىللەشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدۇ: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، مەركەز پۈقرالار ئارىسىدا قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقات - تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇش بويىچە 3 - بەش يىللىق پىلانىنى ۋە 1996 - يىلىدىن 2000 - يىلىغىچە پۈتۈن مەملىكەتتىكى كادىرلارنى تەربىيىلەش- يېتىشتۇرۇش پىلانىنى تارقىتىپ، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرلىرى كادىرلارنىڭ قانۇن بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە ئېنىق تەلەپ قويدى.

بىيقىندا يولداش جيالۇ زېمىن «سوتسىيالىستىك قانۇن - تۈزۈم قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي بىلىملىرى» دېگەن كىتابقا يېزىپ بەرگەن بېغىشلىمىسىدا «ھەر دەرىجىلىك رەھبىرلىرى كادىرلار قانۇن بىلىملىرىنى تىرىشىپ ئۆگىنىشى لازىم» دېگەن كۆرۈش سۆزىنى يېزىپ بەردى، بۇ — پارتىيەمىزنىڭ ۋە ھۆكۈمىتىمىزنىڭ رەھبىرلىرى كادىرلارنىڭ قانۇن بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلۈۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلىدۇ: يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ دېموكراتىيە، قانۇن - تۈزۈم ئىدىيىسى جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. كادىرلار سوتسىيالىستىك قانۇن بىلىملىرىنى ئۆگىنىشتە ئالدى بىلەن يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ دېموكراتىيە، قانۇن - تۈزۈم ئىدىيىسىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشى لازىم. يولداش جيالۇ زېمىننىڭ قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ۋە رەھبىرلىرى كادىرلار قانۇن بىلىملىرىنى چوقۇم باشلامچىلىق بىلەن ياخشى ئۆگىنىشى كېرەك، دېگەن تەلىپىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشى ۋە چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈۋېلىشى لازىم. ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش ئاساسىي بىلىملىرىنى، ئۆزىنىڭ خىزمىتىگە زىچ مۇناسىۋەتلىك بولغان قانۇن بىلىملىرىنى ئۆگىنىشى لازىم. ئۆگىنىش ئارقىلىق قانۇن ئېڭى ۋە قانۇن - تۈزۈم قارىشىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈڭ، «قانۇن بولغانىكەن ئۇنىڭغا تايىنىش، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش، قانۇنىنى ئىجرا قىلىشتا قاتتىق بولۇش، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلارنى سۈرۈشتە قىلىش» تىن ئىبارەت سوتسىيالىستىك قانۇن - تۈزۈم پرىنسىپىنى ھەقىقىي ئىزچىللاشتۇرۇشى، نەزەرىيىنى ئەمەلىيەت بىلەن بىرلەشتۇرۇشتە چىڭ تۇرۇڭ، دۆلەتنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇشىنى باشقۇرۇشنى قانۇن - تۈزۈم ئىزىغا سېلىشى لازىم.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر، كادىرلار ئارىسىدا سوتسىيالىستىك قانۇن- تۈزۈم قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي بىلىملىرىنى ئۆگىنىش ۋە ئۇنىڭ بىلەن تەربىيىلەشكە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، رەھبەرلىكىنى ھەقىقىي كۈچەيتىشى لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار قانۇن- تۈزۈم ئارقىلىق سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ «سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە دائىر بىر قانچە مۇھىم مەسىلە توغرىسىدىكى قارارى»نى ئۆگىنىشكە، ئىزچىللاشتۇرۇشقا بىرلەشتۇرۇپ، كادىرلارنى سوتسىيالىستىك قانۇن - تۈزۈم قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىشى لازىم.

ئۇقتۇرۇشتا تەكتىلەپ مۇنداق دېيىلدۇ: سوتسىيالىستىك قانۇن- تۈزۈم قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي بىلىملىرىنى ئۆگىنىش - پارتىيە 14- نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇشنىڭ، مەركەزنىڭ رەھبىرلىرى كادىرلار سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىشى، يۇقىرى ساپالىق كادىرلار قوشۇنى قۇرۇش توغرىسىدىكى تەلىپىنى ئىزچىللاشتۇرۇشنىڭ مۇھىم تەدبىرى. جايلار، تارماقلار بۇ ئۇقتۇرۇشنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ھەقىقىي يولغا قويۇشقا بولىدىغان ئۆگىنىش پىلانىنى تۈزۈپ چىقىشى، ئوخشىمىغان كەسىپ، ئوخشىمىغان تارماق ۋە ئوخشىمىغان قاتلامدىكى كادىرلارنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ۋە ئەمەلىي خىزمەت ئېھتىياجىغا ئاساسەن كونكرېت تەلەپلەرنى قويۇپ، كۆڭۈل قويۇپ تەشكىللەپ، ئەمەلىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىشى لازىم.

مەملىكەت بويىچە نۇرغۇن سەنئەت ئۆمىكلىرىدىكى مۇنەۋۋەر ئارتىستلاردىن تەشكىللەنگەن «كۈك فەنسېن ناخشىسى» سەنئەت ئۆملىكى بىيقىندا شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ لياۋچېڭ ۋىلايىتىدە كۈك فەنسېننى تەشۋىق قىلىش، قەھرىمان روھىنى نامايان قىلىش بويىچە ئۇيۇشتۇرۇلغان مەيدان ئويۇن قويۇپ، كۈك فەنسېننىڭ يۇرتداشلىرىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پۈقرالارنىڭ شەخسىي ئىش بىلەن چېگىرىدىن چىقىشىنى ۋە كىرىشىنى باشقۇرۇشنىڭ يېڭى تەدبىرى ئوتتۇرىغا قويۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. مۇخبىرىمىزنىڭ بىيقىندا ئىياغلاشقان مەملىكەت بويىچە ج خ ئورگانلىرىنىڭ دۆلەت چېگىرىسىدىن چىقىشنى باشقۇرۇش جەزمىتى يىغىنىدىن خەۋەر تېپىشچە، ج خ ئورگىنىنىڭ چېگىرىدىن چىقىش- كىرىشىنى باشقۇرۇش تارمىقى ئېلىمىز پۇقرالىرىنىڭ شەخسىي ئىش بىلەن چېگىرىدىن چىقىشىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىپ، جۇڭگونىڭ چەت ئەللەر بىلەن بولغان ئالماشتۇرۇشىنى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يېڭى تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويماقچى بولۇۋاتىدۇ.

بۇ تەدبىرلەر تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدىكەن: پۇقرالارنىڭ يەنە چەتكە چىقىشىغا قويغان چەكنى بىكار قىلىش؛ ئىقتىسادىي ھەمكارلىق ۋە سودا بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار، بىلىم ئاشۇرۇش، تەجرىبە ئالماشتۇرۇش، ھەمكارلىشىشقا چىقىدىغان پەن -تېخنىكا خادىملىرى، يەككە، خۇسۇسىي، «ئۈچ خىل مەبلەغ» كارخانىلىرىنىڭ غەيرىي ھۆكۈمەت پائالىيىتى ئۈچۈن چەتكە چىقىدىغان خادىملىرىنى باشقۇرۇش چارىسىنى تۈزۈپ چىقىش؛ ئەمگەك كۈچلىرىنى سىرتقا چىقىرىش، چېگرا سىرتىدا ئىشقا ئورۇنلىشىش قاتارلىق ئىشلاردا پۇقرالارنىڭ چەت ئەلگە چىقىشى ئۈچۈن تىوغرا، قانۇنلۇق يوللىرىنى پائال ئېچىش، چەت ئەللەرگە چىقىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ چەت ئەلگە چىقىشىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش، چەت ئەللەردە ئوقۇغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋەتەنگە قايتىپ ئىشلىشىگە ئىلھام بېرىش؛ شياڭگاڭ، ئاۋمېن رايونلىرىنىڭ ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش شەرتى ئاستىدا، ئىچكى ئۆلكىلەردىكى ئاھالىلەرنىڭ شياڭگاڭ، ئاۋمېندىكى ئۇرۇق - تۇغقانلىرى بىلەن جەم بولۇش ۋە بېرىش- كېلىش قىلىش جەھەتتىكى تەلىپىنى ئىمكان قەدەر قاندۇرۇش؛ چوڭ قۇرۇقلۇقتىكى ئاھالىلەرنىڭ تەيۋەنگە بېرىش ئىلتىماسىنى تەستەلاپ كىنىشكا بېجىرىپ بېرىش ئۇسۇلىنى كۈندىن كۈنگە مۇكەممەللەشتۇرۇش.

* * *

ئېلان

ئۇرۇمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ تاشقى ئىشلار باشقارمىسىدىن بېرىلگەن 2325869 - نومۇرلۇق تۇرنسا مەھەممەت نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتىم، گېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

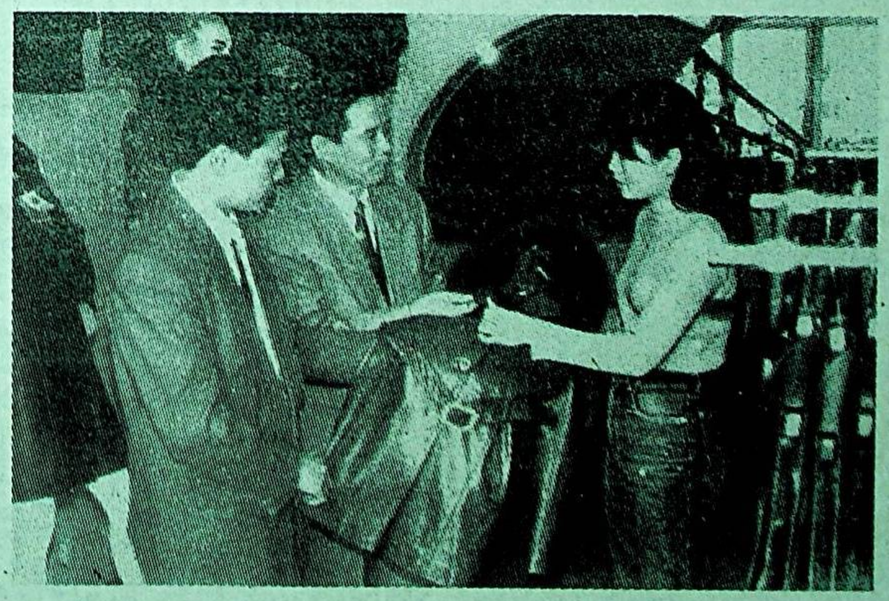

جېجياڭ ئۆلكىسىدىكى دياۋلې سودا چەكلىك شىركىتى سۇپەت ئارقىلىق تىجارەت قىلىشتا چىڭ تۇرغان. ئۇلار ئىشلەپ چىقارغان «دياۋلې» ماركىلىق ئالىي دەرىجىلىك خۇرۇم چاپان ئىستېمالچىلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

سۇرەتتە: بۇ شىركەتنىڭ باش مۇدىرى لىن گوخۇي، باش دىرېكتورى لىن يۈنخۇالار سېخىتا مەسئۇلات سۆزىتىنى تەكشۈرۈۋاتقان كۆرۈنۈش.

زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە پرىنسىپلىرى

ئىلى ئابدۇللا، تۇرسۇن قاسىم

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان 18 يىلدىن بۇيان، ئەنئەنىۋى پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسى كارخانىلارغا قالدۇرغان نۇرغۇن زىددىيەتلەر دەسلەپكى قەدەمدە ھەل قىلىندى، نۆۋەتتە ساقلىنىۋاتقان بەزى زىددىيەتلەر قىينىلىق دەرىجىسى بىر قەدەر زور بولغان چوڭقۇر قاتلامدىكى زىددىيەتلەر، يەنى مەمۇرىيەت بىلەن كارخانىنى ئايرىماسلىق، مۇلۈك ھوقۇقى ئايدىڭ بولماسلىق، دۆلەت ئىلكىدىكى مۇلۈكلەرنى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى راۋان بولماسلىق، كارخانىلارنىڭ يۈكى ئېغىر بولۇش قاتارلىقلاردىن ئىبارەت. مانا بۇ چوڭقۇر قاتلامدىكى زىددىيەتلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن كارخانا تۈزۈمىدە يېڭىلىق يارىتىشقا توغرا كېلىدۇ.

كارخانا تۈزۈمى كارخانا تەشكىلىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، ئىگىلىك باشقۇرۇش پائالىيىتى جەريانىدىكى ھەرىكەت قائىدىسىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ مۇلۈك ھوقۇقى تۈزۈمى، تەشكىلىي تۈزۈم، رەھبەرلىك تۈزۈمى، ئىشچى - ئىشلىتىش تۈزۈمى، تەقسىمات تۈزۈمى، پارۋاڭلىق-كاپالەت تۈزۈمى قاتارلىقلانى كۆرسىتىدۇ. زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى - ئادەتتە ئىجتىمائىيلاشقان ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ۋە ھازىرقى زامان بازار ئىگىلىكىنىڭ تەلىپىگە لايىق كېلىدىغان شىركەتلەرنىڭ قانۇنىي ئىگىلىك تۈزۈمىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇنىڭ ئېچكى قۇرۇلمىسى مۇلۈك ھوقۇقى تۈزۈمى، بوغالتىرلىق تۈزۈمى، تەشكىلىي تۈزۈم ۋە باشقۇرۇش تۈزۈمى قاتارلىق جەھەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇنىڭ ئېچىدە مۇلۈك ھوقۇقى تۈزۈمى ئۇنىڭ يادروسى ھېسابلىنىدۇ.

زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى بەرپا قىلىش ئىجتىمائىيلاشقان ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ۋە سوتسىيالستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ مۇقەررەر تەلىپى شۇنداقلا ئۇ دۆلەتنىمىز كارخانا ئىسلاھاتىنىڭ يۆنىلىشى ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ ئاساسىي ئالاھىدىلىكى: 1) مۇلۈك ھوقۇقى مۇناسىۋىتى ئايدىڭ بولۇش. كارخانىلاردىكى دۆلەت مۇلكىگە ئىگىدارلىق قىلىش ھوقۇقى دۆلەت بەھرىمەن بولىدىغان ۋە ھەق تەلەپ جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئالىدىغان قانۇنىي ئىگىلىك ئەمەلىي گەۋدىگە ئايلىنىدۇ. 2) كارخانىلار ئۆزئىنىڭ بارلىق قانۇنىي ئىگىلىك مۇلكى بىلەن قانۇن بويىچە ئۆز ئالدىغا تىجارەت قىلىدۇ. پايدا - زىيانغا ئۆزى ئىگە بولىدۇ، باج تاپشۇرىدۇ ۋە مەبلەغ چىقارغۇچىلار ئالدىدا مۇلۈك قىممىتىنى ساقلاش - ئاشۇرۇش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالىدۇ. 3) مەبلەغ چىقارغۇچىلار كارخانىغا سالغان دەسمايىسى بويىچە ئىگىدارلىق قىلغۇچىلارغا خاس ھوقۇق - مەنپەئەتتىن، يەنى مۇلۈكتىن مەنپەئەتدار بولۇش، تەدبىرلەرنى بەلگىلەش ۋە باشقۇرغۇچىلارنى تاللاش قاتارلىق ھوقۇقلاردىن بەھرىمەن بولىدۇ. كارخانا ۋەيران بولغاندا، مەبلەغ چىقارغۇچىلار كارخانىغا سالغان دەسمايىسى بىلەنلا كارخاننىڭ قەرزى ئالدىدا چەكلىك مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالىدۇ. 4) كارخانىلار ئەمگەك ئۇنۇمدارلىقىنى ۋە ئىقتىسادىي ئۇنۇمنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئىشلەپچىقىرىش ۋە تىجارەتنى بازار ئېھتىياجىغا قاراپ ئۆيۈشتۇرىدۇ. ھۆكۈمەت كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش - تىجارەت پائالىيىتىگە بىۋاستە ئارىلاشمايدۇ. بازار رىقابىتىدە كارخانىلارنىڭ ياخشىلىرى تاللىنىپ، ناچارلىرى شاللىنىدۇ. زىيان تارتىپ كېلىۋاتقان، دەسمايىسى قەرزگە چىقىش قىلمايدىغان كارخانىلار قانۇن بويىچە ۋەيران بولىدۇ. 5) ئىلمىي بولغان رەھبەرلىك تۈزۈلمىسى ۋە تەشكىلىي باشقۇرۇش تۈزۈمى ئۇرنىتىلىپ، ئىگىدارلىق قىلغۇچىلار، ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلار بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت تەڭشىلىدۇ، رىغبەتلەنـ

ئىچىدىكى ئەڭ مۇھىمى كارخانىلارنىڭ ئېنىق بولغان قانۇنىي ئىگىلىك تۈزۈمى، چەكلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ۋە ئىلمىي بولغان تەشكىلىي باشقۇرۇش تۈزۈمىدىن ئىبارەت.

بىرىنچى، كارخانىلارنىڭ قانۇنىي ئىگىلىك مۇلۈك تۈزۈمى. كارخانىلار بازار رىقابىتىنىڭ گەۋدىسىگە ئايلىنىش ئۈچۈن، مۇستەقىل قانۇنىي ئورۇنغا ئىگە بولۇشى، يەنى مۇستەقىل ھالدا ھەق تەلەپ ھوقۇقىدىن بەھرىمەن بولىدىغان ۋە ھەق تەلەپ جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئالىدىغان ئىقتىسادىي ئەمەلىي گەۋدىگە ئايلىنىشى كېرەك. دۆلەت كارخانىلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، كارخانىلارنىڭ قانۇنىي ئىگىلىك مۇلۈك تۈزۈمىنىڭ ماھىيىتى شۇكى، دۆلەتنىڭ ئىگىدارلىق ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى، كارخانىلارنىڭ مۇستەقىل قانۇنىي ئىگىلىك مۇلۈك ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلىش ھەمدە شۇ ئارقىلىق كارخانىلارنى ھەق تەلەپ ھوقۇقىدىن بەھرىمەن بولىدىغان، ھەق تەلەپ جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئالىدىغان قىلىش، كارخانىلاردا مەسئۇل ئادەم بولۇشتىن تارتىپ تاكى مەسئۇل بولۇش ئىقتىدارى بولۇشقىچە بولغان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش، كارخانىلارنىڭ ھەق تەلەپ ھوقۇقى ئىقتىدارىنى بىلەن ھەرىكەت ئىقتىدارىنىڭ بىرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، كارخانىلارنى ھەقىقىي تۇرە ئۆز ئالدىغا ئىگىلىك باشقۇرىدىغان، پايدا - زىيانغا ئۆزى ئىگە بولىدىغان قانۇنىي ئىگە ئەمەلىي گەۋدىگە ئايلاندۇرۇشتىن ئىبارەت.

ئىككىنچى، چەكلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى. بۇ بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مەبلەغ چىقارغۇچىلار ئۆزىنى قوغداش دۆلەتكە يۆلىنىۋېلىش مەسلىسىنى ھەل قىلىشقا، كارخانىلارنىڭ پايدىغا ئېرىشىش رىقابەت ئېڭىنى تۇرغۇزۇپ، ئەنئەنىۋى تۈزۈلمە ئاستىدىكى كۈتۈپ تۇرۇش، يۆلىنىۋېلىش ھالىتىنى ئۆزۈل - كېسىل تۈگىتىپ، كەسكىن رىقابەت جەريانىدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ۋە تەرەققىي قىلىشتىكى ھالەتنى تۈگىتىشكە پايدىلىق.

ئۈچىنچى، ئىلمىي بولغان تەشكىلىي باشقۇرۇش تۈزۈمى. بۇنىڭدا قېلىپلاشقان كارخانا تەشكىلىي تۈزۈمى ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ ھوقۇقلۇق ئاپپاراتلىرى، نازارەت قىلىش ئاپپاراتلىرى، سىياسەت بەلگىلەش ۋە ئىجرا قىلىش ئاپپاراتلىرىنى ئۆزئارا مۇستەقىل بولۇش، ھوقۇق - مەسئۇلىيىتى ئېنىق بولۇشتەك ھالغا كەلتۈرۈش كېرەك. كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدا رىغبەتلەندۈرۈش، چەكلەش، تىزگىنلەش مېخانىزمى شەكىللەندۈرۈلسە، مەبلەغ چىقارغۇچىلار، تىجارەت قىلغۇچىلار، ئىشلەپ چىقارغۇچىلارنىڭ ئاكتىپلىقى قوزغىلىدۇ، ئۇلارنىڭ مەنپەئىتى كاپالەتلەندۈرۈلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن مەبلەغ چىقارغۇچىلارنى خاتىرجەم قىلغىلى، تىجارەتچىلەرنى ئېھتىياتچان قىلغىلى، ئىشلەپ چىقارغۇچىلارنى تىرىشچان قىلغىلى بولىدۇ.

دېمەك، كارخانىلار بەھرىمەن بولىدىغان قانۇنىي ئىگىلىك مۇلۈك ھوقۇقىنى تەكلەش كارخانىلارنى ھەقىقىي تۇردە ئۆز ئالدىغا ئىگىلىك باشقۇرىدىغان، پايدا - زىيانغا ئۆزى ئىگە بولىدىغان، ئۆزىنى ئۆزى راۋاجلاندۇرىدىغان، چەكلەيدىغان قانۇنىي ئىگە تېپىدىكى گەۋدىگە ۋە بازار رىقابىتىنىڭ سۈبېيېكتىغا ئايلاندۇرۇشنىڭ زۆرۈر شەرتى. بۇ زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى بەرپا قىلىشنىڭ مۇھىم مەزمۇنىدۇر.

ئۇنداقتا قانداق قىلغاندا زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى بەرپا قىلغىلى بولىدۇ؟

ئۇچىنچى، ئۇنۇم پرىنسىپىغا ئەمەل رىش، ئىگىلىك باشقۇرۇش جەريانىدا بېگى رىقابەت ئېڭىنى تۇرغۇزۇپ، ئەنئەنىۋى تۈزۈلمە ئاستىدىكى كۈتۈپ تۇرۇش، يۆلىنىۋېلىش ھالىتىنى ئۆزۈل - كېسىل تۈگىتىپ، كەسكىن رىقابەت جەريانىدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ۋە تەرەققىي قىلىشتىكى ھالەتنى تۈگىتىشكە پايدىلىق.

ئۈچىنچى، ئىلمىي بولغان تەشكىلىي باشقۇرۇش تۈزۈمى. بۇنىڭدا قېلىپلاشقان كارخانا تەشكىلىي تۈزۈمى ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ ھوقۇقلۇق ئاپپاراتلىرى، نازارەت قىلىش ئاپپاراتلىرى، سىياسەت بەلگىلەش ۋە ئىجرا قىلىش ئاپپاراتلىرىنى ئۆزئارا مۇستەقىل بولۇش، ھوقۇق - مەسئۇلىيىتى ئېنىق بولۇشتەك ھالغا كەلتۈرۈش كېرەك. كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدا رىغبەتلەندۈرۈش، چەكلەش، تىزگىنلەش مېخانىزمى شەكىللەندۈرۈلسە، مەبلەغ چىقارغۇچىلار، تىجارەت قىلغۇچىلار، ئىشلەپ چىقارغۇچىلارنىڭ ئاكتىپلىقى قوزغىلىدۇ، ئۇلارنىڭ مەنپەئىتى كاپالەتلەندۈرۈلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن مەبلەغ چىقارغۇچىلارنى خاتىرجەم قىلغىلى، تىجارەتچىلەرنى ئېھتىياتچان قىلغىلى، ئىشلەپ چىقارغۇچىلارنى تىرىشچان قىلغىلى بولىدۇ.

دېمەك، كارخانىلار بەھرىمەن بولىدىغان قانۇنىي ئىگىلىك مۇلۈك ھوقۇقىنى تەكلەش كارخانىلارنى ھەقىقىي تۇردە ئۆز ئالدىغا ئىگىلىك باشقۇرىدىغان، پايدا - زىيانغا ئۆزى ئىگە بولىدىغان، ئۆزىنى ئۆزى راۋاجلاندۇرىدىغان، چەكلەيدىغان قانۇنىي ئىگە تېپىدىكى گەۋدىگە ۋە بازار رىقابىتىنىڭ سۈبېيېكتىغا ئايلاندۇرۇشنىڭ زۆرۈر شەرتى. بۇ زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنى بەرپا قىلىشنىڭ مۇھىم مەزمۇنىدۇر.

ئۇنداقتا قانداق قىلغاندا زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى بەرپا قىلغىلى بولىدۇ؟

ئۇچىنچى، ئۇنۇم پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. بېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، دۆلىتىمىز ئىچكى بازارلارنى يېتىلدۈرۈشتە كۆزگە كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلدى، بەزى ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرى بازارلىرى ۋە مۇلۈك ھوقۇقى سودىسى بازارلىرى، پۈل مۇئامىلە بازارلىرى، ئەمگەك كۆچلىرى بازارلىرىنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك مەلۇم دەرىجىدە ئېچىۋېتىلدى. كارخانىلار ئىچكى بازارلاردىن ئۆز كارخانىسىنىڭ شەرت-شارائىتىغا لايىق كېلىدىغان ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرىنى قوبۇل قىلىپ ۋە ئۇنى قايتىدىن بىرىكتۈرۈپ، بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى ھەر خىل مەنپەئەت سۈبېيېكتلىرىنىڭ ئۆز ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇشقا يېقىندىن ماسلىشىپ، ھەر قايسى جەھەتلەردىكى ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرنى ۋە ئىقتىسادىي مەنپەئەتلەرنى راۋانلاشتۇردى ۋە تەڭشىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىدىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىش ئۈچۈن، بىرلىككە كەلگەن، ئېچىۋېتىلگەن، ئايلىنىشى راۋان بولغان بازار سىستېمىسى بارلىققا كەلدى. بۇ بازار مېخانىزمىنىڭ تەڭشەش رولىنى سەرخىللاشتۇرۇشنىڭ ئاساسى ھېسابلىنىدۇ.

ئۇچىنچى، ئۇنۇم پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. ئۇلگىرى مۇلۈك ھوقۇقى ئېنىق بولمىغانلىقتىن، كىشىلەرنىڭ كارخانا مۇلكىگە بولغان كۆيۈنۈشى ئومۇمىيۈزلۈك تۆۋەنلىدى. شۇڭا بىر تەرەپتىن، ھېساب بىلەن ماددىي نەرسىلەر بىر - بىرىگە ئويغۇن بولماسلىق، ئىسكىلات قالدۇقى ئېنىق بولماسلىق، مال-مۇلۇك ئېغىر ھالدا ئېقىپ كېتىش ئەھۋاللىرى كۆرۈلگەنىدى؛ يەنە بىر تەرەپتىن، ئامورتىزاتسىيىسىنى تۇتۇپ قېلىش تولۇق بولماسلىق، ئۇسكۇنىلەرنى يېڭىلاش يېتەرلىك بولماسلىق، بىر تەرەپ قىلىشقا تېگىشلىك ئۇسكۇنە، مال - مۇلۇكلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلماسلىق، ئۇسكۇنىلەرنى مۇددەتتىن ئاشۇرۇپ ئىشلىتىش ئەھۋاللىرى خېلىلا ئومۇمىيۈزلۈك ساقلانغانىدى. شۇڭا مال-مۇلۇكلەرنى مۇۋاپىق، ئۇنۇملۇك باھالاشنى يولغا قويۇش ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ ئاساسىي ئەھۋالىنى ئېنىقلاپ، كارخانىلارنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى نورمال ئايلىنىشىنى توغرا ماتېرىيال بىلەن تەمىنلەپ، كارخانا مال-مۇلكىنىڭ ئېنىق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، كارخانا قانۇنىي ئىگىسىنىڭ ۋە ھەرقايسى جەھەتلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئەتىنى قوغداش كېرەك.

ئالتىنچى، ئىلمىي باشقۇرۇش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. ئىلمىي باشقۇرۇشنىڭ ئاساسىي ئىپادىسى تۆۋەندىكى بىر قانچە جەھەتلەردە ئىپادىلىنىدۇ: بىرىنچىدىن، كارخانىلارنىڭ تەشكىلىي باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرىنى تەسىس قىلىش ئىلمىي، يۇقىرى ئۇنۇملۇك، ئەقلىگە مۇۋاپىق بولۇش، يەنى كارخانىلارنىڭ ھوقۇقلۇق ئورگىنى ۋە تارازەتچىلىك ئورگىنى ئوتتۇرىسىدا ھوقۇق، مەسئۇلىيەت ئايدىڭ بولۇش، ئۆزئارا بىر - بىرىنى چەكلەيدىغان، ھەرقايسىسى ئۆز مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلالايدىغان بولۇشتىن ئىبارەت.

كارخانىلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىدىكى مۇھىم ھالقا ھېسابلىنىدۇ.

بەشىنچى، مال - مۇلۇكنى باھالاش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. ئىلگىرى مۇلۇك ھوقۇقى ئېنىق بولمىغانلىقتىن، كىشىلەرنىڭ كارخانا مۇلكىگە بولغان كۆيۈنۈشى ئومۇمىيۈزلۈك تۆۋەنىدى. شۇڭا بىر تەرەپتىن، ھېساب بىلەن ماددىي نەرسىلەر بىر - بىرىگە ئويغۇن بولماسلىق، ئىسكىلات قالدۇقى ئېنىق بولماسلىق، مال-مۇلۇك ئېغىر ھالدا ئېقىپ كېتىش ئەھۋاللىرى كۆرۈلگەنىدى؛ يەنە بىر تەرەپتىن، ئامورتىزاتسىيىسىنى تۇتۇپ قېلىش تولۇق بولماسلىق، ئۇسكۇنىلەرنى يېڭىلاش يېتەرلىك بولماسلىق، بىر تەرەپ قىلىشقا تېگىشلىك ئۇسكۇنە، مال - مۇلۇكلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلماسلىق، ئۇسكۇنىلەرنى مۇددەتتىن ئاشۇرۇپ ئىشلىتىش ئەھۋاللىرى خېلىلا ئومۇمىيۈزلۈك ساقلانغانىدى. شۇڭا مال-مۇلۇكلەرنى مۇۋاپىق، ئۇنۇملۇك باھالاشنى يولغا قويۇش ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ ئاساسىي ئەھۋالىنى ئېنىقلاپ، كارخانىلارنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى نورمال ئايلىنىشىنى توغرا ماتېرىيال بىلەن تەمىنلەپ، كارخانا مال-مۇلكىنىڭ ئېنىق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، كارخانا قانۇنىي ئىگىسىنىڭ ۋە ھەرقايسى جەھەتلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئەتىنى قوغداش كېرەك.

ئالتىنچى، ئىلمىي باشقۇرۇش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. ئىلمىي باشقۇرۇشنىڭ ئاساسىي ئىپادىسى تۆۋەندىكى بىر قانچە جەھەتلەردە ئىپادىلىنىدۇ: بىرىنچىدىن، كارخانىلارنىڭ تەشكىلىي باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرىنى تەسىس قىلىش ئىلمىي، يۇقىرى ئۇنۇملۇك، ئەقلىگە مۇۋاپىق بولۇش، يەنى كارخانىلارنىڭ ھوقۇقلۇق ئورگىنى ۋە تارازەتچىلىك ئورگىنى ئوتتۇرىسىدا ھوقۇق، مەسئۇلىيەت ئايدىڭ بولۇش، ئۆزئارا بىر - بىرىنى چەكلەيدىغان، ھەرقايسىسى ئۆز مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلالايدىغان بولۇشتىن ئىبارەت.

كارخانىلاردىكى دۆلەت مۇلكىگە ئىگەدارلىق قىلىش هوقۇقى دۆلەت ئىلكىدە بولىدۇ. كارخانىلار دۆلەتنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، مەبلەغ چىقارغۇچىلارنىڭ مەبلەغ سېلىشى بىلەن شەكىللەنگەن بارلىق قانۇنىي ئىگىلىك مۇلۇك هوقۇقىغا ئىگە بولۇپ، هەق تەلەپ هوقۇقىدىن

خىزمەتچىلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت تەڭشىلىدۇ، رىغبەتلەندۈرۈش بىلەن چەكلەش بىرلەشتۈرۈلگەن ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمى شەكىللەندۈرۈلىدۇ. بۇ ئالاهىدىلىكلەر ئۆزئارا باغلانغان، بىر گەۋدىگە ئايلانغان بولۇپ، بۇلارنىڭ

توزۇمى. بۇ بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا مەبلەغ چىقارغۇچىلار ئۆزىنىڭ قوغداش يولىدا يولغا قويىدىغان بىر خىل ئۇنۇملۇك چارە. دۆلەت كارخانىلىرىغا نىسبەتەن ئېتىقاندا، چەكلىك مەسئۇلىيەت توزۇمىنى يولغا قويۇش نۆۋەتتە دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ

ئۇنداقتا قانداق قىلغاندا زامانىۋى كارخانا توزۇمى بەرپا قىلغىلى بولىدۇ؟ بۇنىڭ ئۈچۈن تۆۋەندىكى بىر قانچە پرىنسىپلارغا ئەمەل قىلىش كېرەك:

بىرىنچى، رىقابەت پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. زامانىۋى كارخانا توزۇمى كارخانىلاردىن ئىشلەپچىقىر-

ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا تونۇش كېرەك

ۋەلى بارات

مادديي مەدەنىيەت بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت بىر - بىرى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، دىئالېكتىك بىرلىككە ئىگە. مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ تەرەققىياتى مۇئەييەن ئىقتىسادىي ئاساسقا تايىنىدۇ. ئەمما مەنىۋى مەدەنىيەتنى ئاددىي هالدا مادديي مەدەنىيەتنىڭ بېقىندىسى دەپ قارىماسلىق كېرەك. مەنىۋى مەدەنىيەت نىسپىي مۇستەقىللىككە ئىگە بولۇپ، تەرەققىي قىلىش، ئۆزگىرىش قانۇنىيىتىگە ئىگە. مادديي مەدەنىيەت مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن مادديي شارائىت ۋە ئەمەلىي تەجرىبە يارىتىپ بېرىدۇ. مەنىۋى مەدەنىيەتمۇ ئۆز نۆۋىتىدە مادديي مەدەنىيەتنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن مەنىۋى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ ۋە ئەقلىي كۈچ يەتكۈزۈپ بېرىدۇ.

ئىككى مەدەنىيەتنىڭ يۇقىرىقىدەك دىئالېكتىك مۇناسىۋىتى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىي جەريانىدا چوقۇم «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» نى بەلگىلەن، جۈڭگوچە سوتسىيالىزمدا بىرىنچىدىن، ئىقتىساد تەرەققىي قىلغان بولۇشى، ئىككىنچىدىن، يۇكسەك مەنىۋى مەدەنىيەت يارىتىلغان بولۇشى كېرەك، ئىككىسىدىن بىرسى كەم بولسا، ئۇنى جۈڭگوچە سوتسىيالىزم دېگىلى بولمايدۇ. زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىمۇ ساغلام ۋاۋاجلىنالمايدۇ. سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى ئاساسىي زىددىيەت خەلقنىڭ كۈندىن كۈنگە ئېشىپ بېرىۋاتقان ماددىي ئېھتىياجى بىلەن قالاق ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت بولغانلىقى ئۈچۈن، ماددىي مەدەنىيەتنى ئاساس، تەرەققىياتنى چىڭ قائىدە قىلىپ، باشتىن ئاخىر مادديي مەدەنىيەتنىڭ تەرەققىياتىغا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، خەلق ئىگىلىكىنى تېرىشىپ يۈكسەلدۈرۈدۇق. ئۇنىڭدىن ھەرقانداق ۋاقىتتا تەۋرىنىشكە بولمايدۇ. لېكىن سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ تەرەققىياتىغا سەل قاراپ، ئىدىيە، ئەخلاق، پەن-مائارىپ، مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتماسلىققىمۇ بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلار بىر - بىرىنى شەرت قىلىدۇ، بىر - بىرىنى ئۇلىغرى سۈرىدۇ. نۆۋەتتە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تېخىمۇ گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇلۇشى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتىن ئىبارەت مەركەزدىن ۋاز كەچكەنلىكىمىزدىن ياكى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرغانلىقىمىزدىن دېرەك بەرمەيدۇ. بەلكى پارتىيىمىز ئوتتۇرىغا قويغان ئەسىر هالقىيدىغان ئۇلۇغۋار كۆرەش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ماددىي مەدەنىيەتنىڭ زور تەرەققىي قىلىشىنى، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ بىر يېڭى بالداققا كۆتۈرۈلۈشىنى تەلەپ قىلىپلا قالماي، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تېخىمۇ گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇپ، پۈقرالارنىڭ ساپاسى، مەدەنىيەت تۇرمۇش سۇپىتى، شەھەر - يېزىلارنىڭ مەدەنىيەت دەرىجىسىنىڭ كۆرۈنەرلىك يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشى، مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ زور تەرەققىي قىلىشىنى تەلەپ قىلىدۇ. شۇڭا ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تەڭ يۈكسەلدۈرگەندىلا، سوتسىيالىزمنىڭ ئەۋزەللىكىنى تولۇق نامايان قىلغىلى بولىدۇ.

«قارار»دا سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش مۇساپىسىدە ئەستايىدىل هەل قىلىنىدىغان ئۈچ تارىخىي خاراكتېرلىك تېما ئوتتۇرىغا قويۇلدى. ئۇنىڭ بىرى، قانداق قىلغاندا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىش شەرتى ئاستىدا مادديي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى بىر - بىرىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان قىلىپ ماسلاشتۇرۇپ راۋاجلاندۇرۇپ، بىر قول قاتتىق، بىر قول يۇمشاق بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى توگىتىش مەسىلىسىدىن ئىبارەت. ئىسلاهات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن ئون نەچچە يىل مابەينىدە پارتىيىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ كەلدى. بۇنىڭ ئەھمىيىتى ئىنتايىن زور. لېكىن مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ تارىخىي ئورنى ۋە ئۇنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشقا كۆرسىتىدىغان غايەت زور تەسىرى ۋە رولىغا بولغان تونۇشىمىزنى تېخىمۇ ئىلگىرىلىگەن هالدا ئۆستۈرۈشىمىز، مۇستەهكەملىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

بەزى يولداشلار ئىقتىساد يۈكسەلسىلا، مەنىۋى مەدەنىيەتمۇ تەبىئىي هالدا يۈكسىلىدۇ، دەپ قارايدۇ، بۇ بىر خىل يۈزەكى قاراش. بەزى يولداشلار ئاغزىدا مەنىۋى مەدەنىيەتنى چىڭ تۇتۇشنى تەكتىلىسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇنىڭغا ئانچە ئېتىبار بەرمەيدۇ. بۇنداق ئەھۋاللارنىڭ پەيدا بولۇشى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا بولغان قاراشتىكى توغرىلانمىغانلىقى، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇناسىۋىتىنى ئەتراپلىق، ئىلمىي چۈشەنمىگەنلىكى، ئۇنىڭ مۇھىملىقى، تەخىرسىزلىكى، مۇشكۈللۈكى، ئۇزاق مۇددەتلىكلىكىگە بولغان تونۇشىنىڭ يېتەرسىزلىكىدىن كېلىپ چىققان.

تارىخىي تەجرىبە - ساۋاقلار سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى جەريانىدا مادديي مەدەنىيەتنىلا تۇتۇپ، مەنىۋى مەدەنىيەتنى تۇتمىسا بولمايدىغانلىقىنى، ئاۋۋال مادديي مەدەنىيەتنى تۇتۇپ، ئاندىن مەنىۋى مەدەنىيەتنى تۇتۇشنىڭ ھەتتا مەنىۋى مەدەنىيەتنى ئاجىزلاشتۇرۇش ياكى قۇربان قىلىش بەدىلىگە ئىقتىسادنىڭ بىر مەھەل تەرەققىي قىلىشىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ بولمايدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. شۇڭا ئىككى مەدەنىيەتنىڭ دىئالېكتىكىلىق مۇناسىۋىتىنى ئەتراپلىق، ئىلمىي ئىگىلەپ، هەر ۋاقىت ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشىمىز كېرەك.

ئۇچىنچى، ئۇنۇم پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. زامانىۋى كارخانا توزۇمى بەرپا قىلىشتا چوقۇم ئۇنۇمنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش كېرەك. مىكرو جەھەتتىن ئالغاندا، كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش سېلىنمىسىنىڭ ئۇنۇمى ئەڭ زور چەككە يەتكەندىلا، كارخانىلار كەسكىن بازار رىقابىتىدە يېڭىلمەس ئورۇنغا ئىگە بولىدۇ. كارخانىلارنىڭ مىكرو ئۇنۇمىنىڭ ئۆسۈشى كارخانىلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىنىڭ شۇنداقلا دۆلەتنىڭ ماكرولۇق ئىقتىسادىي ئۇنۇمىنىڭ ئۆسۈشى ۋە ياخشىلىنىشىنىڭ زۆرۈر شەرتى ھېسابلىنىدۇ. شۇڭا ئۇنۇم بىرىنچى دېگەن پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇش زامانىۋى كارخانا توزۇمى بەرپا قىلىش، كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش - ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىسلاهاتىنى تېزلىتىش، كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزۈل-كېسىل ئۆزگەرتىشنىڭ ئاساسىي نىشانى ھېسابلىنىدۇ.

تۆتىنچى، بايلىقلارنى ئۇنۇملۇك تەقسىم قىلىش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. بايلىقلارنى ئۇنۇملۇك، مۇۋاپىق تەقسىم قىلىش هەم دۆلەتنىڭ ماكرولۇق كەسىپ سىياسىتىدە هەل قىلىنىدىغان مەسىلە، هەم زامانىۋى كارخانا توزۇمىدە مۇهاكىمە قىلىدىغان ۋە دىققەت قىلىدىغان مەسىلە. ئەگەر كارخانىلار بازار قانۇنىيىتىگە خىلاپلىق قىلىپ، بايلىقلاردىن نامۇۋاپىق پايدىلىنىپ، بازىرى كاسات مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپ چىقىرىدىغان ۋە ئىگىلىك باشقۇرۇشنى قارىغۇلارچە كېڭەيتىدىغان بولسا، ئۇنىڭ قىسقا مۇددەتلىك ئۇنۇمى ياخشى بولغان تەقدىردىمۇ، ئۇنى ئۇزاق مۇددەت ساقلاپ قېلىش قىيىنغا توختايدۇ. شۇڭا بايلىقلارنى مۇۋاپىق تەقسىم قىلىش ۋە ئىشلىتىش ھەرقايسىسى ئۆز مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلالايدىغان بولۇشتىن ئىبارەت. ئىككىنچىدىن، كارخانىلارنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇش توزۇلمىسى ئىلمىي، مۇۋاپىق بولۇش، يەنى مۇۋاپىق بولغان رەھبەرلىك توزۇلمىسى، پايپىچىكلار قاتاشقان دېموكراتىك باشقۇرۇش توزۇمى، مەسئۇلىيەت، هوقۇق ئۆزئارا ماس كەلگەن ئىچكى مەسئۇلىيەت توزۇمى، مۇلۇك هوقۇقى مۇناسىۋىتىنى توغرا ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرەلەيدىغان مالىيە- بوغالتىرلىق توزۇمى، هېساباتنى تەكشۈرۈش توزۇمى، ئۇنۇم ۋە رىقابەتنى گەۋدىلەندۈرىدىغان ئادەم كۆچى بايلىقىنى باشقۇرۇش توزۇمى ۋە پايدا تەقسىماتى توزۇمىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت. ئۇچىنچىدىن، كارخانىلارنىڭ قائىدە - توزۇملىرى ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ ئىگىدارلىقى، باشقۇرغۇچىلىرى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى تەڭشەپ، ئۇنى ئۇنۇملۇك رىغبەتلەندۈرۈش ۋە چەكلەش ئۆز ئارا بىرلەشتۈرۈلگەن باشقۇرۇش مېخانىزمىغا ئايلاندۇرۇشتىن ئىبارەت.

قىسقىسى، زامانىۋى كارخانا توزۇمى بەرپا قىلىش ئىجتىمائىيلاشقان يېرىك ئىشلەپچىقىرىش ۋە بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇقەررەر تەلىپى، كارخانىلار ئىسلاهاتىنىڭ نىشانى، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى توزۇلمىسىنى بەرپا قىلىشنىڭ ئاساسىي بولۇپ، يۇقىرىدابايان قىلىنغان پرىنسىپلارغا ئەمەل قىلغاندىلا، زامانىۋى كارخانا توزۇمى بەرپا قىلىشتىن ئىبارەت بۇ ئۇلۇغۋار نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، كارخانىلارنى ئۆز ئالدىغا ئىگىلىك باشقۇرىدىغان، پايدا - زىيانغا ئۆزى ئىگە بولىدىغان قانۇنىي ئىگە ئىقتىسادىي ئەمەلىي گەۋدىگە ئايلاندۇرغىلى بولىدۇ.

«قارار» نى ئوگىنىشتىن تەسىرات

جياڭ زېمىن ئىسلامئاباد‌تا مۇھىم نۇتۇق سۆزلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئىسلامئاباد، 2 - دېكابىر تېلېگراممىسى. بۈ يەردە دۆلەت ئىشلىرى زىيارەتچىسى بولۇۋاتقان جۇڭگو دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن پاكىستان خەلق كېڭىشى سارىيىدا پاكىستان كېڭەش پالاتاسىنىڭ ئەزالىرىغا نۇتۇق سۆزلىگەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگو جەنۇبىي ئاسىيا ئەللىرى بىلەن زىچ ھەمكارلىشىپ، 21-ئەسىرگە يۈزلەنگەن، ئۈزاق مۇددەتلىك، مۇقىم ئىناق قوشنىدارلىق دوستلۇق مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى خالايدۇ.

جياڭ زېمىن جۇڭگو بىلەن پاكىستاننىڭ ۋە جۇڭگو بىلەن باشقا جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يۈكسەك دەرىجىدە ماختىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن پاكىستان ئوتتۇرىسىدىكى دوستلۇق ئۈزاق تارىخقا ئىگە، ئۆزگىرىشچان خەلقئارا ۋەزىيەتتىنمۇ سىنىقىدىن ئۆتكەن. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى جۇڭگو - پاكىستان ئوتتۇرىسىدىكى ئەنئەنىۋى دوستلۇقنى ئىنتايىن قەدىرلەيدۇ، پاكىستان تەرەپ بىلەن بىرلىكتە تىرىشىپ، بۇ خىل دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ مۇستەھكەملەشنى ۋە كۈچەيتىشنى خالايدۇ.

جياڭ زېمىن نۇتقىدا جۇڭگو بىلەن جەنۇبىي ئاسىيا ئەللىرىنىڭ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئۈزاق مۇددەتلىك مۇقىم ئىناق قوشنىدارلىق مۇناسىۋەت ئورنىتىش توغرىسىدا تۆۋەندىكى بەش نۇقتىلىق تەشەببۇسنى ئوتتۇرىغا قويدى: بىرىنچى، ئالاقىنى كېڭەيتىپ، ئەنئەنىۋى دوستلۇقنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش؛ ئىككىنچى، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىشىپ، ئەۋلادمۇئەۋلاد ئىناق، دوست ئۆتۈش؛ ئۈچىنچى، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈپ، ئورتاق تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ تۆتىنچى، ئوخشاشلىقتا بىرلىككە كېلىپ، پەرقنى ساقلاپ قېلىپ، ئىختىلاپلارنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىش؛ بەشىنچى، ئىتتىپاقلىشىپ ھەمكارلىشىپ، بىرلىكتە گۈزەل كەلگۈسى يارىتىش.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو جەنۇبىي ئاسىيانىڭ ئۇزاققىچە مۇقىم بولۇشىنى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىشىنى؛ جەنۇبىي ئاسىيا ئەللىرىنىڭ بىر-بىرىگە ياپاراۋەر مۇئامىلە قىلىپ، ئىناق ئۆتۈشىنى، تىنچلىقتا بىللە تۇرۇش بەش پرىنسىپىنى يۈرگۈزۈشنىڭ ئۇلۇغسى بولۇپ قېلىشىنى؛ جەنۇبىي ئاسىيا ئەللىرىنىڭ ئوخشاشلىقتا بىرلىككە كېلىپ، پەرقنى ساقلاپ قېلىپ، ئۆزئارا چۈشىنىپ، يول قويۇپ، ئىختىلاپ ۋە تالاش - تارتىشنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشىنى سەممىي ئۇمىد قىلىدۇ. جۇڭگو جەنۇبىي ئاسىيا رايونىنىڭ ھەمكارلىقىنى، جەنۇبىي ئاسىيا يادرو قوراللىرىدىن خالىي رايون ۋە ھىندى ئوكيان تىنچلىق رايونى قۇرۇش تەشەببۇسى ۋە تەكلىپىنى، جەنۇبىي ئاسىيا رايونىنىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىغا پايدىلىق ھەممە تىرىشچانلىقلارنى بۇرۇنقىدەكلا قوللايدۇ.

جياڭ زېمىن بۈگۈن يەنە فايسال مەسچىتىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى، چۈشتىن كېيىن ئۇ جۇڭگونىڭ پاكىستاندىكى باش ئەلچىخانىسىغا بېرىپ، ئەلچىخانا خادىملىرىنى ۋە جۇڭگونىڭ پاكىستاندىكى باشقا ئاپپاراتلىرىنىڭ ۋەكىللىرىنى يوقلىدى. كەچتە ئۇ يەنە تاكسىرا ئېغىر ماشىنىلار زاۋۇتىدا ئۆزى بىلەن بىللە ئىشلىگەن پاكىستانلىق قەدىناس دوستلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

جياڭ زېمىن لاھوردا ئېكسكۇرسىيە ۋە زىيارەتتە بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لاھور(پاكستان)، 3 - دېكابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن پاكىستان زۇڭتۇڭى لېگارنىڭ ھەمراھلىقىدا ئايروپىلان بىلەن پاكىستاننىڭ مەدەنىيەت مەركىزى، ئۈزاق تارىخقا ئىگە لاھور شەھىرىگە بېرىپ ئېكسكۇرسىيە ۋە زىيارەتتە بولدى.

لاھور - پەنجاپ ئۆلكىسىنىڭ مەركىزى بولۇپ، ئىسلامئاباد‌نىڭ شەرقىي جەنۇبىدىن 400 كىلومېتر يىراقلىقتا، پاكىستان - ھىندىستان چېگرىسىدىن 30 كىلومېتر يىراقلىقتا جايلاشقان. ئاھالىسى تەخمىنەن 8 مىليون، پاكىستان بويىچە 2 - چوڭ شەھەر، «گۈلزارلىق شەھەر» دەپ تەرىپلىنىدۇ. بۇ شەھەر مىلادى 8 - ئەسىردە قۇرۇلۇشقا باشلىغان. 16 - ئەسىردىكى موغول ئىمپېرىيىسىنىڭ ئىمپېراتورى ئىقبال زامانىسىدا تازا گۈللەنگەن. ئىقبال لاھورنى پايتەخت قىلىپ بېكىتكەن ۋە لاھور قەلئەسى، شالىمار باغچىسى، پادىشاھلىق مەسچىتى قاتارلىق ھەيۋەتلىك، نەپىس ئىمارەتلەرنى سالدۇرغان. قالدۇرۇش دەپتىرىگە «ئۈزاق تارىخ، سەنئەت گۈھىرى» دەپ بېغىشلىما يازدى.

رەئىس جياڭ زېمىن پاكىستان زۇڭتۇڭى لېگارنىڭ ھەمراھلىقىدا، لاھور شەھىر خەلقىنىڭ كۈتۈۋېلىش يىغىنىغا قاتناشتى. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ

ماۋزۇ خەۋەرلەر

△ چىەن چىچېن پاكىستان دىپلوماتىيە منستىرى ياقۇپخان بىلەن كۆرۈشتى

△ لۇچىنسكي مولداۋىينىڭ يېڭى زۇڭتۇنلۇقىغا سايلاندى.

△ گېرمانىيە زۇڭتۇنى جۇڭگو سەپىرىدىن مەمنۇن ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى.

△ جۇڭگو خەلق ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى برازىلىيىدە ئويۇن قويۇپ ئالقىشلاندى

△ جۇڭگو رادىئو - تېلېۋىزىيە مىنستىرلىكى سەنئەت ئۆمىكى تايلاندتا تۇنجى قېتىم ئويۇن قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دىپلوماتىيە مىنستىرلىكىمىزنىڭ بايانات‌چىسى مۇخبىرلارنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2 - دېكابىر تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنستىرلىكىمىزنىڭ بايانات‌چىسى سۇي تيەنكەي بۈگۈن بۇ يەردە ياپونىيە ئەركىن دېموكراتلار پارتىيىسى دىپلوماتىيە تەكشۈرۈش جەمئىيىتى ۋە دىپلوماتىيە مىنستىرلىكى يىغىنىنىڭ چەت ئەل دۆلەت باشلىقلىرى ۋە سىياسىي ساھەدىكى مۇھىم ئەربابلارنىڭ جىگگو ئىبادەتخانىسىغا تاۋاپ قىلىشىنى تەلەپ قىلىش توغرىسىدىكى قارارىدىن قاتتىق نەپرەتلىنىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنى ئەيىبلەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

مۇخبىر: ياپونىيە ئەركىن دېموكراتلار پارتىيىسى دىپلوماتىيە تەكشۈرۈش يىغىنى ۋە دىپلوماتىيە مىنستىرلىكى يىغىنىنىڭ چەت ئەل دۆلەت باشلىقلىرى ۋە سىياسىي ساھەدىكى مۇھىم ئەربابلاردىن جىگگو ئىبادەتخانىسىنى تاۋاپ قىلىشنى تەلەپ قىلىش توغرىسىدا قارار چىقارغانلىقىغا قانداق باھا بېرىسىز، دەپ سورىدى.

بايانات‌چى مۇنداق دېدى: «ھاكىمىيەت بېشىدىكى پارتىيە - ياپونىيە ئەركىن دېموكراتلار پارتىيىسى ئالاقىدار ئورگىنىنىڭ جۇڭگونى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئاسىيادىكى قوشنا دۆلەتلەر خەلقىنىڭ كۆڭلىگە ئازار بېرىدىغان يۇنداق ھەرىكەتلىدىن قاتتىق ئازابلىنىمىز ۋە ئۇنى ئەيىبلەيمىز.»

ئۇ مۇنداق دېدى: ھەممىگە مەلۇمكى، جىگگو ئىبادەتخانىسى 2 - دۇنيانۇرۇشىدىكى دوكتياۋېنگجى قاتارلىق 1 - دەرىجىلىك ئۇرۇش جىنايەتچىلىرىنىڭ ئاتاپ سېلىنغان. جىگگو ئىبادەتخانىسىغا تاۋاپ قىلىش مەسلىسى ياپونىيە ملىتارىزمىنىڭ ئۆتكەنكى تاشقى تاجاۋۇزچىلىق تارىخىغا توغرا قاراش - قارىماسلىق ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىش - قىلماسلىق بىلەن مۇناسىۋەتلىك. ياپونىيە ئەركىن دېموكراتلار پارتىيىسىنىڭ بۇنداق خاتا ھەرىكىتى ئاسىيادىكى قوشنا دۆلەتلەرنىڭ قاتتىق دەققىتىنى قوزغايدۇ ۋە كۆچلۈك ئەيىبلىشىگە ئۇچرايدۇ.

بايانات‌چى مۇنداق دېدى: «بىز ياپونىيە تەرەپنىڭ ملىتارىزمنىڭ ئۆتكەنكى تاشقى تاجاۋۇزچىلىق تارىخى ئۇستىدە ھەقىقىي ئويلىنىپ، تىنچ تەرەققىي قىلىش يولىغا مېڭىپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق ئاسىيا ئەللىرى خەلقلىرىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.»

تايلاند يېڭى ئىچكى كابىنېتى قەسەم بېرىپ ۋەزىپە تاپشۇرۇۋالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مەنگۇ، 1 - دېكابىر تېلېگراممىسى. چاۋالى يۇڭسەيۇ كۈنى ئىچكى كابىنېتنىڭ تۇنجى قېتىملىق يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى.

باغچىسى، پادىشاھلىق مەسچىتى قاتارلىق ھەيۋەتلىك، نەپىس ئىمارەتلەرنى سالدۇرغان. بۇ قەدىمكى ئىمارەتلەر ھېلىمۇ كۆركەم ساقلىنىپ تۇرماقتا.

رەئىس جيانگ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى پاكىستان ھەمراھ بولۇش ئۈمكىنىڭ باشلىقى، نېفىت ۋە تەبىئىي بايلىق مىنىستىرى جاۋىد جاپپارنىڭ ھەمراھلىقىدا، ئايرودرومدىن ئاپتومۇبىل بىلەن شەھەر مەركىزىگە كېلىپ ئىقبال قەبرىسىگە گۈل چەمبىرەك قويدى. جيانگ زېمىن ئىقبالنىڭ قەبرىسىگە گۈل چەمبىرەك قويۇپ بولغاندىن كېيىن، يەنە موغول ئىمپېرىيىسى بىناكارلىق سەنئىتىنىڭ گۆھىرى دەپ تەرىپلىنىدىغان لاھور قەلئەسىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. ئېكسكۇرسىيىدىن كېيىن، جيانگ زېمىن سۆز جۈملىسىنى دوختۇرلۇق ئۇنۋانىغا ئېرىشتى.

جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جيانگ زېمىن بىلەن پاكىستان زۇڭتۇڭى لېغارى 12 - ئاينىڭ 3 - كۈنى لاھوردا ئېچىلغان جۇڭگو-پاكىستان دوستلۇق سۆھبەتلەر كۆرگەزمىسىگە لېنتا كەستى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

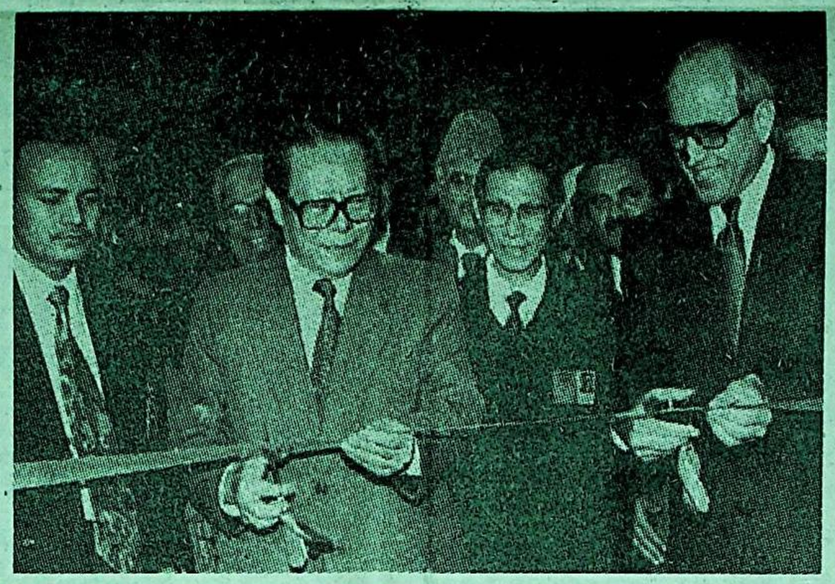

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مەنگۇ، 1 - دېكابىر تېلېگراممىسى. چاۋالى يۈگسلاۋىيە زۇڭلىلىقىدىكى تايلاند بېگى ئېچكى كابىنېتى مۇشۇ ئاينىڭ 1 - كۈنى چۈشتىن كېيىن قەسەم بېرىپ ۋەزىپە تاپشۇرۇۋالدى.

قەسەم بېرىش مۇراسىمىغا پادىشاھ پۇمىپېك ئادۇد رىياسەتچىلىك قىلدى.

تايلاندنىڭ بېگى ئېچكى كابىنېتى 49 ئەزادىن تەركىب تاپتى، مۇشۇ ئاينىڭ 2 - كۈنى ئېچكى كابىنېتنىڭ تۈنجى قېتىملىق يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى.

بېگى ئۇمىد پارتىيىسى، دۆلەت تەرەققىيات پارتىيىسى، سوتسىيال ھەرىكەت پارتىيىسى، تايلاند ئاۋام پارتىيىسى، ئەركىن ئادالەتپەرۋەرلەر ۋە ئاۋام پارتىيىسى 11 - ئاينىڭ 17 - كۈنىدىكى ئومۇمىي سايلامدىن كېيىن ئىتتىپاق تۈزۈپ، بىرلىكتە تايلاند بېگى ھۆكۈمىتىنى تەشكىل قىلغانىدى.

خەلقارا قىسقا خەۋەرلەر

△ كامېرون زۇڭلىسى موسۇنگاي 12-ئاينىڭ 2 - كۈنى چۈشتىن كېيىن زۇڭلى مەھكىمىسىدە رەسمىي دوستانە زىيارەتتە بولۇشقا كەلگەن جۇڭگو مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىۋەنجاڭى بوخې ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن كۆرۈشتى. شۇنداقلا جۇڭگو بىلەن بولغان ھەر ساھەدىكى دوستلۇق - ھەمكارلىقنى يەنمۇ كۈچەيتىشنى ئۇمىد قىلدى.

△ ئەرەب دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ باش كاتىپى مەجىد 12 - ئاينىڭ 1 - كۈنى مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: ئەرەب دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى مۇدىرىيىتى ئىسرائىلىيىنىڭ ئەرەب دۆلەتلىرىدىن ئىگىلىۋالغان زېمىندا يەھۇدىيلار مەھەللىسى سىياسىتى يۈرگۈزگەنلىكىنى ئەيىبلەيدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلىيىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى چەتدەرنى يامان ئاقىۋەتكە تامامەن جاۋابكار بولۇشىنى تەلەپ قىلدۇ.

△ 12 - ئاينىڭ 1 - كۈنى - سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ مەشھۇر مارشالى ژۇكوۋ تۇغۇلغانلىقىغا 100 يىل بولغان خاتىرە كۈن. روسىيىنىڭ ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرى ھەم ھەر ساھە ئەربابلىرى موسكۋا شەھىرى مەركىزىدىكى ژۇكوۋ خاتىرە مۇنارىسى ئالدىغا بېرىپ گۈل چەمبىرەك قويۇپ، بۇ ئۇلۇغ قوماندانىنى ياد ئەتتى.

△ بۇ يەردە ئېلىنغان خەۋەرگە قارىغاندا، ب د ت زايىردا تۇرۇشلۇق كۈچ دۆلەت قىسملىرىنىڭ بايانىتچىسى بابىيۇك 12 - ئاينىڭ 1 - كۈنى كۈچ دۆلەت قىسملىرىنىڭ زايىرنىڭ شەرقىي چېگرىسىغا يېقىن جايدىكى تانزانىيىنىڭكىگوما شەھىرىگە تۇنجى تۇركۈمدە ھاۋادىن مۇساپىرلارغا قۇنتۇرۇش مادىدي ئەشياسى يەتكۈزۈپ بەرگەنلىكىنى جاكارلىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئىسرائىلىيە ئورمان ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىشتا ئىشلىتىلىدىغان ئۇچقۇچسىز ئايروپىلان ياساپ چىقتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 1- دېكابىر تېلېگراممىسى. «بۈگۈنكى ئىسرائىلىيە سودىسى» قوش ھەپتىلىك ژۇرنىلىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، ئىسرائىلىيە ئايروپىلان سانائىتى شىركىتى يېقىندا ئورمان ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىشتا ئىشلىتىلىدىغان ئۇچقۇچسىز ئايروپىلان ياساپ چىققان.

بۇ شىركەت ياساپ چىققان «ئوت قوشى- 2001» ناملىق ئۇچقۇچسىز بۇ ئايروپىلان ئورمانغا ئوت كەتكەن ۋاقىت، ئوت كېتىش كۆلىمى، ئوتنىڭ يامراش تېزلىكى قاتارلىقلارغا ئائىت ماتېرىياللارنى توغرا دوكلات قىلالايدۇ.

«ئوت قوشى - 2001» تىپلىق ئۇچقۇچسىز ئايروپىلان يېقىندا ئامېرىكا ۋە كانادادا نەق مەيدانداپ ماھارەت كۆرسەتتى. ئامېرىكا، كانادانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ئورمان ئوت ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈش تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى ۋە ئوت ئۆچۈرۈش ئايروپىلانى شىركەتلىرىنىڭ ۋەكىللىرى بۇ ئايروپىلاننىڭ ئۇچتدارىنى ماختاشتى.

يەر شارىدا ھازىرغىچە 6 مىليون 400 مىڭ كىشى ئەيدىز كېسىلى بىلەن ئۆلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۇە، 28 - ئويابر تېلېگراممىسى. ب د ت ئەيدىز كېسىلى بىرلەشمە پىلانلاش مەھكىمىسىنىڭ 11 - ئاينىڭ 28 - كۈنى جەنۇەدە ئېلان قىلغان ئاخباراتتا مۇنداق دېيىلدى: 1996 - يىلى ئەيدىز كېسىلى بىلەن ئۆلگەنلەر تەخمىنەن 1 مىليون 500 مىڭغا يېتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن دۇنيا بويىچە ھازىرغىچە ئەيدىز كېسىلى بىلەن ئۆلگەنلەر 6 مىليون 400 مىڭغا يەتتى.

باش شتابى جەنۇەدىكى ئەيدىز كېسىلى پىلانلاش مەھكىمىسى دۇنيا ئەيدىز كۈنىنى خاتىرىلەشتىن بۇرۇن بۇ ئاخباراتنى ئېلان قىلدى. ئاخباراتتا دۇنيادىكى دۆلەتلەرنىڭ ھەسسىلەپ تىرىشچ، ئەيدىز كېسىلى بىلەن ئۇرۇشنىڭ يۇقۇملىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا ئەھمىيەت بېرىشى مۇراجىئەت قىلىنىدى.

ئاخباراتتا مۇنداق دېيىلدى: مۆلچەرلەشىچە، بۇ يىلنىڭ ئاخىرىغا قەدەر، دۇنيا بويىچە ئەيدىز ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغانلار 22 مىليوندىن ئېشىپ كېتىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە سەھرايى كەبىرنىڭ جەنۇبىدىكى ئافرىقا رايونىدا بۇ خىل كېسەل بىلەن يۇقۇملانغانلار ئەڭ كۆپ بولۇپ، 14 مىليونغا يېتىدۇ، ئۇنىڭدىن قالسا جەنۇبىي ئاسىيا ۋە شەرقىي-جەنۇبىي ئاسىيا رايونلىرىدا 5 مىليون 200 مىڭغا يېتىدۇ.

12 - ئاينىڭ 1 - كۈنى فرانسىيە «ئەيدىز كېسىلى بىرلەشمە ھەرىكەت جەمئىيىتى» قاتارلىق بىرقانچە خەلق تەشكىلاتى پارىژ جۇمھۇرىيەت مەيدانىدا پائالىيەت ئۇتكۈزۈپ، دۇنيا ئەيدىز كېسىلى كۈنىنى خاتىرىلىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يانگزىجيانگ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇلۇق، پارچە باھاسى: 18 پۇلۇق (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)